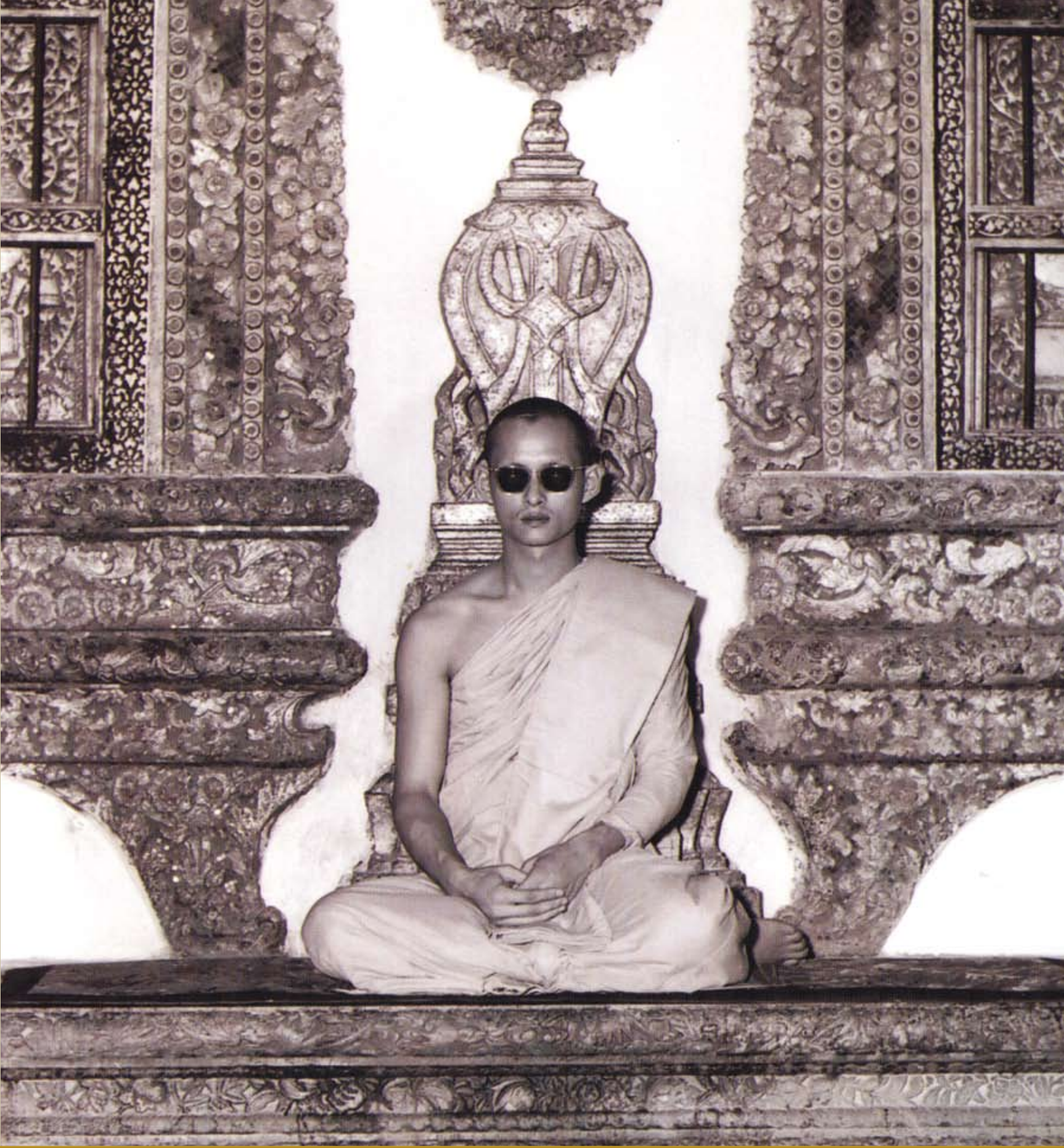

จดหมายเหตุ

ตามรอยทรงพระผนวช

จดหมายเหตุ
ตามรอยทรงพระผนวช

โดยคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี
ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

อาเศียรวาท
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

โคลงสี่

บังคมบัวบาทไท้	อธิคุณ
ทูนเทิดพระทรงบุญ	ผ่านเฝ้า
ราชกิจพระเกื้อหนุน	ประเทศพัฒ- นาแฮ
มหิทธิเดชปกเกล้า	ไพร่ฟ้าเกษมศานต์
ตระการราชกิจก้อง	โลกา
สรรพศาสตร์ทรงปรีชา	เพริศพร้อม
แปดสิบสี่พรรษา	เฉลิมพระ- ชนม์เฮย
ปวงประชาแนวน้อม	นบให้ถวายพร
ภูธรนำประเทศก้าว	เกริกไกร
นักพัฒนามนุษย์ใน	ชาติเชื้อ
ราโชวาททรงชัย	เผยแผ่ ธรรมแฮ
สุขพสกพระก่อเกื้อ	เจิดแจ้งจำรูญ
ไอศุรย์ยืนยั้งล้ำ	จรัส
ศรัทธาพระทรงสวัสดิ์	เจิดจ้า
ทรงพระผนวชปฏิบัติ	วิมุต- ติธรรมแล
ทรงพระคุณแหล่งหล้า	แซ่ซ้องสดุดี
บารมีพระเลิศด้วย	กุศล ธรรมแล
ดลเดชพระทรงพล	เอกอ้าง
อวยจุตพิธมงคล	สิริสวัสดิ์ พระเฮย
อริราชภัยพยาธิร้าง	พ่ายแพ้พระบุญญา เทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้าคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรีฯ
(ประพันธ์โดย คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ)

ที่ รล ๐๐๐๕.๔/๒๒๓๐

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง พระราชทานภาพพระราชนิพนธ์ และพระราชทานพระบรมราชานุญาต

เรียน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือ ที่ นร ๐๔๐๒/๐๒๙๐ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทาน
ภาพพระราชนิพนธ์ และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญพระบรมฉายาลักษณ์
พระบรมฉายาลักษณ์ที่ฉายกับพระบรมวงศ์ และภาพพระราชนิพนธ์ ตามสำเนาที่แนบไป
ไปลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก "โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติถวายเป็นพระราชกุศล
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔" และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตทำสำเนาวิดิทัศน์
พระราชพิธีทรงพระผนวชและพระราชนิพนธ์ขณะทรงพระผนวช จากฝ่ายภาพยนตร์
ส่วนพระองค์ เพื่อเชิญไปจัดทำสารคดีเฉลิมพระเกียรติในโครงการดังกล่าว ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว
โปรดเกล้าฯ พระราชทาน และพระราชทานพระบรมราชานุญาตตามที่ขอ

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปติดต่อในรายละเอียดและขอรับ
ภาพพระราชนิพนธ์กับฝ่ายช่างภาพส่วนพระองค์และขอรับสำเนาวิดิทัศน์พระราชนิพนธ์
ดังกล่าวข้างต้นกับฝ่ายภาพยนตร์ส่วนพระองค์ สำนักพระราชวัง ณ ที่ทำการฯ อาคาร ๖๐๓
สนามเสือป่า (โทร.๐๒ ๙๙๙๙ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๔๑,๑๕๖) โดยตรงต่อไปด้วย ทั้งนี้ ได้แจ้งให้

รองเลขาธิการพระราชวัง

- ๒ -

รองเลขาธิการพระราชวังฝ่ายกิจกรรมพิเศษ ผู้ควบคุมฝ่ายช่างภาพส่วนพระองค์และฝ่าย
ภาพยนตร์ส่วนพระองค์ ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายฤกษ์ กาญจนกฤษ)

พระราชเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

ราชเลขาธิการ

กองข่าว

โทร. ๐๒ ๒๒๐ ๘๒๐๐ ต่อ ๓๔๐๕

โทรสาร ๐๒ ๒๒๐ ๘๓๒๒

เว็บไซต์ : www.ohmpps.go.th

โดยรับสั่ง

วังรื่นฤดี

๖๕ ซอยสันติสุข สุขุมวิท ๓๘

กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐

ที่ วร. ๐๐๒ / ๒๕๕๔

๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง พระราชทานเงินสำหรับจัดซื้อผ้าไตร

เรียน ประธานคณะกรรมการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ นร ๐๔๐๑ / ๑๓๘๔๒ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย เชื้อธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เลขที่ ๐๐๙๕๓๑๖ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓

ความตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรส คณะรัฐมนตรี ได้ขอให้นำความขึ้นกราบทูล สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ทราบฝ่าพระบาทว่า คณะกรรมการฯ ได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต จัดโครงการ “อุปสมบทพระสงฆ์ ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติ ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี” ระหว่างวันที่ ๙ - ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ ณ กรุงเทพมหานครและจังหวัดทุกจังหวัด ทั่วประเทศ จึงขอรับพระราชทานผ้าไตรจากสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอฯ จำนวน ๙๙ ชุด สำหรับถวายให้พระอุปัชฌาย์ตามโครงการอุปสมบทเฉลิมพระเกียรติดังกล่าว ความละเอียดตามแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ความทราบฝ่าพระบาทแล้ว สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอฯ ทรงเห็นชอบด้วยคำริที่จะโดยเสด็จพระราชกุศลในการนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเงินส่วนพระองค์จำนวน ๑๒๗,๑๑๖ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นเจ็ดพันหนึ่งร้อยสิบหกบาทถ้วน) เพื่อจัดซื้อผ้าไตร จำนวน ๙๙ ชุด สำหรับถวายให้พระอุปัชฌาย์ตามที่ขอมา

สำนักงานผู้บริหารงานในสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอฯ ขอนำส่งเชื้อธนาคารไทยพาณิชย์ เลขที่ ๐๐๙๕๓๑๖ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ สั่งจ่าย “โครงการอุปสมบทเฉลิมพระเกียรติฯ” เป็นจำนวนเงิน ๑๒๗,๑๑๖ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นเจ็ดพันหนึ่งร้อยสิบหกบาทถ้วน) มายังท่าน เพื่อจักได้นำไปดำเนินการสนองพระประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ)

ผู้บริหารงานในสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ
เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

โทร ๐๒ ๓๔๑ ๐๒๗๙

โทรสาร ๐๒ ๓๔๑ ๐๒๖๖

คำปรารภ

เนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ รัฐบาลและประชาชนชาวไทย มีความปิติชื่นชมโสมนัสเป็นล้นพ้น จึงพร้อมใจกันจัดงาน เฉลิมพระเกียรติ ด้วยความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

นับแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จเล็งถวัลราชสมบัติเมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๙ และได้ทรงประกาศพระปฐมบรมราชโองการเนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๓ ว่า **เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม** ตราบจนปัจจุบัน พระองค์ทรงยึดมั่นใน ทศพิธราชธรรมและทรงพระวิริยะอุตสาหะบำเพ็ญพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่นานัปการ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุข แก่ปวงชนชาวไทยตลอดมา ด้วยพระราชปณิธานอันแน่วแน่และพระอัจฉริยภาพอันล้ำเลิศ พระองค์ได้ พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลากหลายสาขามากกว่า ๔,๐๐๐ โครงการ โครงการต่างๆ สะท้อนพระราชวิสัยทัศน์อันกว้างไกลในการลดภาวะวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาประเทศทุกด้าน ตลอดจนพระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางให้สกนิกรดำรงชีวิตร่มเย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน พระราชกรณียกิจนานัปการอันเกิดจากพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถอันสุขุมคัมภีรภาพ ตลอดจน พระราชจริยวัตรอันงดงามของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ล้วนเป็นคุณูปการยิ่งใหญ่แก่ประเทศและ ประชาชน ส่งผลให้ประเทศมีความมั่นคง อุดมสมบูรณ์และเจริญรุ่งเรืองพัฒนาก้าวหน้า พระเกียรติคุณของ พระองค์เป็นที่แซ่ซ้องสรรเสริญทั้งในประเทศและนานาชาติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงเป็น พระมิ่งขวัญร่มเกล้าของชาวไทยทั้งปวง ซึ่งล้วนเทิดทูนพระมหากรุณาธิคุณไว้เหนือเศียรเกล้ามาโดยตลอด

เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ รัฐบาลและปวงชนชาวไทย พร้อมใจกันจัดงานเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสนี้ คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุใน คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ ได้พิจารณาเห็นชอบให้หน่วยราชการ องค์กร เอกชน จัดพิมพ์หนังสืออันมีคุณค่า เพื่อเทิดพระเกียรติคุณและพระปรีชาสามารถในด้านต่างๆ ให้ปรากฏยั่งยืนสืบไป ตราบกาลนาน

ในนามของรัฐบาลและประธานกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ขออัญมโทนาในความวิริยะอุตสาหะของหน่วยราชการ องค์กร เอกชน และคณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร และจดหมายเหตุ ตลอดจนคณะทำงานทุกคณะ ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการสาขาต่างๆ ที่ทรงคุณค่า อันจะอำนวยประโยชน์อย่างยิ่งแก่ประชาชน น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้สถิตอยู่ในดวงใจของอาณาประชาราษฎร์ตลอดกาล

พระบรมเดชาานุภาพเลิศล้ำ ขอจงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน เทอญ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

คำนำ

พระมหากษัตริย์ไทยนับแต่อดีตกาลจนปัจจุบันทรงนับถือพระพุทธศาสนาสืบทอดต่อกันมา โดยตลอด ทรงยึดมั่นในหลักธรรมคำสั่งสอน และได้ทรงนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการวางรากฐาน ศีลธรรมและจริยธรรมของสังคมไทย โดยดำรงพระองค์เป็นอัครศาสนูปถัมภก ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนานานาประการ และมี พระราชศรัทธาเสด็จออกทรงพระผนวชในพระบวรพุทธศาสนา ในระหว่างวันที่ ๒๒ ตุลาคม ถึงวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ตามโบราณขัตติยราชประเพณี เฉกเช่นเดียวกับสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า

ในวาระอันเป็นมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ ใน พุทธศักราช ๒๕๕๔ นี้ คณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ จึงได้จัดโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขึ้นระหว่างวันที่ ๙ ถึงวันที่ ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ เท่ากับจำนวนวันที่ทรงพระผนวช ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมกันนี้ได้จัดพิมพ์หนังสือที่ระลึก “จดหมายเหตุตามรอยทรงพระผนวช” เพื่อเป็นการเผยแพร่พระราชพิธีทรงพระผนวช และพระราชกิจขณะทรงปฏิบัติสมณวัตรเมื่อครั้งทรงพระผนวช โดยประมวลภาพและเนื้อหาจากหนังสือ และเอกสารเรื่องพระราชพิธี และ พระราชกิจ ในการทรงพระผนวช ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายขวัญแก้ว วัชโรทัย รองเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ สำนักพระราชวัง บันทึกและรวบรวมไว้ นายอาณัติ บุนนาค บันทึกภาพ และจากหนังสือที่สำนักพระราชวัง รวมทั้งหน่วยงานต่างๆ ได้จัดพิมพ์ขึ้นในหลายโอกาส มาประมวลไว้ด้วยกัน และได้รวบรวมข้อมูลโดยละเอียด พร้อมทั้งภาพถ่ายของเหตุการณ์ในโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติฯ มาประมวลไว้ในลักษณะจดหมายเหตุ และเรียบเรียงจัดพิมพ์ไว้ในหนังสือเล่มนี้

คณะกรรมการฯ หวังว่า “จดหมายเหตุตามรอยทรงพระผนวช” เล่มนี้จะเป็นหนังสือที่มีคุณค่าเล่มหนึ่งในรัชกาลปัจจุบัน และจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการด้านประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระราชประเพณีในพระราชสำนักสืบไป

จิราภรณ์ ใจดวงแก้ว

(นางพิมพ์เพ็ญ เวชชาชีวะ)

ประธานคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี

คำแถลง

การเสด็จออกทรงพระผนวชของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในพุทธศักราช ๒๕๔๙ นั้น เป็นโอกาสที่สำคัญที่สุดโอกาสหนึ่งในประวัติศาสตร์ชาติไทย เป็นการแสดงออกถึงพระราชศรัทธาที่ทรงมีต่อพระพุทธศาสนา และความกตัญญูต่อสมเด็จพระบรมราชบุพการี ถือได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่ยังคงความงดงามอยู่ในความทรงจำของผู้ที่ได้อยู่ร่วมอยู่ในเหตุการณ์ครั้งนั้นอย่างมาก กับทั้งยังเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญในแง่ของประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี และจารีตปฏิบัติในราชสำนัก สำหรับคนรุ่นหลังที่เกิดไม่ทันเหตุการณ์ดังกล่าวมาแล้วเป็นอย่างยิ่ง ทั้งเนื้อหา ภาพนิ่ง ตลอดจนภาพเคลื่อนไหวที่ได้เชิญมาลงพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้ รวมทั้งแผ่นวีดิทัศน์ ล้วนแล้วแต่เป็นเอกสารทางวิชาการ และเป็นจดหมายเหตุที่สำคัญอย่างยิ่งของประเทศชาติ

การเสด็จออกทรงพระผนวชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพุทธศักราช ๒๕๔๙ นั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ชาติไทย ด้วยทรงพระผนวชขณะเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์แล้ว เสด็จเช่นเดียวกับสมเด็จพระบรมอัยกาธิราช คือพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ซึ่งมีเพียง ๒ พระองค์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์เท่านั้น ในขณะที่พระมหากษัตริย์พระองค์อื่น ล้วนแล้วแต่ได้ทรงบรรพชาอุปสมบทก่อนการเสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติทั้งสิ้น

นอกจากนั้นการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จออกทรงพระผนวชในครั้งนั้น ยังเป็นผลปัจจัยให้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ได้ทรงแสดงพระปรีชาสามารถให้พสกนิกรทั่วทั้งประเทศไทย และนานาชาติประจักษ์ ด้วยการที่ทรงได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยอย่างสูงสุดด้วยการเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตลอดเวลาที่ทรงพระผนวช ทั้งนี้ได้ทรงปฏิญาณพระองค์เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทนพระองค์ต่อหน้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต ในวันที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ และทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่สนองพระเดชพระคุณนานัปการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เฉลิมพระอภิไธย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ขึ้นเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ คณะอนุกรรมการฯ รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างหาที่สุดมิได้ ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญข้อมูลบันทึกเหตุการณ์ พระบรมฉายาลักษณ์ ภาพพระราชกรณียกิจต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการพระราชพิธีทรงพระผนวช ตั้งแต่ต้นจนเสร็จการมาลงพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือเล่มนี้ กับทั้งยังได้รับความเมตตาจาก นายขวัญแก้ว วัชโรทัย รองเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ สำนักพระราชวัง เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อต้นฉบับ ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นผู้เรียบเรียงขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร ถือว่าเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญที่สุดเพียงชิ้นเดียวสำหรับเรื่องราวเกี่ยวกับการทรงพระผนวชของพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัวในพุทธศักราช ๒๔๙๙ ที่มีอยู่ในขณะนี้ หนังสือ เรื่อง “จดหมายเหตุตามรอยทรงพระผนวช” เล่มนี้ได้รวบรวมจากเอกสาร และหนังสือต่างๆ ที่ตีพิมพ์ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๙ จนถึง พุทธศักราช ๒๕๔๙ คือ

หมายกำหนดการพระราชพิธีทรงผนวช ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ สำนักพระราชวัง

จดหมายเหตุการเสด็จออกผนวชของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จัดพิมพ์ เนื่องในโอกาสบำเพ็ญพระกุศลในพระบรมราชูปถัมภ์ฉลองพระชนมายุ ๘๔ พรรษาบริบูรณ์ สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ พระสังฆราช

พระราชพิธี และ พระราชกิจ ในการทรงผนวช ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๔๙๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์เพื่อพระราชทานเป็นสาธารณกุศลในวันวิสาขบูชา ๒๕๐๐

ทรงพระผนวช พุทธศักราช ๒๔๙๙ จัดพิมพ์เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๓๓

ทรงพระผนวช ชุดมรดกไทย

พระราชพิธีและพระราชกรณียกิจในการทรงพระผนวช ๒๒ ตุลาคม - ๕ พฤศจิกายน ๒๔๙๙ จัดพิมพ์เนื่องในมหามงคลทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙

๕๐ ปี ทรงพระผนวช ๒๔๙๙ - ๒๕๔๙ จัดพิมพ์เนื่องในมหามงคลทรงพระผนวชครบ ๕๐ ปี

การจัดพิมพ์ในครั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ เห็นพ้องกันที่จะให้คงเนื้อความเดิมของเอกสารเก่าที่เชิญมาลงไว้ในหนังสือเล่มนี้ โดยให้สัญลักษณ์ด้วยการตีกรอบ ส่วนภาพที่เชิญมาพิมพ์นั้นมีข้อจำกัดในเรื่องคุณภาพของภาพ ที่รวบรวมมาจากเอกสารจำนวนมาก จึงทำให้ภาพบางภาพอาจมีข้อบกพร่องหรือขาดความคมชัด แต่ในฐานะที่หนังสือเล่มนี้ถือเป็นเอกสารจดหมายเหตุ ที่มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลเนื้อความเพื่อวิชาการและการศึกษา จึงขอประมวลข้อมูลจากเอกสารชั้นต้นไว้ให้มากที่สุดเป็นปฐม

ท้ายที่สุดนี้ คณะอนุกรรมการฯ ทุกคนต่างรู้สึกปิติและถือเป็นสิริมงคลอย่างสูงยิ่งแก่ชีวิต ที่ได้มีโอกาสร่วมกันจัดทำหนังสือที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และวิชาการเล่มนี้ สอนองคำบัญชาของนายกรัฐมนตรี และภริยา เพื่อน้อมถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ และขออนุโมทนาบุญแก่ท่านผู้อ่านทุกท่านที่ได้นำหนังสือเล่มนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งชาติบ้านเมืองและส่วนตน ทั้งทางตรงทางอ้อมสืบไปให้สมกับคำพระราชอุทิศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการจัดพิมพ์หนังสือ “พระราชพิธีและพระราชกิจในการทรงผนวช ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๔๙๙” ที่ว่า “...เป็นโอกาสอันควรเพิ่มพูนปิตุยินดีแก่บรรดาพุทธบริษัท จึงได้มีพระราชดำรัสสั่งให้จัดการรวบรวมพิมพ์หนังสือบันทึกเหตุการณ์และโอวาทต่างๆ ในวาระที่ทรงผนวชขึ้น ทรงอุทิศพระราชทานให้เป็นวิทยาทานแก่องค์การศึกษาทั้งทางโลกทางธรรม ตลอดจนบรรดาสาธุชนที่ใฝ่ใจในธรรมและสัมมาชีพเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกุศลทรงร่วมฉลองพระพุทธศาสนาในวาระอันเป็นมงคลนี้”

คณะอนุกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึกและสื่อสารคดี
เนื่องในโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติฯ

อาเศียรวาท	(๒)
คำปรารภ	(๙)
คำนำ	(๑๑)
คำแถลง	(๑๒)
สารบัญ	(๑๕)
อนุโมทนากถา	(๑๗)
บทที่ ๑ พระราชประวัติ	๑
- พระบรมราชสมภพ	๒
- ประทับต่างประเทศ	๕
- การศึกษา	๙
- พระราชพิธีราชาภิเษกสมรสและพระราชพิธีบรมราชาภิเษก	๑๒
- ทรงพระผนวช	๒๐
- พระราชโอรสและพระราชธิดา	๒๑
บทที่ ๒ จดหมายเหตุพระราชพิธีทรงพระผนวช	
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	๒๕
- พระราชกรณียกิจ ในวันที่ ๒ - ๑๕ แห่งการทรงพระผนวช	๙๕
- พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพระโอรส คำถวายพระพรของสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก	๑๙๓
บทที่ ๓ จดหมายเหตุการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณิมพระเกียรติฯ	๒๑๓
- รายชื่อวัดและพระอุปัชฌาย์ โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณิมพระเกียรติฯ	๓๓๘
- รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณิมพระเกียรติฯ	๓๔๑
เชิงอรรถ	๓๖๑
บรรณานุกรม	๓๖๗

อนโมทนาภา

เนื่องในมงคลสมัยที่สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงเจริญพระชนมายุ ๗ รอบพระนักษัตร ๘๔ พรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ปวงพสกนิกรทุกหมู่เหล่าต่างปลื้มปิติและร่วมกันแสดงความจงรักภักดี โดยพร้อมใจกันจัดงานเฉลิมฉลองเทิดพระเกียรติ และจัดกิจกรรมถวายเป็นพระราชกุศล ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อปวงอาณาประชาราษฎร์เป็นอนเอนกอนันต์

ตามคติทางพระพุทธศาสนา การบูชาผู้มีพระคุณด้วยการบูชาอย่างสูงนั้น ก็คือการบูชาด้วยการปฏิบัติดีตามคำสอนของท่าน หรือปฏิบัติดีตามอย่างท่าน ที่เรียกว่า ปฏิบัติบูชา หรือเรียกสั้นว่า ทำดีหรือทำบุญ

การทำบุญทางพระพุทธศาสนานั้นมีหลายทาง นอกจากการบำเพ็ญทาน รักษาศีล เจริญภาวนาแล้วยังมีอีก ๒ ทาง คือ

ปัตติทานมัย การทำบุญหรือทำความดีแล้ว แ่บุญหรือความดีนั้นให้แก่ผู้อื่น หรือผู้ที่ตนเคารพนับถือ
ปัตตานโมทนามัย การอนโมทนาทำใจให้พลอยยินดีกับบุญหรือความดีที่คนอื่นแผ่ให้

การที่คณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ร่วมใจกันจัดการอุปสมบท ๙๙๙ รูป ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเป็นพระราชกุศล ชื่อว่าปัตติทานมัยกุศล เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบ ย่อมทรงปลื้มปิติโสมนัสต่อกุศลกิจเหล่านั้น จึงได้ชื่อว่าเป็นปัตตานโมทนามัยกุศล นับว่าเป็นการบำเพ็ญบุญหรือทำความดีตามคติแห่งพระพุทธศาสนา ทั้งเป็นการดำเนินตามรอยพระยุคลบาท สมดังกระแสพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่พสกนิกรที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ ความตอนหนึ่งว่า “... **ความสุข ความสวัสดิ์ของข้าพเจ้าจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยบ้านเมืองของเรามีความเจริญมั่นคง เป็นปกติสุข ความเจริญมั่นคงทั้งนั้นจะสำเร็จผลเป็นจริงไปได้ ก็ด้วยทุกคน ทุกฝ่าย ในชาติมุ่งปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เต็มกำลัง ด้วยสติ รู้ตัว ด้วยปัญญา รู้คิด และด้วยความสุจริตจริงใจ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนอื่น ...**”

ด้วยเดชานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และผลแห่งพระราชกุศลปัตตานโมทนามัย ขอสมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ จงทรงเจริญพระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญ เสด็จสถิตสถาพรในพระสิริราชสมบัติ พระบารมีปกแผ่ไพศาล ทรงสถิตเป็นพระมิ่งขวัญแห่งปวงประชานิกรชาวไทย สืบไปตลอดกาลนिरันตร์ เทอญ.

สมเด็จพรวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

วัดบวรนิเวศวิหาร

ประธานคณะกรรมการฝ่ายสงฆ์และฝ่ายฆราวาส

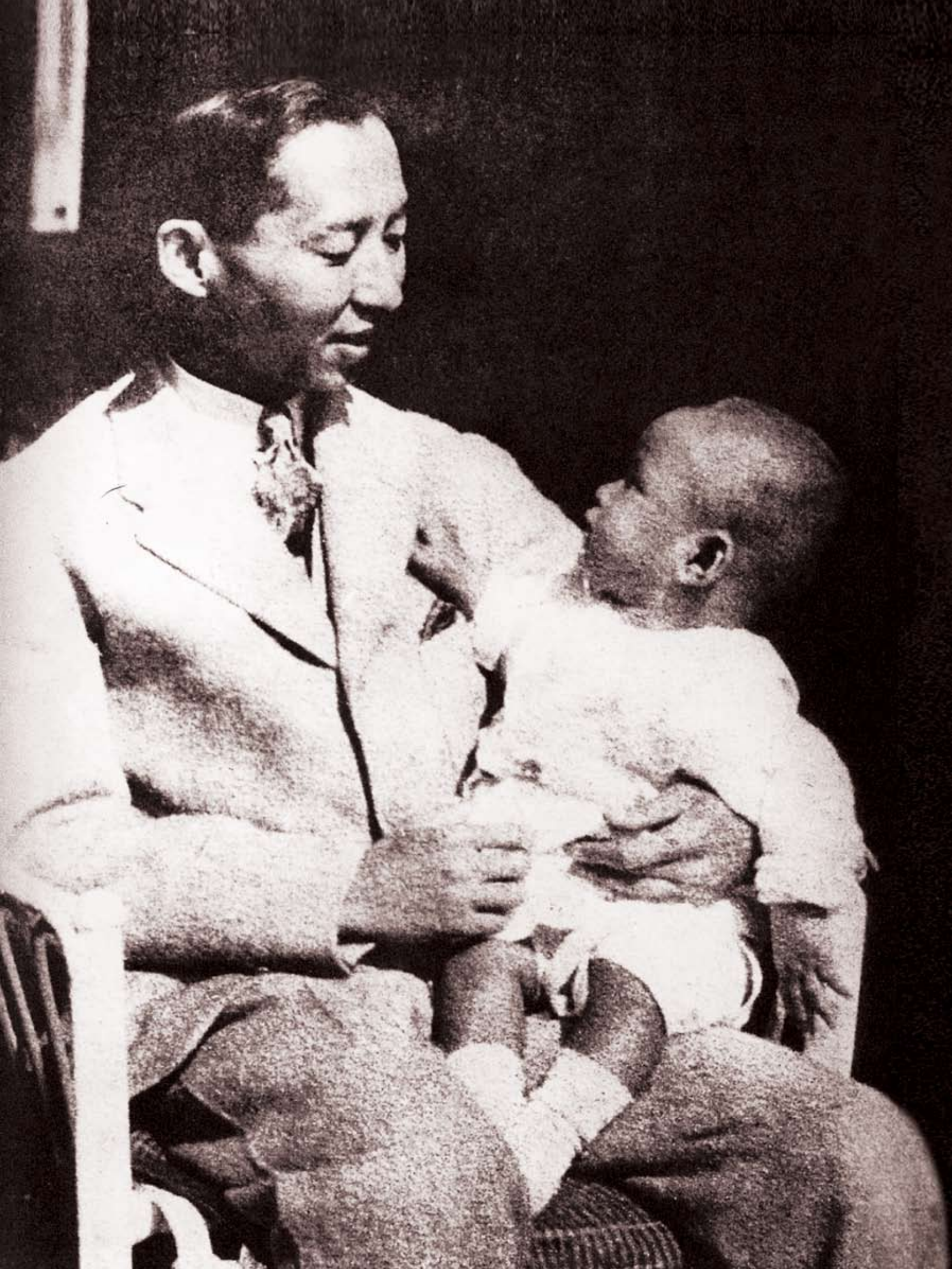

บทที่ ๑ พระราชนิพนธ์

พระบรมราชสมภพ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นพระราชโอรสพระองค์เล็กใน สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก^๑ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี^๒ เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันจันทร์เดือนอ้าย ขึ้น ๑๒ ค่ำ ปีเถาะ นพศก จุลศักราช ๑๒๘๙ ตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐ ณ โรงพยาบาลเคมบริดจ์^๓ เมืองเคมบริดจ์ (Cambridge) รัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) ขณะสมเด็จพระบรมราชชนกทรงศึกษาวิชาการแพทย์และประทับอยู่ในสหรัฐอเมริกา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี สมเด็จพระเชษฐภคินี ๑ พระองค์ คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์^๔ และมี สมเด็จพระบรมเชษฐา ๑ พระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร^๕ เมื่อแรกเสด็จพระราชสมภพทรงดำรงพระอิสริยยศเป็น “พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า” ได้รับพระราชทานพระนามจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” มีความหมายว่า “พลังของแผ่นดิน”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ขณะพระชนมายุ ๕ เดือน ▶
ประทับในอ้อมพระกรของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ฉายพระรูปพร้อมกับพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระอัฐมรามาธิบดินทร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ขณะทรงพระเยาว์

พุทธศักราช ๒๔๗๑ เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกทรงสำเร็จการศึกษาปริญญา
แพทยศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยม จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard) แล้ว ได้ทรงนำ
ครอบครัวเสด็จจากสหรัฐอเมริกากลับประเทศไทยและได้ประทับ ณ วังสระปทุม ซึ่งเป็น
ที่ประทับของสมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี สมเด็จพระบรมอัยยิกา ต่อมาไม่นานสมเด็จพระ
พระบรมราชชนกได้ทรงพระประชวรและเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พุทธศักราช
๒๔๗๒ ขณะนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงพระเยาว์พระชนมพรรษาไม่ถึง ๒ พรรษา

ประทับต่างประเทศ

เมื่อพุทธศักราช ๒๔๗๖ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว นำพระราชธิดาพระราชโอรสทั้งสองพระองค์ไปประทับที่เมืองโลซาน (Lausanne) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (Switzerland) เพื่อรักษาพระพลานามัยของพระราชโอรสพระองค์โตและเพื่อให้ทั้ง ๓ พระองค์ได้ทรงศึกษาด้วยระยะแรกประทับที่แฟลตเลขที่ ๑๖ ถนนติสโซท์ (Tissot) และทรงจัดให้พระราชธิดาและพระราชโอรสเข้าทรงศึกษาระดับประถมในโรงเรียนเมียร์มองต์ (Ecole Miremont)

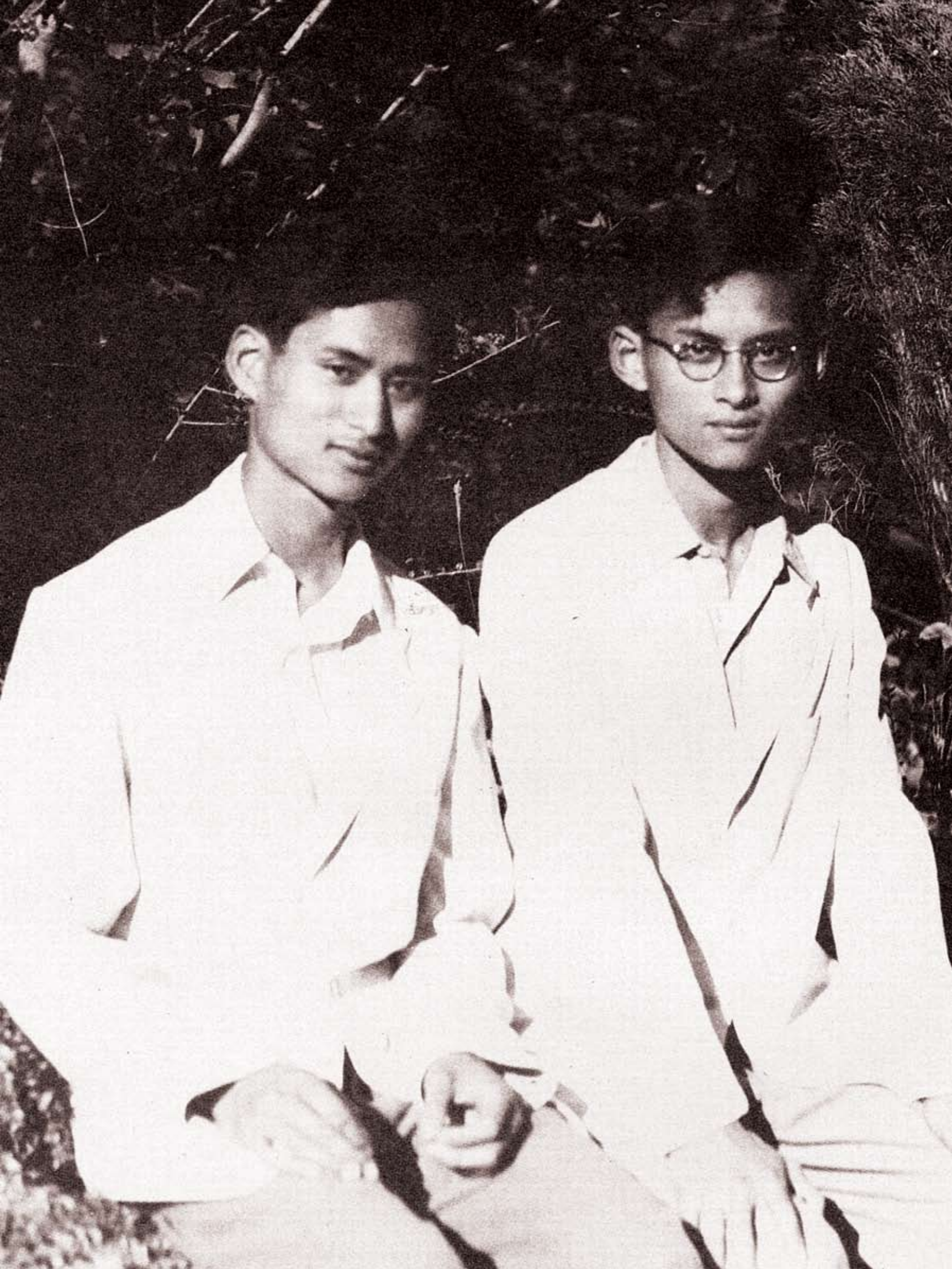

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ฉายพระรูปร่วมกับพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระอัฐมรามาธิบดินทร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
บริเวณสวนในพระตำหนักวิลลาวัฒนา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละราชสมบัติเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗ รัฐบาลไทยได้อัญเชิญพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดล ขึ้นครองราชสมบัติเป็น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ สมเด็จพระบรมราชชนนีได้ทรงย้ายครอบครัวไปประทับที่บ้านขนาดใหญ่ที่เมืองปูยี (Pully) ติดกับเมืองโลซานพระราชทานชื่อว่า “วิลลาวัฒนา” (Villa Vadhana) ต่อมาสมเด็จพระเชษฐภคินีและสมเด็จพระอนุชาทรงได้รับสถาปนาพระอิสริยยศจากพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า ขึ้นเป็นเจ้าฟ้า คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา และสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ส่วนสมเด็จพระบรมราชชนนีขณะนั้น ทรงดำรงพระอิสริยยศเป็น พระราชชนนีศรีสังวาลย์ เนื่องจากขณะนั้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงพระเยาว์จึงต้องมีคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

พุทธศักราช ๒๔๘๑ ขณะยังดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระอนุชาได้โดยเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล นิวัตประเทศไทยครั้งแรก พร้อมด้วยพระราชชนนีศรีสังวาลย์ และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ถึงกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ ประทับ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต การเสด็จนิวัตพระนครครั้งนี้ คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ได้ประกาศสถาปนาพระอิสริยยศพระราชชนนีศรีสังวาลย์เป็น สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ระหว่างที่ประทับอยู่ในพระนครเป็นเวลาประมาณ ๒ เดือน พระราชจริยวัตร และพระราชกรณียกิจของทุกพระองค์โดยเฉพาะสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๘ และสมเด็จพระอนุชา ได้ผูกพันจิตใจ สร้างขวัญและความหวังไว้แก่ชาวไทยอย่างมั่นคง ครั้นถึงเดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๑ (ขณะนั้นนับเป็นปลายปี) จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับประเทศสวิตเซอร์แลนด์เพื่อทรงศึกษาต่อ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ►
และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระอัฐมรามาธิบดินทร ฉายพระบรมฉายาลักษณ์
ร่วมกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๘ ได้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล นิวัตประเทศไทยเป็นครั้งที่ ๒ พร้อมด้วยสมเด็จพระราชชนนี
ศรีสวาลัย ถึงกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๘ ประทับ ณ พระที่นั่ง
บรมพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๘๙ ได้รับพระราชทาน
พระยศร้อยโท นายทหารพิเศษประจำกรมทหารราบที่ ๑ กองพันที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์
ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะประทับในประเทศไทยได้โดยเสด็จสมเด็จพระ
พระบรมเชษฐาธิราช เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรทั้งในพระนครและจังหวัดใกล้เคียง
เสมอ ต่อมาวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
เสด็จสวรรคตอย่างกะทันหัน รัฐบาลได้กราบบังคมทูลอัญเชิญสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้า
ภูมิพลอดุลยเดชขึ้นครองราชสมบัติสืบราชสันตติวงศ์เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่ง
พระบรมราชจักรีวงศ์ ด้วยเหตุที่พระองค์ยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะจึงต้องมีคณะผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ชั่วคราว ได้มีประกาศเฉลิมพระนามาภิไธย เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน พุทธศักราช
๒๔๘๙ ว่า “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช” ขณะนั้นทรงเจริญพระชนมพรรษา ๑๘ พรรษา

การศึกษา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเริ่มการศึกษาเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ที่โรงเรียนอนุบาลของมิสซิสเดวิส (Mrs. Davies) พุทธศักราช ๒๔๗๕ ขณะพระชนมพรรษา ๕ พรรษา ทรงศึกษาชั้นต้นที่โรงเรียนมาแตร์เดอี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร เป็นเวลาประมาณ ๕ เดือน และหลังจากเสด็จพระราชดำเนินไปประทับที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์แล้ว ทรงเข้าศึกษาระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนเมียร์มองต์ (Ecole Miremont) ในกรุงโลซาน ตั้งแต่เดือนกันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

ระหว่างพุทธศักราช ๒๔๗๘ - ๒๔๘๔ ทรงเข้าศึกษาในโรงเรียนนานาชาติของเอกชนชื่อ โรงเรียนนูเวล เดอ ลา สวิส โรมองด์ (Ecole Nouvelle de la Suisse Romande) อยู่ในตำบลเชยียี (Chailly) เขตเมืองโลซาน ระยะแรกทรงเป็นนักเรียนไปกลับ ในช่วง ๒ ปีสุดท้ายของการศึกษาในโรงเรียนนี้ สมเด็จพระราชชนนีทรงจัดให้เข้าเป็นนักเรียนประจำ เพื่อให้ทรงรู้จักวิถีชีวิตของนักเรียนประจำที่ต้องทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ต่อจากนั้นทรงเข้าศึกษาที่โรงเรียนยิมนาส คลาสสิก กังโตนาล แห่งเมืองโลซาน (Gymnas Classique Cantonal) เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๘๘ ทรงสอบไล่บักเคลอรีอัท (Baccalauréat) ได้รับประกาศนียบัตรทางอักษรศาสตร์ (Diplôme de Bachelier ès Lettres) และเดือนตุลาคมปีเดียวกันทรงเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโลซาน แผนกวิทยาศาสตร์ (Université de Lausanne, Faculté des Sciences)

วันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙ เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบต่อจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช วันที่ ๑๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๙ เสด็จพระราชดำเนินจากประเทศไทยกลับไปยังประเทศสวิตเซอร์แลนด์เพื่อทรงศึกษาต่อ และในเดือนตุลาคมปีนั้นเองได้ทรงเลือกศึกษาวิชาใหม่ คือ นิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ (Licenciè et Doctorat es Sciences Sociales) ณ มหาวิทยาลัยแห่งเมืองโลซาน^๖ เพื่อให้เป็นประโยชน์เหมาะสมแก่การเป็นพระประมุขของประเทศ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพระสหายร่วมชั้นเรียน
ขณะทรงศึกษาในโรงเรียนอนุบาลของมิสซิสเดวิส

นอกจากการศึกษาภายในสถานศึกษาแล้ว สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนียังได้ทรงสั่งสอนอบรมพระราชธิดาและพระราชโอรสด้วยพระองค์เอง เพื่อให้ทุกพระองค์ตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรมทั้งด้านจิตใจและการปฏิบัติ และให้ทรงมีพัฒนาการด้านความคิดด้วย โดยทรงถือหลัก ๙ ประการ” คือ

๑. ทรงดูแลให้มีสุขภาพอนามัยดี ร่างกายได้รับอาหารถูกต้องตามหลักโภชนาการ
๒. ทรงฝึกให้มีระเบียบวินัยทั้งกายและใจ
๓. ทรงส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิด ให้รู้จักพิจารณาตัดสินใจด้วยตนเอง
๔. ทรงอบรมให้มีความรับผิดชอบและเคารพสิทธิของผู้อื่น
๕. ทรงอบรมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และฝึกทำงานต่างๆ ด้วยตนเอง
๖. ทรงอบรมสั่งสอนในเรื่องศาสนาจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริตและความเมตตา กรุณา เป็นต้น
๗. ทรงอบรมให้คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม ทำงานเพื่อชาติบ้านเมือง
๘. ทรงดูแลให้เด็กได้สนุกกับกิจกรรมต่างๆ ตามวัย
๙. ทรงอบรมให้มีชีวิตเรียบง่าย เป็นธรรมชาติ ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อสุรุ่ยสุร่าย

ส่วนความเป็นไทยนั้น ทรงอบรมด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี โปรดให้นายเปรี๊ยะ ศิริภัทร พระอาจารย์ที่รัฐบาลไทยจัดส่งมาถวายพระอักษรภาษาไทยแด่พระราชธิดาและพระราชโอรสทั้ง ๒ พระองค์ และเมื่อทุกพระองค์เสด็จนิวัตพระนครครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๑ ก็โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้กระทรวงธรรมการจัดรายการเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพระอารามและโบราณสถานสำคัญในเขตพระนครและธนบุรี เพื่อเสริมความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติ ด้วยพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในการอบรมดูแลพระราชธิดาและพระราชโอรส ดังกล่าว ทุกพระองค์จึงทรงรักความเป็นไทย และทรงบำเพ็ญพระราชกิจนานัปการอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ส่วนรวมและประเทศชาติ เป็นที่ประจักษ์ในกาลต่อมา

พระราชพิธีราชาภิเษกสมรสและพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

ระหว่างที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงศึกษาอยู่ในต่างประเทศนั้น ได้ทรงพบและทรงคุ้นเคยกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิตติยากร ธิดาของหม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิตติยากร^๘ เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปารีส กับหม่อมหลวงบัว กิตติยากร^๙ ซึ่งต่อมาได้ทรงประกอบพิธีหมั้น เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๙๒

พุทธศักราช ๒๔๙๓ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จนิวัตประเทศไทยโดยเรือเดินสมุทรชื่อซีแลนเดีย ถึงประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ประทับ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตั้งการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอาณันทมหิตลตามโบราณราชประเพณี กำหนดถวายพระเพลิงในวันที่ ๒๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส ณ วังสระปทุม เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๓

ต่อมาวันที่ ๒๘ เมษายน ศกเดียวกัน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดการพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิตติยากร ณ พระตำหนักสมเด็จ พระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ณ วังสระปทุม ในการพระราชพิธีครั้งนั้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สถาปนาหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิตติยากร เป็นสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์

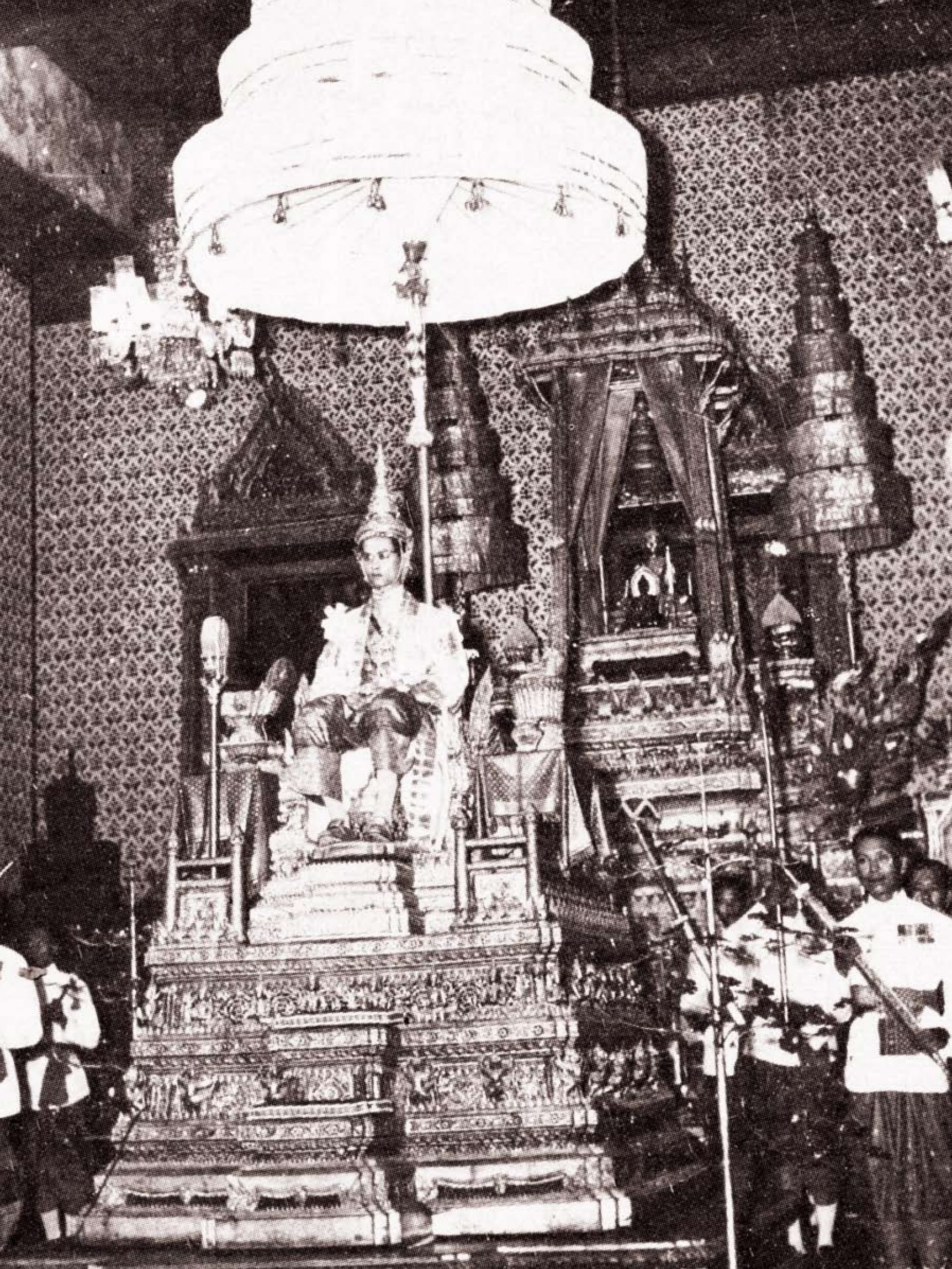
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ มุขกระสัน หอพระสุลาลัยพิมาน เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ประทับเหนือพระที่นั่งภัทรบิฐ
ในพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ทรงรับพระแสงขรรค์ชัยศรี
จากพระราชครูวามเทพมุนี
ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓

ต่อมา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตั้งการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ขึ้นเมื่อวันที่ ๓ - ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ เสด็จดำรงสิริราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์โดยสมบูรณ์ตามโบราณราชประเพณี เณลิมพระปรมาภิไธย ตามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า **พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร** และในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกนี้ ได้พระราชทานพระราชสัถยาธิษฐานเป็นพระปฐมบรมราชโองการว่า **เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงยึดมั่นและทรงปฏิบัติตามพระปฐมบรมราชโองการตลอดมาตราบจนปัจจุบัน และในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษกนั้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สถาปนา เณลิมพระเกียรติสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ ขึ้นเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจจินาสวรรค์
บนพระแท่นราชบัลลังก์ ภายใต้ฉัตรพญายักษ์ ๙ ชั้น พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬาร
ในพระบรมมหาราชวัง ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
 ภูมิพลอดุลยเดช
 และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
 พระบรมราชินีนาถ ในพระราชพิธี
 เฉลิมพระราชมณเฑียร
 ณ พระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน
 ในพระบรมมหาราชวัง
 เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม
 พุทธศักราช ๒๕๔๓

◀ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 อันเป็นบำเหน็จคุณพระรัตนราชวราภรณ์ เครื่องอิสริยยศและเครื่องราชูปโภค
 สำหรับตำแหน่งสมเด็จพระราชินี ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
 ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

หลังเสร็จการพระราชพิธีแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ไปยังประเทศสวิตเซอร์แลนด์อีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๓ เพื่อทรงรักษาพระสุขภาพตามที่แพทย์ถวายคำแนะนำ และระหว่างที่ประทับ ณ เมืองโลซานนั้น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ได้มีพระประสูติการพระราชธิดาพระองค์แรก คือ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ณ โรงพยาบาลมง ซัวซีส์ เมืองโลซาน เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๔ เมื่อพระราชธิดาเจริญพระชันษา ๗ เดือนเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จนิวัตประเทศไทยพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี และพระราชธิดาในเดือนธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๙๔ ประทับ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต

ต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ปรับปรุงพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ให้เหมาะสมแก่การเป็นที่ประทับถาวร จึงได้เสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เป็นการชั่วคราว ขณะที่ประทับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถานนี้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ได้มีพระประสูติการพระราชโอรสและพระราชธิดาอีก ๓ พระองค์ คือ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๙๕ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตา เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๘ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐

เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐ หลังจากทรงประกอบพิธีเฉลิมพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ซึ่งปรับปรุงใหม่เสร็จแล้ว ทรงย้ายที่ประทับจากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปประทับ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เป็นการถาวร

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฉายพระบรมฉายาลักษณ์ร่วมกับ
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ

ทรงพระผนวช

พระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์นับแต่อดีตกาลล้วนแต่ทรงพระผนวชในพระบวรพุทธศาสนาทุกพระองค์ ส่วนใหญ่จะทรงพระผนวชก่อนเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ ยกเว้นพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระผนวชภายหลัง เนื่องจากเสด็จขึ้นครองราชย์ขณะพระชนมพรรษาอย่างน้อย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชก็เช่นเดียวกัน เพื่อสืบทอดโบราณราชประเพณีเจริญรอยตามสมเด็จพระบูรพมหากษัตริย์และด้วยพระราชศรัทธาส่วนพระองค์ต่อพระบวรพุทธศาสนา จึงเสด็จออกทรงพระผนวชเมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๙ ประกอบพระราชพิธี ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดารามเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ โดยมีสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ เป็นพระอุปัชฌาย์ แล้วประทับเพื่อปฏิบัติสมณวัตร ณ พระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร ถึงวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙ จึงทรงลาสิกขา รวมเวลาในสมณเพศ ๑๕ วัน เสด็จพระราชดำเนินกลับไปประทับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

ในการทรงพระผนวชดังกล่าวนี้ ได้มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพื่อปฏิบัติพระราชกรณียกิจในช่วงเวลา ๑๕ วัน ระหว่างที่ยังทรงดำรงสมณเพศอยู่ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในฐานะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้อย่างสมบูรณ์เป็นที่พอพระราชหฤทัย ดังนั้นในวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” นับเป็นสมเด็จพระบรมราชินีนาถพระองค์ที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

พระราชโอรสและพระราชธิดา

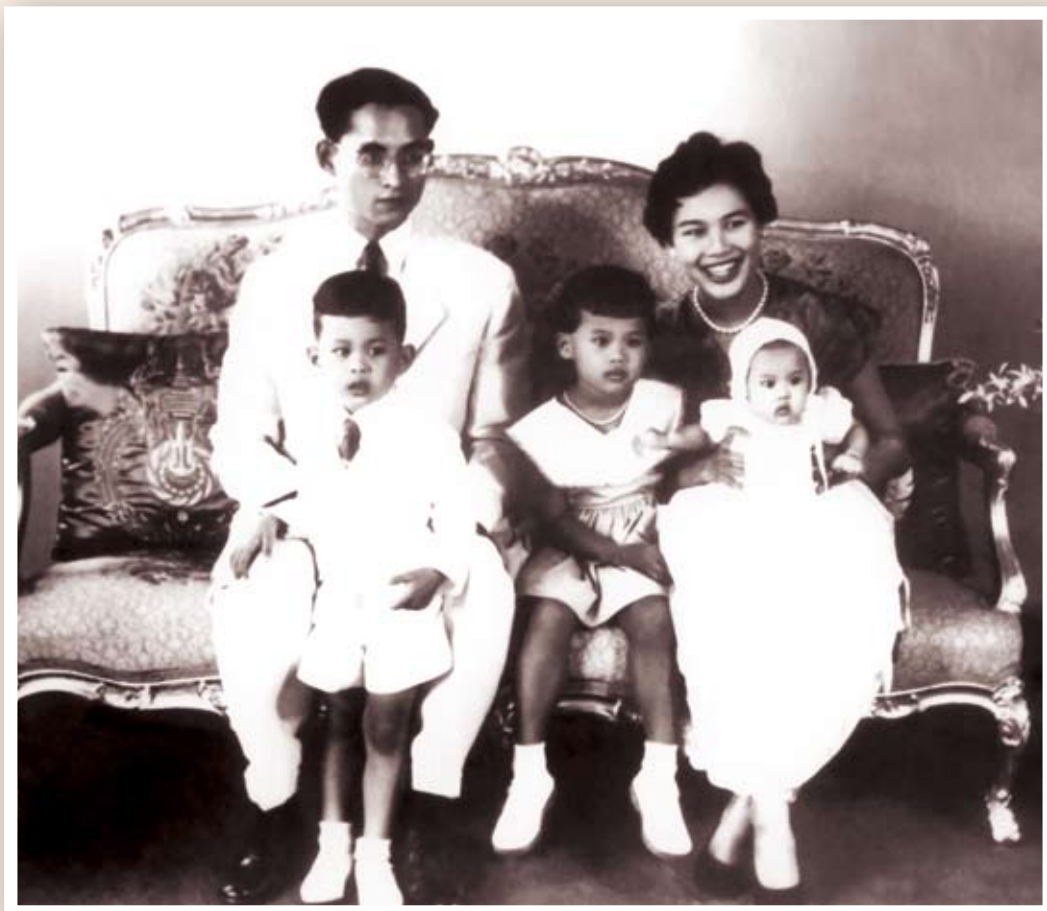
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชโอรสและพระราชธิดา ๔ พระองค์ คือ

๑. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ประสูติเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ ณ โรงพยาบาลมง ชั่วซีส์ เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (ปัจจุบันคือ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี)

๒. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าชาลิลาอรรณพ บรมจักรยาดิศรสันตติวงศ เทเวศรธำรงสุบริบาล อภิคุณูปการมหิตลาดุลเดช ภูมิพลนเรศวรางกูร กิตติสิริสมบูรณสวางควัฒน์ บรมขัตติยราชกุมาร ประสูติเมื่อวันจันทร์ที่ ๒๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ต่อมาได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมสถาปนาพระอิสริยยศขึ้นเป็น “สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สิริกิตยสมบูรณสวางควัฒน์ วรขัตติยราชสันตติวงศ์ มหิตลพงศอดุลยเดช จักรีนเรศยุพราชวิสุทธิ สยามมกุฎราชกุมาร มุสิกนาม” เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

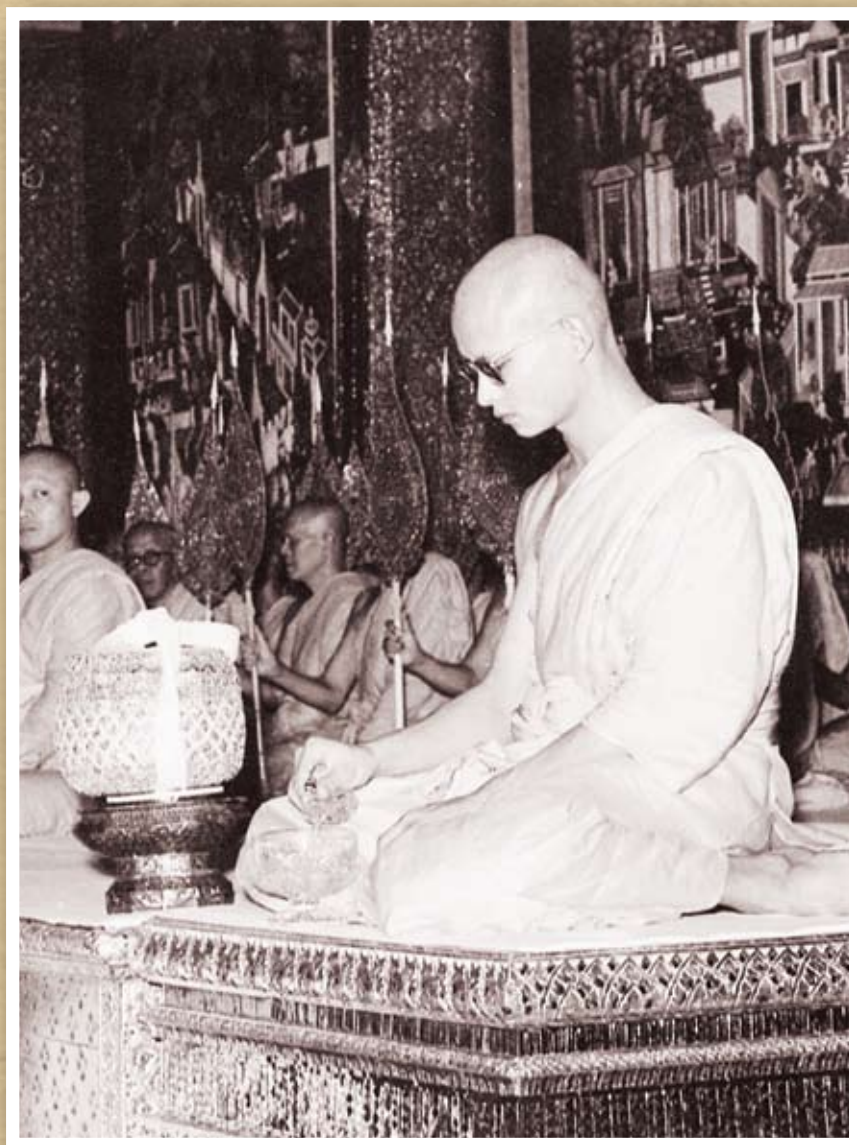
๓. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์ ประสูติเมื่อวันเสาร์ที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๑๘ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ต่อมาได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม สถาปนาพระอิสริยยศกิติและเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี” เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๐

๔. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประสูติเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฉายพระบรมฉายาลักษณ์พร้อมด้วย
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชโอรสและพระราชธิดา

บทที่ ๒ จดหมายเหตุพระราชนิธิทรงพระผนวช
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

การรวบรวมข้อมูลจดหมายเหตุการณ์พระราชพิธีทรงพระผนวชของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๙ เพื่อจัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ในครั้งนี้ คณะอนุกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึกและสื่อสารคดี เนื่องในการอุปสมบท ๙๙ รูป เสด็จพระเกียรติฯ ได้พิจารณาเห็นสมควรคัดลอกข้อมูลจากหนังสือเรื่องทรงพระผนวช ที่ได้เคยจัดพิมพ์มาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๔๙ เท่าที่รวบรวมได้ โดยไม่ต้องเติมข้อความหรือแก้ไขใดๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่ได้มีการบันทึกไว้ในลักษณะต่างๆ ทั้งที่เป็นอักษรและภาพถ่าย อันแสดงถึงวัฒนธรรม ประเพณี สังคม และภาษาไทยในแต่ละยุคสมัย โดยนำมาร้อยเรียงกันเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการค้นคว้า นอกจากนั้นยังเน้นภาพประวัติศาสตร์ที่ประทับใจและหายาก มารวมพิมพ์ไว้ด้วยกันเพื่อให้ผู้สนใจได้รับทราบเรื่องราวเป็นลำดับและเข้าใจง่าย เพลิดเพลิน ชวนอ่าน ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

ก. พระราชฉายาบัฏ

ข. บานแพนก จากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ในการจัดพิมพ์หนังสือ **“พระราชพิธีและพระราชกิจในการทรงผนวช ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๔๙”** เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๐

ค. คำนำ จากหนังสือ **“จดหมายเหตุการเสด็จออกผนวช ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสบำเพ็ญพระกุศลในพระบรมราชูปถัมภ์ฉลองพระชนมายุ ๘๔ พรรษาบริบูรณ์ สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ พระสังฆราช”** ๒๕๔๙.

ง. **“จดหมายเหตุการเสด็จออกผนวช”** ฉบับพิมพ์เนื่องในโอกาสบำเพ็ญพระกุศลในพระบรมราชูปถัมภ์ฉลองพระชนมายุ ๘๔ พรรษาบริบูรณ์ สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ พระสังฆราช ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

จ. หมายกำหนดการพระราชพิธีทรงพระผนวช และกำหนดการพระราชกรณียกิจ ๑๕ วัน แห่งการทรงพระผนวช

ฉ. พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และพระโอวาท คำถวายพระพรของสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ พระสังฆราช ในการพระราชพิธีทรงพระผนวช และพระราชกรณียกิจแห่งการทรงพระผนวช

ช. รายนามพระสงฆ์ และคณะบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ឌី ១៥៨២

គុំស្ប ចោ បន គុំគុំគោ អរហតោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ប បរិនិព្វានគោ ចតុស្បកាដិកានំ
ទ្វិន្តំ ចតុស្បសហស្បានម្បបរិ ឯកុណសកសំចង្កេស្ប
អតិក្កន្តេស្ប បក្សសតិមេ សំចង្កេ ចតុស្បានុតុម្បិ
តុលាគមហាសស្ប ប្លាសតិមេ ឱនេ ចន្ទនាត
មជ្ឈន្តិកតោ ចតុស្ប ឆាឡិកាស្ប តេជសតិ
លិក្ខាដិកាស្ប អតិក្កន្តេស្ប សិរីកនសត្តាភាសស្ប
ពន្ធសីមាមំ ឧបសម្បន្តោ បក្សស្ប ឆាឡិកាស្ប
គេចត្តាឡិស លិក្ខាដិកាស្ប អតិក្កន្តេស្ប ពន្ធកន្ធនាស្ប
ពន្ធសីមាមំ ឧឡិក្កម្បករណត្ថាយ ឧបសម្បន្តោ វិចិត្តោ
ឆាម វិក្កុ អាយស្មតា វេរិក្កេ ឧបស្សាយេន
អាយស្មតា ឧស្សាយិចា កម្មវាចាវិយេន ។

សោ គមស្មំ គុំចាកគប្បចេឌីតេ ចម្មននយេ
ចុណ្ឌំ ចុណ្ឌិ ចេបុលំ ប្លាបុណាតុ សោ ច
អត្តពុទ្ធសាសនុបត្ថម្ភភាវេ ឯត្វា ពុទ្ធសាសនស្ប
ចុណ្ឌិយា ចុណ្ឌិយា ចេបុលាយ ឧបត្ថម្ភេតុ សុសំវេទហតុ ។

พระราชอาณาเขต
ที่ ๑๕๘๒

เมื่อปี ๒๔๙๙ แต่ปรีณิพพานแห่งพระผู้มีพระภาค
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ล่วงไปแล้ว ในปีปัจจุบันที่ ๒๕๐๐
เมื่อ ณ วันจันทร์ สัปดาห์ที่ ๒๒ ตุลาคมมาส์ วัลลำนฤตุ ล่วง
เวลา ๔ นาฬิกา ๒๓ นาที แต่เที่ยง ภิกษุ พระนามว่า ภูมิพละ
อุปสมบทแล้ว ในพัทธสีมาแห่งวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ครั้น
ล่วงเวลา ๕ นาฬิกา ๔๓ นาที แต่เที่ยง ทำทัฬหีกรรมณพัทธสีมา
แห่งพระพุทธรูปรัตนสถาน มีท่านสังฆะตะ เป็นพระอุปัชฌายะ ท่าน
อุฎฐายี เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ๆ

ขอภูมิพลภิกษุนั้น จงทรงถึงความเจริญงอกงาม
ไพบุลย์ในพระธรรมวินัยที่พระศาสดาเจ้าทรงประกาศแล้ว

อนึ่ง ขอภูมิพลภิกษุนั้น ทรงดำรงอยู่ในความเป็นอัคร
พุทธศาสนูปถัมภก จงทรงอุปถัมภกจัดแจงทะนุบำรุงเพื่อความ
เจริญงอกงามไพบุลย์แห่งพระพุทธศาสนา เทอญ ๆ

บานแผนก^๖

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิต-
ลาธิเบศรามาชิบดี จักรีนฤพดินทร์ สยามมินทราธิราช บรมนาถ-
บพิตร พระเจ้าอยู่หัว ทรงพระอนุสรณ์คำนึงถึงกาลที่ได้ทรง
พระราชศรัทธาทรงผนวชในพระพุทธศาสนา เมื่อวันที่ ๒๒
ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ ที่แล้วมานี้ อันเป็นโอกาสที่ได้ทรง
สดับตรับฟังโอวาทของพระเถรานุเถร และทรงปฏิบัติธรรมวินัย
ในสำนักสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ เป็น
ปัจจัยให้เพิ่มพูนพระราชศรัทธาในพระบรมพุทโธวาทและวัตร
ปฏิบัติแห่งสงฆมณฑลในประเทศไทยนี้

จึงทรงพระราชดำริใคร่จะแผ่แผ่เจือจานพระราชกุศลหาก
จะเกิดจากการทรงผนวชครั้งนี้ให้ได้รับกันแพร่หลายทั่วไปใน
หมู่เสนามายุทธราชบริพารและอาณาประชาราษฎร์มิได้เลือกหน้า
ประกอบด้วยบัดนี้ถึงเวลาวิสาขนักขัตฤกษ์ครบกำหนดสองพัน
ห้าร้อยปีแห่งพระพุทธศาสนา เป็นโอกาสอันควรเพิ่มพูน
ปีติยินดีแก่บรรดาพุทธบริษัท จึงได้มีพระราชดำรัสสั่งให้จัดการ
รวบรวมพิมพ์หนังสือบันทึกเหตุการณ์และโอวาทต่างๆ ในวาระที่
ทรงผนวชนั้น ทรงอุทิศพระราชทานให้เป็นวิทยาทานแก่
องค์การศึกษาทั้งทางโลกทางธรรมตลอดจนบรรดาสาธุชนที่ใฝ่ใจ
ในธรรมและสัมมาชีพ เป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกุศลทรงร่วม
ฉลองพระพุทธศาสนาในวาระอันเป็นมงคลนี้

พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐

คำนำ

วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕ นี้ เจ้าพระคุณสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์
พระสังฆราช^๗ นายกรัฐมนตรีมหามกุฏราชวิทยาลัย มีพระชนมายุครบ ๗ รอบ ๑๒ ปี
คือ ๘๔ พรรษาบริบูรณ์.

ตั้งแต่เดือนมกราคม^๘ * เจ้าพระคุณ ฯ ได้ประชวรหนัก ต้องเสด็จประทับ ณ
โรงพยาบาลฟาลงกรณ นายแพทย์ต้องถวายการผ่าตัดถึง ๒ ครั้ง มีพระอาการเป็นท่อน้ำคอก
อย่างถึง แต่ก็ได้ทรงผ่านอันตรายหายประชวรมาได้ และเสด็จกลับมาประทับจำพรรษา ณ
วัดบวรนิเวศวิหาร.

ในการประชวรครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์
ในทุกทาง เพื่อให้ทรงหายประชวร และทราบว่าได้มีพระราชปณิธานเพื่อจะเสด็จออกทรงผนวช.

ด้วยอำนาจพระกุศลของเจ้าพระคุณ ถัดทั้งด้วยพระราชกุศลญาณภาพ พร้อมทั้ง
อำนาจความร่วมมือกำลังกายและจิตใจของนายแพทย์และของบุคคลผู้มีความเลื่อมใสศรัทธา
เจ้าพระคุณ ฯ ก็ได้หายประชวร และได้เสด็จไปทรงเป็นพระบรมราชาธิราชในพระราชพิธี
ทรงผนวช เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕, และเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้
เสด็จประทับอยู่ ณ วัดบวรนิเวศวิหารในระหว่างทรงผนวช ตั้งแต่วันที่ ๒๒ ตุลาคมถึงวันที่
๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เจ้าพระคุณก็ได้ทรงปฏิบัติกรณียกิจในฐานะพระบรมราชาธิราช-
ราชย์ ยิ่งความเหมาะสมเรียบร้อยให้เกิดขึ้นเป็นไปตามพระธรรมวินัยและพระราชประสงค์
เป็นที่เจริญพระราชสวัสดิสถาจิคุณ และพระราชกุศลสัมมาปฏิบัติ ยิ่งความขจยคืนให้
เกิดขึ้นแก่บุคคลทุกหมู่เหล่า ทั้งภายในและภายนอกประเทศ.

คณะศิษยานุศิษย์ได้พิจารณาทะกัณห์ว่า จึงได้จัดการบำเพ็ญกุศลถวาย ใน
พระบรมราชูปถัมภ์ โดยกำหนดงานเป็น ๒ วันคือ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน มีพิธีทักษิณ-
านุประทาน พระสงฆ์ ๘๕ รูปเจริญพระพุทธมนต์เย็น พระภิกษุสามเณรวัดบวรนิเวศสวคณนค
ถวาย รุ่งขึ้นวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน เวลาเพล ถวายอาหารบิณฑบาตพระสงฆ์ประมาณ
๒๐๐ รูปเศษ เวลาบ่ายมีพระธรรมเทศนา ๑ ถิ่นต์ เวลาเย็นพระสงฆ์ทำวัตรสวคณนคถวาย.

เจ้าพระคุณ^๖ฯ ทรงดำรงตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายก เป็นองค์ที่ ๑๓ ของกรุงรัตนโกสินทร์, และทรงเป็นนายกกรรมการมหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นองค์ที่ ๖, ทรงปกครองวิทกขรณเวทวิหารเป็นองค์ที่ ๔, เฉพาะมหามกุฏราชวิทยาลัยได้ทรงเป็นกรรมการมหามกุฏฯ มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๘ ถึงปีขึ้นไท้ ๖๒ ปี, ได้ทรงเป็นพระดำริร่วมกับสมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ บริหารมหามกุฏราชวิทยาลัยมาเป็นเวลานาน, ได้ทรงเป็นนายกกรรมการมหามกุฏฯ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖ จนถึงปีขึ้นรวม ๒๔ ปี.

ในสมัยที่ทรงดำรงตำแหน่งเป็นนายกกรรมการมหามกุฏฯ นั้น กิจการของมหามกุฏฯ ได้เจริญก้าวหน้าไปเป็นอันมาก เช่น ได้ดำเนินการจดทะเบียนมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นนิติบุคคลสมบูรณ์ตามกฎหมาย มีสิทธิและอำนาจปกครองสมบัติของมูลนิธิได้, ได้ประกาศตั้งสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย อันเป็นมหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนาขึ้น เป็นการฟื้นฟูพระประสงค์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ที่ได้ทรงวางโครงการศึกษานี้ไว้แล้ว, นอกจากนี้ ได้ขยายกิจการด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กว้างขวางออกไปตามควรแก่กาลสมัย.

เมื่อมาถึงอภิสิทธิ์สมัยพิเศษเช่นนี้ มหามกุฏราชวิทยาลัย ประสงค์จะพิมพ์หนังสือถวาย เพื่อสนองพระอุปการคุณ ในทางที่เหมาะสมแก่วัตถุประสงค์ จึงได้เลือกพิมพ์ “เจตนาหมายเหตการณ์เสด็จออกผนวช”^๗ นี้นั้น.

เรื่องนม่อมราชวงศ์กฤตติ ปราโมช ได้รักกันทั้งใจ และได้ยินคือนุญาตให้มหามกุฏฯ พิมพ์ถวาย กับทั้งได้กรุณาให้พิมพ์แม่พิมพ์ภาพต่าง ๆ ในเรื่องนของโรงพิมพ์สยามรัฐมาพิมพ์เป็นภาพประกอบอีกด้วย มหามกุฏฯ จึงขอแสดงความขอบคุณท่านผู้รักกันทั้งใจในทันที.

ขอคุณพระรัตนตรัยและบุญกุศลที่มูลนิธิได้บำเพ็ญไว้จึงอภิลการเจ้าพระคุณสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ พระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก นายกกรรมการมหามกุฏราชวิทยาลัย ให้ทรงปลอดไปร่งจากอุปสรรค อันตราย ภัย พิบัติ ศัตรู โรคพาหุ สรรพอนาญผลทั้งหลาย และขอให้ทรงเจริญด้วยเทอญพิพร คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ พร้อมทั้งสรรพอิฏฐะวิญญูผลยิ่งขึ้น เพื่อเป็นร่วมโพธิ์ร่วมไทร และสิริมงคลของคณะสงฆ์ คิณยานุศิษย์ พระประยูรญาติ พุทธศาสนิกชนทั่วไป ตลอดกาลนานเทอญ.

มหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

พฤษภาคม ๒๔๘๘

จดหมายเหตุการณ์เสด็จออกผนวช

ของ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ

ขณะที่เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ประชวรต้องไปรับการรักษายู่ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมพระอาการหลายครั้ง และระหว่างนั้นเองที่ข้าพเจ้าเป็นครั้งแรกที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำริจะเสด็จออกผนวชในพระบวรพุทธศาสนา.

จนกระทั่งต่อมาเมื่อวันที่ ๓๒ กันยายน* จึงได้มีข่าวยืนยันแน่ชัด โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เข้าเฝ้า และแจ้งพระราชประสงค์ให้ทราบว่า จะเสด็จออกผนวชในราวต้นเดือนตุลาคม* ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และเมื่อผนวชแล้วจะเสด็จประทับ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร มีกำหนดประมาณ ๑๕ วัน ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีได้ประชุมรับทราบกระแสพระราชดำรินั้นแล้วก็ได้มีมติให้แต่งตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีพระอรรควงศ์เชอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ประธานองคมนตรี เป็นประธาน เพื่อดำเนินการจัดพระราชพิธีผนวช ให้เป็นไปตามโบราณราชประเพณี.

เมื่อมีข่าวปรากฏแน่ชัดว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะเสด็จออกทรงผนวช และจะประทับ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ก็ได้เริ่มดำเนินการซ่อมแซมสถานที่ประทับและบริเวณใกล้เคียง โดยสมเด็จพระราชชนนีทรงรับพระภาระเกี่ยวกับการซ่อมแซมพระตำหนักเพชร ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้สร้างถวายสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส เพื่อใช้เป็นท้องพระโรง สมัยที่ยังดำรงพระชนม์ชีพ และบางส่วนของตำหนักจันทร์ และตำหนักใหญ่เท่าที่จำเป็นต้องใช้การ ส่วนสำนักพระราชวังก็ได้เริ่มทำการบูรณะซ่อมแซมตำหนักทรงพรต ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้สร้างขึ้นไว้ เพื่อบำเพ็ญกิจประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วันที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๙ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
ทรงปฏิญาณพระองค์เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ต่อสภาผู้แทนราษฎร ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต

ขณะทรงสมณเพศ ตลอดจนคฤหัสถ์อันรวมอยู่ในบริเวณที่ประทับนั้นด้วย เนื่องจากมี
เวลาอันสั้น การซ่อมแซมต่างๆ จึงได้เร่งรีบกระทำเฉพาะเท่าที่จำเป็นทั้งในเวลาดวงจันทร์และ
กลางวัน เพื่อให้แล้วเสร็จทันพระราชพิธี.

ต่อมาเมื่อได้ทรงกำหนดวันเสด็จออกผนวชเป็นการแน่นอนในวันที่ ๒๒ ตุลาคม* ซึ่ง
เสด็จออกไปจากกำหนดที่ทราบข่าวเดิม ทำให้มีเวลาเตรียมการต่างๆ มากขึ้น ทางวัด
จึงได้เริ่มทำความสะอาดทั่วไป อาทิเช่น ทาสีกำแพงพระอุโบสถ และขยายการซ่อมแซม
ให้กว้างขวางออกไป สมเด็จพระราชชนนีฯ ทรงรับซ่อมแซมบูรณะตำหนักใหญ่ ตำหนัก
จันทร์ และตำหนักซ้ายเสียใหม่ทั้งหมด พร้อมกันนี้ทางด้านรัฐบาลโดยกรมการศาสนาได้
ร่วมการพระราชกุศล โดยรับภาระบูรณะซ่อมแซมตำหนักพระปั้นหย่าใหม่ทั้งหลังรวมทั้ง
พลับพลาสมเด็จพระศรีสุริเยนทราฯ ส่วนในบริเวณพระอุโบสถ รัฐบาลก็ได้จัดบูรณะ
ศาลาแดงทั้งสองหลังโดยเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคาจากกระเบื้องดินเผาเป็นกระเบื้องเคลือบ
และทาสีใหม่ บูรณะพลับพลาเปิดเครื่องและทาสีภายนอกพระอุโบสถใหม่ด้วย ทางฝ่าย
มหามกุฏราชวิทยาลัยได้ทาสีตำหนักเดิม อันเป็นคฤหาสน์ของมหามกุฏฯ ซึ่งอยู่ตรง-
กันข้ามที่ประทับ และได้ทาสีคฤหาสน์เบญจมา อันเป็นที่ประทับของเจ้าประคุณสมเด็จพระ
เจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นจันทบุรีสุรนาถด้วย.

เนื่องจากสำนักพระราชวังได้แจ้งมาว่า เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออก
ผนวชแล้ว เป็นหน้าที่ของทางวัดจะต้องถวายความสะดวกตลอดจนรับภาระทุกอย่างที่
เกี่ยวกับพระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งในการนี้สำนักพระราชวังก็ได้ให้ความ
ร่วมมือกับฝ่ายวัดจักรเป็นอันดี เฉพาะในเรื่องส่วนพระองค์เช่นการดูแลรักษาสถานที่ประทับ
การตั้งเครื่องเสวย และกิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับส่วนพระองค์ ส่วนสำนักงานเลขานุการสำนัก
พระราชวังและกองมหาดเล็ก ก็ได้มาตั้งสำนักงานชั่วคราวระหว่างพระบาทสมเด็จพระเจ้า-
อยู่หัวประทับอยู่ในสมณเพศ ในด้านการรักษาความปลอดภัย ทางวัดก็ได้จัดเวรยามโดย
อาศัยพนักงานของสำนักงานมหามกุฏราชวิทยาลัยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งกรมตำรวจได้
ส่งมาประจำ เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งหมดที่มาปฏิบัติหน้าที่ภายในวัดก็ได้แต่งเครื่องแบบ เป็น

การวางผังเหมาะสมแก่สถานที่แต่ละภาวะ กรมตำรวจจึงจัดให้ตำรวจแต่งเครื่องแบบ มาคอยดูแลรักษาการณ์เพียงภายนอกบริเวณวัดและควบคุมการจราจรมิให้บังเกิดความยุ่ง ยากสับสนเท่านั้น เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดในบริเวณวัดก็ได้รับความร่วมมือจาก เทศบาลเป็นอย่างดี ส่วนกรมโยธาเทศบาลได้มาช่วยในการตกแต่งบริเวณวัดและปลูก ต้นไม้ประดับ นอกจากนี้การไฟฟ้ากรุงเทพ ฯ และการประปากรุงเทพ ฯ ก็ได้มาจัดอำนวยความสะดวกตลอดทุกประการที่เกี่ยวกับไฟฟ้าและน้ำประปาเป็นอย่างดี.

ภายหลังที่ได้ทรงกำหนดวันเสด็จออกผนวชแน่นอนแล้ว และระหว่างที่ทางวัดและ เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ กำลังเตรียมอย่างเร่งรีบ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน* เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็เสด็จพระราชดำเนินมายังวัดบวรนิเวศวิหาร หลังจากทรง นมัสการพระพุทธชินสีห์แล้ว ได้เข้าเฝ้าถวายเครื่องสักการะแก่เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช^๗ ซึ่งจะทรงเป็นพระอุปัชฌาย์ในโอกาสเสด็จออกผนวชด้วย.

สำหรับพิธีการผนวชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น คณะกรรมการได้หารือ ตกลงกันว่า พิธีทั้งหมดจะกระทำตามแบบอย่างเมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวเสด็จออกผนวช^๘ และในโอกาสที่จะเสด็จออกผนวชครั้งนี้ ได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ประชาชนเข้าเฝ้าเพื่อพระราชทานกระแสพระราชดำรัสแจ้งการที่จะทรงผนวช ด้วย.

เมื่อถึงวันที่ ๓๘ ตุลาคม* เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในระหว่างเสด็จออกผนวช^๙ จึงเสด็จพระราชดำเนิน โดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระมหารัชมังคลา ใน พระบรมมหาราชวัง พระราชทานกระแสพระราชดำรัสในการที่จะทรงผนวชแก่พระบรมวงศา- มวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ ซึ่งเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย แจ้งขอพระราชดำริที่จะบรรพชา อุปสมบท และทรงขอให้ทุกฝ่ายสมัครสมานกันรักษาราชการและประเทศ ทรงขอบใจ รัฐบาลที่ได้รับการจัดเตรียมการบรรพชาอุปสมบทด้วยความตั้งใจดี ให้การนี้ได้เป็นไป สมตามความประสงค์ กับทรงขอให้ทุกคนที่แสดงความปรารถนาดีและได้ร่วมประชุมใน ที่นั้นได้รับส่วนกุศลจากการที่ได้ทรงบรรพชาอุปสมบทโดยทั่วกัน.

วันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๙
เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทอดพระเนตรความคืบหน้าในการซ่อม
พระตำหนักที่จะประทับในขณะทรงพระผนวช
ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

ทอดพระเนตรพระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร
โดยมีพระพรหมมุนี รองเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร
เฝ้ากราบบังคมทูลถวายรายละเอียด
ความก้าวหน้าในการซ่อม

ครบแล้วพระราชพิธีภายในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินมายังพระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาทพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จออกตั้งหน้าพระที่นั่งระหว่างนั้นประชาชนที่มากอยเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเพื่อชมพระบารมีและรับพระราชทานกระแฉะพระราชดำรัสตั้งต้นหลามตงแค่บริเวณหน้ากระทรวงกลาโหมไปจนจตุรมุขสนามไชย ด้านวัดพระเชตุพน^{๑๓๗} ประชาชนเหล่านั้นก็พากันไปทั่วทุกที่ด้วยและมีอาชีพต่าง ๆ กัน บางรายทราบบ้างว่าออกค่าให้เดินทางมาจากต่างจังหวัด บางรายถึงกับมาของที่นั่งโดยยอมทนกว่าแดด เพื่อจะได้มีโอกาสเข้าเฝ้าใกล้ชิดตั้งแต่ก่อนบ่าย ๓.๔.๐๐ นาฬิกาเศษก็มี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสว่า—

“ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ท่านทั้งสองได้มาประชุมกัน ณ ที่นี้ ขอถือโอกาสแจ้งดำริที่พระบรมราชาอุปถัมภ์ให้อาณาประชาราษฎร์ทราบทั่วกัน

อันพระพุทธรูปสำคัญซึ่งเป็นศาสนาสถาปัตยกรรมอันสำคัญของเรา ตามความชอบธรรมที่ได้รับมาตั้งแต่คามศรัทธาเชื่อถือของข้าพเจ้าก็ดี เห็นเป็นศาสนาสถาปัตยกรรมอันหนึ่ง มีค่าดังสอนให้คนประพฤติเป็นคนดี ทั้งเปรียบพร้อมด้วยบรรดาจักรวรรดิอันชอบด้วยเหตุผลน่าเลื่อมใสยิ่งนัก ข้าพเจ้าเคยคิดอยู่ว่า ถ้าโอกาสอำนวยก็น่าจะได้อุปถัมภ์ในพระศาสนาตามประเพณีสักเวลาหนึ่ง ซึ่งก็เป็นทางสนองพระเดชพระคุณพระราชูปถัมภ์ตามคตินิยมอันได้สดหนึ่งด้วย และนับตั้งแต่ข้าพเจ้าได้ขึ้นครองราชสมบัติสืบตั้งต้นตั้งตั้งมากเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว น่าจะเป็นโอกาสที่จะทำตามความตั้งใจไว้นี้ได้แล้วประการหนึ่ง อนึ่งการที่สมเด็จพระสังฆราชซึ่งทรงมีพระคุณูปการในส่วนต่อข้าพเจ้าได้หายประชวรในครั้งหนึ่ง^๕ ก็ก่อให้เกิดความปลื้มยินดีแก่ข้าพเจ้าเป็นอันมาก มาครั้งนี้เห็นว่า ถ้าในการที่ข้าพเจ้าจะอุปถัมภ์^๕ ได้พระองค์ท่านเป็นพระอุปนายด้วยแล้ว ก็จะเป็นการแสดงออกซึ่งความศรัทธา เคารพ ของข้าพเจ้าที่มีอยู่ในพระองค์ท่านได้อย่างเหมาะสมด้วยอีกประการหนึ่งอาศัยเหตุเหล่านี้จึงได้ตกลงใจจะอุปถัมภ์ในวันที่ ๒๒ เดือนนี้

ส่วนกิจการบ้านเมืองนั้นก็หวังว่า ในระยะเวลาที่ข้าพเจ้าบวชนคงไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดขัดข้อง โดยความเห็นชอบของสมณานุแทนราชครู ข้าพเจ้าก็ได้แต่งตั้งสมเด็จพระราชินี^{๑๓๘} เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้แล้ว ขอท่านทั้งหลายจงช่วยกันรักษาความสงบสุขในกิจการบ้านเมืองของเราให้ดำเนินไปด้วยดีเถิด

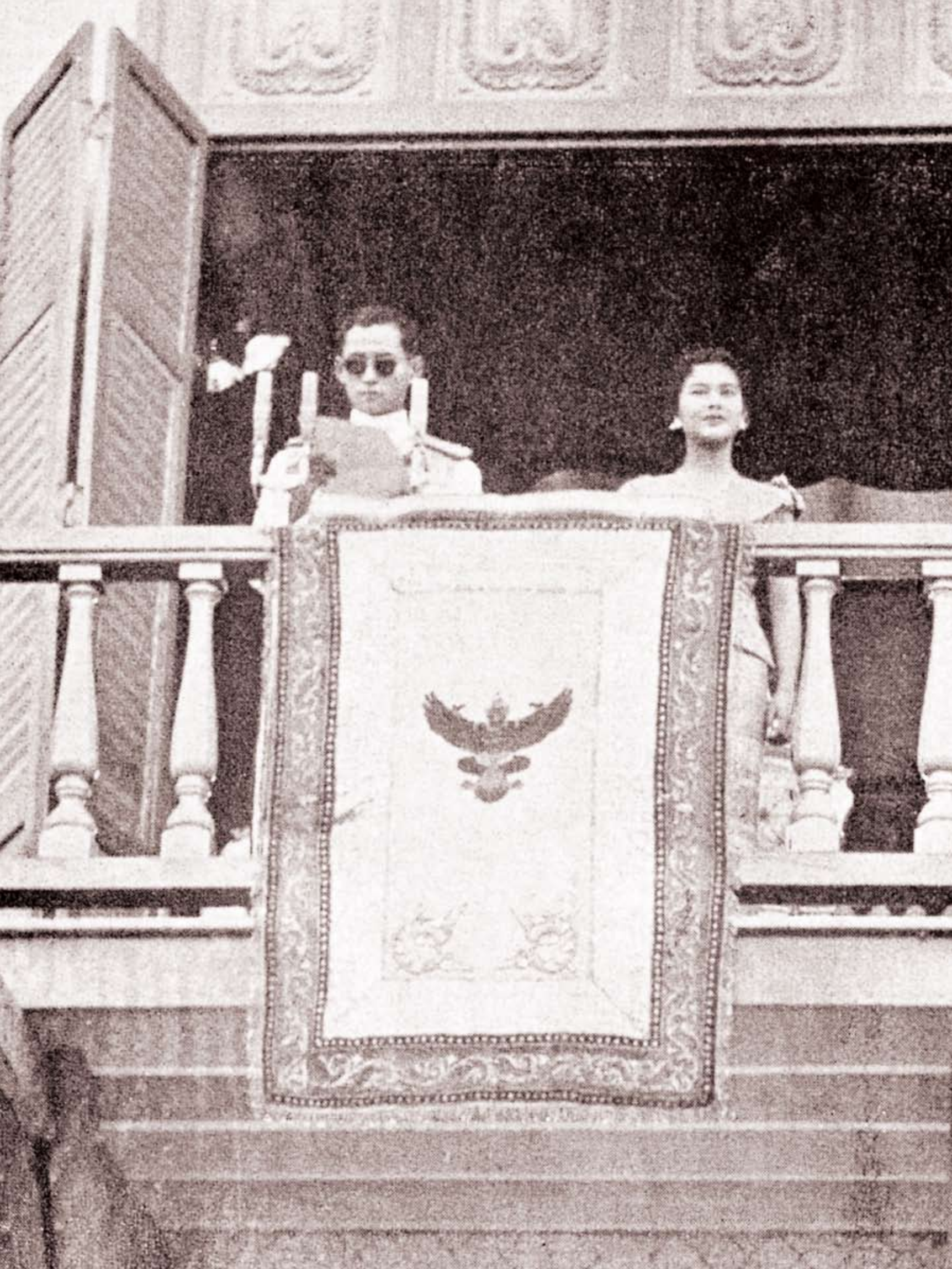

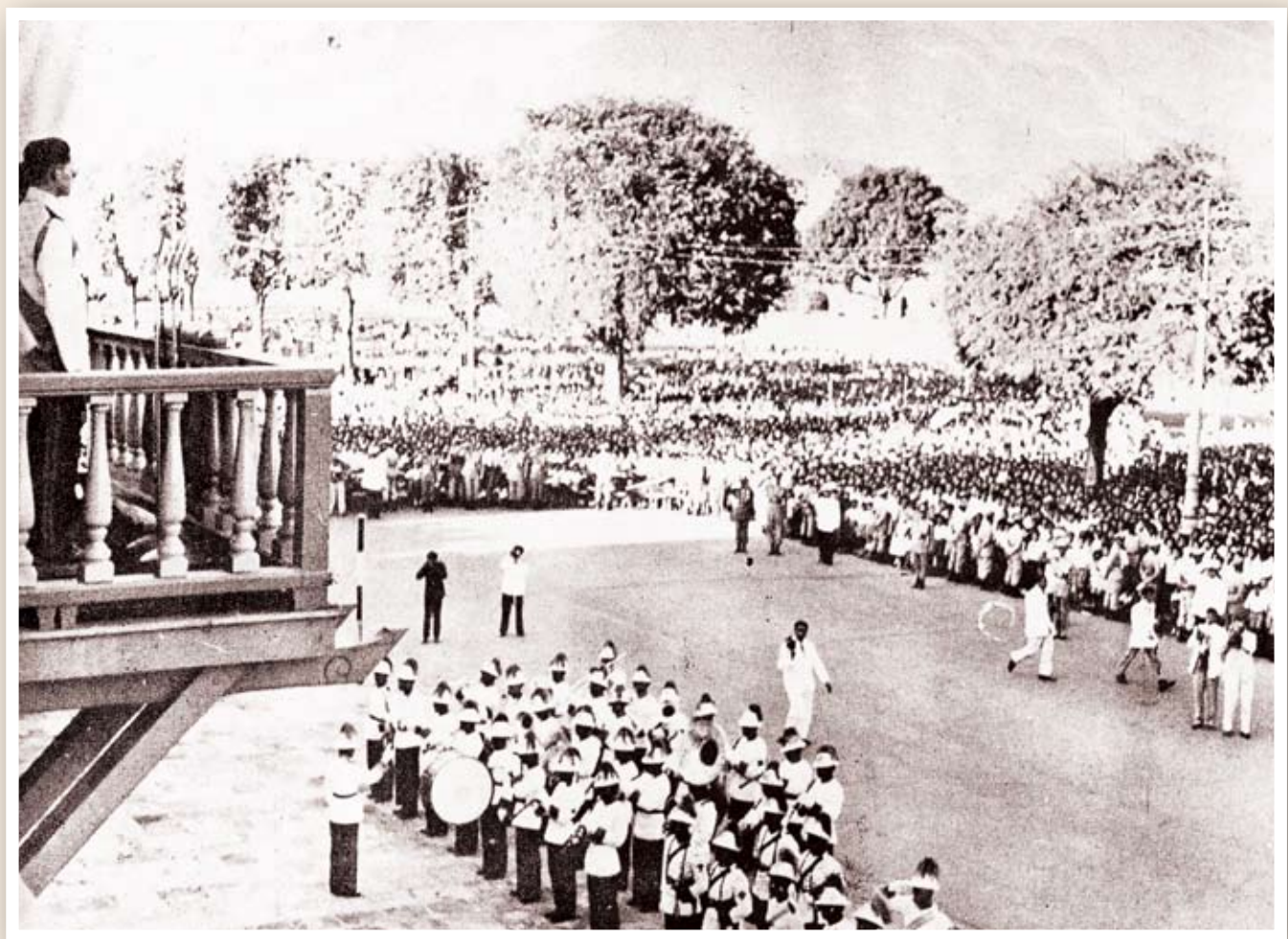
วันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙
เวลา ๑๖.๐๐ น.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานกระแสพระราชดำรัส
ในการที่จะเสด็จออกทรงพระผนวชแก่
พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี
คณะรัฐมนตรี คณะทูต สมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
ภายในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
ในพระบรมมหาราชวัง

ต่อจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จออกลิ้นหีบฯ ณ พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท
พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
พระราชทานพระราชดำรัสแก่ประชาชน
แจ้งการที่จะเสด็จออกทรงพระผนวช โดยมีการ
ถ่ายทอดเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
เมื่อสิ้นกระแสพระราชดำรัส
ประชาชนต่างเปล่งเสียงไชโย
ถวายพระพรชัยมงคลด้วยความปิติยินดีในพระราชครัทธา

ข้าราชการ พ่อค้า และประชาชนจำนวนมาก เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับฟังกระแสพระราชดำรัส

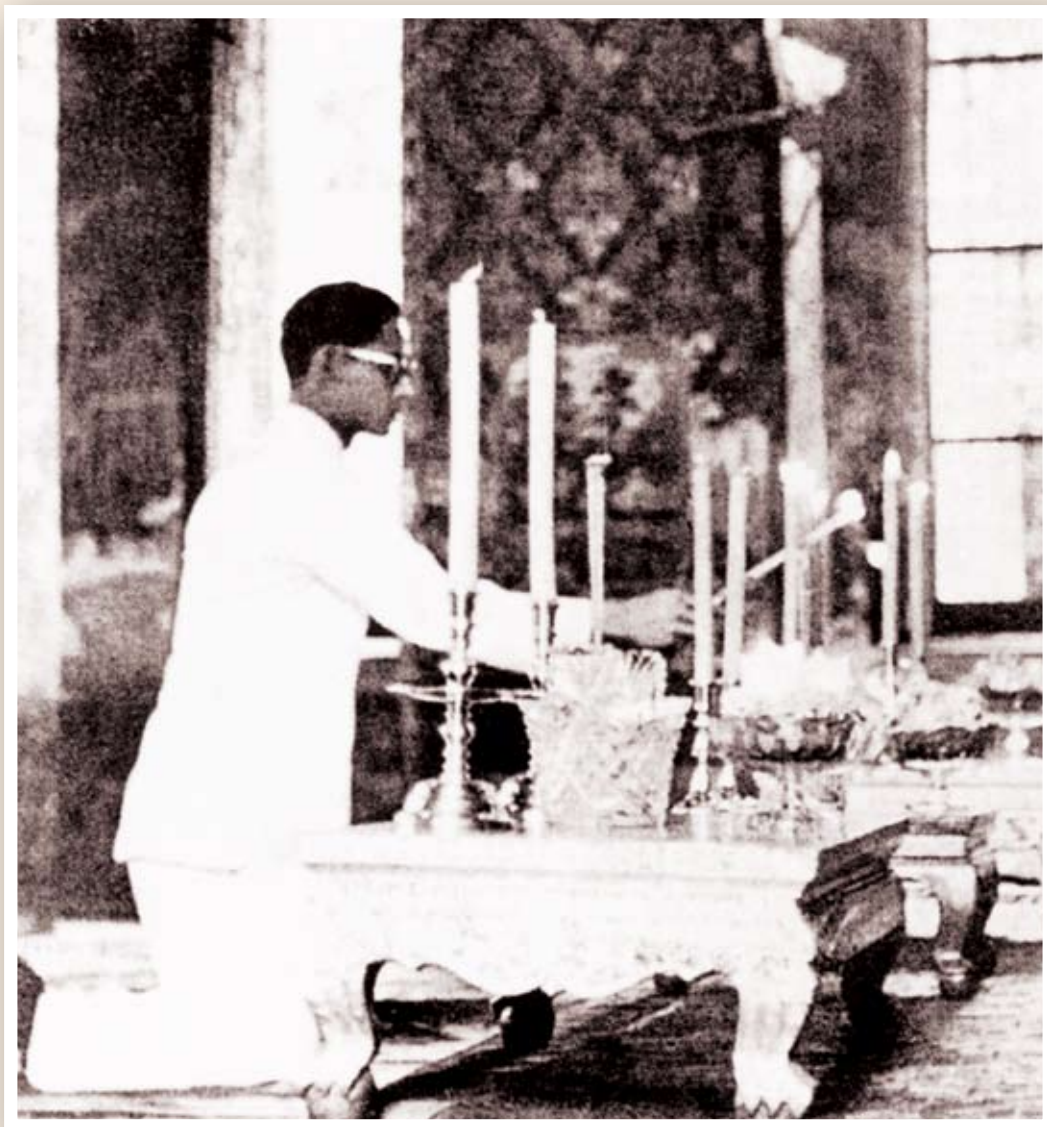

ขอคุณพระศรีรัตนตรัย ได้อภิบาลคุ้มครองท่านทั้งหลายให้มีความสุขสวัสดิ์ ขอ
ทุก ๆ ท่านจงมีสิ่งได้รับกุศลความดีงามอันจักพึงมีจากการที่ข้าพเจ้าเข้าอุปสมบทในพระ-
ศาสนาครั้งนี้โดยทวณ เทอญ.”

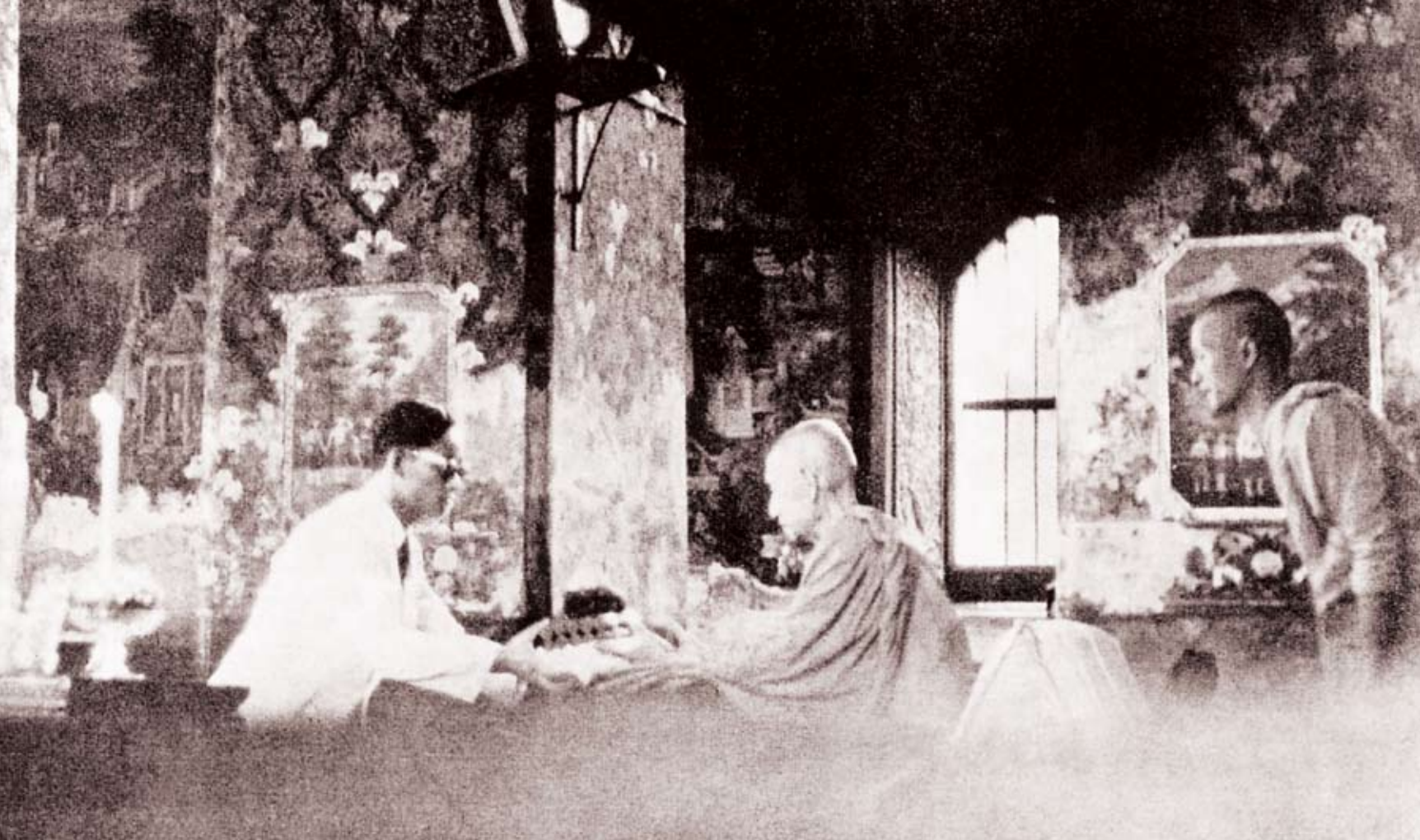
เมื่อจบกระแสพระราชดำรัสแล้ว ประชาชนที่เฝ้าชมพระบารมีต่างเปล่งเสียงไชโย
ให้รั้งถวายพระพรอย่างกึกก้องไปทั่วบริเวณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี ทรงโบกพระหัตถ์รับเสียงให้รั้งถวายพระพรแล้วจึงเสด็จ
พระราชดำเนินกลับ.

หนึ่ง ในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ก่อนจะถึงวันพระราชพิธีผนวชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพียงวันเดียว ปรากฏว่าเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ประชวรมีอาการ
ไข้สูง ปรอทจนถึง ๓๘.๕ องศาเซลเซียส อาการประชวรของเจ้าประคุณสมเด็จพระสัง-
ฆราชครั้งนี้ได้เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน จนทำให้เป็นที่วิตกกังวลว่าอาจไม่สามารถเสด็จไปทรง
กระทำหน้าที่อุปสมชายในวันรุ่งขึ้นได้ คณะกรรมการวัดได้ประชุมหารือกันถึงเรื่องนี้โดยด่วน
พร้อมทั้งจัดนายแพทย์มาถวายการรักษาพยาบาลในทันที และในที่สุดคณะกรรมการได้ลงมติ
ว่า อาการประชวรของเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชที่เกิดขึ้นโดยกะทันหันจะเป็นอุปสรรคหรือไม่
ย่อมสุดแล้วแต่บุญญาธิการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทุกคนมีหน้าที่เพียงจะพยายาม
ปฏิบัติหน้าที่ของตนตามความสามารถเท่านั้น และเป็นที่น่าอัศจรรย์ อาการ
ประชวรของเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช อันก่อให้เกิดความวิตกกังวลล่วงหน้าของโดยทวณเมื่อ
วันที่ ๒๓ นั้น ได้กลับเป็นปกติในวันรุ่งขึ้นและสามารถเสด็จไปประกอบพิธีบรรพชาอุปสมบท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้จนเสร็จ และเสด็จกลับพร้อมด้วยพระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
มหายังวัดบวรนิเวศวิหารโดยเรียบร้อยไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง.

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ
พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวัง
ดุสิต ไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ครั้นได้เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกาจึงได้เสด็จขึ้นชาดาถึง
พระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ฯ เข้าในพระฉาก พนักงานภูษามาตาเปิดอง

วันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔ เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระพุทธรูปในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร
ในโอกาสที่เสด็จฯ ไปทรงขอบรรพชาอุปสมบท

วันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถวายดอกไม้ธูปเทียน
ขอพรพราหมณ์ต่อสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ณ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร

วันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลา ๑๔.๐๐ น.
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ถึง
 วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวังพร้อมด้วย
 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
 ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในการพระราชพิธีทรงพระผนวช

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
 ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์
 และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
 ประทับ ณ ซาลาพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 ในพระราชพิธีทรงพระผนวช

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์
 เสด็จเข้าในพระฉากหลังพระอุโบสถ
 เพื่อทรงจรดพระกรรบิดเปลื้องเส้นพระเจ้า เป็นพระฤกษ์

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ทรงจรรดพระกรรบิด
เปลื้องเส้นพระเจ้า เป็นพระฤกษ์

เส้นพระเจ้า โดยสมเด็จพระ-
ราชชนนีทรงจรรดพระกรรบิด
เป็นพระฤกษ์ เมื่อเสด็จการ
แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้า-
อยู่หัวทรงเคียดพัดตร์แดงของ
พระองค์ครุยเฉื่อยงพระอังสั

พอเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชดำเนิน ออกไป
ทรงจรรดรูปเทียนบูชาพระพุท-
ทมหามณีนรัตนปฏิมากร พระ
สัมพุทธพรรณี พระพุทธรูป

ฉลองพระองค์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า-
นภลัย แล้วทรงจรรดรูปเทียนเครื่องนมัสการ แล้วถวายพุ่มดอกไม้แล้วทรงจรรดรูปเทียนทอง
บูชาพระพุทธรูปหามณีนรัตนปฏิมากร แล้วเสด็จประทับพระราชอาสน์ ทรงรับผ้าไตรจาก
สมเด็จพระราชชนนีฯ เสด็จพระราชดำเนินไปประทับในห้องกลางตั้งสมเด็จพระมาคม มีเจ้าพระคุณ
สมเด็จพระเจ้า ๖ เป็นประธาน ประกอบด้วยพระเถระชั้นผู้ใหญ่แห่งคณะสงฆ์ทั้งสามนิกายเป็น
พระมหาคณาจารย์ ๓๐ รูป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถวายเครื่องสักการะและขอ
บรรพชาต่อสมเด็จพระสังฆราชฯ สมเด็จพระสังฆราชทรงแสดงคุณพระรัตนตรัยและถวาย
โอวาท แล้วทรงสวดมนต์ถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเข้าในพระฉาก ทรง
ครองผ้ากาสาวพัสตร์ตามเพศบรรพชิต ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัยดังกะแตรดุริยางค์ แล้ว
เสด็จพระราชดำเนินไปถวายเครื่องสักการะบูชาแด่สมเด็จพระสังฆราชฯ เพื่อทรงรับสรณคมน์
และทศศีล แล้วทรงขนิษฐีย และขออุปสมบทเป็นพระภิกษุต่อสมเด็จพระสังฆราชฯ พระ
อุปัชฌาย์แล้ว พระสงฆ์กระทำอุปสมบทกรรม โดยพระศาสนโสภณทำหน้าที่พระกรรม-
วาจาจารย์ และสมเด็จพระวันรัตถวายอนุสาสน์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงได้รับ
พระฉายาทงพระพุทธรูปว่า ภูมิพล จากนั้นพระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงประเคนไตรแพนและย่ามแด่สมเด็จพระสังฆราชฯ พระอุปัชฌาย์และพระสงฆ์ในสังฆ-
สมาคมทั้ง ๓๐ รูปด้วย เมื่อพิธีเสร็จสิ้นลง พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไป
ประทับ ณ พระแท่นท้ายอาสน์สงฆ์ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ทรงประเคนผ้าไตรเครื่องบริวาร

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับ
ณ ศาลาพระอุโบสถ ระหว่างที่สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์เสด็จเข้าในพระฉาก

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ประทับ
ณ ศาลาพระอุโบสถ ระหว่างที่สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์เสด็จเข้าในพระฉาก

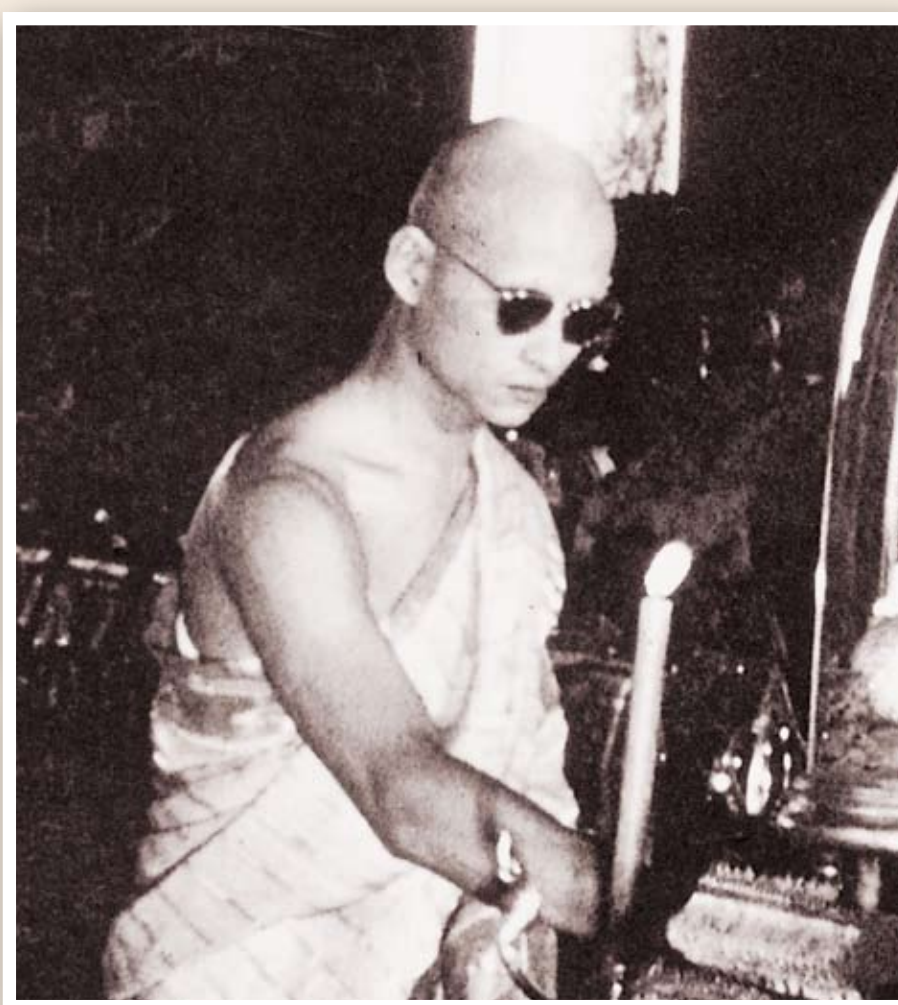
ผ้าไตรและบาตร ซึ่งสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์
จะทรงถวายในการพระราชพิธีทรงพระผนวช

เครื่องอัฐบริขารสำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งจะทรงพระผนวช

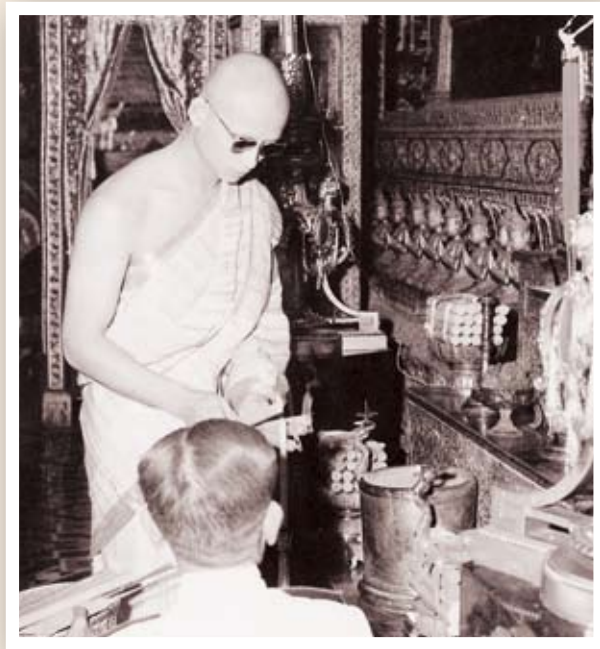
เวลา ๑๕.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในฉลองพระองค์เศวตพัสดร์และฉลองพระองค์ครุย
เฉวียงพระอังสะ ทรงพระดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ
ทางพระทวารหลังพระอุโบสถ

ทรงจัดรูปเทียนบูชาพระพุทธรูปมณฑลรัตนปฐมากร พระสัมพุทธพรณี
พระพุทธรูปฉลองพระองค์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกและพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
และทรงจัดรูปเทียนเครื่องนมัสการ แล้วถวายพุ่มดอกไม้ที่ธรรมมาสน์ศิลา

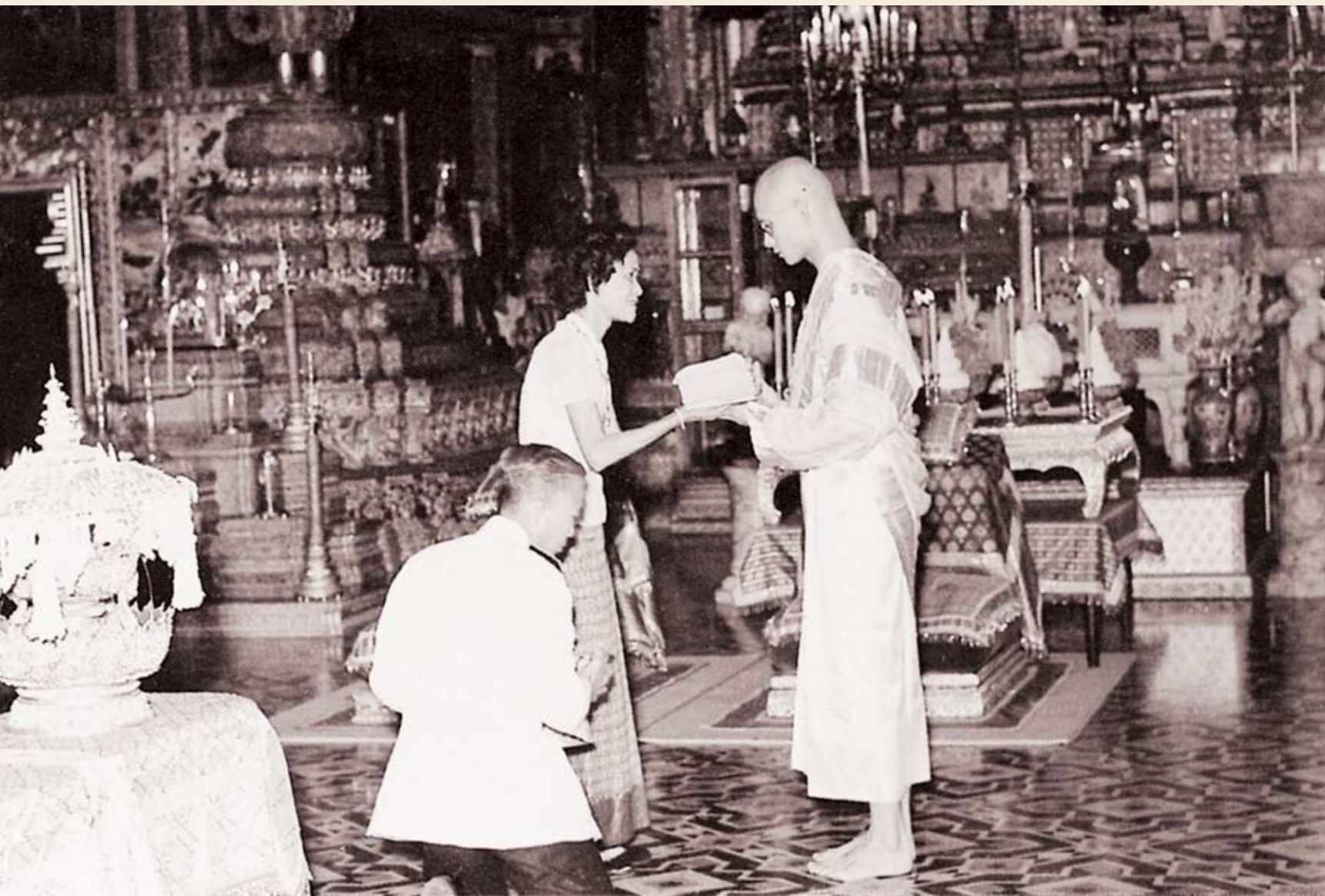
ในลำดับนั้น สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๘
ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามพระบรมวงศานุวงศ์ พระวรราชโอรสกรมหมื่น

ทรงจุดเทียนทองบูชาพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร

ราชดำเนินออกจากพระอุโบสถไปประทับรถยนต์พระที่นั่งที่ประตูเกยหลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไปทรงประกอบพระราชพิธีตามขัตติยราชประเพณี ณ พระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน ในพระบรมมหาราชวัง เสร็จแล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งพร้อมด้วยสมเด็จพระสังฆราชจากพระพุทธรัตนสถานออกจากพระบรมมหาราชวังทางประตูวัดดิ-ไลโกฯ ไปตามถนนราชดำเนินใน ระหว่างนั้นได้มีประชาชนมาคอยเฝ้าชมพระบารมีอย่างแน่นหนาต้องพากัน คดอกระยะทางที่เสด็จพระราชดำเนินผ่าน มีผู้จัดตั้งโต๊ะบูชาถวายพระพรตามเส้นทางที่เสด็จผ่านนับแต่เชิงสะพานผ่านพิภพลีลาไปจนถึงเชิงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ รถยนต์พระที่นั่งต้องเคลื่อนที่ไปช้า ๆ เพราะประชาชนต่างเบียดเสียดกันเพื่อชมพระบารมีโดยใกล้ชิด จนกระทั่งรถยนต์พระที่นั่งต้องหยุดตรงกึ่งกลางเป็นครั้งคราว เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารได้พยายามปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง จนถึงเวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา พระภิกษุ

พิทยตภพฤทธิยากร ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามคณะของคณะตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามคณะรัฐมนตรีและข้าราชการทุกกระทรวงทบวงกรม พลเอก พระประจักษ์ จันทน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชน เสร็จแล้ว พระสังฆาจารย์ถวายอนุโมทนาถวายอดิเรก พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว^{๑๙} เสด็จพระ-

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับผ้าไตร
จากสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์
แล้วทรงพระดำเนินไปประทับ
ท่ามกลางสังฆสมาคม

ทรงถวายพุ่มดอกไม้และเทียนสลักปิดทอง เครื่องราชสักการะแด่สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก พระราชอุปัชฌาจารย์

ทรงถวายผ้าไตรแด่สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
พระราชอุปัชฌาจารย์ แล้วทรงขอพรพรพา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระสังฆราชจึงได้เสด็จถึงวัดบวรนิเวศวิหาร.

ขณะนั้น แม้จะเป็นเวลาค่ำแล้ว แต่ประชาชนที่ปรารถนาจะได้เฝ้าชมพระบารมี พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็มีได้ตลอดย ยังคงรอคอยเฝ้าอยู่ ณ วัดบวรนิเวศวิหารอีกอย่างคับคั่ง บางรายถึงแก่เป็นไข้มาลาเรียเพราะไม่อาจเบียดแซงฝูงชนที่ยึดเยี่ยจนเกือบจะปราศจากที่ว่างเข้าไปได้ บางรายก็นอนบนหลังการยอนที่ค้ำคออยู่ไถ่ ๆ เมื่อรอนยตพระที่นั่งของพระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้ามหาเถรศรีสุริเยศ ได้มาถึง เจ้าหน้าที่ของวัดก็ได้นำเสด็จพระราชดำเนินขึ้นสู่พระอุโบสถ พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา ทรงจุฑารูปเทียนถวายนมัสการพระพุทธชินราช แล้วทรงจุฑารูปเทียนสักการะพระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ และพระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงจุฑารูปเทียนอุทิศพระราชกุศลถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว แล้วเสด็จพระราชดำเนินออกจากพระอุโบสถไปยังคาน้ำใหญ่ ทรงจุฑารูปเทียนสักการะพระอัฐมเด็จพระมหาสมณเจ้าทั้ง ๒ พระองค์ แล้วเสด็จเข้าสู่ห้องที่ประดิษฐานพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงจุฑารูปเทียนอุทิศพระราชกุศลถวายแล้ว เสด็จขึ้นพระตำหนักปั้นหย่า ทรงจุฑารูปเทียนถวายนมัสการพระพุทธสมุทรมุนินท (ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) และพระพุทธมหานาคชินะ (ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) พระสงฆ์ ๙ รูปถวายพระพรชัยมงคลคาถา แล้วเสด็จไปยังพระตำหนักทรงพรต ทรงทำวัตรนัยกรรมแล้วเสด็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปเฝ้าสมเด็จพระสังฆราช พระบรมราชูปถัมภ์ ณ ตำหนักกุฏิบัญชาเบญจมา ทรงถวายสักการะ ทรงทำอุปัชฌายาจักร ทรงสดับพระโอวาท จบแล้วเสด็จกลับเวลาประมาณ ๒๐.๐๐ นาฬิกา.

ตามระยะทางจากพระอุโบสถไปพระปั้นหย่า เฝ้าทำให้ประชาชนเจ้าเฝ้าตลอดของชุดพระบาทได้นั้น ปราภฏว่ามิใช่ประชาชนเจ้ามาอยู่อย่างแน่นหนา ถึงกับต้องอาราธนาพระภิกษุสงฆ์ให้ยืนร่ายทางเสด็จพระราชดำเนินได้ และนำเสด็จ ฯ จนพ้นกำแพงบริเวณพระอุโบสถ มิฉะนั้นเกรงว่าไม่อาจเสด็จพระราชดำเนินออกจากพระอุโบสถโดยสะดวกได้.

เวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ฯ ยังพระตำหนักปั้นหย่า ทรงจุฑารูปเทียนเครื่องนมัสการแล้วพระภิกษุสงฆ์ ๘ รูปเจริญพระพุทธมนต์ขึ้นพระตำหนักปั้นหย่า แล้วเสด็จพระสงฆ์ถวายอดิเรกแล้วกลับ พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเข้าสู่พระบรรทมในพระปั้นหย่าหนึ่งราตรีเป็นปฐมฤกษ์.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสวมอังสะ

ทรงรับผ้าไตรจากสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
พระราชอุปัธยาจารย์

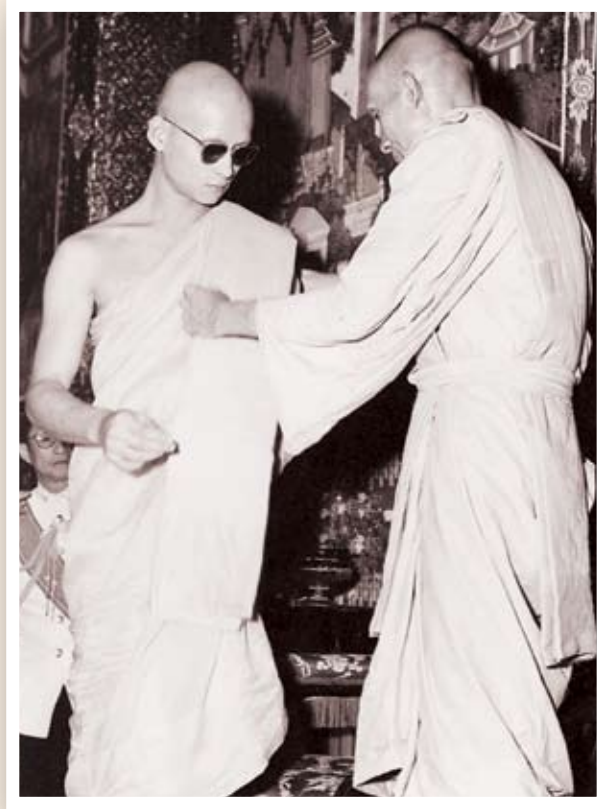
ทรงพระดำเนินกลับเข้าไปพระฉากเพื่อทรงรองกาสาหวฟัสตร์

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระราชพิธีทรงพระผนวช

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗
สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา และพระบรมวงศานุวงศ์
ประทับภายในพระอุโบสถเพื่อทรงเป็นสักขีพยานในพระราชพิธีทรงพระผนวช

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองกาสาพัสตร์แล้ว
เสด็จออกจากพระฉากเข้าสู่พระอุโบสถ พระโศภนคณาภรณ์ แต่งพระองค์ถวาย

ทรงพระดำเนินเข้าไปประทับ
ท่ามกลางสังฆสมาคมอีกครั้ง
ทรงถวายเครื่องราชสักการะแด่
สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก พระราชอุปัชยาจารย์

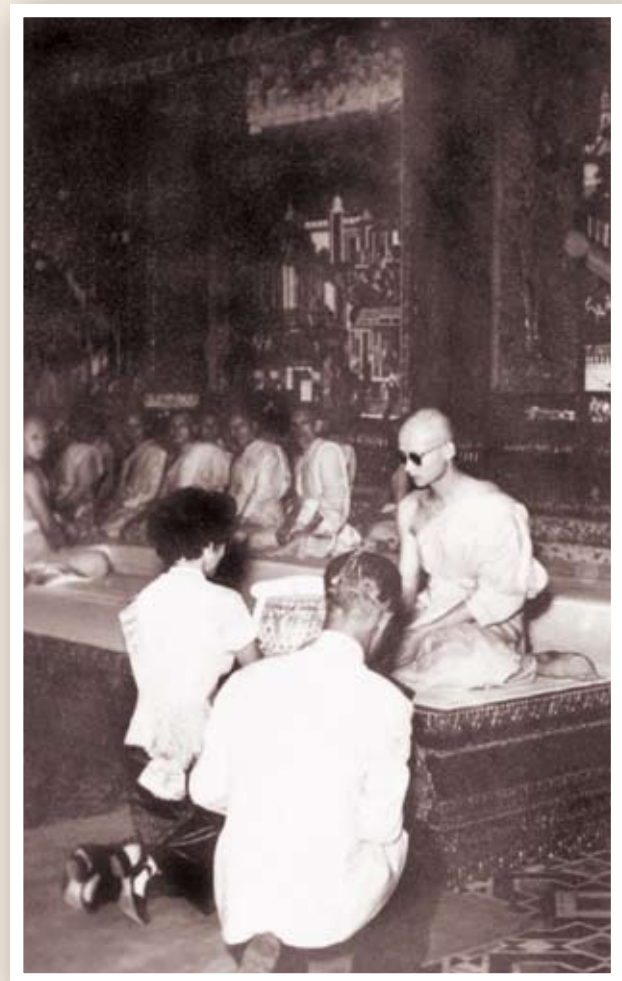
ทรงขอสรณคมน์ และทศศีล

สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
พระราชอุปัชยาจารย์ถวายสรณคมน์
และทศศีล จบแล้วสำเร็จบรรพชาภิเษก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระบรรพชา ประทับที่พระแท่นทำयाสนสงฆ์
สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ทูลเกล้าฯ ถวายบาตร

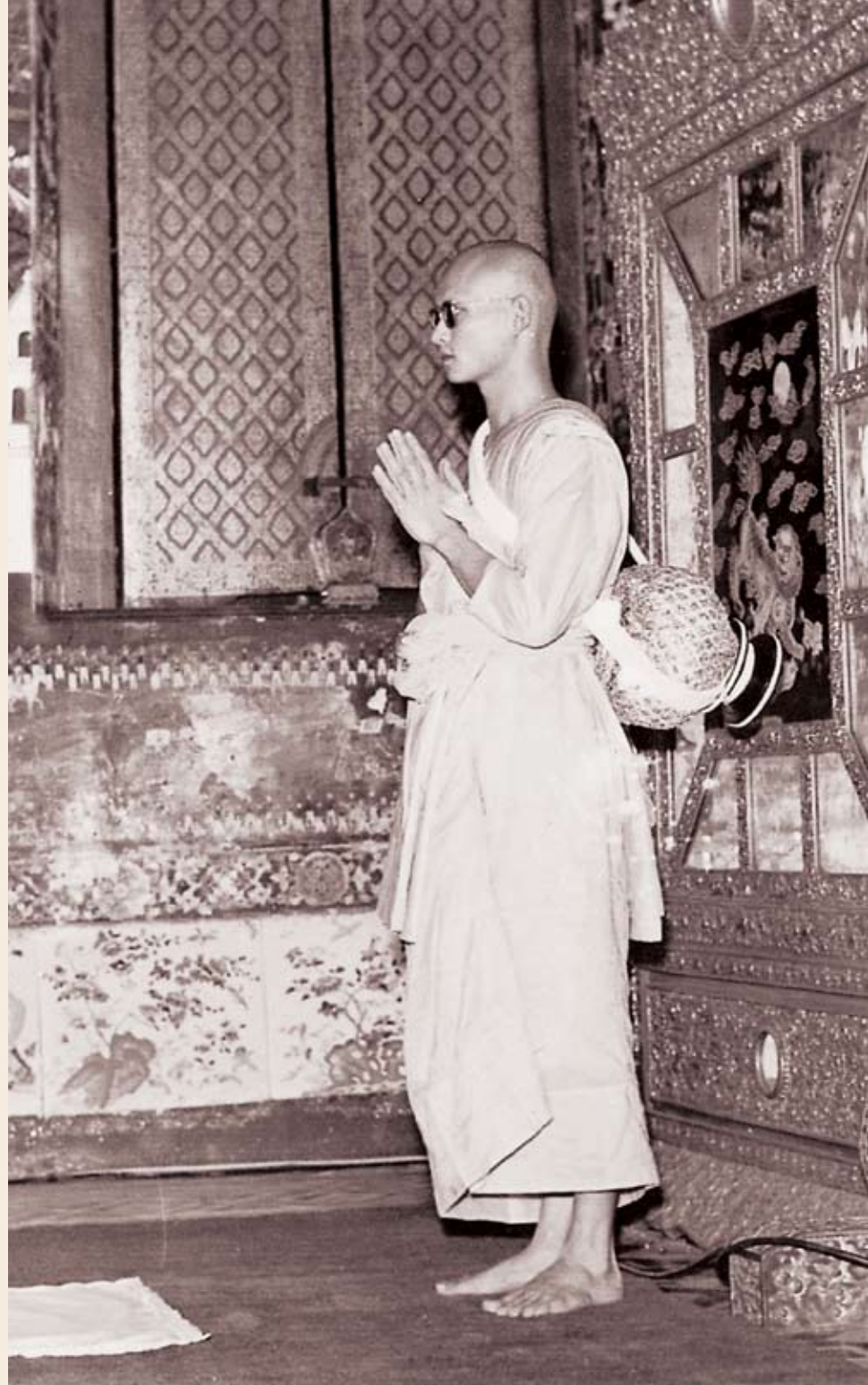
พระศาสนโคภิน เจ้าอาวาสวัดมกุฏกษัตริยาราม พระกรรมวาจาจารย์ พูลอธิบายเรื่องเครื่องบริหารที่สำคัญ ๔ อย่าง

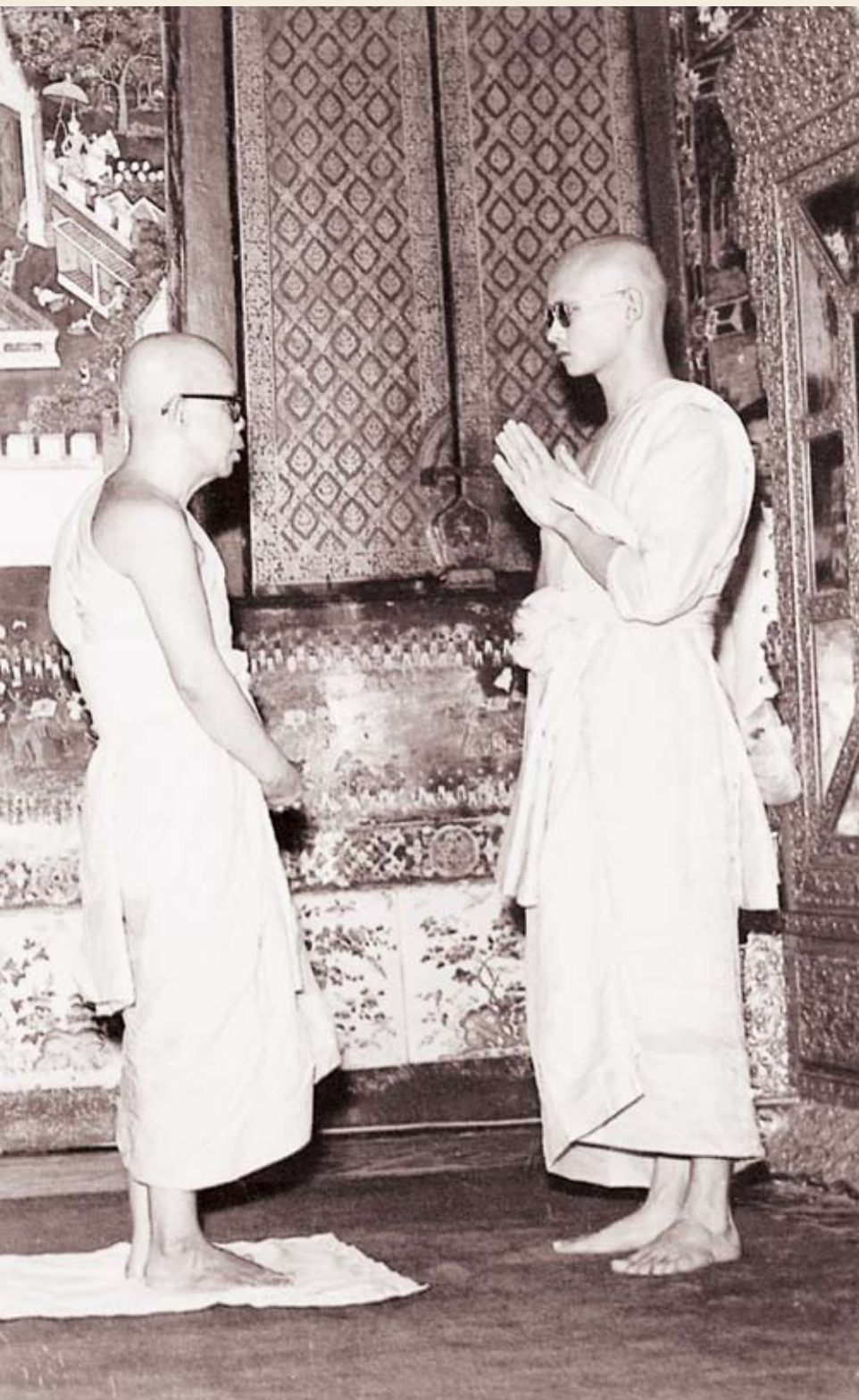
พระศาสนโคภิน เจ้าอาวาสวัดมกุฏกษัตริยาราม
พระกรรมวาจาจารย์ ถวายการชักซ้อมถาม
อันตรายิกธรรม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระบรรพชา ประทับท่ามกลางสังฆสมาคม
ทรงขออุปสมบทต่อสมเด็จพระสังฆราช

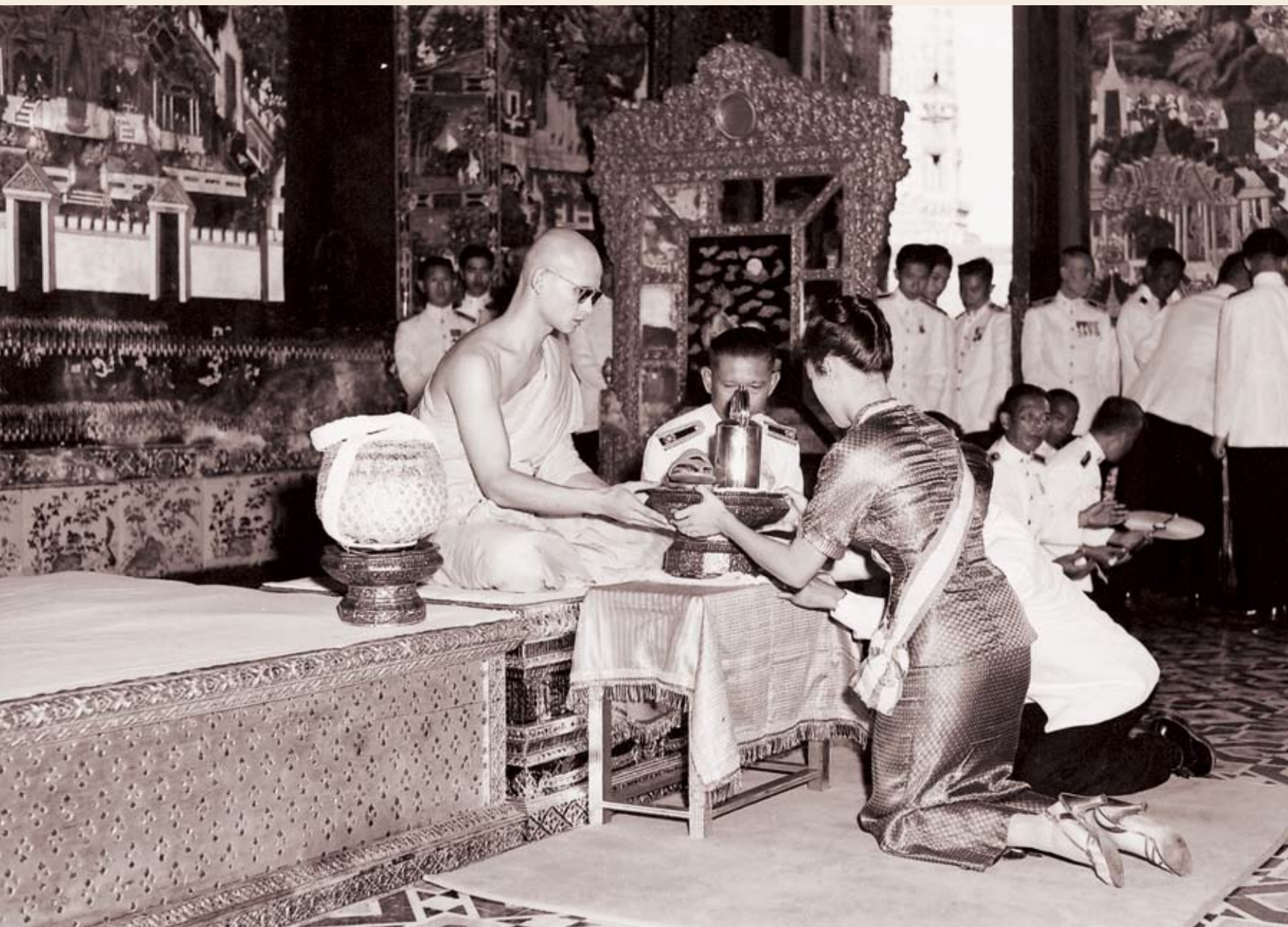
สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
พระราชอุปัธยาจารย์ ทรงเผด็จสงฆ์ และพระกรรมวาจาจารย์
สวดกรรมวาจา สมมติตน จบแล้วสวดถามที่ชุมนุมสงฆ์

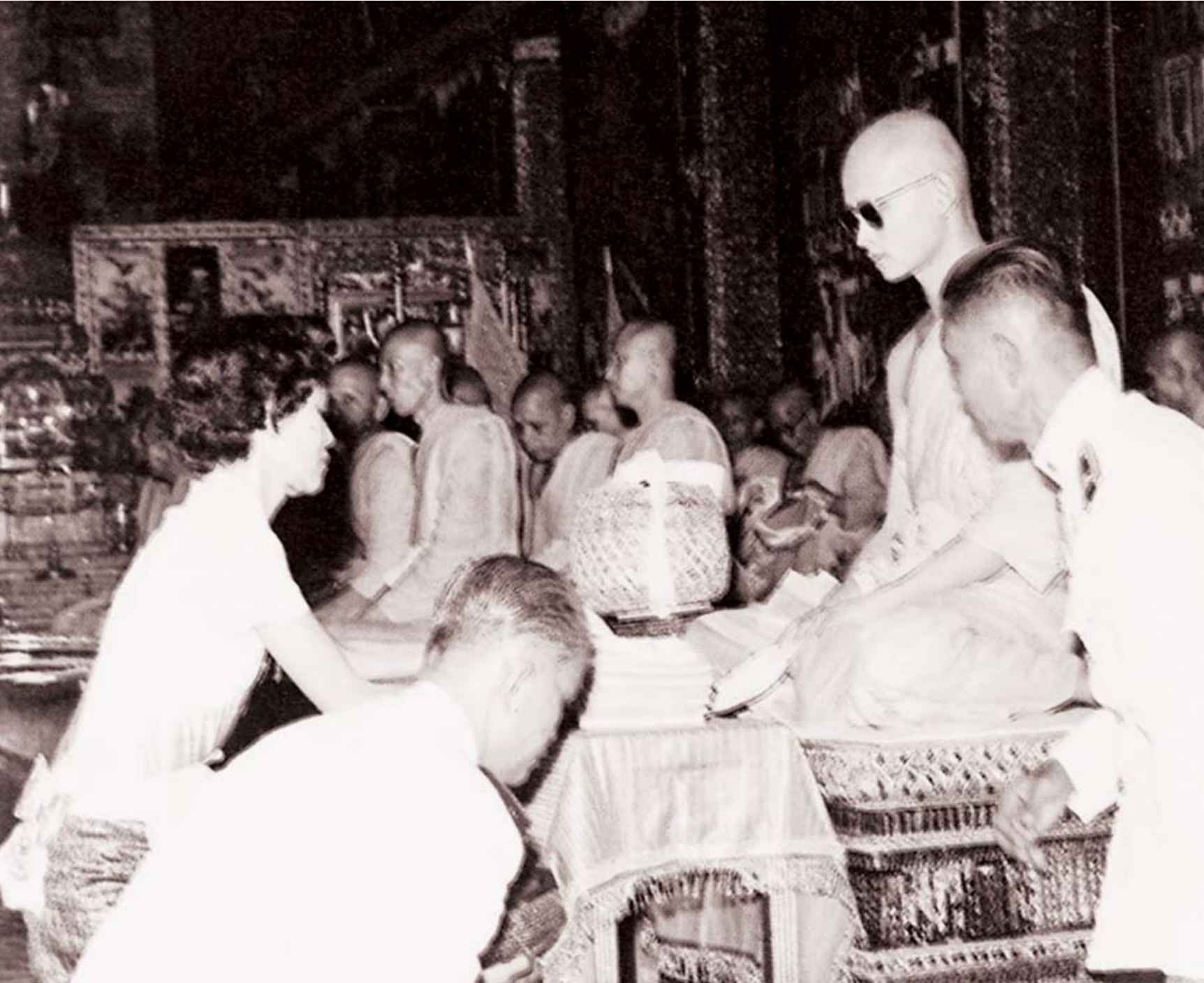
เมื่อพระกรรมวาจาจารย์สวดสูตรปัจจุตธรรมวาจา
จบแล้ว เสด็จออกไปทรงยืนทำยาสนสงฆ์
สมเด็จพระวันรัต เจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตร
ดุสิตวนาราม พระอนุสาวนาจารย์
ถวายอนุศาสน์ ที่ทำยาสนสงฆ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
ทรงถวายไทยธรรม ไตรแพร ย่าม พุ่มดอกไม้
แด่พระราชอุปัธยาจารย์ พระกรรมวาจาจารย์
พระอนุสาวนาจารย์ และพระหัตถบาลทั้ง ๓๐ รูป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช ประทับ ณ พระแท่นทำयाสนสงฆ์
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ทูลเกล้าฯ ถวายผ้าไตรและเครื่องบริขาร

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ทูลเกล้าฯ ถวายผ้าไตร

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ ทูลเกล้าฯ
ถวายดอกไม้ธูปเทียน
ในนามพระบรมวงศานุวงศ์

พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร
ประธานองคมนตรี ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน
ในนามคณะองคมนตรี

จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี
ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน
ในนามคณะรัฐมนตรีและข้าราชการทุกฝ่าย

พลเอก พระปจันปัจจานึก
ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน
ในนามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชน

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ทรงหลังทักษิณาทน

◀ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวชทรงหลังทักษิณาทน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช เสด็จลงจากพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
ไปประทับรถยนต์พระที่นั่งที่ประตูเกย หลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

เสด็จฯ ไปยังพระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน
ในพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วย
พระโศภนคณาภรณ์ (เจริญ สุวฑฺฒโน)
วัดบวรนิเวศวิหาร

ระหว่างทางเสด็จฯ ไปยังพระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน
มีข้าราชการฝ่ายหน้าและฝ่ายใน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

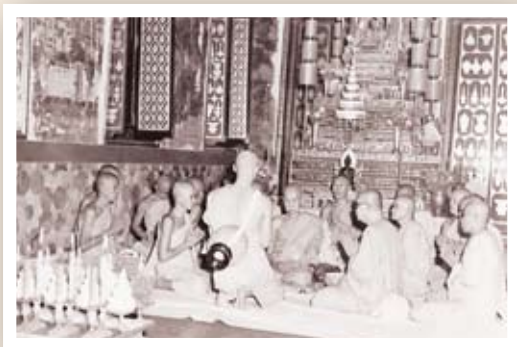
เสด็จขึ้นพระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน
ในพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วยพระโคณคณาภรณ์
(เจริญ สุวฑฺฒโน) วัดบวรนิเวศวิหาร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
ทรงประกอบพระราชพิธีตามขัตติยราชประเพณี
ภายในพระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน ในพระบรมมหาราชวัง

สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก พระราชอุปัชยาจารย์
เป็นประธานสังฆสมาคม ภายในพระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน ในพระบรมมหาราชวัง

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ทรงประกอบพระราชพิธีตามขัตติยราชประเพณี
ณ พระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน ในพระบรมมหาราชวัง ท่ามกลางสังฆสมาคม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จลงจากพระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน
เสด็จฯ ไปยังวัดบวรนิเวศวิหาร

รถยนต์พระที่นั่งเคลื่อนจากพระบรมมหาราชวังไปยังวัดบวรนิเวศวิหาร
ผ่านถนนราชดำเนิน ซึ่งมีประชาชนเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทตลอดสองข้างทาง
ทำให้ขบวนรถยนต์พระที่นั่งเคลื่อนที่ไปได้อย่างช้าๆ

ประชาชนปักหลักรอเฝ้าฯ รับเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
ที่ลานอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยตั้งแต่เช้าจนค่ำ

เสด็จฯ ถึงวัดบวรนิเวศวิหาร เวลา ๑๙ นาฬิกาเศษ
ใช้เวลาจากวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวังกว่าสองชั่วโมงเศษ
ยังคงมีประชาชนจำนวนมากรอเฝ้าฯ รับเสด็จ ที่หน้าประตูวัด
และภายในบริเวณที่จะเสด็จเข้าสู่พระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช ทรงทำพินทุกับอธิษฐาน
และวิกัปจีวรและผ้าอื่นๆ ณ พระตำหนักทรงพรต วัดบวรนิเวศวิหาร
โดยมีพระโคธนาภรณ์ ปัจจุบันคือ
สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เป็นพระพี่เลี้ยง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เฝ้าฯ
ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนส่วนพระองค์
ณ พระตำหนักทรงพรต
วัดบวรนิเวศวิหาร

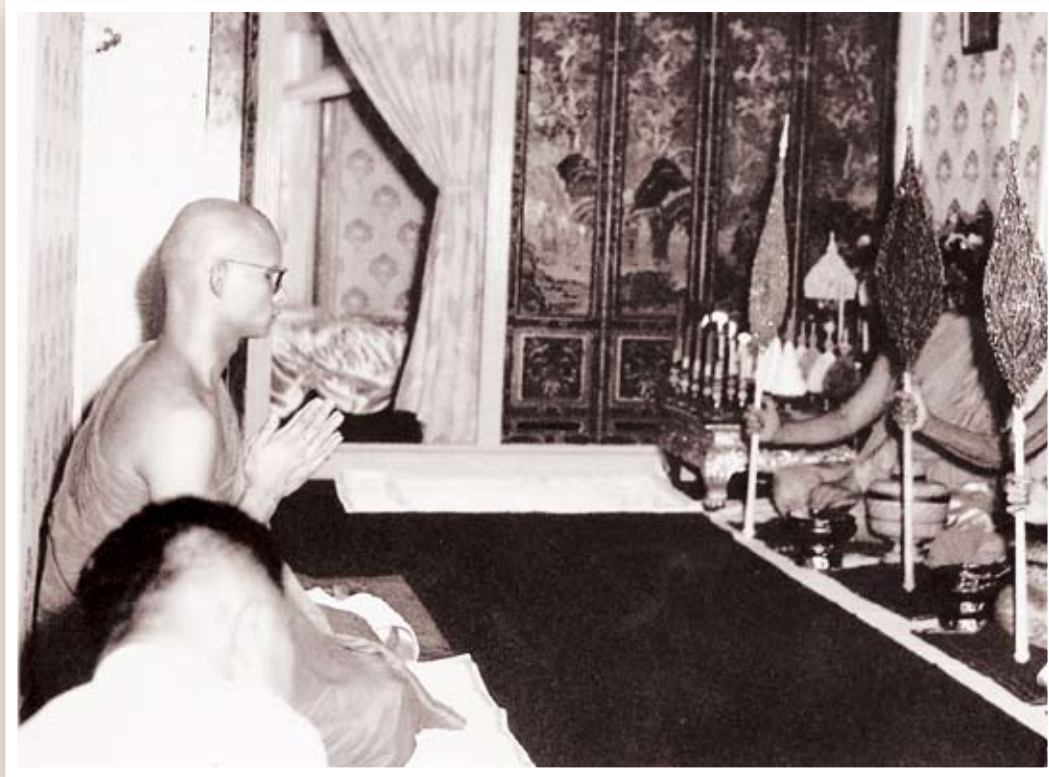
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเฝ้า
สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ณ พระตำหนักบัญชาเบญจมา
ทรงถวายดอกไม้ธูปเทียน
และทรงสดับพระโอวาท

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จขึ้นพระตำหนักปั้นหย่า ทรงจุดธูปเทียน
เครื่องนมัสการสำหรับการบำเพ็ญพระราชกุศล
ขึ้นพระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร
ซึ่งเป็นที่ประทับในขณะทรงครองสมณเพศ

พระสงฆ์ ๗ รูป เจริญพระพุทธมนต์
ในการบำเพ็ญพระราชกุศลขึ้นพระตำหนักปั้นหย่า

ทรงสดับพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
ณ พระตำหนักปั้นหย่า ในการบำเพ็ญพระราชกุศล
ขึ้นพระตำหนักปั้นหย่า

ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์
ที่เจริญพระพุทธมนต์ในการบำเพ็ญพระราชกุศล
ขึ้นพระตำหนักปั้นหย่า

พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจระหว่างครอง
สมณเพศประทับ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร เช่นเดียวกับพระภิกษุสงฆ์อื่น ๆ โดยเริ่มเสด็จ ฯ
ลงพระอุโบสถเพื่อทำวัตรเช้าและทรงสดับพระวินัยในเวลา ๘.๐๐ นาฬิกา นับตั้งแต่วันที่ ๒๓
ตุลาคม* เป็นต้นไป และเสด็จลงพระอุโบสถเพื่อทำวัตรเย็นและสดับพระธรรมในเวลา
๑๘.๐๐ นาฬิกา ไวยาวัจกรวัดนำเสด็จ และถวายเทียนชนวนทรงจุดรูปเทียนบูชาพระ-
รัตนตรัยทุกวัน สำหรับในวันที่ ๒๓ ตุลาคมนี้ได้มีการเชิญพระพุทธรูปพระพุทธรูป
พระตำหนักปั้นหย่าเมื่อเวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกาด้วย ส่วนการเสด็จพระอุโบสถเพื่อสดับ
พระโอวาทเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ฯ กำหนดไว้ตอน ๑๖.๓๐ นาฬิกาในวันเดียวกัน ต้องงดไป
เพราะเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ฯ ประชวร อนึ่งกำหนดเวลาการทำวัตรเย็นของทางวัดนั้น
แต่เดิมพระภิกษุจะลงพระอุโบสถเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา หากแต่เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองต้อง
มีการพรางไฟ ทางวัดจึงเปลี่ยนเวลามาเป็น ๑๘.๐๐ นาฬิกาและใช้อยู่จนทุกวันนี้ ระหว่างที่
พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ฯ ลงพระอุโบสถเพื่อทรงทำวัตรในตอนเช้าและ
เย็น ประชาชนได้มาคอยเฝ้าชมพระบารมีและทูลเกล้า ฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนอยู่เสมอ
วันแรกก็ไม่มากนัก แต่เมื่อข่าวนั้นแพร่ไปก็มมีประชาชนมาคอยเฝ้าตามกำหนดเวลาเสด็จ ฯ
ลงพระอุโบสถเป็นจำนวนมากจนคับคั่งเสมอ ทางวัดจึงได้จัดสถานที่สำหรับให้ประชาชน
ที่มาคอยเฝ้าชมพระบารมีอย่างเป็นระเบียบระหว่างริมขอบคูน้ำด้านทิศกำแพงวัด และใน
บริเวณพระอุโบสถ โดยเฉพาะระหว่างทางเสด็จจากประตูกำแพงพระอุโบสถจนถึงเชิงบันได
พระอุโบสถ ก็จัดตั้งโต๊ะสำหรับรับดอกไม้ธูปเทียนที่ประชาชนผู้มีจิตศรัทธานำมาทูลเกล้า ฯ
ถวายไว้ด้วย อนึ่ง ทางวัดได้จัดแบ่งดอกไม้ธูปเทียนที่ประชาชนนำมาทูลเกล้า ฯ ถวายนั้น
ส่งไปถวายพระภิกษุสงฆ์ตามพระอารามต่าง ๆ ในพระนครเป็นจำนวนมาก.

ในวันที่ ๒๔ ตุลาคม* เวลาบ่าย พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จ
พระราชดำเนินไปประทับที่ตม.๒๕ ในการผนวชและอุปสมบทพระภิกษุในพระบรมราชินู-
ปถัมภ์ คือ หม่อมเจ้าจิมาภิตย ะพีพัฒน์ หม่อมเจ้าวิจิตรพันธ์ ยุคล หม่อมหลวงเดช
สินทองค์ นายสุรเทิน บุนนาค และนายร้อยเอกประถม บุรณศิริ ณ พระอุโบสถวัดพระศรี-
รัตนศาสดาราม ซึ่งในวันเดียวกันนี้พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ฯ กลับจาก
วัดพระศรีรัตนศาสดารามเวลาประมาณ ๑๘.๐๐ นาฬิกา จึงพ้นเวลาการเสด็จ ฯ พระอุโบสถ

เพื่อทรงทำวัตรเย็นและสดับพระธรรม แต่ก็ได้เสด็จฯ ผ่านให้ประชาชนผู้มากทยเฝ้าฯ อยู่
ตั้งแต่เวลาบ่ายนั้นได้เฝ้า.

วันที่ ๒๕ ตุลาคม* พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว^{๑๙} ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยัง
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เพื่อทรงสักการะพระอัฐมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระ
ปรมาณูจิตธิราชสรณ หอประชุมหน้าพระตำหนัก ในการนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
พระภิกษุซึ่งผนวชและบวชในพระบรมราชูปถัมภ์โดยเสด็จฯ ทั้ง ๕ รูป และต่อมาเมื่อจะ
เสด็จฯ ออกจากวัดบวรนิเวศวิหาร ก็โปรดฯ ให้โดยเสด็จด้วยทุกครั้ง.

วันที่ ๒๖ ตุลาคม* นอกจากการเสด็จฯ ลงพระอุโบสถเพื่อทรงทำวัตรและทรงสดับ
พระธรรมวินัยแล้ว เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา พระบรมวงศ์ฝ่ายในได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลี
พระบาทและทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนที่ตำหนักเพชร.

วันที่ ๒๗ ตุลาคม* เสด็จฯ ลงพระอุโบสถทำวัตรเช้าแล้ว ทรงสดับพระธรรม-
เทศนา ๑ ถิ่นที่ จนเวลาประมาณ ๑๐.๒๐ นาฬิกาจึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ครั้นเวลา
๑๕.๕๕ นาฬิกา ได้เสด็จฯ พระอุโบสถทอดพระเนตรพระภิกษุในหลวง ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เสด็จฯ มาประกอบพิธีพระราชทานผ้าพระภิกษุ
ในหลวง ในวันเดียวกันนี้เวลาประมาณ ๒๓.๐๐ นาฬิกา ได้เสด็จฯ พระอุโบสถเพื่อทรง
ทำวัตร (ก่อนพิธีกราบผ้าพระภิกษุในหลวง) จากนั้นได้เสด็จฯ ไปทรงซักผ้าป่า ซึ่ง
ไวยาวัจกรวัดบวรนิเวศวิหารเป็นผู้จัดขึ้น แล้วจึงเสด็จฯ กลับพระตำหนัก.

วันที่ ๒๘ ตุลาคม* ภายหลังที่เสด็จฯ พระอุโบสถทรงทำวัตรเช้าแล้ว เวลา
ประมาณ ๘.๔๐ นาฬิกา ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งพร้อมด้วยพระราชา-
คณะวัดบวรนิเวศวิหาร ๖ รูป พระนาครหลวง วัดบวรนิเวศวิหาร ๓ รูป และพระสทศ^{๒๘}
ทั้ง ๕ รูป ไปทรงรับบิณฑบาต ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม-
ราชินีและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๘ พระราชวงศ์ตั้งแต่
พระองค์เจ้าขึ้นไป คณะของคณะตรี และสะใภ้หลวง เป็นผู้ถวายอาหารบิณฑบาต ในการนี้
พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว^{๑๙} ออกทรงรับบิณฑบาตเป็นครั้งแรก และได้ทรง

นำบาตรเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ไปรับอาหารบิณฑบาตและนำมา ถวายเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า
ภายหลังที่เสด็จ ฯ กลับมาถึงวัดแล้วตามประเพณีด้วย.

เวลาบ่าย ๑๔.๐๐ นาฬิกา พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวเสด็จพระราชดำ-
เนินไปยังวัดมกุฏกษัตริยาราม ทรงนมัสการพระพุทธปฏิมาในพระวิหารและถวายเครื่อง
สักการะพระศาสนา^{๒๑} เจ้าอาวาส ผู้เป็นพระกรรมวาจาจารย์ เมื่อเสด็จออกจาก
วัดมกุฏกษัตริยารามแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดเบญจมบพิตร ทรงนมัสการ
พระพุทธชินราชในพระอุโบสถ ทรงอุทิศพระราชกุศลถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอม-
เกล้าเจ้าอยู่หัว ถวายเครื่องสักการะสมเด็จพระวันรัต^{๒๒} เจ้าอาวาส พระอนุสาวนาจารย์
แล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ เวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
ให้อุปทูตพม่าเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ตำหนักเพชร อุปทูตพม่าทูลเกล้า ฯ ถวาย
เครื่องบริวารและสาส์นถวายพระพรของประธานาธิบดีสหภาพพม่า เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา
เสด็จ ฯ พระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็นและทรงสดับพระธรรมตามปกติ.

วันที่ ๒๘ ตุลาคม* ภายหลังเสด็จ ฯ พระอุโบสถทรงทำวัตรเช้าแล้ว เวลา
๘.๔๐ นาฬิกา เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทรงรับบิณฑบาตที่จวนสระปทุม
พร้อมด้วยพระตามเสด็จเหมือนที่พระที่นั่งอัมพรสถาน สมเด็จพระราชชนนีและสมเด็จพระ
พระพันาง^{๒๓} พร้อมด้วยเจ้านายบางพระองค์เป็นผู้ถวายอาหารบิณฑบาต เสร็จแล้วเสด็จ
กลับ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา พระเถรานุเถระและบรรพชิตจันทวน เข้าเฝ้าถวายพระพร ณ
พระตำหนักเพชร เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา เสด็จ ฯ พระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็น ทรงสดับ
พระธรรม.

วันที่ ๓๐ ตุลาคม* เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา เสด็จ ฯ พระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า
ทรงสดับพระวินัย แล้วเสด็จขึ้นสู่ตำหนักที่ประทับ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา เสด็จพระราช-
ดำเนินไปยังวัดราชบพิธ เพื่อทรงสักการะพระอัฐิสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินว-
รสิริวัฒน์ในพระอุโบสถ ทรงอุทิศพระราชกุศลถวายพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

เมื่อเสด็จ ฯ ออกจากพระอุโบสถแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังอนุสรณ์ “วังษ์วัฒนา” ทรงจุฑาธุชเทียมนฤทศพระราชกุศลแด่สมเด็จพระราชบิดา แล้วจึงเสด็จฯ กลับวัดบวรนิเวศวิหาร เวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และท่านผู้บัญชาการตำรวจ พิบูลสงคราม เข้าเฝ้าทูลเกล้า ฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนที่พระตำหนักเพชร ถัดจากนั้นเจ้าจอมในรัชกาลที่ ๕ เข้าเฝ้าทูลเกล้า ฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน เวลา ๑๖.๕๐ นาฬิกา เสด็จออกประทับให้นายพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วยพระสงฆ์ทั้งวัดที่บริเวณพระอุโบสถ ในการเข้าประเคนธูปเทียน ฯ มิได้เสด็จ เนื่องจากประชวร ต่อจากนั้น พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเข้าพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็นแล้วทรงสดับพระธรรม.

วันที่ ๓๑ ตุลาคม* ภายหลังเสด็จ ฯ พระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้าแล้ว เวลา ๘.๔๐ นาฬิกา เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยพระสงฆ์ตามเสด็จหมดทั้งวัด ไปทรงรับบิณฑบาตที่ท่าเทียบรัฐบาล คณะรัฐมนตรี และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เป็นผู้ถวายอาหารบิณฑบาต เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา เสด็จ ฯ พระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็น และสดับพระธรรม.

วันที่ ๑ พฤศจิกายน* หลังจากเสด็จ ฯ พระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า ทรงสดับพระวินัยแล้ว พณฯ อานันท์โมหันทาย เอกอัครราชทูตอินเดีย ประจำประเทศไทย เข้าเฝ้า ฯ หน้าพระอุโบสถ และกราบบังคมทูลแสดงความปีติโสมนัสในนามชาวอินเดีย ในโอกาสที่พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบรรพชาอุปสมบทในครั้งนั้น เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากวัดบวรนิเวศวิหารไปถวายสักการะพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม ทรงจุฑาธุชเทียมนฤทศการพระร่วงโรจนฤทธิ์ ทรงอุทิศพระราชกุศลถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว แล้วเสด็จเข้าสู่พระวิหารหลวง ทรงจุฑาธุชเทียมนฤทศการพระบรมสารีริกธาตุ ทรงทำวัตรสวดมนต์แล้วเสด็จขึ้นชั้นทักษิณ ทรงทำทักษิณ ๑ รอบแล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินกลับวัดบวรนิเวศวิหาร ตามระยะทางเสด็จจากพระนครถึงจังหวัดนครปฐม มีประชาชนคองโตะทูปูชาและเฝ้า ฯ ชมพระบารมีตลอดทาง.

วันที่ ๔ พฤศจิกายน*

พลได้อรุณพระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว^{๑๙}

พระราชดำเนิรออกทรงรับบิณฑบาตจากประชาชน ทรงรับบาตรออกจากประตูวัดบวร-
นิเวศวิหาร ทางด้านพระตำหนักเพชร โดยมีพระไศยสนคนาภรณนำเสด็จและพระอนุสร^{๓๑}
๕ องค์ตามเสด็จด้วย ทรงรับอาหารบิณฑบาตจากประชาชนที่ได้บาตรเป็นประจำวัน ๒ แห่ง
ที่ถนนพระสุเมรุ แล้วเสด็จประทับรถยนต์พระที่นั่งไปยังถนนพหลโยธิน เสด็จฯ ๑ ทรงจาก
รถยนต์พระที่นั่งทรงรับบิณฑบาตจากประชาชนย่านนั้น แล้วเสด็จไปยังถนนพญาไทและ
ถนนเพชรบุรี ทรงรับบิณฑบาตจากประชาชนผู้ออกมาได้บาตรตามปกติทั้งสองแห่ง
แล้วจึงเสด็จประทับรถยนต์พระที่นั่งกลับมายังวัดบวรนิเวศวิหาร ระหว่างนั้นประชาชนที่
ทราบข่าวเสด็จออกทรงรับบิณฑบาต ได้มากอยกถวายอาหารบิณฑบาตที่หน้าประตูวัดอีก
ทรงรับแล้วจึงเสด็จคืนสู่พระตำหนัก อาหารที่ทรงรับบาตรวันนั้นส่วนมากเป็นอาหารที่
ชาวบ้านได้บาตรอยู่ตามปกติเช่น ข้าวสุก ปลาทอด ปลาสดเค็ม และขนมเยี่ยงทอด
ของหวานมีส้มเขียวหวาน ถั่วฝักยาว และขนมครกต้องกระตัง พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ทรงแบ่งออกถวายเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ๑ ส่วนหนึ่ง นอกนั้นได้เสวยในเวลา
เพล เวลา ๔.๐๐ นาฬิกาจึงเสด็จฯ พระอุโบสถทรงทำวัตรเช้า ทรงสวดพระปริตร เมื่อ
เสด็จออกจากพระอุโบสถแล้วเสด็จฯ ไปทรงสักการะพระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูป
สำคัญในวัดบวรนิเวศวิหาร เวลา ๔.๖๐ นาฬิกา ทรงประกอบพระราชพิธีถือน้ำพระ
เสด็จพระราชดำเนินออก ณ พระตำหนักปั้นหย่า ทรงจุตูปเทียมนครีตงมนต์การแล้วทรง
ประเคนผ้าไตรแก่พระราชาคณะ ๘ รูปซึ่งจะเจริญพระพุทธมนต์ พระสงฆ์ออกไปครองผ้าแล้ว
กลับมานั่งยังอาสน์สงฆ์ เจริญพระพุทธมนต์จบแล้วเสด็จขึ้น เวลา ๔.๖๐ นาฬิกา เสด็จฯ
พระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็น ทรงสวดพระธรรม.

วันที่ ๕ พฤศจิกายน เวลา ๔.๐๐ นาฬิกา พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว^{๑๙}
เสด็จฯ พระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้าและสวดพระปริตร ซึ่งนับเป็นครั้งสุดท้าย ประชาชน
คงมากอยเฝ้าฯ ชมพระบารมีอย่างคับคั่งเช่นเคย ตลอดเวลาที่ทรงอยู่ในสมณเพศ พระ-
ภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงสนพระทัยศึกษาพระธรรมวินัยอย่างแท้จริง และ
ปฏิบัติตามพระวินัยอย่างเคร่งครัด นับแต่ทรงบรรพชาอุปสมบทเป็นคัมภีร์ และได้โปรดฯ
ให้อาจารย์พระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิแตกฉานในพระธรรม ขึ้นไปถวายฉัตรนาคราชบรรพชา
คำหนักทรงพรตมิได้ขาด พระราชจริยาวัตรทั้งปวงในขณะทรงสมณเพศนั้น ได้ยังคงความ
บริสุทธิ์ผ่องใสแก่ผู้ที่ได้ประสบพบเห็นเป็นอย่างยิ่ง.

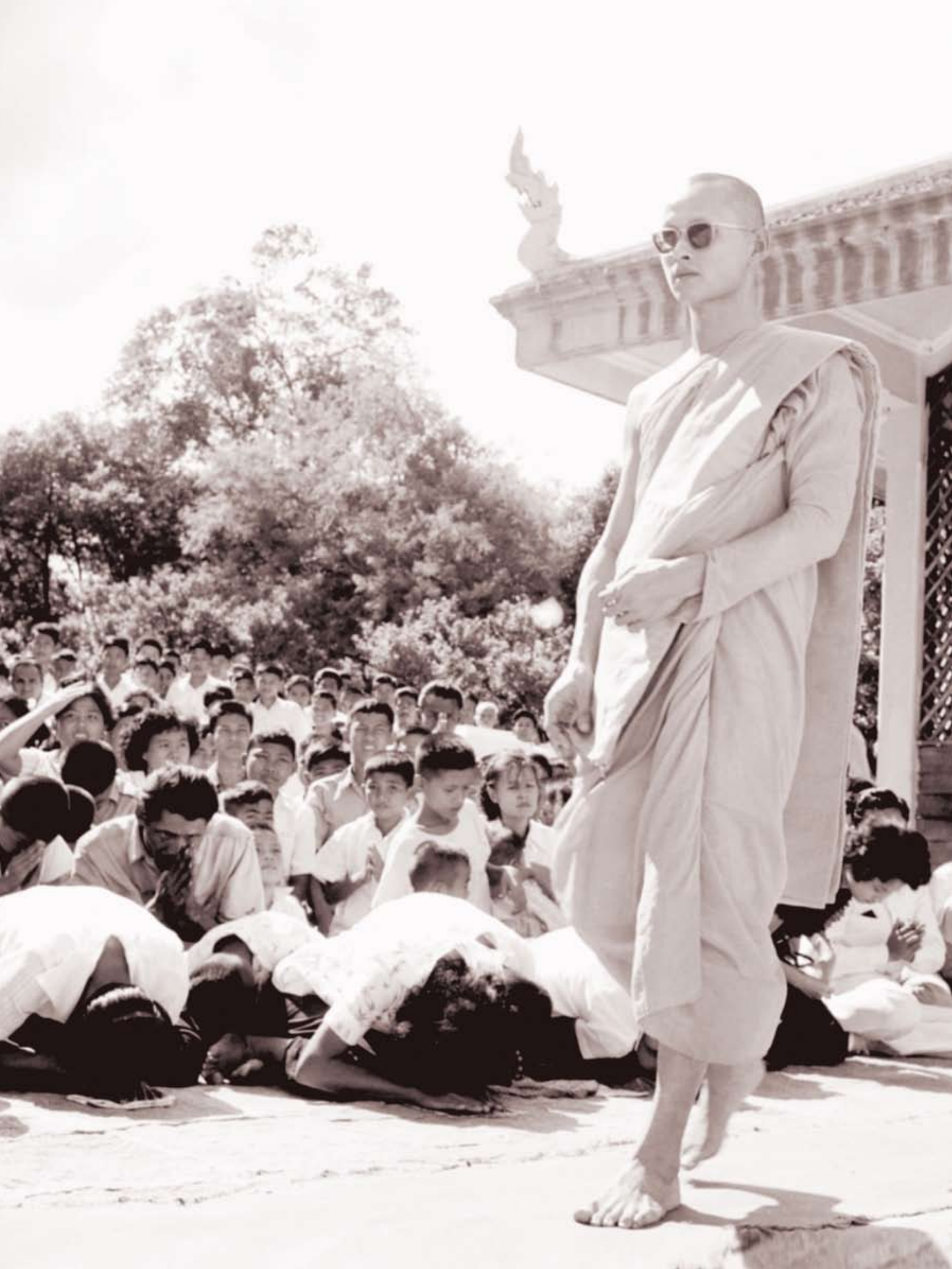
เมื่อพระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกจากพระอุโบสถภายหลังทรง
ทำวัตรเช้าวันนั้นแล้ว ได้เสด็จพระราชดำเนินกลับมายังวัดบวรนิเวศวิหาร ๓ ต้นที่บริเวณ

พระคำหนักใหญ่ ด้านทิศใต้ติดต่อกับพระคำหนักบั้นหย่า แล้วทรงปลุกคันฉ่องนคร ๒ คัน ที่บริเวณหน้าพระคำหนักทรงพรต เวลา ๑๐.๑๕ นาฬิกา จึงเสด็จออกจากพระคำหนักบั้นหย่า ทรงจุตรูปเทียนเครื่องนมัสการ แล้วทรงประกาศสาธึกษาต่อพระสงฆ์ จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดองการ้าวพัศตร์ เมื่อทรงเสวยครพพัศตร์แล้วเสด็จฯ ไปทรงแสดงพระองค์เป็น อุบาสกแล้วทรงสมาทานเบญจศีล แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระคำหนักทรงพรต เสด็จ เข้าที่ตรงธรรมาพระพุทธรูปเป็นการภายใน.

เมื่อเสร็จแล้วทรงเสวยครพพัศตร์แล้ว จึงเสด็จไปทรงประเคนภัตตาหาร พระสงฆ์ รับพระราชทานฉัน จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปยังคำหนักใหญ่ ทรงจุตรูปเทียนเครื่อง สักการะพุทธาพระอุสัมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ และพระอุ สัมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส แล้วเสด็จเข้าสู่ห้องที่ประดิษฐาน พระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงจุตรูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบ ถวายบังคมลา แล้วเสด็จเสด็จพระราชดำเนินไปยังคำหนักเพชร ขณะนั้น สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี และประธานสภาผู้แทนราษฎร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท อยู่พร้อมหน้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกพระราชทานกระแสพระราชดำรัส ในการทรงถามนวชี่ แล้วจึงเสด็จขึ้นพระคำหนักบั้นหย่า ทรงประเคนจุตูปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก เสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ พระคำหนักทรงพรต.

เวลาบ่าย ๑๔.๓๐ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปยัง คำหนักบัญชาเบญจมา ทูลเกล้าฯ ประเคนสมเด็จพระบรมราชาธิราชยาจารย์ เจ้าประคุณ สมเด็จฯฯ ถวายธรรมาพระพุทธรูปถวายพระพร แล้วเสด็จเสด็จพระราชดำเนินไปยัง พระอุโบสถทรงจุตรูปเทียนเครื่องราชสักการะ พระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา ปวเรศวริยาลงกรณ์ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส และพระบรม ราชสรีรางคาร พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงจุตรูปเทียนถวายนมัสการ พระพุทธรูปยืน พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา เสด็จออกจากพระอุโบสถ ขณะนั้น

ประชาชนคอยเฝ้าชมพระบารมีอยู่สองข้างทางเสด็จพระราชดำเนินผ่านอย่างคับคั่ง พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นประทับรถยนต์พระที่นั่งที่หน้าประตูพระอุโบสถ เสด็จไปยัง พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต.

หม่ายกำหนดการ^๘

พระราชพิธีทรงผนวช

ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

หมายเหตุการ
พระราชพิธีทรงผนวช
ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

วัน จันทร์	เวลา	รายการ	ที่	แต่งกาย
๑๘	๑๖.๐๐ น.	บูชาพระสยามเทวาธิราช กราบถวายบังคมลาพระบรมอัฐิ เสด็จฯ ออกให้พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการ เฝ้าฯ ประชาชน เฝ้าฯ	พระที่นั่งไพศาล หอพระธาตุ - มณเฑียร พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย	เต็มยศ จักร หรือจุล- จอมเกล้า
๒๒	๑๔.๐๐ น.	เจริญพระเกศา ^{๔๔} (เป็นการภายใน เฝ้าฯ เฉพาะ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่)	พระอุโบสถวัด พระศรีรัตนศาสดาราม	สภาพตาม ประเพณี นิยม
	๑๕.๐๐ น.	ทรงผนวช^๓ ทรงผนวชแล้ว เสด็จฯ ไป พระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน (เฝ้าฯ เฉพาะเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่) เสด็จฯ ไปทรงนมัสการ พระพุทธชินสีห์ (เฝ้าฯ เฉพาะเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่)	พระอุโบสถวัด พระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง พระอุโบสถวัด บวรนิเวศ^{๔๗}	เต็มยศ นพรัตน หรือช้าง เผือก

นายกรัฐมนตรี ในตำแหน่งบังคับบัญชาสำนักพระราชวัง รับ
ต้นของพระบรมราชโองการเห็นชอบเกล้าฯ ตั้งว่า ทรงมีพระราชหฤทัย
ศรัทธาจะอุปถัมภ์ในพระบวรพุทธศาสนา จึงทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้กำหนดวันทรงผนวชในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๔๘๘ มีกำหนด
การพระราชพิธี ดังรายการต่อไปนี้

วันที่ ๑๘ ตุลาคม* พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
จากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระมหรมาณเฑียร ใน
พระบรมมหาราชวัง

เวลา ๑๖ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจุดธูปเทียน
บูชาพระสยามเทวาธิราช แล้วเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่วังพระธาตุ
มณเฑียร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบถวายบังคมลา
พระบรมอัฐิและพระอัฐิสมเด็จพระบรมราชบุรพการีในการที่จะทรงผนวช
แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินี เสด็จฯ ออกพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทางพระทวารเทวราชม
เหศวร ไปยังพระราชอาสน์หน้าพระแท่นมณฑลมหาเศวตฉัตร
ชั้นบน ชาวกองนางประ โคมกระถางเตรียมโหระทึก ทหารกองเกียรติยศ
ถวายความเคารพ แดงธงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี พระบรม
วงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูต ฉันทสิริภักดิ์แทน
ราษฎร ข้าราชการ เจ้าผู้ครองนครและพระบาท เมื่อเสด็จไปยังประ โคม

และสร้อยพระบารมีแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชนคร
กระแด้พระราชนครดำรัสในการที่จะทรงผนวช จบแล้ว เสด็จ ฯ ขึ้น
ชาวพนักงานประโคมแตรและมโหรีทักษ์ ทหารกองเกียรติยศถวาย
ความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

ครั้นแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนิน โดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระมหา
มณเฑียร ไปยังพระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท เสด็จ ฯ ออกตั้งหีบยุท
ชาวพนักงานประโคมมโหรีทักษ์แตรฝรั่ง ทหารกองเกียรติยศถวายความ
เคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แล้วพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสแก่ประชาชนแจ้งการที่จะทรงผนวช แล้ว
เสด็จ ฯ กลับ ชาวพนักงานประโคมมโหรีทักษ์ แตรฝรั่ง ทหารกอง
เกียรติยศถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

วันที่ ๒๒ ตุลาคม* พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนิน โดยรถยนต์
พระที่นั่ง จากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังวัดพระศรีรัตน
ศาสดาราม เป็นการภายใน

เวลา ๑๕ นาฬิกา เสด็จพระราชดำเนินขึ้นชาดาหลังพระอุโบสถ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ฯ เข้าในพระฉากทรงเจริญพระเกศา
และทรงเครื่องอย่างจะทรงผนวช

ครั้นเวลา ๑๕ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ
พระราชดำเนินออกไปทรงจตุรปูเทียบนุชาพระพุทธรูปหามณเฑียรนิมิตปฏิมากร

พระสัมพุทธพรวรณ^๑ พระพุทธรูปนถของพระองค์พระบาทสมเด็จพระพุทธ
 ยอดฟ้าจุฬาโลก พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และทรง
 จุติรูปเทียนเครื่องนมัสการ แล้วถวายพุ่มดอกไม้และทรงจุดเทียนทอง
 บูชาพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร เพื่อทรงผนวช แล้วทรงรับผ้าไตร
 จากสมเด็จพระราชชนนี^๒ เสด็จพระราชดำเนินไปประทับในท่ามกลาง
 สังฆสมาคม มีสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์^๓ สมเด็จพระสังฆราชเป็น
 ประธาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถวายเครื่องสักการะและ
 ขอบรรพชาต่อสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชจะได้ทรง
 แสดงคุณพระรัตนตรัย และถวายโอวาท แล้วทรงสวมอังสะถวาย
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ เข้าในพระณาก ทรงครอง
 กาดาวพัสดุตามเพศบรรพชิต ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังข์แตร
 ดุริยางค์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปถวายเครื่องสักการบูชาแด่สมเด็จพระ
 วชิรญาณวงศ์^๔ สมเด็จพระสังฆราช เพื่อทรงรับสรณคมน์และทศศีล
 แล้วทรงขอนิฉันและขออุปสมบทเป็นพระภิกษุต่อสมเด็จพระสังฆราช
 พระอุปัชฌาย์ แล้วพระสังฆจะได้กระทำอุปสมบทกรรม โดย
 พระดำเนิน ไกลน ทำหน้าทพระกรรมวาจาจารย์ และสมเด็จพระวันรัต
 ถวายอนุสาสน์ พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประเคนไตร
 แพรและย่ามแด่สมเด็จพระสังฆราช พระอุปัชฌาย์ และพระสังฆใน
 สังฆสมาคมนั้นด้วย รวม ๓๐ รูป แล้วเสด็จฯ ไปประทับ ณ พระแท่น
 ท้ายอาสน์สงฆ์ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการ
 แทนพระองค์ ทรงประเคนผ้าไตรเครื่องบริวาร

ในดําคับ^๕ พระราชทานโอกาสให้สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี^๖ ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนในพระนามพระบรมวงศานุวงศ์ พระวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยดาภณฑิยาภร^๗ ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามคณะองคมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี^๘ ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามคณะรัฐมนตรี และข้าราชการทุกกระทรวงทบวงกรม พดเอก พระประจักษ์จำนงค์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร^๙ ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชน เลี้ยวแล้ว พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ออกจากพระอุโบสถ

พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว^{๑๐} เสด็จพระราชดำเนินออกจากพระอุโบสถไปประทับรถยนต์พระที่นั่งที่ประตูเกยหลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไปทรงประกอบกรพระราชมงคลตามขัตติยราชประเพณี^{๑๑} ณ พระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน ในพระบรมมหาราชวัง แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งพร้อมด้วยสมเด็จพระสังฆราชจากพระพุทธรัตนสถาน ออกจากพระบรมมหาราชวังทางประตูวัดสี่ไถ่^{๑๒} ไปยังวัดบวรนิเวศวิหาร เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนถวายนมัสการพระพุทธชินสีห์ แล้วเสด็จฯ ไปประทับ ณ พระตำหนักบนหยา เป็นเสด็จการพระราชพิธีทรงผนวช^{๑๓}

การแต่งกาย และทึผ้า ฯ

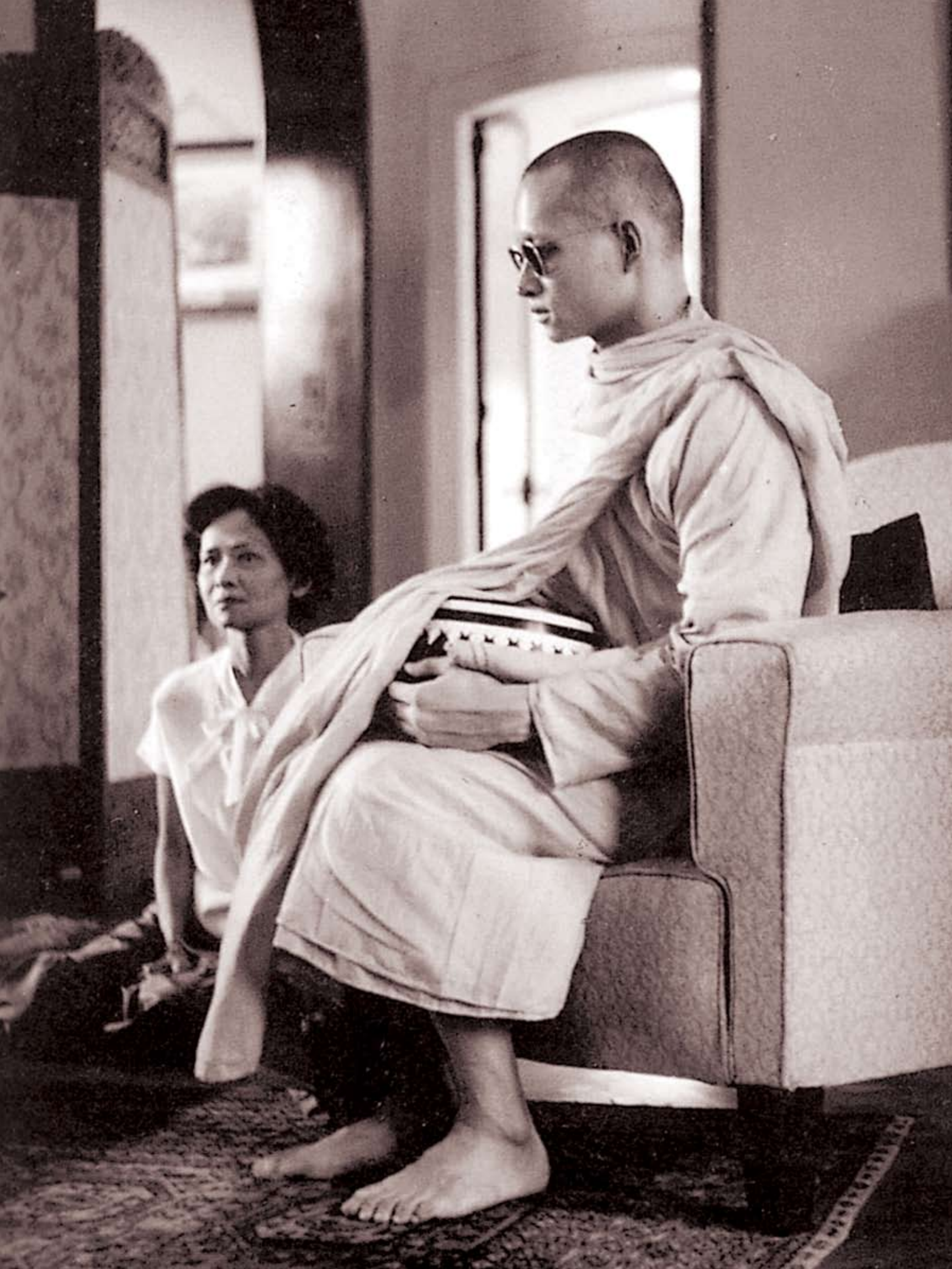
วันที่ ๑๘ ตุลาคม เสด็จ ฯ ออก พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
เวลา ๑๖.๐๐ น. แต่งเครื่องแบบเต็มยศ ถวายสัตย์มหาจักรี
หรือจุลจอมเกล้า
เสด็จ ฯ ออก สัมพันธุร พระที่นั่งสุทไธสวรรย์
ปราสาท
มีพระราชดำรัสแก่ประชาชน
ข้าราชการแต่งเครื่องแบบเต็มยศ
ประชาชนแต่งกายสุภาพตามประเพณีนิยม

วันที่ ๒๒ ตุลาคม

เวลา ๑๕.๐๐ น. การทรงผนวช แต่งเครื่องแบบเต็มยศ
ถวายสัตย์พรตน์ หรือช้างเผือก
ผ้า ฯ ที่พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม.

สำนักพระราชวัง

๑๒ ตุลาคม ๒๔๕๕

พระราชกรณียกิจ ในวันที่ ๒ - ๑๕ แห่งการทรงพระผนวช

วันอังคารที่ ๒๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙

- เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๗.๐๐ น. เสวยพระกระยาหารเช้า
- เวลา ๐๘.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า ทรงสดับวินัยมุขเรื่อง “อุปสัมปทา” ซึ่งพระสาธุศีลสังวร อ่านถวาย หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ไวยาวัจกร นำเสด็จลงมา มีพระราชปฏิสันถารกับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทรทิพยนิภา (ทรงจัดพระกระยาหารเพลถวาย)
- เวลา ๐๙.๓๕ น. ทรงพระอักษร ถึงเวลา ๑๐.๔๕ น.
- เวลา ๑๐.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระตำหนักปั้นหย่า ทรงฟังพระสวดจบแล้ว ทรงถวายภัตตาหารแด่พระพรหมมุนี แล้วเสด็จออกมาเสวยพระกระยาหารเพล ณ พระตำหนักข้างนอก
- (เลี้ยงพระราชาคณะ ๗ รูป มี พระพรหมมุนี พระรัตนธัชมุนี พระโศภนคณาภรณ์ พระมหานายก พระจุลนายก พระสาธุศีลสังวร และ พระปัญญาภิรมมุนี มี หม่อมเจ้าประเสริฐศรี ชยางกูร อารธนาศีล)
- เมื่อเสวยพระกระยาหารเพลเสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปถวายของพระ พระสงฆ์ถวายอดิเรก เสร็จพิธีเวลา ๑๒.๒๕ น.
- เวลา ๑๐.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินมาเฝ้าฯ และเสด็จพระราชดำเนินกลับเวลา ๑๑.๓๐ น.
- เวลา ๑๓.๓๐ น. นายจ่านราชกิจ (จรัญ บุณยรัตพันธุ์) เฝ้าฯ
- เวลา ๑๓.๕๐ น. ทรงพัก ถึงเวลา ๑๖.๒๐ น.
- เวลา ๑๖.๒๕ น. พระพรหมมุนี ขึ้นเฝ้า ถึงเวลา ๑๖.๕๐ น.

วันที่ ๒๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙
เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช ทรงพระดำเนินไปยัง
พระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร

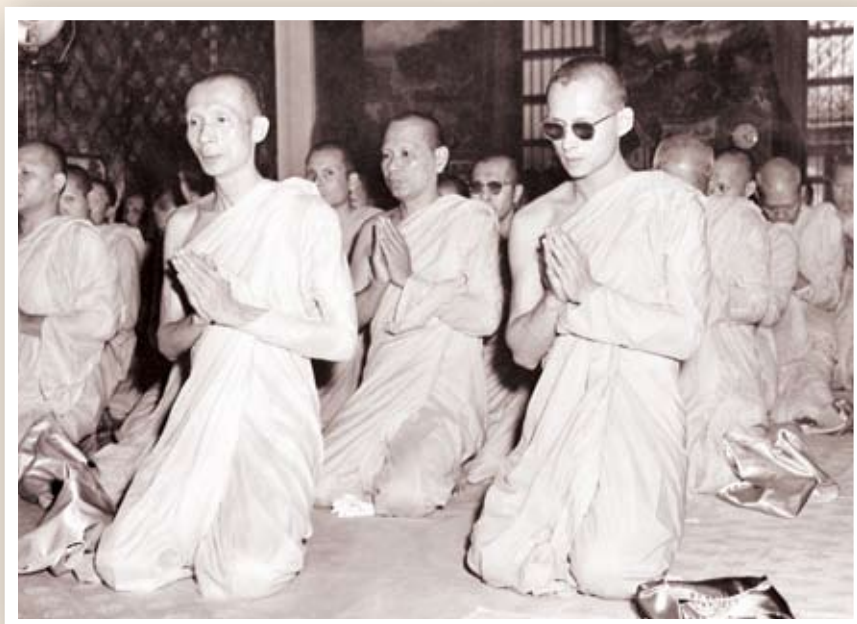
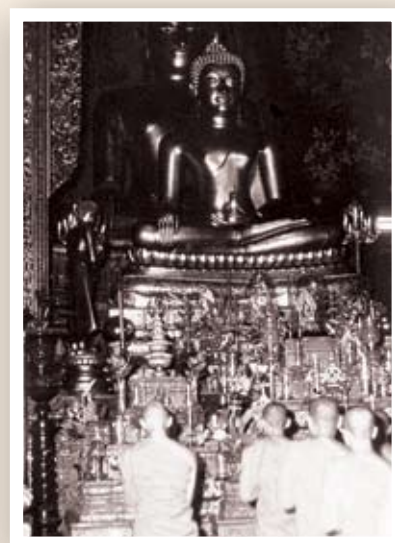

- เวลา ๑๗.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็น ทรงสวดบรรณศาสน์ เรื่อง “हितจรรยา”
ซึ่งพระครูวิสุทธิธรรมภาณ อ่านถวาย แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับเวลา
๑๘.๐๐ น.
- เวลา ๑๘.๐๐ น. ทรงพระอักษร
- เวลา ๒๐.๐๐ น. ทอดพระเนตรโทรภาพข่าวทรงพระผนวช และงานถวายบังคมพระบรมรูป
ทรงม้า ทรงนิมนต์พระราชาคณะมาด้วย มีพระพรหมมุนี พระโศภน-
คณาภรณ์ พระมหานายก พระจุลนายก และพระสาธุศีลสังวร มีพระราช
ปฏิสันถารกับพระราชาคณะ จนถึงเวลา ๒๐.๕๐ น. พระราชาคณะ
ทูลลากลับ
- เวลา ๒๐.๕๕ น. เสด็จขึ้นทรงนมัสการพระบนพระตำหนักปั้นหย่า
- เวลา ๒๒.๐๕ น. เสด็จเข้าที่พระบรรทม

“ธรรมเนียม และพระวินัย ที่ทรงสวดในแต่ละวัน” มีปรากฏในหนังสือ พระราชพิธีและพระราช
กรณียกิจในการทรงพระผนวช ๒๒ ตุลาคม - ๕ พฤศจิกายน ๒๔๙๙ จัดพิมพ์เนื่องใน
มหามงคลทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด,
๒๕๔๙.

ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธชินสีห์
ภายในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร

ทรงทำวัตรเช้าและเย็น
ในวันที่สองแห่งการทรงพระผนวช

วันพุธที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙

- เวลา ๐๖.๐๕ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๖.๕๕ น. เสวยพระกระยาหารเช้า
- เวลา ๐๘.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า ทรงสดับวินัยมุขเรื่อง “พระวินัย” ซึ่งพระสาธุศีลสังวรอ่านถวาย ถึงเวลา ๐๙.๐๐ น.
- เวลา ๐๙.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินไปเฝ้าสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เสด็จพระราชดำเนินกลับเวลา ๐๙.๔๕ น.
- เวลา ๑๐.๐๐ น. เสวยพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๑.๕๕ น. วันนี้พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศิริรัตนบุษบง นำมะม่วง ๖ ผลมาทูลเกล้าฯ ถวาย นางวรพรต บำรุง (ชื่น พูนสุข) ถนนบ้านแขก หลังวัดบวรนิเวศวิหาร ที่เคยทูลเกล้าฯ ถวายพระพุทธรูปชินสีห์ที่แท่นหน้าพระอุโบสถ ทูลเกล้าฯ ถวายมะม่วง ๔ ผล ทับทิม ๑ ผล
- เวลา ๑๐.๕๕ น. สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เสด็จมาเฝ้าฯ
- เวลา ๑๒.๓๐ น. ทรงพัก ถึงเวลา ๑๔.๒๕ น.
- เวลา ๑๔.๒๘ น. เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง ประทับร่วมสังฆกรรม การผนวชและอุปสมบทในพระบรมราชินูปถัมภ์ เสด็จพระราชดำเนินกลับเวลา ๑๘.๓๐ น. (สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในพิธี)
- เวลา ๑๙.๕๐ น. พระภิกษุพระราชาธิรักษา (ประกอบ บุนนาค) ขึ้นเฝ้า ถึงเวลา ๒๐.๐๕ น.
- เวลา ๒๐.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมพระภิกษุผนวชและบวชใหม่ในพระบรมราชินูปถัมภ์แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับเวลา ๒๐.๔๕ น.
- เวลา ๒๑.๑๕ น. พระพรหมมุนี รองเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร อุปัชฌาย์พระบวชใหม่ นำพระภิกษุในพระบรมราชินูปถัมภ์ทั้ง ๕ รูป มาเฝ้า ถวายดอกไม้ธูปเทียน จนถึงเวลา ๒๑.๒๐ น. จึงทูลลากลับ
- เวลา ๒๑.๕๕ น. เสด็จเข้าที่พระบรรทม

วันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลา ๙.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
 เฝ้าสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ พระตำหนักปั้นญอบเญจมา
 หลังจากทรงทำวัตรเช้าและสดับพระวินัยมุข เรื่อง พระวินัย จากพระสาธุศีลสังวร (สนธิ์ กิจจกาโร) แล้ว

เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
 เสด็จพระราชดำเนินไปประทับที่ตึกบาล ในสังฆสมาคม ในพิธีผนวชและอุปสมบท
 พระภิกษุในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
 ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ทรงเป็นประธาน
 ในพิธีผนวชและอุปสมบท พระภิกษุในพระบรมราชูปถัมภ์

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

- เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๗.๐๕ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๕๐ น.
- เวลา ๐๘.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า ทรงสดับวินัยมุขเรื่อง “สิกขาบท ตอน ปราชิก” ซึ่งพระสาธุศีลสังวรอ่านถวาย จนถึงเวลา ๐๘.๒๐ น. จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทูลถามสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เพื่อเสด็จฯ ไปยังวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
- เวลา ๐๙.๓๕ น. พระไศยสนาภิธานธำรงขึ้นเฝ้า ทรงวิกัปผ้าที่มีผู้มาทูลเกล้าฯ ถวาย กลับเวลา ๑๐.๑๐ น.
- เวลา ๑๐.๕๕ น. เสวยพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๒.๐๐ น.
- เวลา ๑๑.๔๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงตรวจความเรียบร้อย (ไม่ได้เฝ้าฯ) เสด็จพระราชดำเนินกลับเวลา ๑๒.๒๕ น.
- เวลา ๑๓.๐๐ น. ทรงพัก ถึงเวลา ๑๔.๒๐ น.
- เวลา ๑๔.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ทรงนมัสการ พระอัฐิของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส มีพระราชปฏิสันถารกับพระธรรมดิลกพอสสมควร ในโอกาสนี้พระธรรมดิลกได้กราบบังคมทูลเรื่องพระตำหนักที่ประทับของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส และการบูรณะซ่อมแซม ขณะนี้มีประชาชนไปเฝ้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนภายในบริเวณที่เสด็จพระราชดำเนินผ่าน เสด็จพระราชดำเนินกลับเวลา ๑๕.๒๕ น.
- เวลา ๑๗.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็น ทรงสดับบรรณศาสน์เรื่อง “กรรม” ซึ่งพระมหานายกอ่านถวาย จนถึงเวลา ๑๘.๑๐ น. วันนี้พระสงฆ์เตรียมซ่อมงานพระราชทานผ้าพระกฐิน

วันที่ ๒๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาบ่าย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

- เวลา ๑๙.๒๐ น. พระภิกษุผนวชและบวชใหม่ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ๕ รูป ขึ้นเฝ้า จนถึง
เวลา ๒๐.๐๐ น. จึงทูลลากลับ
- เวลา ๒๐.๒๕ น. เสด็จขึ้นทรงนมัสการพระ เสด็จลงเวลา ๒๐.๓๐ น.
- เวลา ๒๑.๕๕ น. เสด็จเข้าที่พระบรรทม
(วันนี้เริ่มการถ่ายทอดเสียงพิธีทำวัตรเช้าและทำวัตรเย็น ตั้งแต่เวลา
๐๘.๐๐ น. ถึง ๐๙.๐๐ น. และ ๑๗.๐๐ น. ถึง ๑๘.๐๐ น. เป็นประจำ
ในระหว่างที่ทรงดำรงสมณเพศ)

ทรงจุดธูปเทียนถวายสักการะพระอัฐิ
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ประชาชนรอเฝ้าฯ รับเสด็จ
และทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน
เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเองอย่างเนืองแน่น
ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

เสด็จฯ ไปยังพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร
เพื่อทรงทำวัตรเย็นและทรงสดับพระธรรม

ประชาชนคอยเฝ้าฯ รับเสด็จ
ตามทางเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระอุโบสถอย่างแน่นขนัด

วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

- เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๖.๔๕ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๓๕ น.
- เวลา ๐๘.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงสดับนิมิตเรื่อง “สังฆาติเสส” ซึ่งพระสาธุศีลสังวร อ่านถวาย จนถึงเวลา ๐๘.๕๕ น.
- เวลา ๐๙.๐๐ น. ทรงพระอักษร
- เวลา ๑๐.๔๐ น. สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ เสด็จพระราชดำเนินมาเฝ้าฯ
- เวลา ๑๐.๔๕ น. เสวยพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๒.๐๐ น.
- เวลา ๑๒.๔๕ น. พระพรหมมุนีเฝ้า ถวายธรรมะ เรื่อง ว่าด้วยความเป็นภิกษุ จนถึงเวลา ๑๓.๑๐ น.
- เวลา ๑๖.๐๓ น. เสด็จพระราชดำเนินไปพระตำหนักเพชร โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงทิพยรัตนกิริฎกุลินี และพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าประดิษฐาสารีเฝ้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมพระอาการสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เสด็จพระราชดำเนินกลับเวลา ๑๖.๓๕ น.
- เวลา ๑๗.๐๓ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็น ทรงสดับบรรณศาสน์เรื่องความ “บริสุทธิ์” และ “ภาวนา” ซึ่งพระมหานายกอ่านถวาย ถึงเวลา ๑๘.๐๐ น.
- เวลา ๒๑.๓๐ น. เสด็จขึ้นทรงนมัสการพระบนพระตำหนักปั้นหย่า
- เวลา ๒๑.๕๐ น. เสด็จเข้าที่พระบรรทม

วันที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช เสด็จพระกระยาหารเช้า
จากนั้นเสด็จลงพระอุโบสถ

เวลา ๑๐.๔๐ น. สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗
เฝ้าฯ ณ พระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร

พระพรหมมุนี รองเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร
เฝ้าฯ ถวายธรรมะเรื่อง “ว่าด้วยความเป็นภิกษุ”
ณ พระตำหนักปั้นหย่า
ทรงพระกรุณาโปรดให้พระที่ผนวช
และบวชใหม่ ๕ รูป ทรงฟังและฟังด้วย

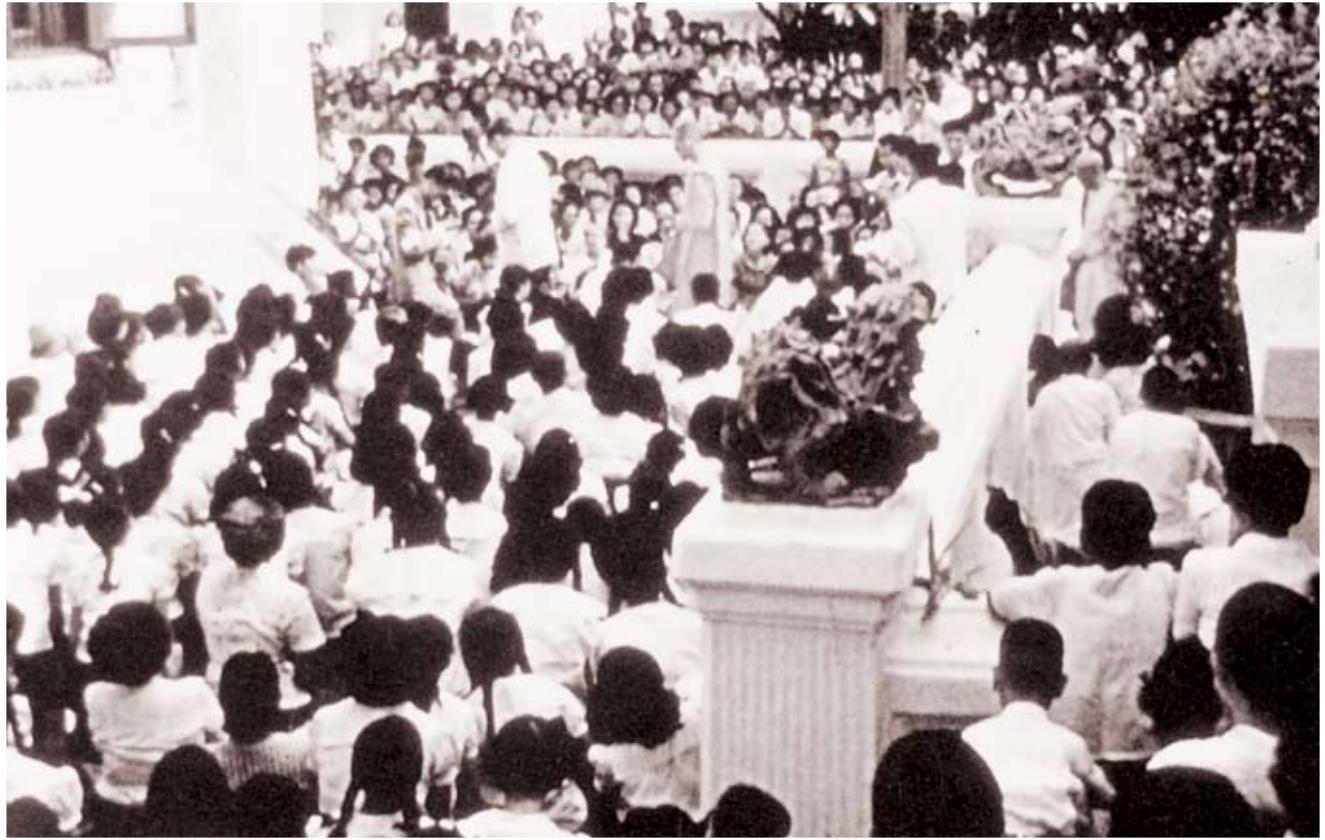
เวลาเย็น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมหลวงเทพยรัตน์กิริยกุลินี และพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
พระองค์เจ้าประดิษฐาสารี เฝ้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน
ณ พระตำหนักเพชร วัดบวรนิเวศวิหาร
ก่อนเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมพระอาการ
สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก

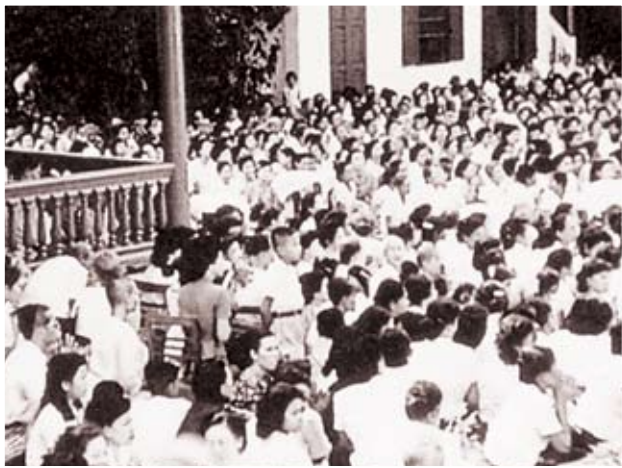
วันที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เฝ้าสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

วันเสาร์ที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙

- เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๖.๔๐ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๓๐ น.
- เวลา ๐๙.๐๕ น. วันนี้เป็นวันธรรมสวนะ เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้าจบแล้ว อุบาสก อุบาสิกา ทำวัตร จากนั้นพระโศภนคณาภรณ์แสดงพระธรรมเทศนา “อัคคกถา” ถวาย ในการนี้สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ และพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทรทิพย์นิภา เสด็จมาทรงฟังธรรมด้วย มีอุบาสก อุบาสิกาเต็มทั้งในพระอุโบสถและภายนอกพระอุโบสถ มีการขยายเสียง และถ่ายทอดเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. ต่อจากนั้นสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เสด็จมาเฝ้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน ถึงเวลา ๑๐.๑๕ น.
- เวลา ๑๐.๔๕ น. เสวยพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๑.๔๕ น.
- เวลา ๑๑.๔๕ น. สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์เสด็จกลับ
- เวลา ๑๓.๑๘ น. ทรงพัก ถึงเวลา ๑๕.๒๐ น. วันนี้ พระพรหมมุนี ไม่ถวายธรรมะ เพราะเป็นวันธรรมสวนะ
- เวลา ๑๕.๔๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ในงานพระราชพิธีพระราชทานผ้าพระกฐิน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงถวายผ้าพระกฐิน สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงรับผ้าพระกฐิน วันนี้มีพระพักตร์แจ่มใสมาก พิธีแล้วเสร็จเวลา ๑๖.๓๐ น.
- เวลา ๑๗.๐๐ น. ทอดพระเนตรพุทธประวัติ ซึ่งนายแพทย์อรุณ เนตรศิริ นำมาทูลเกล้าฯ ถวายเมื่อตอนเพลวันนี้ แล้วทรงหนังสือพิมพ์
- เวลา ๒๑.๑๐ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงชักผ้าป่าที่ไวยาวัจจรจัดถวายที่เขาน้ำพระตำหนักปั้นหย่า ตกแต่งโดยเจ้านายที่เสด็จมาจัดดอกไม้ มีชะนีร้อยด้วยดอกไม้แขวนไว้ มีคาถาชักผ้าป่าเขียนและมีไฟฉายไว้ แต่เวลาเสด็จลง ปิดไฟและนำผ้าออกหมด เมื่อเวลาเสด็จพระราชดำเนินกลับจึงทอดพระเนตรเห็นทรงชักผ้าป่าแล้วมีพระราชปรารภว่า ทรงมีมากแล้ว จึงโปรดเกล้าฯ ให้นำไปพระราชทานแก่พระภิกษุชราที่ยังขาดแคลนชื่อ เดิม

วันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จลงพระอุโบสถ มีประชาชนเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนอย่างเนืองแน่น
ตลอดเส้นทางเสด็จฯ จนถึงพระอุโบสถเนื่องจากเป็นวันธรรมสวนะ

ประชาชนจำนวนมากที่มาร่วมทำวัตรเช้า
และฟังพระธรรมเทศนา เนื่องในวันธรรมสวนะ
ต่างชื่นชมพระบารมีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช

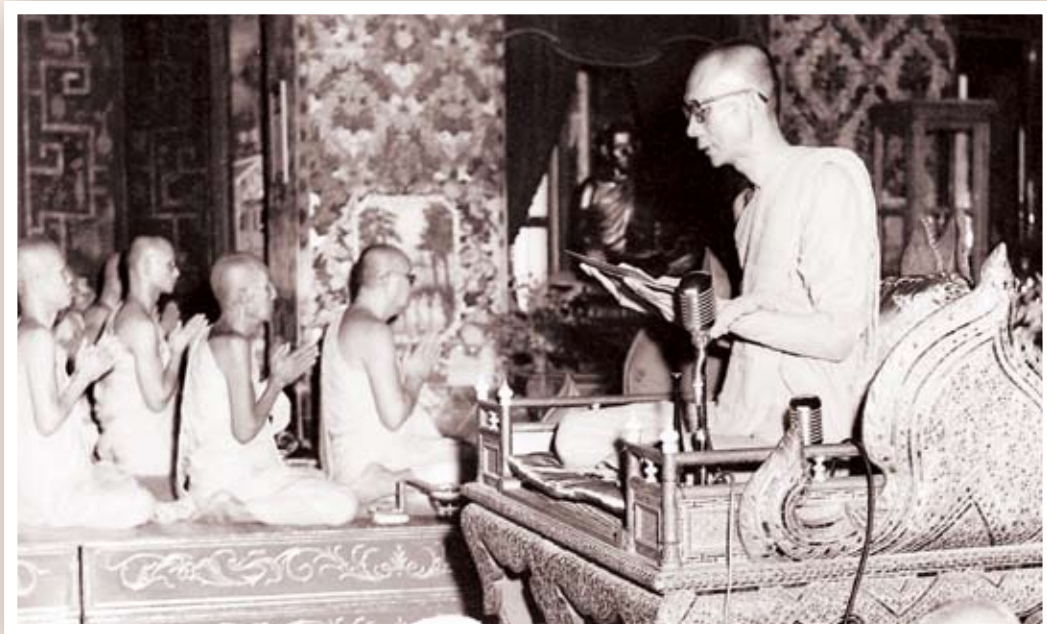
ประชาชนทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้
และจตุปัจจัยไทยธรรม
สองข้างทางเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระอุโบสถ

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์
เสด็จมาทรงสดับพระธรรมเทศนา
เนื่องในวันธรรมสวนะ พร้อมด้วย
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทรทิพนิภา

ทรงทำวัตรเช้า วันนีมีการถ่ายทอดเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส.
เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้รับฟังพระธรรมเทศนาโดยทั่วถึงกัน

พระโคกนคณาภรณ์ (เจริญ สุวฑฺฒโน) วัดบวรนิเวศวิหาร แสดงพระธรรมเทศนา “อัคคกถา” ถวาย

เสด็จพระราชดำเนินกลับพระตำหนัก

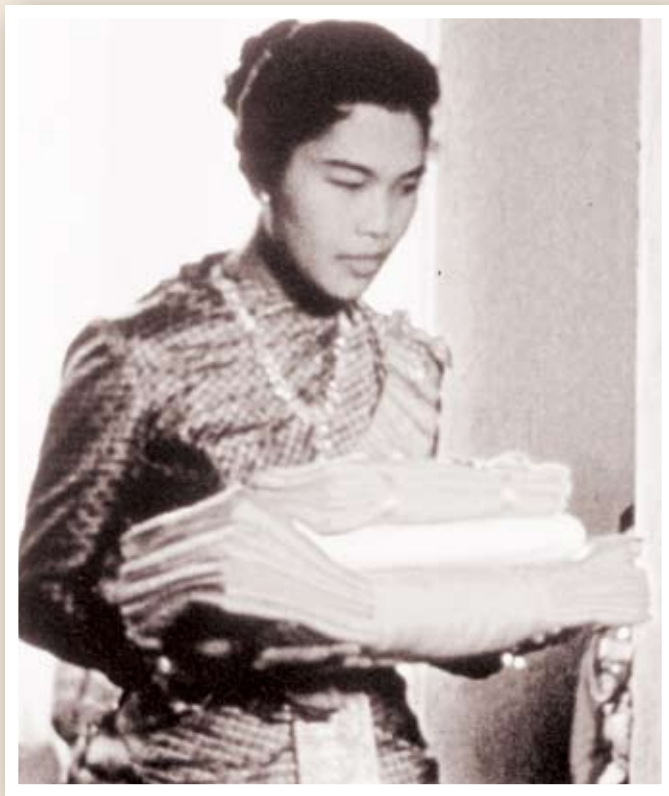
ทรงรับดอกไม้รูปเทียนจากประชาชน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จขึ้นพระตำหนัก
เจ้าพนักงานถวายน้ำชำระพระบาท

วันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลา ๑๕.๐๐ น. เศษ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จฯ
ถึงวัดบวรนิเวศวิหาร ในการพระราชพิธีถวายผ้าพระกฐิน

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ทรงเชิญผ้าพระกฐินเสด็จเข้าสู่พระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ทรงถวายผ้าพระกฐิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
ทรงทำพิธีกฐินกรรมพร้อมด้วยพระสงฆ์ในพระอุโบสถ วัดบวรนิเวศวิหาร

สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก ทรงเป็นประธานฝ่ายสงฆ์
ในพระราชพิธีถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

วันอาทิตย์ที่ ๒๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม

เวลา ๐๖.๕๐ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๒๐ น.

เวลา ๐๘.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า ถึงเวลา ๐๘.๔๐ น. ไม่มีอ่านวินัยบัญญัติ เพราะจะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงบิณฑบาต ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน

เวลา ๐๘.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบิณฑบาต ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน จนถึงเวลา ๐๙.๓๕ น. มีสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณฯ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุาดา เสด็จออกทรงบาตร

เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปประทับ ณ ศาลาข้างสระ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณฯ เข้าเฝ้าฯ ถึงที่ประทับ

พระที่รับนิมนต์ไปทรงบิณฑบาตและบิณฑบาตในวันนี้ คือ

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
- พระพรหมมุนี
- พระโศภนคณาภรณ์
- พระมหานายก
- พระจุลนายก
- พระสารุศีลสังวร

◀ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ตอนค่ำ

ทรงชักผ้าป่าที่ไวยาวัจจรจัดถวายที่เขื่อนหน้าพระตำหนักปั้นหย่า ซึ่งเจ้านายฝ่ายในเสด็จมาทรงตกแต่งดอกไม้ ในการนี้มีพระนิรภัยด้วยดอกไม้สดแขวนประดับไว้ด้วย

- พระปัญญาภิรมณ์
- หม่อมเจ้าพระวิมาทิตย์ รพีพัฒน์
- หม่อมเจ้าพระฐิติพันธุ์ ยุคล
- หม่อมราชวงศ์พระนิตยศรี จรูญโรจน์
- หม่อมราชวงศ์พระพีระเดช จักรพันธ์
- พระภิกษุพระราชาธำรักษา (ประกอบ บุนนาค)
- หม่อมหลวงพระเดช สนิทวงศ์
- พระภิกษุสุรเทิน บุนนาค
- พระภิกษุประถม บุณยะศิริ

เวลา ๑๐.๔๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินมาเฝ้าฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เฝ้าฯ อยู่จนเสวยพระกระยาหารเพล แล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมพระภิกษุในพระบรมราชานุอุปถัมภ์ทั้ง ๕ รูป ทรงพระราชปฏิสันถารพอสมควร แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยม คณะที่มาจัดดอกไม้ มีหม่อมเจ้าอัปภัศราภา เทวกุล หม่อมเจ้าจางกลนี้ วัฒนวงศ์ เป็นต้น แล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ เวลา ๑๒.๑๕ น.

เวลา ๑๒.๑๐ น. ทรงพัก

เวลา ๑๓.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินไปทูลลาสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เพื่อเสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดมกุฏกษัตริยาราม และวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

เวลา ๑๔.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวายดอกไม้ธูปเทียนพระศาสนา โศภน พระกรรมวาจาจารย์ ที่วัดมกุฏกษัตริยาราม พระศาสนา โศภนถวายหนังสือ พระวินัยมูณีถวายพระสืวลีที่ได้จากพม่า พร้อมด้วยตะลุ่มมุกเล็กๆ แล้ว เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ทรงถวาย

	ดอกไม้รูปเทียนสมเด็จพระวันรัต พระอนุสาวนาจารย์ ในการนี้สมเด็จพระวันรัตถวายหนังสือ เสด็จพระราชดำเนินกลับเวลา ๑๕.๐๘ น. มีพระโศภนคณาภรณ์และพระสาธุศีลสังวรตามเสด็จไปด้วย พร้อมทั้งพระภิกษุในพระบรมราชาธิราชูปถัมภ์ ๕ รูป
เวลา ๑๖.๔๕ น.	เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระตำหนักเพชร โปรดเกล้าฯ ให้อุปทูตพม่ากับคณะเฝ้าฯ ถวายอัฐบริวาร ที่ประธานาธิบดีพม่าส่งมาทูลเกล้าฯ ถวายในการที่ทรงพระผนวช
เวลา ๑๗.๐๐ น.	เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็น จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. พระปณิญาภิมณฑมนิอ่าน “บุพพสิกขาวัณณา” ถวาย
เวลา ๑๘.๒๐ น.	พระพรหมมุนีขึ้นมาถวายธรรมะเรื่อง “พละทั้ง ๕” โปรดเกล้าฯ ให้พระภิกษุในพระบรมราชาธิราชูปถัมภ์ทั้ง ๕ รูป มาทรงฟังด้วยจนถึงเวลา ๑๘.๔๕ น. วันนี้ทรงสนทนาธรรมเรื่อง “ธรรมะ” พระพรหมมุนีอธิบายว่า “ธรรมะ” แปลว่า “ทรง” เป็นทั้ง ๑. กุศล ๒. อกุศล ๓. กลาง ธรรมะแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ● ธรรมะฝ่ายโลกียะ คือไม่มีรู้ เช่น ก้อนหิน กรวด ทราบ ต้นไม้ ธรรมอันอยู่ในโลก ● ธรรมะ ที่เป็นโลกุตระ ธรรมอันอยู่เหนือโลก มีรู้อยู่ในตัว ตัวอย่าง “โลกียะโลก” คือ เหตุผล ได้ เสีย ชนะ ดี ชั่ว อารมณ์อยากได้ รักใคร่ ฯลฯ ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงได้ “โลกุตระ” คือ รู้ว่าง รู้โปร่ง รู้หยุด รู้เจียบ รู้สงบ รู้นิ่ง รู้ของจริง แจ้งประจักษ์ชัด รู้อยู่กับตัว
เวลา ๑๘.๕๐ น.	เสด็จขึ้นทรงนมัสการพระบนพระตำหนักปั้นหย่า
เวลา ๒๑.๑๕ น.	เสด็จเข้าที่พระบรมมหาราชวัง

วันที่ ๒๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า

เวลา ๐๘.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช เสด็จฯ ถึงพระที่นั่งอัมพรสถาน
พระราชวังดุสิต พร้อมด้วยพระราชอาคัน
วัดบวรนิเวศวิหาร

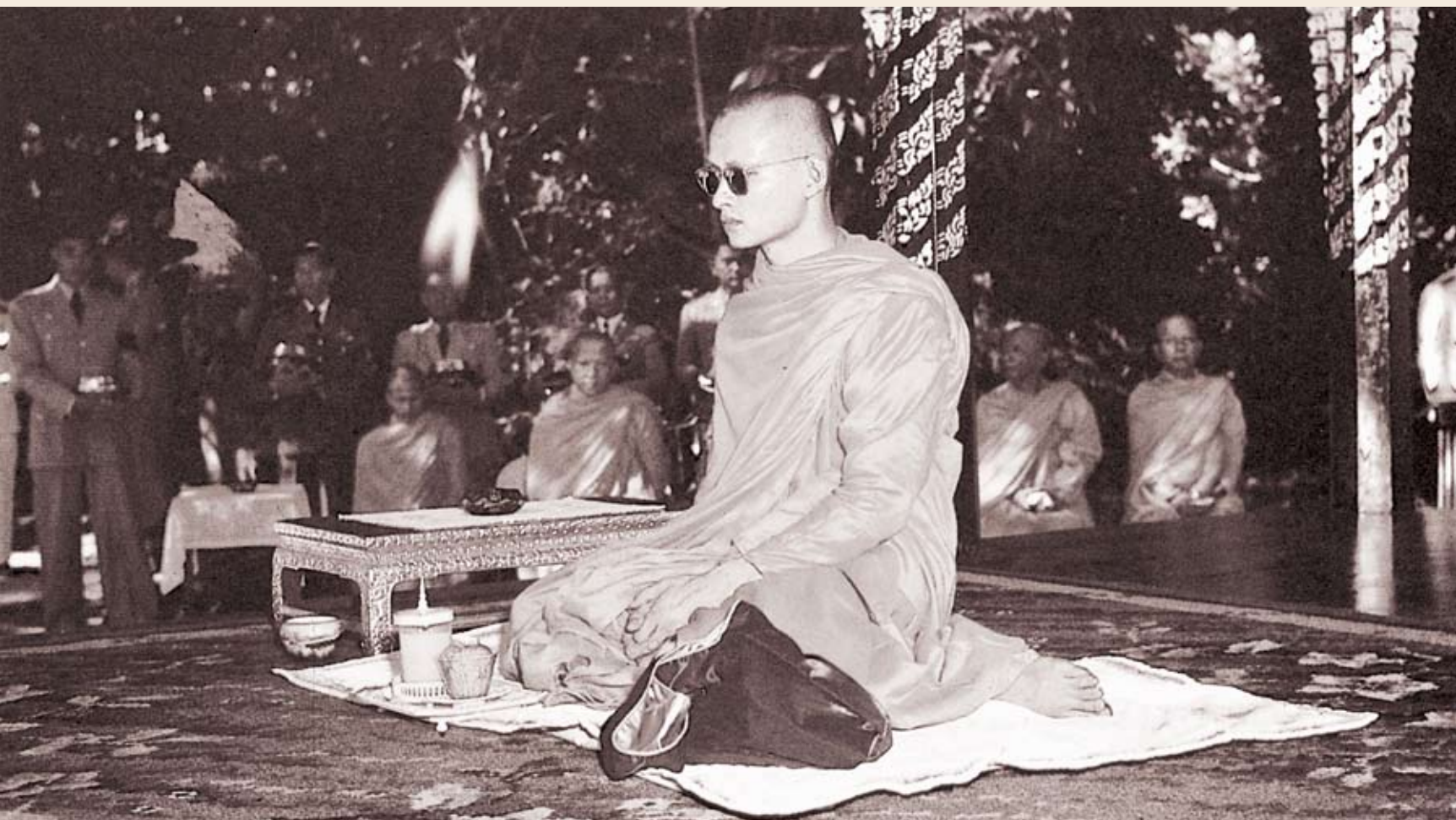

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ทรงถวายอาหารบิณฑบาต
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

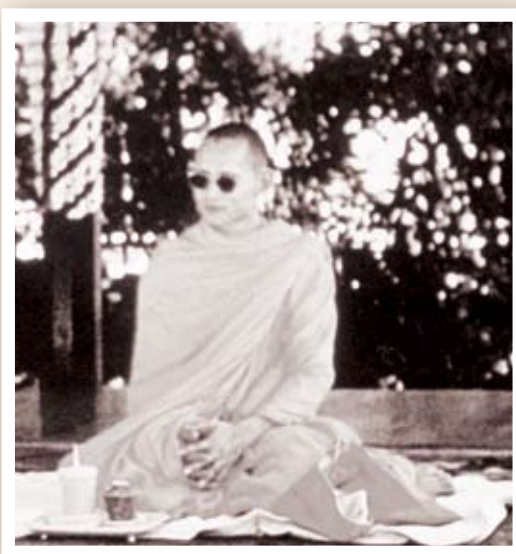

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี
ในรัชกาลที่ ๗ ทรงถวายอาหารบิณฑบาต
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช

ทรงรับอาหารบิณฑบาต
จากพระบรมวงศานุวงศ์

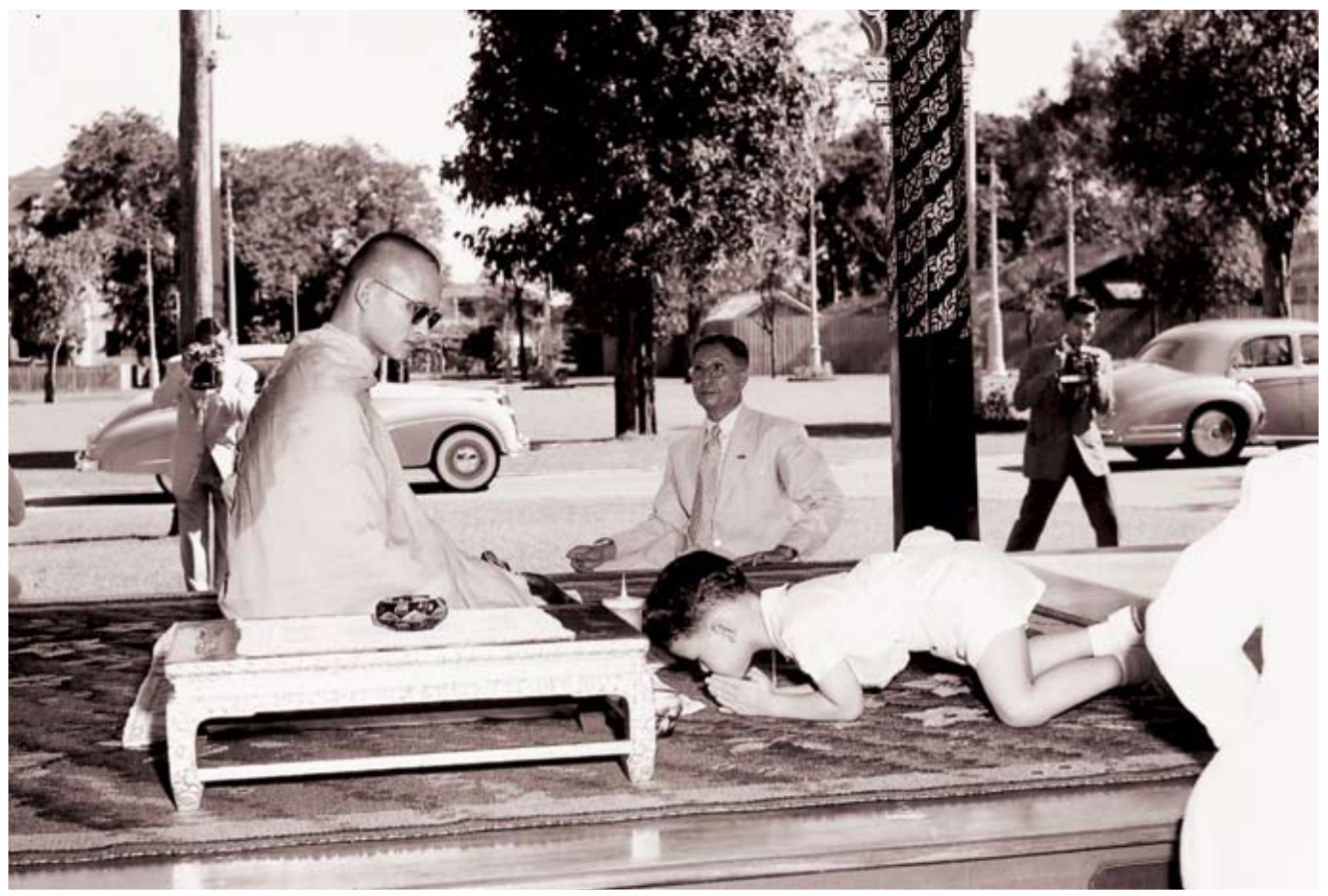
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช ประทับ ณ ศาลาข้างสระ
พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต
หลังจากทรงบิณฑบาตเสร็จแล้ว

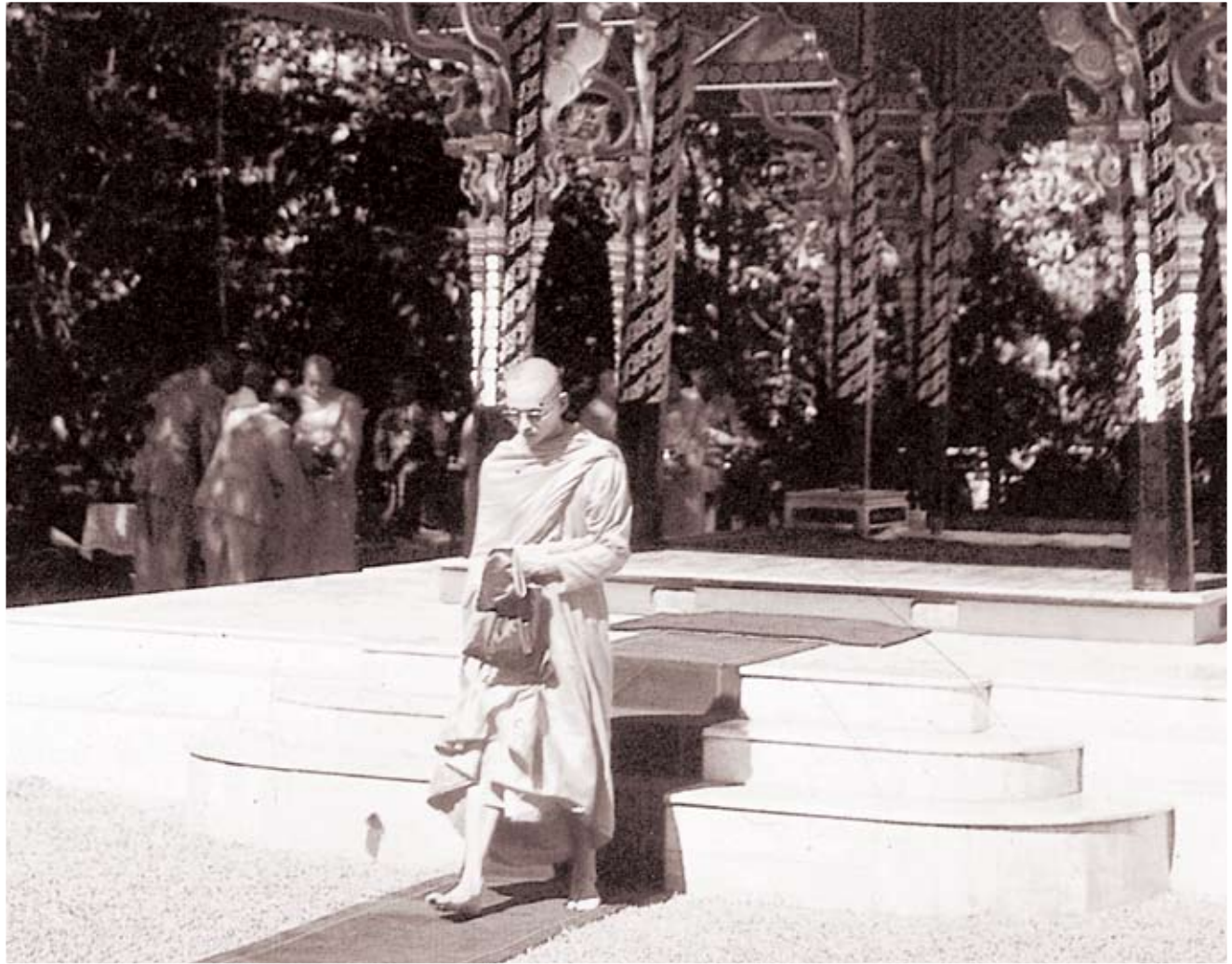
สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวิศิราลงกรณฯ เฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช ณ ศาลาข้างสระ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวิศิราลงกรณา
ทรงกราบถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช

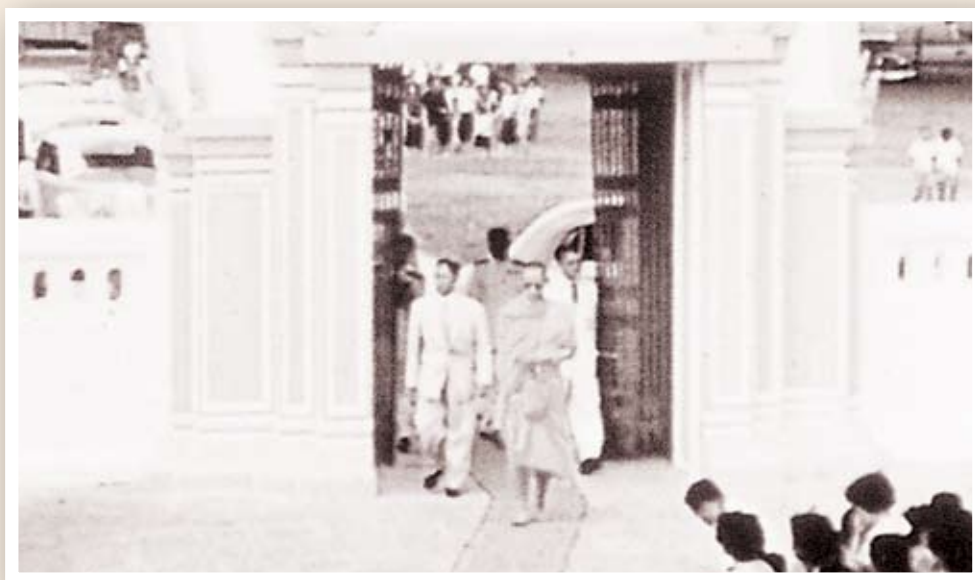

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และพระราชโอรส พระราชธิดา
 ฝ่าฯ ณ บริเวณศาลาข้างสระ พระที่นั่งอัมพรสถาน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช เลดีจฯ ลงจากศาลาข้างสระ
พระที่นั่งอัมพรสถาน กลับวัดบวรนิเวศวิหาร

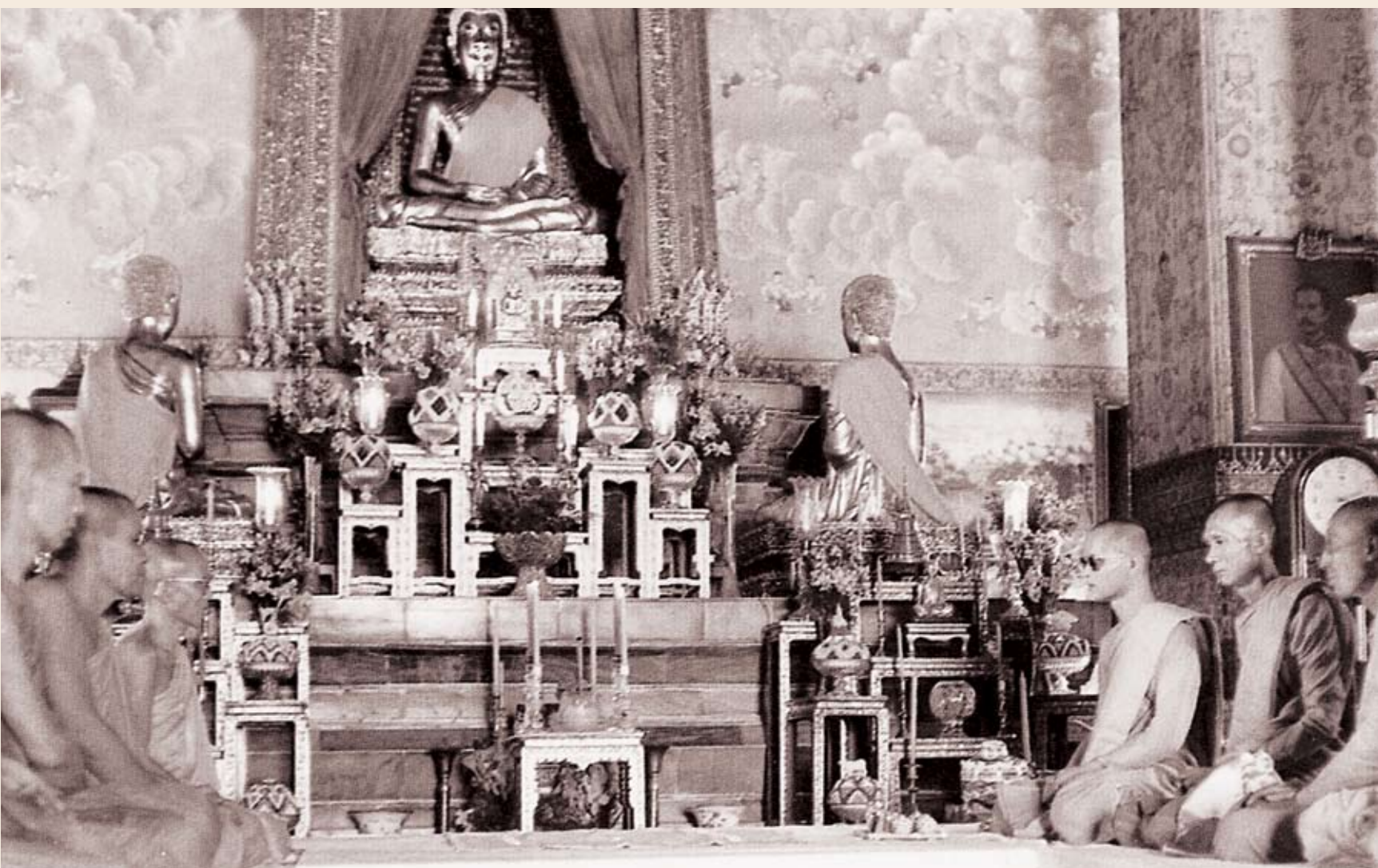
วันที่ ๒๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดมกุฏกษัตริยาราม

ทรงจุดธูปเทียนนมัสการพระพุทธปฏิมาประธานในพระวิหาร
วัดมกุฏกษัตริยาราม

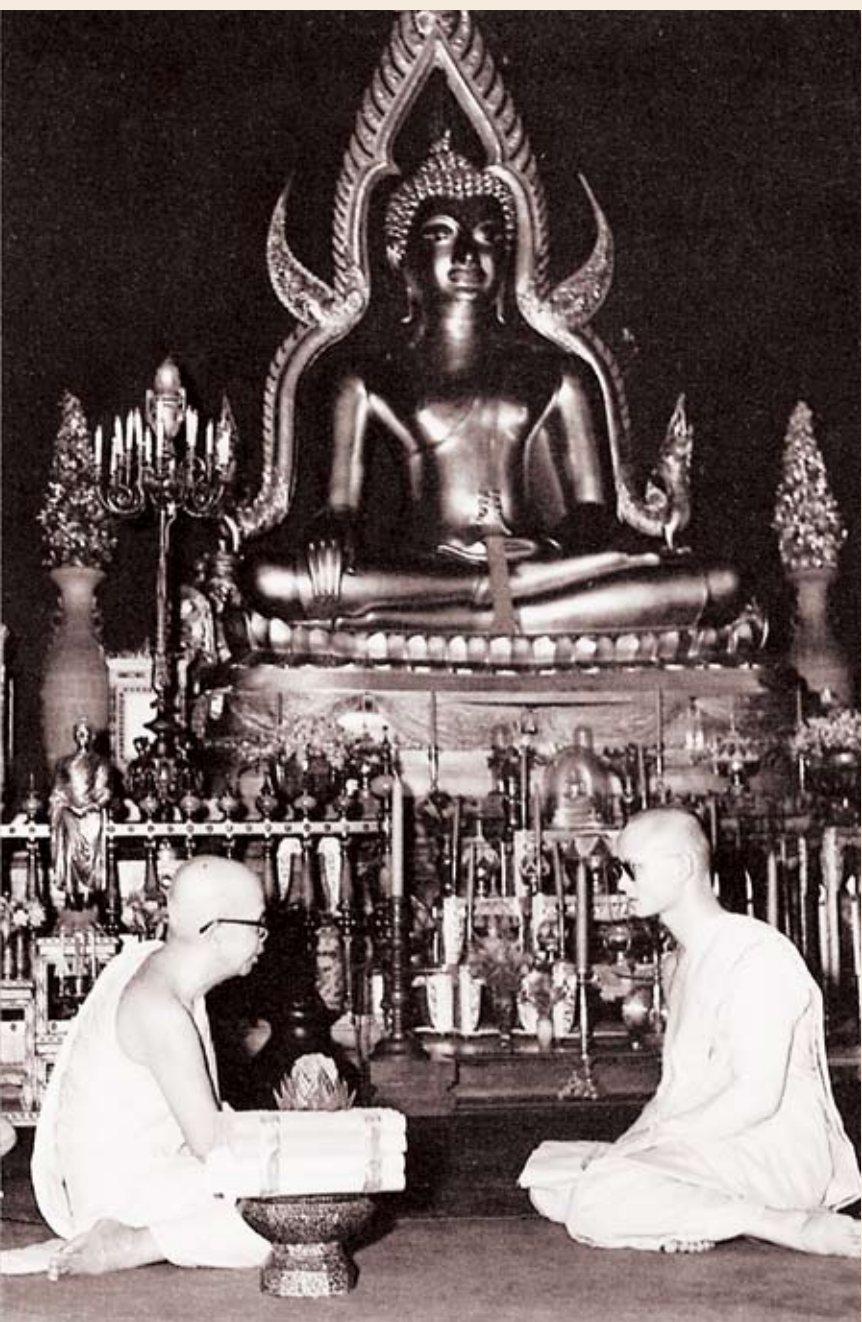
ทรงถวายดอกไม้ธูปเทียน
แด่พระศาสนโคภณ เจ้าอาวาสวัดมกุฏกษัตริยาราม
พระกรรมวาจาจารย์

ประทับภายในพระวิหาร วัดมกุฏกษัตริยาราม

วันที่ ๒๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาบ่าย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จฯ ถึงวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

ทรงถวายดอกไม้ธูปเทียน
แด่สมเด็จพระวันรัต
เจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
พระอนุสาวนาจารย์

มีพระราชปฏิสันถารกับสมเด็จพระวันรัต

เสด็จฯ ออกจากวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม กลับวัดบวรนิเวศวิหาร

วันที่ ๒๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาเย็น
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อุปทูตสหภาพพม่ากับคณะเฝ้าฯ
 ทูลเกล้าฯ ถวายอัฐบริขารที่ประธานาธิบดีสหภาพพม่าส่งมาถวาย
 ณ พระตำหนักเพชร วัดบวรนิเวศวิหาร

เวลาค่ำ พระพรหมมุนีเฝ้า ถวายธรรมะเรื่อง “พละทั้ง ๕” ในโอกาสนี้
 ทรงพระกรุณาโปรดให้พระภิกษุในพระบรมราชูปถัมภ์ทั้ง ๕ รูป มาทรงฟังและฟังด้วย

วันจันทร์ที่ ๒๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

- เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๖.๕๐ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๓๐ น.
- เวลา ๐๘.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า ถึงเวลา ๐๘.๔๐ น.
- เวลา ๐๘.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินไปยังวังสระปทุมเพื่อทรงбинทบาต เมื่อเสด็จฯ ถึงวังสระปทุม เสด็จฯ เข้าสู່ห้องรับแขก ทรงยืนคอยพระสงฆ์รูปอื่นๆ พร้อมแล้วจึงเสด็จออกมาทรง_binทบาต ซึ่งสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา และเจ้านายชั้นหม่อมเจ้า เช่น หม่อมเจ้าอัจฉราฉวี เทวกุล หม่อมเจ้าภริมาภรณ์สงวน ไชยันต์ หม่อมเจ้าสุภาภรณ์ ไชยันต์ หม่อมเจ้าสุรางค์ศรี โสภางค์ และหม่อมเอลิซาเบธใน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาชัยนาทนเรนทร ฯลฯ เสด็จออกทรงบาตร วันนี้ฝนตกตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. และลงพรั่ำๆ อยู่ จึงต้องทรงนิมนต์พระสงฆ์ทั้งหมด_binทบาตภายในพระตำหนัก
- เมื่อทรง_binทบาตเสร็จแล้วทรงพระดำเนินไปประทับพระเก้าอี้ทรงอุ้มบาตรไว้ และมีพระราชปฏิสันถารกับ สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา จนพระสงฆ์รูปอื่น_binทบาตเสร็จ เวลา ๐๙.๓๕ น. จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ
- เวลา ๑๐.๕๐ น. เสวยพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๒.๐๐ น.
- เวลา ๑๐.๕๕ น. สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เสด็จมาเฝ้าฯ จนเสวยพระกระยาหารเพลเสร็จ
- เวลา ๑๒.๔๐ น. ทรงพัก จนถึงเวลา ๑๔.๓๐ น.
- เวลา ๑๖.๐๐ น. เสด็จลงพระตำหนักเพชร โปรดให้พระเถรานุเถระ (ชั้นราชขึ้นไป) และบรรพชิตจัน ญวน เฝ้า ถวายอนุโมทนาและถวายพระพร พิธีการมีดังนี้
- เสด็จถึงพระตำหนักเพชร ทรงคมพระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ และสมเด็จพระสมณเจ้า กรมพระยาวิชิรญาณวโรรส แล้วทรงคมพระเถระ แล้วประทับพระเก้าอี้ ต่อจากนั้น

สมเด็จพระวันรัตอ่านคำทูลในนามพระเถรานุเถระและบรรพชิต จิน ญวน แล้วถวายดอกไม้ธูปเทียน มีพระราชดำรัสตอบ จบแล้วเสด็จลงประทับ ฉายพระบรมฉายาลักษณ์ร่วมกับพระเถรานุเถระที่หน้าพระตำหนักเพชร แล้วเสด็จขึ้น

เวลา ๑๗.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็น ทรงสดับเรื่อง “ศาสนากับคน” ซึ่ง พระมหาบุญธรรมอ่านถวาย จนถึงเวลา ๑๗.๕๕ น.

เวลา ๑๘.๓๕ น. พระพรหมมุนีขึ้นถวายธรรมะเรื่อง “การใช้ปัญญา” ทรงสนทนาธรรมเรื่อง “สัจจะ” และเรื่อง “สังขาร”

พระราชปูจณา ขณะที่ทรงพระผนวชอยู่นี้ เรียกกันว่า “พระภิกษุ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” โดยที่ทรงดำรงฐานะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็ยังมีอยู่ เป็นเพียงแต่ทรงจีวรเช่นภิกษุเท่านั้น ขอความเห็น จากพระพรหมมุนี

พระพรหมมุนีถวายว่า เรื่องนี้ทางธรรมะเรียกว่า สมมติซ้อนสมมติ สัจจะซ้อนสัจจะ ความเป็นพระเจ้าแผ่นดินก็เป็นสมมติอย่างหนึ่งเรียกว่า “สมมติเทพ” ความเป็นพระภิกษุก็เป็นสมมติอีกอย่างหนึ่งซ้อนขึ้นในสมมติ เทพนั้น ในการเช่นนี้ผู้ปฏิบัติต้องปฏิบัติให้เหมาะสมกับสมมตินั้นๆ เช่นเมื่อ ได้รับสมมติเป็นพระภิกษุแล้วก็ต้องปฏิบัติตามสิกขาบทของพระภิกษุโดยเคร่งครัด จักปฏิบัติแต่หน้าที่สมมติเทพอย่างเดียวไม่ได้ แต่ถ้าหน้าที่ของ สมมติเทพที่ไม่ขัดกับสิกขาบทวินัยก็อาศัยได้ เช่นคำที่เรียกว่า “เสวย สรง บรรพ” เป็นต้น ยังใช้ได้

สัจจะ คือ ความจริง นั้น ตามที่ท่านอธิบายกันมีหลายอย่าง แต่เมื่อ กล่าวโดยหลักธรรมก็มี ๒ อย่าง คือ

- **สมมติสัจจะ** จริงโดยสมมติยกย่องขึ้น ให้เป็นอย่างนั้นให้เป็น อย่างนี้ เช่น สมมติให้เป็นเทวดา สมมติให้เป็นพระอินทร์ พระพรหม ผู้นั้นก็เป็นตามเขาสมมติเพียงแต่ชื่อ แต่ไม่ได้เป็นจริงไปเช่นนั้นด้วย เช่น เขาสมมติให้เป็นพระอินทร์ ชื่อพระอินทร์ ก็มีอยู่แก่ผู้นั้น แต่ผู้นั้นไม่ใช่

พระอินทร์ตัวเขียวไปด้วย เขาสมมติให้เป็นพระนารายณ์ ชื่อ นารายณ์ ก็มี อยู่แก่ผู้นั้น แต่ผู้นั้นก็ทำได้เป็นพระนารายณ์ตัวจริง มี ๔ กรไม่

● **สภาวะสัจจะ** จริงตามสภาวะ เป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ เป็นดิน ก็เป็นดินจริง เป็นน้ำก็เป็นน้ำจริง เป็นไฟก็เป็นไฟจริง เป็นลมก็เป็นลมจริง เป็นทุกข์ก็เป็นทุกข์จริง เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ ก็เป็นเหตุให้เกิดทุกข์จริง เป็น ความดับทุกข์ก็เป็นความดับทุกข์จริง เป็นทางให้ถึงความดับทุกข์ ก็เป็น ทางให้ถึงความดับทุกข์จริง อย่างนี้เป็นจริงตามสภาวะ

ท่านเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **ปรมัตถสัจจะ** เมื่อพิจารณาดูแล้ว เป็นชั้นของสัจจะไปแล้ว ไม่ใช่ตัวสัจจะ เพราะปรมัตถสัจจะแยกออกเป็น **ปรมะ** – อย่างยิ่ง **อตตะ** – ประโยชน์ **สัจจะ** – ความจริง **รวมกันแปลว่า ความจริงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง** เมื่อมีความจริงที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ก็ย่อมสองความว่า ความจริงที่ไม่เป็นประโยชน์ก็มี ความจริงที่เป็น ประโยชน์ก็มี จึงได้ชั้นดังนี้

- **ปรมัตถสัจจะ** ความจริงที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
- **อตถสัจจะ** ความจริงที่เป็นประโยชน์อย่างสามัญ
- **อนัตถสัจจะ** ความจริงที่ไม่เป็นประโยชน์

ญาณที่เห็นอริยสัจ ๔ นั้น เป็นประโยชน์อย่างยิ่งของบุคคล เรียกว่า **ปรมัตถสัจจะ**

ญาณรู้เหตุรู้ผลสามัญ หลบจากเหตุที่เสื่อม บำเพ็ญเหตุที่เจริญ นี่เป็นอตถสัจจะ

ญาณที่เห็นผิดจากความจริง นี่เป็นอนัตถสัจจะ

บุคคลผู้ปฏิบัติต้องละอนัตถสัจจะ บำเพ็ญแต่อตถสัจจะ และปรมัตถ สัจจะ

สังขาร แบ่งออกดังนี้ คือ

- **สังขารส่วนเหตุ** ที่กำลังปรุง เรียกว่า **สังขารชั้นธ**
- **สังขารส่วนผล** ที่ปรุงแต่งเสร็จแล้ว เรียกว่า **รูปชั้นธ**

ในทางที่ดี เราใช้สังขารให้เป็นประโยชน์ สังขารย่อมปรุงมรรค ปรุง
ผล

ในทางที่เลว สังขารใช้เรา เราเป็นทาสของสังขาร ย่อมเป็นอันตราย
ถึงความพินาศ

พระราชปุจฉา คนที่ใจเหี้ยม ฆ่าคนแล้วไม่รู้สึกละไรรึนั้น จัดเป็น
บุคคลประเภทไหน ทำไมบางคนสร้างกรรมในชาตินี้ไว้มาก จึงยังไม่ได้รับ
ผลของกรรมนั้นกลับเจริญมีความสุขอยู่ได้

พระพรหมมุนีถวายว่า ที่เขายังมีความสุขและมีความสุขอยู่
ก็เพราะกรรมชั่วที่ทำนั้นยังไม่ให้ผล ถึงกระนั้น บุคคลผู้ทำกรรมชั่วย่อมจะ
ได้รับความเดือดร้อนใจในภายหลัง ที่เรียกว่า **“วิปปฏิสาร”** บางกรณีก็
อาศัยผลของกรรมที่สร้างมาแต่ปางก่อน ประกอบการกระทำซึ่งประกอบ
ด้วยสติ ปัญญา วิริยะ เมื่อดีก็ดีเลิศ เลวก็เลวที่สุด ก็เพราะปัญญาของเขา
เหล่านั้น

พระราชปุจฉา ทำอย่างไรจะระลึกได้ซึ่งชาติก่อนและชาติหน้า

พระพรหมมุนีถวายว่า จะต้องบำเพ็ญตนเองให้สูงขึ้นในการปฏิบัติ
ธรรม และอบรมจิตของตนเองให้สูงขึ้นเรื่อยๆ เป็นลำดับไป เช่น เด็กๆ
ระลึกหรือจำวันก่อนไปไม่ได้ ครั้นเจริญวัยก็จำเหตุการณ์ได้บ้าง และเห็น
กาลในอนาคตบ้าง เมื่อเจริญเต็มที่แล้วก็เห็นทั้งเหตุในอดีตและอนาคต
อันไกล

เวลา ๒๐.๑๕ น.

เสด็จขึ้นนมัสการพระ

เวลา ๒๑.๐๕ น.

เสด็จเข้าที่พระบรรทม

วันที่ ๒๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช เลดีจ๋า ไปทรงบิณฑบาต ณ วัดสระปทุม

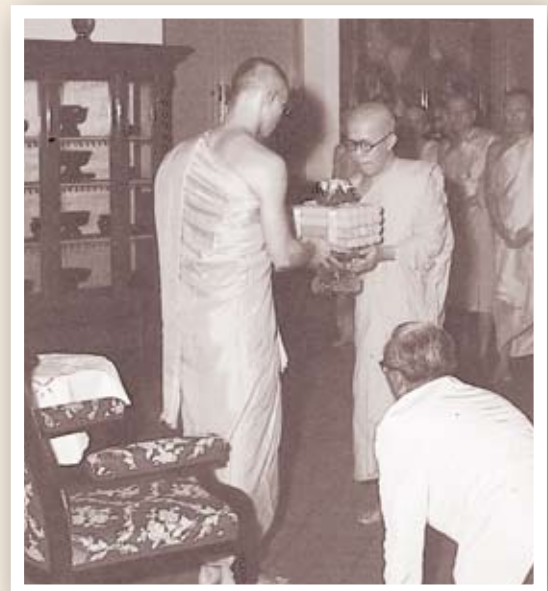
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช ทรงรับอาหารบิณฑบาต
จากสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์
ในพระตำหนัก ณ วัดสระปทุม เนื่องจากวันนี้ฝนตก

ทรงรับอาหารบิณฑบาตจากพระบรมวงศานุวงศ์

วันที่ ๒๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙ เวลาเย็น พระเถรานุเถระ ชั้นราชขึ้นไปและบรรพชิตจีน ญวน
เผ้า ถวายอนุโมทนาและถวายพระพร ณ พระตำหนักเพชร วัดบวรนิเวศวิหาร

สมเด็จพระวันรัต เจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตร
ถวายดอกไม้อูปเทียน
หลังจากอ่านคำทูลอนุโมทนาและถวายพระพร
ในนามพระเถรานุเถระและบรรพชิตจีน ญวน แล้ว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช พระราชทานพระบรมราชานุญาต
ให้ฉายพระบรมฉายาลักษณ์ร่วมกับพระเถรานุเถระที่หน้าพระตำหนักเพชร วัดบวรนิเวศวิหาร

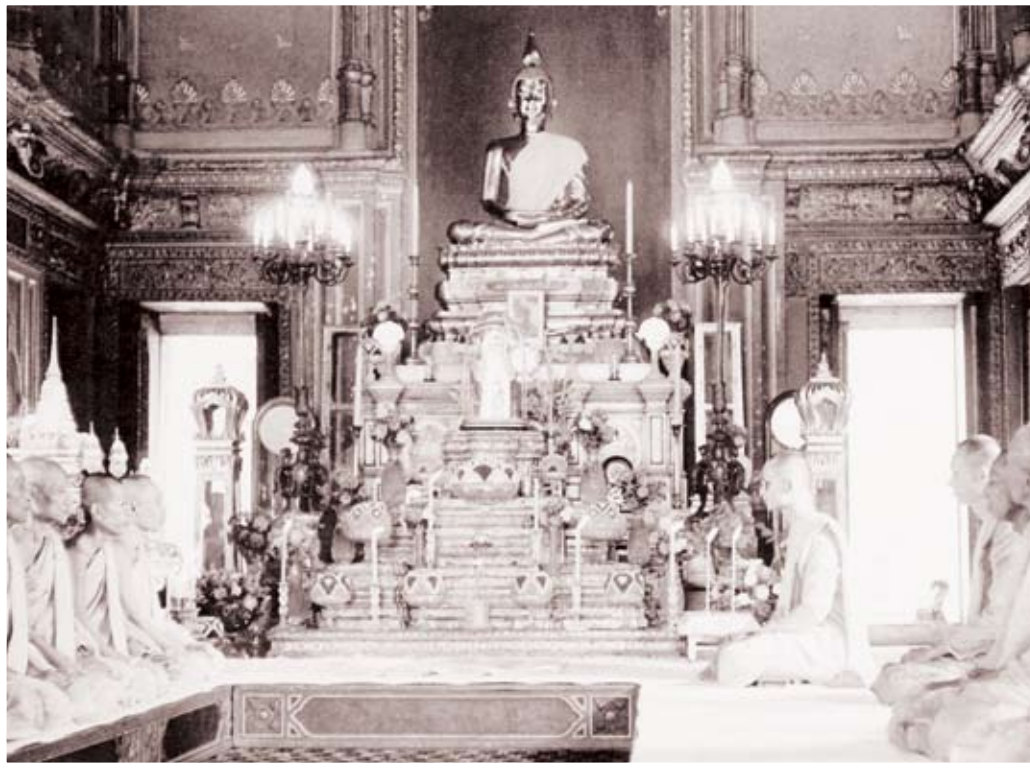
วันอังคารที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

- เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๗.๐๐ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๔๕ น.
- เวลา ๐๘.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า ทรงสดับนิมฺขเรื่อง “อภิสมจาร” ซึ่งพระครูวิสุทธธรรมาณอ่านถวาย ถึงเวลา ๐๘.๔๕ น.
- เวลา ๑๐.๔๕ น. สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เสด็จมาเฝ้าฯ จนถึงเวลา ๑๒.๑๕ น. จึงเสด็จกลับ
- เวลา ๑๐.๕๐ น. เสวยพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๑.๕๐ น.
- เวลา ๑๒.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินไปเฝ้า สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
- เวลา ๑๕.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินไปทรงนมัสการพระอัฐิ กรมหลวงชินวราลงกรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา เจ้า ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังสุสานหลวง ทรงอุทิศพระราชกุศล ถวายแด่สมเด็จพระราชบิดา เสด็จพระราชดำเนินกลับเวลา ๑๕.๕๕ น.
- เวลา ๑๖.๓๐ น. เสด็จลงพระตำหนักเพชร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และภริยา เฝ้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน แล้วโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าจอมในรัชกาลก่อนๆ เฝ้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน เสร็จแล้ว เสด็จลงพระอุโบสถ ฉายพระบรมฉายาลักษณ์ร่วมกับพระภิกษุวัดบวรนิเวศวิหาร สมเด็จพระวันรัต พระอนุสาวนาจารย์ และพระศาสนโสภณ พระกรรมวาจาจารย์ ณ บริเวณพระอุโบสถ วันนี้ทรงทำวัตรเย็นเวลาเกือบ ๑๘.๐๐ น. ทรงสดับเรื่อง “คนกับธรรม” ซึ่งพระมหาบุญธรรมอ่านถวาย เสด็จขึ้นพระตำหนักปั้นหย่าเวลา ๑๘.๓๐ น.

วันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช เสด็จฯ ไปยังวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม มีประชาชนเฝ้าฯ รับเสด็จอย่างเนืองแน่น

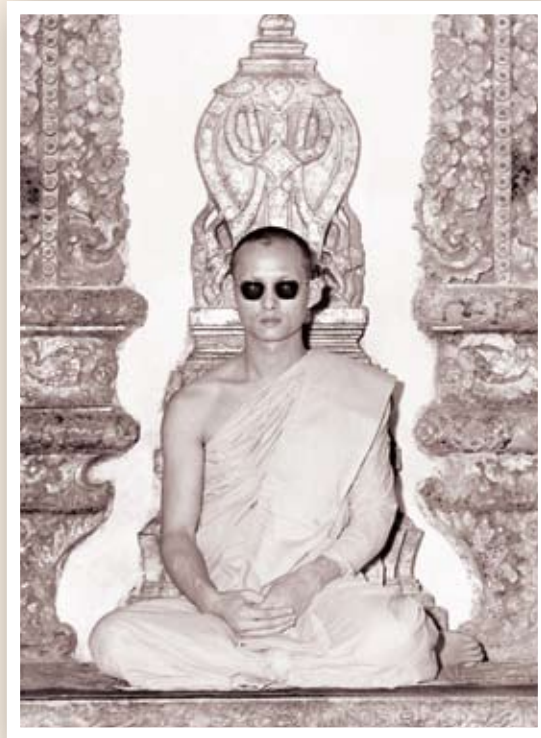
- เวลา ๑๙.๑๐ น. พระพรหมมุนีเฝ้า ถวายธรรมะ เรื่อง “สังขาร” โดยละเอียด
พระราชปุจฉา การที่มีคนป่าวข่าวทำให้เสียชื่อเสียงและอาจจะได้รับ
 ผลสะท้อนถึงฐานะของครอบครัว ตลอดจนญาติพี่น้องวงศ์ตระกูล สมควร
 ที่สมณเพศและคฤหัสถ์ จะปฏิบัติตนเช่นไรเมื่อมีการเช่นนี้เกิดขึ้น
 พระพรหมมุนี ถวายว่า **ทางสมณเพศ** จงกระทำความดีต่อไป ความจริง
 ย่อมหนีความจริงไปไม่พ้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ประทานโอกาสให้แก้ตัว
 เช่นพระภิกษุที่ถูกไล่ความ ก็มีโอกาสแก้ตัวได้ **ทางด้านคฤหัสถ์** ถ้าจะฟ้อง
 ร้องขอความเป็นธรรมจากศาลก็ไม่ผิด แต่ถ้าตั้งใจปฏิบัติชอบต่อไป โดย
 ไม่สะทกสะท้านต่อการไล่ความ นานเข้าก็คงมีคนเห็นความดีความชอบ
 ของเรา จะถือเป็นกรรมก็ได้ เป็นเรื่องของสังขารส่วนเหตุ คือคนอื่นปรุง
 แต่งให้เป็นเรื่องเป็นราว
- เวลา ๒๑.๐๐ น. เสด็จขึ้นทรงนมัสการพระ
- เวลา ๒๒.๓๐ น. เสด็จเข้าที่พระบรรทม

เสด็จฯ ไปทรงสักการะพระอัฐิ กรมหลวงชินวราลริวัฒน์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า
ณ พระอุโบสถ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

เสด็จฯ ไปยัง
อนุสรณ์ “รังษีวัฒนา” สุสานหลวง
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
ทรงอุทิศพระราชกุศลถวายแด่
สมเด็จพระราชบิดา

พระบรมฉายาลักษณ์ ฉาย ณ พระอุโบสถ วัดบวรนิเวศวิหาร

วันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาเย็น
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จลงพระตำหนักเพชร
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และภริยา
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายดอกไม้ธูปเทียน

ต่อจากนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้เจ้าจอมในรัชกาลก่อนๆ
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายดอกไม้ธูปเทียน
ณ พระตำหนักเพชร วัดบวรนิเวศวิหาร

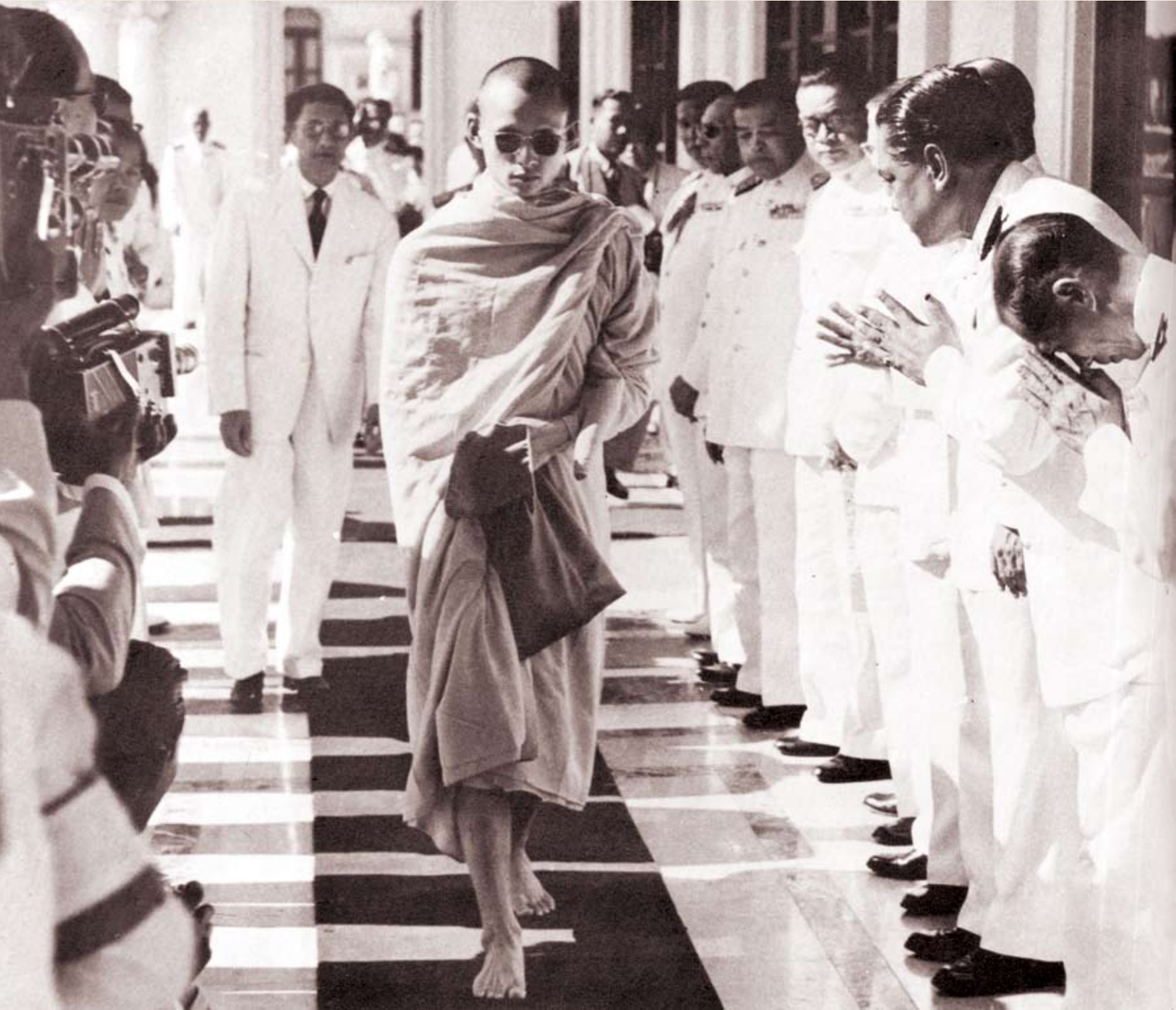

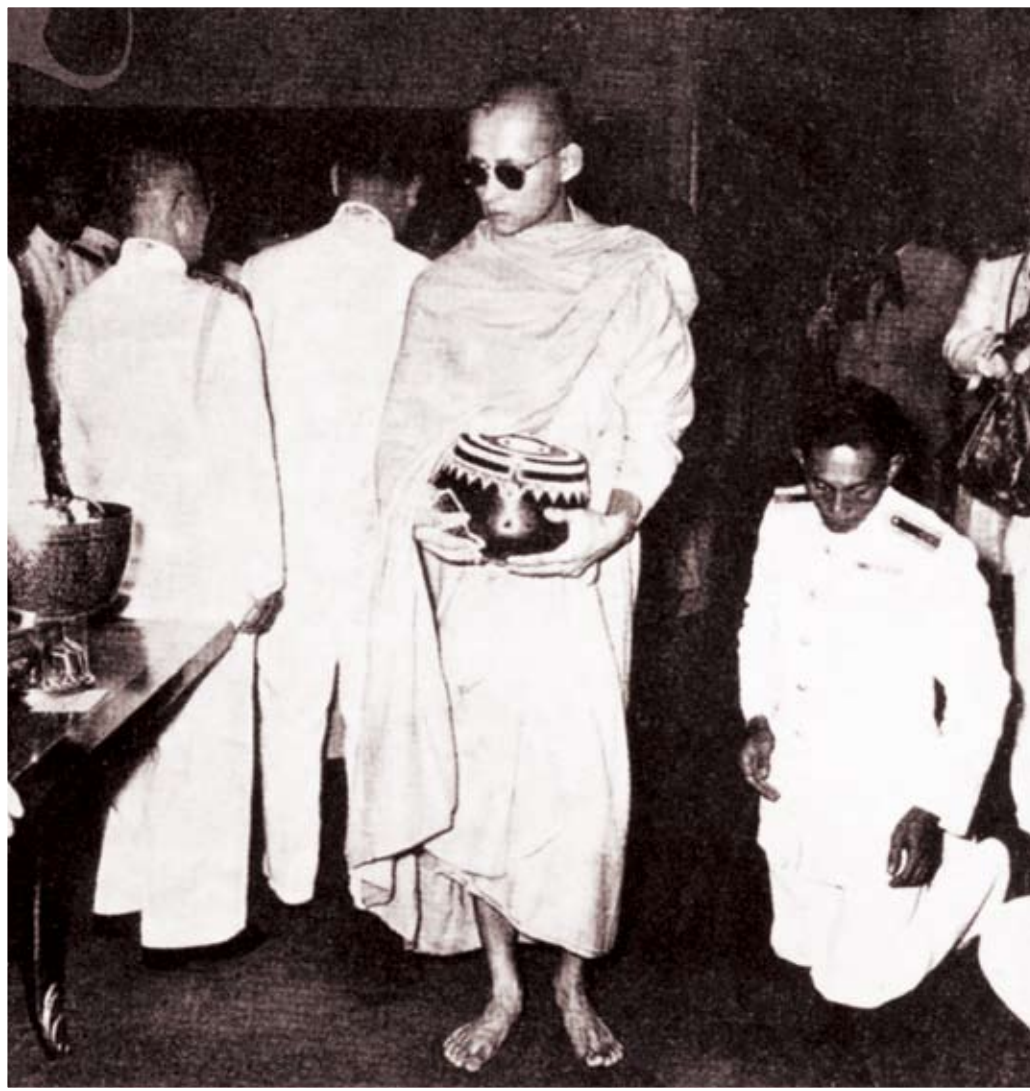

วันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช พระราชทานพระบรมราชานุญาต
ให้ฉายพระบรมฉายาลักษณ์ร่วมกับพระพรหมมุนี รองเจ้าอาวาส และพระสงฆ์วัดบวรนิเวศวิหาร
ที่หน้าพระอุโบสถ วัดบวรนิเวศวิหาร

วันพุธที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

- เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๖.๕๐ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๓๐ น.
- เวลา ๐๘.๐๐ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า ถึงเวลา ๐๘.๓๕ น.
- เวลา ๐๘.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบิณฑบาตที่ทำเนียบรัฐบาล เสด็จพระราชดำเนินกลับ เวลา ๐๙.๓๕ น.
- เวลา ๑๐.๔๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินมาเฝ้าฯ จนถึงเวลา ๑๐.๔๕ น.
- เวลา ๑๐.๔๕ น. สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เสด็จมาเฝ้าฯ จนเสวยพระกระยาหารเพล เสร็จและเสด็จกลับเวลา ๑๒.๑๐ น.
- เวลา ๑๐.๔๕ น. เสวยพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๑.๕๐ น.
- เวลา ๑๐.๔๕ น. เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ (จิตร ณ สงขลา) และท่านผู้หญิง พระยามานวราชเสวี (ปลอด ณ สงขลา) และคุณหญิง มาเฝ้าฯ
- เวลา ๑๓.๒๐ น. ทรงพัก ถึงเวลา ๑๖.๓๐ น.
- เวลา ๑๗.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงสดับเรื่อง“คำสอนของพระพุทธเจ้าและการปฏิบัติธรรม” ซึ่งพระภิกษุจ่มมามานิตยน์เรศ (เฉลิม เศวตนันทน์) อ่านถวาย ถึงเวลา ๑๗.๕๕ น.
- เวลา ๑๘.๓๐ น. พระพรหมมุนีขึ้นเฝ้า ถวายธรรมะ เรื่อง “ขันธ ๕” แล้วทรงพระราชปฏิสันถารกับพระภิกษุในพระบรมราชินูปถัมภ์ จนถึงเวลา ๒๑.๐๐ น.
- เวลา ๒๑.๐๐ น. เสด็จเข้าที่พระบรรทม

วันพุธที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาเช้า
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จฯ ไปทรงบิณฑบาตที่ทำเนียบรัฐบาล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
ทรงรับอาหารบิณฑบาตจาก จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
เฝ้าฯ ถวายอาหารบิณฑบาต

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
ผู้บัญชาการทหารบก
เฝ้าฯ ถวายอาหารบิณฑบาต

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช เสด็จฯ จากทำเนียบรัฐบาล กลับวัดบวรนิเวศวิหาร

วันพฤหัสบดีที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

- เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๖.๕๐ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๔๐ น.
- เวลา ๐๘.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้าแล้วทรงสดับวินัยมุขเรื่อง “การวะ” ซึ่งพระครูวิสุทธิธรรมภาณอ่านถวาย ถึงเวลา ๐๘.๕๐ น.
- เวลา ๑๐.๕๕ น. เสวยพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๒.๐๐ น.
- เวลา ๑๑.๐๐ น. สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เสด็จมาเฝ้าฯ จนถึงเวลา ๑๒.๐๕ น.
- เวลา ๑๓.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินไปถวายสักการะพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม มีพระศาสนโศภน วัดมกุฏกษัตริยาราม กับพระราชาคณะวัดบวรนิเวศ ๖ รูป พระกรรมการวัด ๖ รูป พระภิกษุในพระบรมราชานุูปถัมภ์ ๕ รูป เสด็จไปทรงสักการะพระร่วงโรจนฤทธิ์ แล้วเสด็จเข้าสู่พระวิหาร ทรงจุดธูปเทียนบนพระแท่นปฐมเทศนาถวายสักการะพระบรมสารีริกธาตุ ทรงทำวัตรแล้วทรงกล่าวคำบูชาคุณพระรัตนตรัยจบแล้วทรงประทับฉนิลพระปฐมเจดีย์รอบบน (รอบละ ๓๐๐ เมตร) ๓ รอบ เสด็จลงมาทรงพักที่พระวิหาร จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงสักการะพระประธาน ณ พระอุโบสถ ได้มีคณะครู นักเรียน พ่อค้า ประชาชน มาเฝ้าฯ รับเสด็จมากมาย ระยะทางเสด็จพระราชดำเนินจากพระร่วงโรจนฤทธิ์ถึงพระวิหาร มีประชาชนมาเฝ้าฯ รับเสด็จมากมาย ตลอดระยะทางเสด็จพระราชดำเนินมีการจัดโต๊ะหมู่บูชาเป็นระยะๆ ตามลำดับต่อไปนี้
- สมาคมส่งเสริมวัฒนธรรมหญิง
 - พุทธสมาคมจังหวัดนครปฐม
 - โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม
 - โรงเรียนปฐมวิทยา
 - โรงเรียนเทศบาล วัดเสนาหา จังหวัดนครปฐม
 - โรงเรียนสมานวิทยาลัย

ฯพณฯ อานันทโมหันทสหาย
 เอกอัครราชทูตอินเดีย
 ประจำประเทศไทย
 เข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวาย
 ดอกไม้ธูปเทียน พระพุทธรูป และ
 กราบบังคมทูลแสดงความปิติโสมนัส
 ในนามชาวอินเดีย

- คณะพ่อค้า จังหวัดนครปฐม
- โรงเรียนสว่างวิทยา
- โรงเรียนเทศบาล วัดพระงาม จังหวัดนครปฐม
- โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์

มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลเอก เดช เดชปติยุทธ) และภริยา พระยารามราชภักดี (หม่อมหลวงสวาสดี อิศรางกูร ณ อยุธยา) ปลัดกระทรวงมหาดไทย หลวงวรยุทธวิชัย (พราย จารุมาศ) ผู้บัญชาการตำรวจภูธร และพลตำรวจจัตวา ประชา บุรณธนิต รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ฯลฯ มาเฝ้าฯ รับเสด็จ ในโอกาสนี้สถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. ไปทำการถ่ายทอดเสียงตั้งแต่นั้นเวลา ๑๔.๔๕ น.

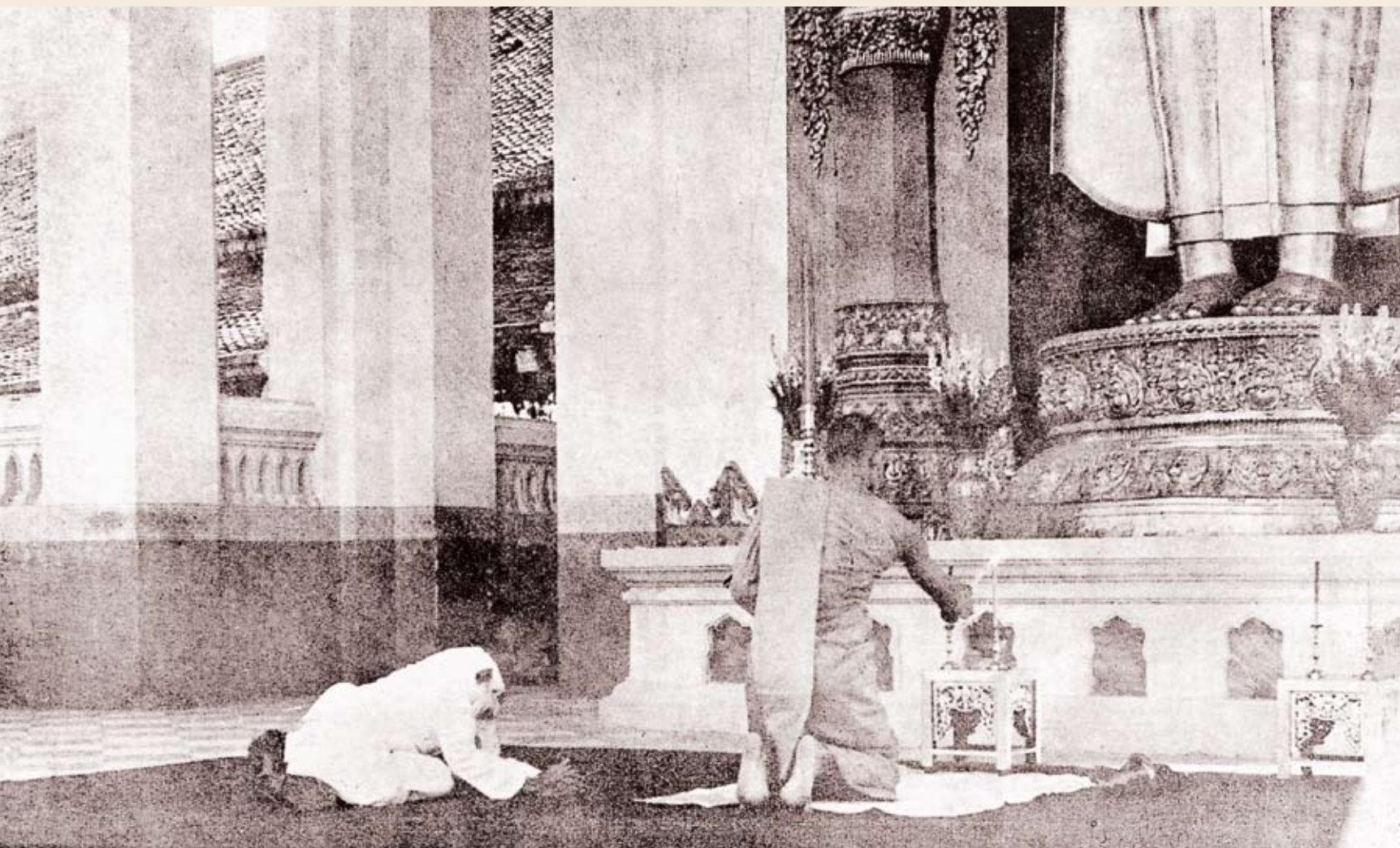
วันนี้ไม่มีถวายเรื่องธรรมะ

เวลา ๒๑.๑๕ น. เสด็จเข้าที่พระบรรทม

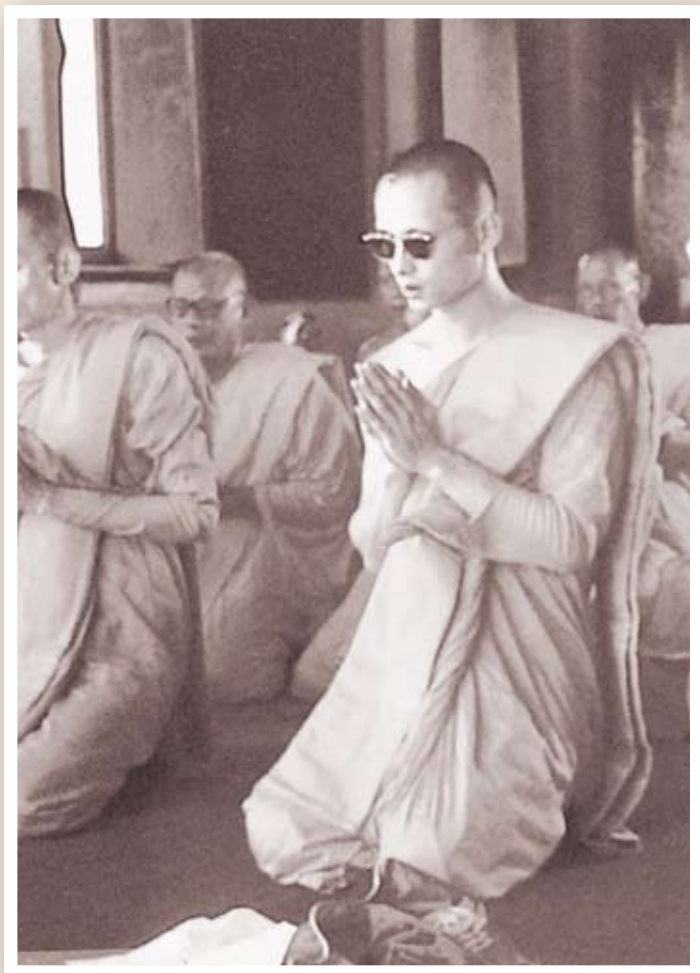
วันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาบ่าย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช เสด็จฯ ถึงวัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
พระศาสนาโศภน วัดมกุฏกษัตริยาราม และพระราชทานพระบรมราชนิเวศวิหาร ๒ รูป
พระกรรมการวัดบวรนิเวศวิหาร ๒ รูป พระภิกษุในพระบรมราชานุภมภ์ ๕ รูป ตามเสด็จ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
ทรงสักการะพระร่วงโรจนฤทธิ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการท้ายที่นั่งบนพระแท่นปฐมเทศนา
ถวายสักการะพระบรมสารีริกธาตุภายในพระวิหาร วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม

ทรงทำวัตร และทรงกล่าวคำบูชาคุณพระรัตนตรัย
พร้อมกับพระราชาคณะและพระสงฆ์ที่ตามเสด็จ

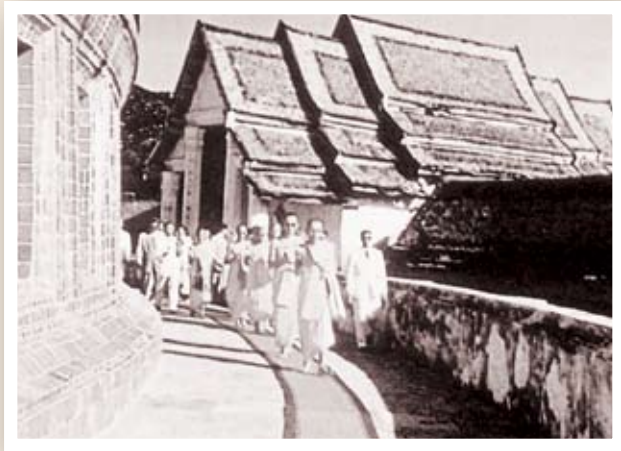

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะในการประทับณพระปฐมเจดีย์

ทรงถวายสักการะพระปฐมเจดีย์พร้อมด้วยพระศาสนโคภน
วัดมกุฏกษัตริยาราม กับพระราชทานวัดบวรนิเวศวิหาร ๒ รูป พระกรรมการวัดบวรนิเวศวิหาร ๒ รูป
พระภิกษุในพระบรมราชานุปลัมภ์ ๕ รูป ที่ทรงพระกรุณาโปรดให้ตามเสด็จในการนี้ด้วย

ทรงประทับชินพระปฐมเจดีย์รอบบน ๓ รอบ
รอบละ ๓๐๐ เมตร

ทรงถวายสักการะพระปฐมเจดีย์
หลังจากทรงประทับชินครบ ๓ รอบแล้ว

ระหว่างเสด็จพระราชดำเนินสู่พระอุโบสถ
ได้มีประชาชนตั้งโต๊ะหมู่เผ้าทูลละอองธุลีพระบาท
รับเสด็จมากมาย

วันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙
ในวันเดียวกันนั้นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ทรงเป็นประธานในที่ประชุมองคมนตรี
ณ พระที่นั่งราชกรัณยสภา ในพระบรมมหาราชวัง

วันศุกร์ที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

- เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๖.๔๕ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๓๐ น.
- เวลา ๐๘.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงสดับวินัยมุขเรื่อง “อุโบสถ” ซึ่งพระครูวิสุทธิธรรม
ภาณอ่านถวาย จนถึงเวลา ๐๘.๔๕ น. วันนี้เป็นวันธรรมสวนะ และภิกษุ
อุโบสถตามประเพณี ที่วัดบวรนิเวศวิหารถือวันธรรมสวนะและภิกษุอุโบสถ
ตามปกขคณนา มีคนมาเฝ้าฯ มากมายในตอนเช้า
- เวลา ๑๐.๕๐ น. เสวยพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๑.๕๐ น.
- เวลา ๑๐.๔๕ น. สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เสด็จมาเฝ้าฯ จนถึงเวลา ๑๒.๓๕ น.
- เวลา ๑๒.๕๕ น. ทรงพัก ถึงเวลา ๑๖.๓๕ น.
- เวลา ๑๖.๕๕ น. เสด็จลงพระตำหนักเพชร โปรดเกล้าฯ ให้นายทหารกรมราชองครักษ์
เฝ้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน และถวายจตุปัจจัยสมทบทุนอานันทมหิดล
แล้วเสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็น ทรงสดับเรื่อง “สัปบุรุษบัญญัติ”
คือข้อที่ท่านสัตบุรุษตั้งไว้ ๓ อย่าง ซึ่งพระภิกษุจมีนมานิตยัณเรศ
(เฉลิม เศวตน์นันทน์) อ่านถวาย จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ น.
- เวลา ๑๘.๒๕ น. พระพรหมมุนีขึ้นเฝ้าฯ จนถึงเวลา ๑๙.๐๐ น.
- เวลา ๒๐.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินไปพระอุโบสถ ทรงจุดเทียนชัยในพิธีหล่อพระพุทธรูป
ชินสีห์จำลอง แทนพระองค์สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก ซึ่งมีหม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช ไวยาวัจกร
เชิญเทียนที่สมเด็จพระสังฆราชทรงจุดนำมาถวาย ณ พระอุโบสถ
- เวลา ๒๐.๔๕ น. เสด็จขึ้นทรงนมัสการพระบนพระตำหนักปั้นหย่า
- เวลา ๒๑.๑๕ น. เสด็จเข้าที่พระบรรทม

วันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๙
 เวลาค่ำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ซึ่งทรงพระผนวช เสด็จฯ ไปยังพระอุโบสถ
 วัดบวรนิเวศวิหาร ทรงจุดเทียนชัยในพิธี
 หล่อพระพุทธรูปจำลองแทนพระองค์
 สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช
 สกลมหาสังฆปริณายก ซึ่งหม่อมราชวงศ์
 คึกฤทธิ์ ปราโมช ไวยาวัจกร เชิญเทียน
 ที่สมเด็จพระสังฆราชทรงจุด มาถวาย

ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

คณะสงฆ์ในพิธีหล่อพระพุทธรูปจำลอง
 เจริญพระพุทธมนต์

วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

- เวลา ๐๕.๕๐ น. ตื่นพระบรรทม
- เวลา ๐๖.๒๕ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๐๐ น.
- เวลา ๐๗.๓๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ในพิธีหล่อพระพุทธรูปชินสีห์จำลองสำหรับงาน
ทรงบำเพ็ญกุศลฉลองพระชันษาครบ ๘๔ ปี ของสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ บริเวณพระอุโบสถด้าน
ตะวันตก ทรงวางแผ่นทองคำเปลว ๘๔ แผ่น ลงในเบ้าและทรงเททองหล่อ
พระพุทธรูป (ทรงถือสายสูตรซึ่งโยงจากเบ้าเททอง เจ้าหน้าที่เททองจาก
เบ้าลงสู่พิมพ์ซึ่งสวมไว้แต่เข้าตรู) พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถาแล้วเสด็จ
พระราชดำเนินกลับ เวลา ๐๗.๕๕ น.
- เวลา ๐๙.๐๕ น. วันนี้เป็นวันอุโบสถตามปักขคณนา เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า
จบแล้วอุบาสก อุบาสิกาทำวัตร แล้วพระจุลนายกแสดงพระธรรมเทศนา
จนถึงเวลา ๑๐.๑๕ น.
- เวลา ๑๐.๔๕ น. เสวยพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๒.๐๐ น.
- เวลา ๑๐.๕๐ น. สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เสด็จมาเฝ้าฯ จนถึงเวลา ๑๒.๑๕ น.
- เวลา ๑๐.๕๐ น. พระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ (หม่อมหลวงวรราช กุญชร) มาเฝ้าฯ จนถึงเวลา
๑๒.๑๐ น.
- เวลา ๑๒.๑๕ น. ทรงพักจนถึงเวลา ๑๒.๕๐ น.
- เวลา ๑๓.๐๐ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตร และทรงสดับพระปาฏิโมกข์
- เวลา ๑๕.๒๕ น. เสด็จลงพระตำหนักเพชร โปรดเกล้าฯ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สิน
ส่วนพระมหากษัตริย์นำพนักงาน เฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียน
และจตุปัจจัยสมทบทุนอานันทมหิดล
- เวลา ๑๕.๓๐ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงสดับพระธรรมเทศนาเนื่องในวันธรรมสวนะ ซึ่ง
พระสาธุศีลสังวรแสดง จนถึงเวลา ๑๖.๑๕ น.

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
ทรงเป็นประธานแทนสมเด็จพระสังฆราชในพิธีหล่อพระพุทธรูปเงินสัมฤทธิ์จำลองสำหรับงานทรงบำเพ็ญกุศล
ฉลองพระชันษาครบ ๘๔ ปี ของสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ณ บริเวณพระอุโบสถด้านตะวันตก วัดบวรนิเวศวิหาร

ทรงวางแผนทองคำเปลว ๘๔ แผ่น ลงในบัว
ทรงถือสายสูตรซึ่งโยงจากบัวทอง

ทรงถือสายสูตรซึ่งโยงจากบัวทอง
ระหว่างนั้นเจ้าพนักงานทองจากบัวลงสู่พิมพ์ซึ่งสมไว้แต่เช้าตรู่

เจ้าพนักงานเททองจากเบ้าลงสู่พิมพ์ พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา

พราหมณ์ประกอบพิธีหล่อพระพุทธรูปชินสีห์จำลอง
สำหรับงานทรงบำเพ็ญกุศลฉลองพระชันษาครบ ๘๔ ปี
ของสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก

- เวลา ๑๖.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดเทพศิรินทราวาสในการพระราชทานเพลิงศพ หม่อมเจ้าประสงศ์สม บริพัตร มีพระโศภณคณาภรณ์ พระสาธุศีลสังวร และพระราชกัญ ตามเสด็จ ทรงวางรูปเทียนบนจิตกาธาน เป็นการทรงขมา เสร็จพิธีแล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับเมื่อเวลา ๑๗.๓๕ น.
- เวลา ๑๘.๕๕ น. พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ประธานองคมนตรี เข้าเฝ้าฯ ถึงเวลา ๑๙.๐๕ น.
- เวลา ๑๙.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวายดอกไม้ธูปเทียน และทรงลาสิกขาต่อ สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก และ ทรงสดับพระโอวาท เสด็จพระราชดำเนินกลับเมื่อเวลา ๑๙.๓๕ น.
- เวลา ๒๑.๐๐ น. ทรงนมัสการพระ แล้วเสด็จเข้าที่พระบรรทม

ทรงสดับพระปาฏิโมกข์ ซึ่งพระจุลนายกแสดง
ในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙
เวลา ๐๙.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำอุโบสถสังฆกรรม

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ เวลาค่ำ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช เฝ้าสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เพื่อทรงลาสิกขา
ณ พระตำหนักบญฺจบเบญจมา วัดบวรนิเวศวิหาร

ทรงถวายดอกไม้ธูปเทียนแด่
สมเด็จพระสังฆราช ในการทรงลาสิกขา

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๙
 ทรงพระกรุณาโปรดให้ฉายพระบรมฉายาลักษณ์คู่กับสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์
 สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
 ณ พระตำหนักบัญชาเบญจมา วัดบวรนิเวศวิหาร

วันอาทิตย์ที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

เวลา ๐๕.๓๕ น. ตื่นพระบรรทม

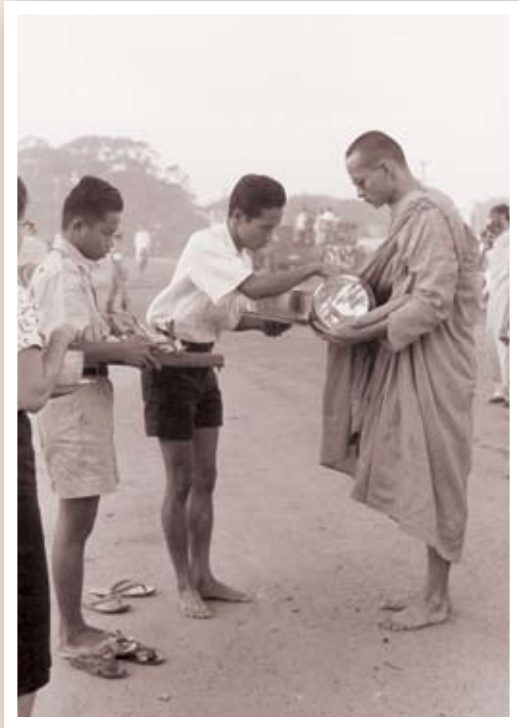
เวลา ๐๕.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินออกทรงบิณฑบาตโดยไม่มีหมายกำหนดการ เสด็จออกทางประตูหน้าวัดบวรนิเวศวิหาร ทรงพระดำเนินไปตามถนนสายบางลำพู แล้วเสด็จขึ้นรถวิฑู อ.ส. ที่จอดอยู่ภายในบริเวณโรงเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร เสด็จพระราชดำเนินต่อไปทางสะพานเฉลิมวันชาติ ไปทางหน้าวังสวนกุหลาบ ถนนราชวิถี ถนนริมคลองประปา อ้อมไปทางสะพานควาย แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับทางถนนพหลโยธิน และถนนพญาไท ทรงบิณฑบาตที่บริเวณใกล้อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ สี่แยกราชเทวี ถนนเพชรบุรี ทรงบิณฑบาตอาหารจากชาย หญิง เด็ก ผู้ชรา คนไทย คนจีน ซึ่งเตรียมอาหารใส่บาตรตามปกติประจำวัน ทุกคนรู้สึกตื่นเต้น เพราะไม่นึกไม่ฝัน เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับวัดบวรนิเวศวิหาร ยังมีคนรอเฝ้าฯ ถวายอาหารใส่บาตรที่หน้าวัดอีก ๕ - ๖ ราย อาหารใส่บาตรมีดังต่อไปนี้ เครื่องในไก่ผัดขิง ๑ ห่อ ผัดถั้วฝักยาว ๑ ห่อ กุนเชียง ผัดหอมใหญ่กับหมู เนื้อทอด ปลาสดเค็มทอด ปลาทอด รวมอาหารรวม ๗ ห่อ อาหารหวานมี ๙ อย่าง คือ ขนมครก ขนมถั่วแปบ ขนมบ้าบิ่น ส้มเขียวหวาน กล้วยหอม กล้วยไข่ โรตีสี้ เค้ก และขนมปังปิ้งทานาย

เสด็จเข้าสู่วัดบวรนิเวศวิหารเวลา ๐๖.๕๐ น. ทรงแบ่งอาหารที่ทรงบิณฑบาตออกถวายสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ส่วนหนึ่ง

เวลา ๐๗.๐๐ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๔๕ น.

เวลา ๐๘.๐๕ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า ทรงสดับวินัยมุขเรื่อง “กาลิก ๔” ซึ่งพระครูวิสุทธิธรรมภาณอ่านถวาย แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงสักการะพระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูปสำคัญในวัดบวรนิเวศวิหาร ถึงเวลา ๐๙.๐๐ น.

- เวลา ๑๐.๔๐ น. สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เสด็จมาเฝ้าฯ จนถึงเวลา ๑๒.๓๐ น.
- เวลา ๑๐.๔๕ น. เสด็จพระกระยาหารเพล จนถึงเวลา ๑๑.๕๐ น.
- เวลา ๑๒.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินมาเฝ้าฯ ถึงเวลา ๑๒.๕๐ น.
- เวลา ๑๓.๒๐ น. ทรงพัก ถึงเวลา ๑๕.๓๕ น.
- เวลา ๑๖.๐๐ น. เสด็จออก ณ พระตำหนักปั้นหย่า ในการพระราชพิธีลาผนวช ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ แล้วทรงประเคนผ้าไตรแก่พระราชอาคันตุกะ ๗ รูป ซึ่งจะเจริญพระพุทธมนต์ พระสงฆ์ออกไปครองผ้า แล้วกลับมานั่งยังอาสนสงฆ์ เจริญพระพุทธมนต์ เวลา ๑๖.๕๐ น. เสร็จพิธี เสด็จขึ้น
- เวลา ๑๗.๐๐ น. เสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเย็น และทรงสดับเรื่อง “บุญญกิริยาวัตถุ ๓ บุญญกิริยาวัตถุ ๑๐” ซึ่งพระภิกษุจมนมมานิตยน์เรศ (เฉลิม เศวตนันทน์) อ่านถวาย จนถึงเวลา ๑๗.๕๐ น.
- เวลา ๑๗.๕๕ น. พระพรหมมุนี และพระโสภณคณาภรณ์ เฝ้า ถวายธรรมะ จนถึงเวลา ๑๘.๒๐ น.
- เวลา ๒๒.๓๐ น. เสด็จขึ้นทรงนมัสการพระ แล้วเสด็จเข้าที่พระบรรทม

วันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙ เวลาเช้าตรู่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช เสด็จออกทรงบิณฑบาตโดยไม่มีหมายกำหนดการ
ยังความปลื้มปิติแก่พสกนิกรในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ในครั้งนั้น

ทรงบิณฑบาตอาหารจากหญิงชรา ๒ คน
และมีประชาชนเดินมาเฝ้าฯ ถวายอาหารบิณฑบาต
ณ ที่นั้นอีกหลายคน

อาหารที่ทรงบิณฑบาตได้จากประชาชนซึ่งออกมาใส่บาตรตามปกติในเวลาเช้าตรู่
ของวันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙

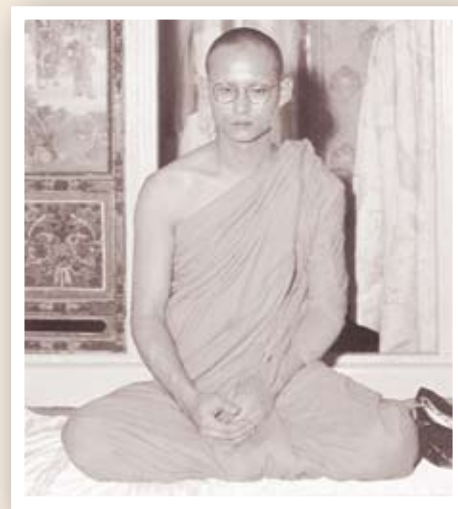
อาหารที่ทรงบิณฑบาตได้ มีดังนี้ เครื่องในไก่ ผัดขิง
ผัดถั่วฝักยาว กุนเชียง ผัดหอมใหญ่กับหมู
เนื้อทอด ปลาสลิดเค็มทอด ปลาทุทอด รวมอาหารคาว ๗ อย่าง
อาหารหวานมี ๙ อย่าง คือ ขนมครก ขนมถั่วแปบ
ขนมบ้าบิ่น ส้มเขียวหวาน กล้วยหอม กล้วยไข่
โรตีสีดำ และขนมปังปิ้งทาเนย

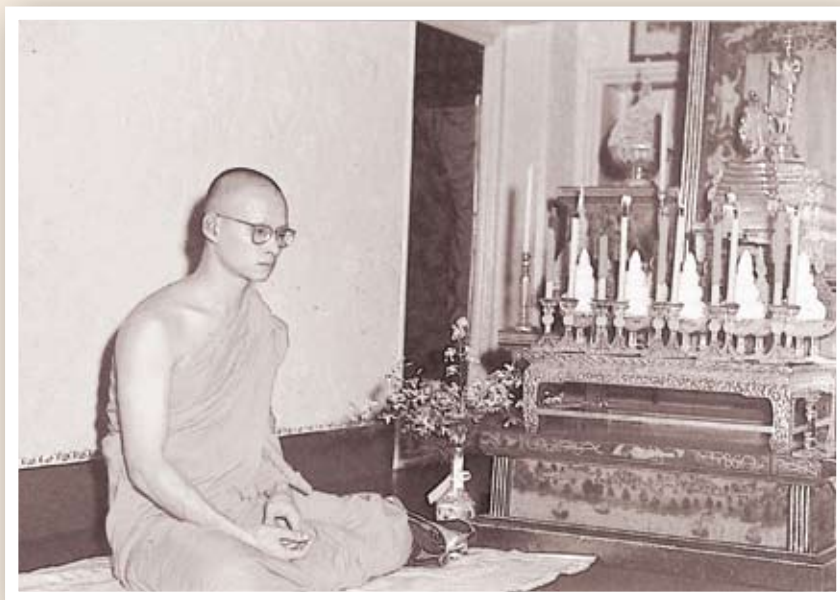
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงสักการะ
พระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูปสำคัญ
ในวัดบวรนิเวศวิหาร
โดยมีประชาชนเฝ้าฯ รับเสด็จอย่างล้นหลาม

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ไวยาวัจกร
นำเสด็จไปทรงสักการะพระบรมสารีริกธาตุ
และพระพุทธรูปสำคัญในวัดบวรนิเวศวิหาร

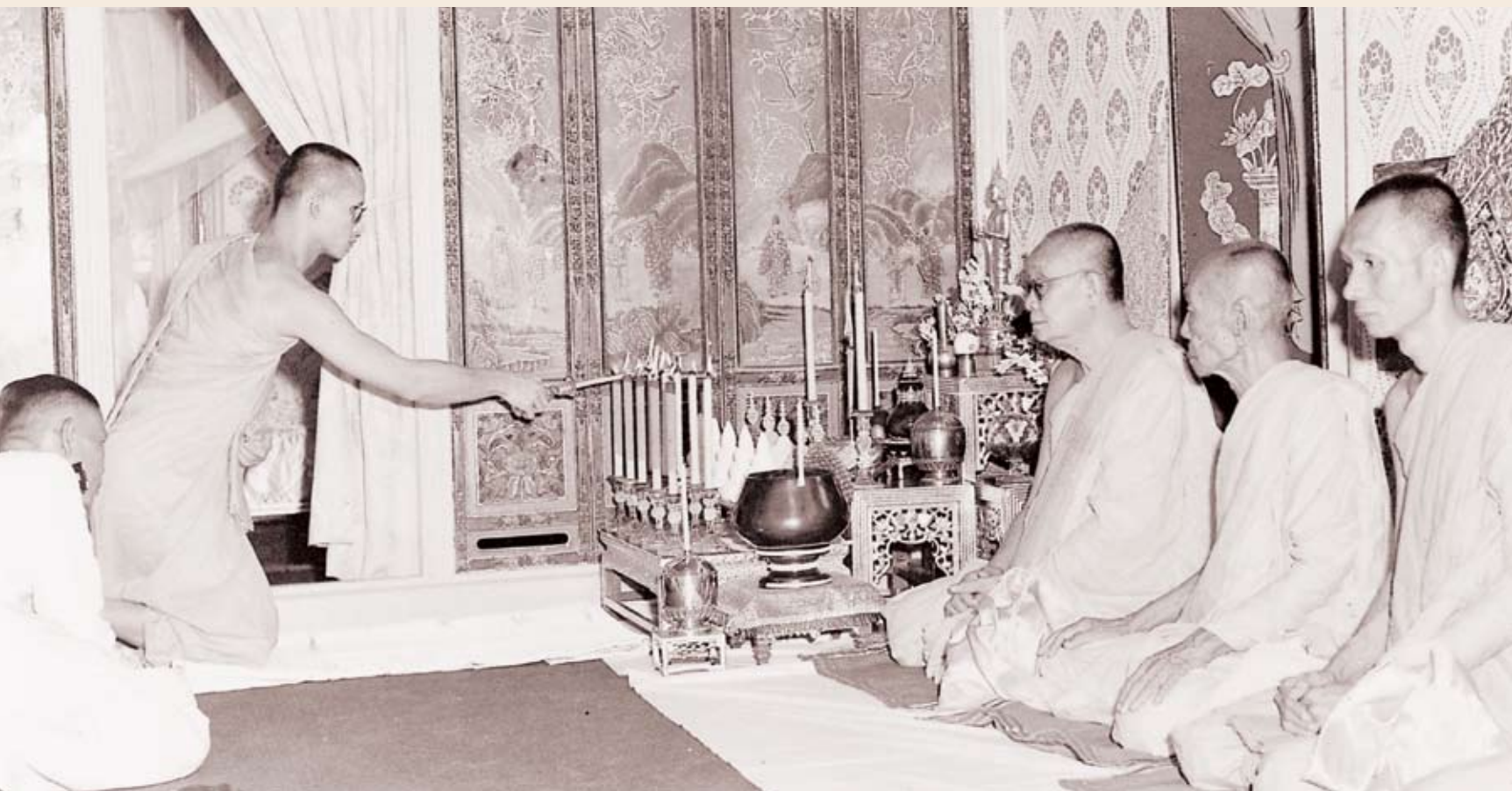
ทรงสักการะพระบรมสารีริกธาตุ
ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

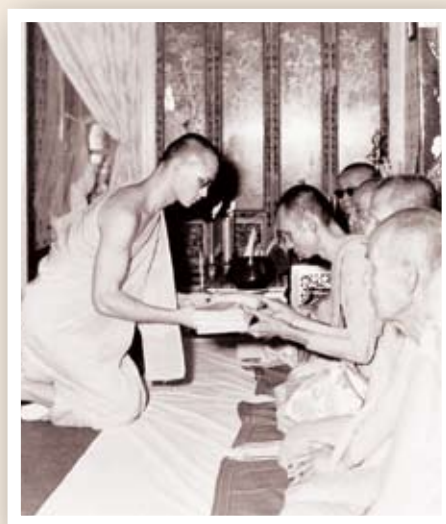
ประทับให้ฉายพระบรมฉายาลักษณ์ ณ พระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร

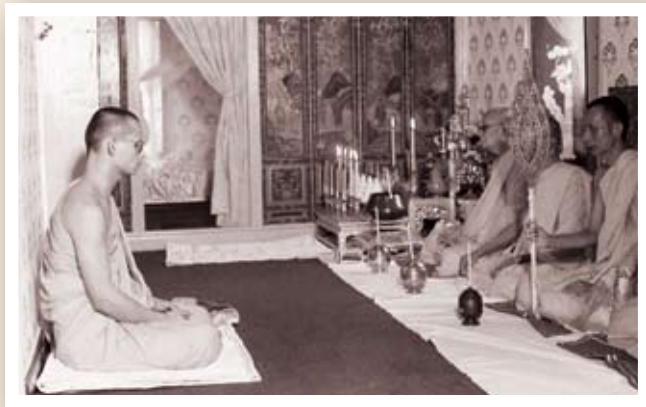
วันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙
ในเวลาเย็น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช เสด็จออกทรงบำเพ็ญ
พระราชกุศล ในพระราชพิธีลาผนวช
ณ พระตำหนักปั้นหย่า

ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ ในพระราชพิธีลาผนวช ณ พระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร

ทรงประเคนผ้าไตรถวายพระราชาคณะ ๗ รูป
ซึ่งจะเจริญพระพุทธมนต์ในการพระราชพิธีลาผนวช

พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ในการพระราชพิธีลาผนวช
ภายในพระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร

เวลา ๑๗.๕๕ น.
พระพรหมมุนีและพระโคกนคณาภรณ์ เฝ้าถวายธรรมะ

วันจันทร์ที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙

เวลา ๐๖.๐๐ น. ตื่นพระบรรทม

เวลา ๐๖.๔๕ น. เสวยพระกระยาหารเช้า เสวยเสร็จเวลา ๐๗.๓๕ น.

เวลา ๐๗.๕๐ น. เสด็จออก ณ พระตำหนักปั้นหย่า โปรดเกล้าฯ ให้นายพระบรมฉายาลักษณ์ พร้อมด้วยเครื่องบริวาร แล้วเสด็จลงพระอุโบสถ ทรงทำวัตรเช้า และทรงสดับเรื่อง “สรุปเรื่องพระวินัยบัญญัติ” ซึ่งพระครูวิสุทธิธรรมภาณ อานถวาย จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินกลับมาทรงปลูกต้นสัก ๑ ต้น ที่บริเวณข้างพระตำหนักปั้นหย่า แล้วทรงปลูกต้นสนฉัตร ๒ ต้น ที่บริเวณหน้าพระตำหนักทรงพรต

เวลา ๑๐.๑๕ น. เสด็จออก ณ พระตำหนักปั้นหย่า ในพระราชพิธีลาผนวช ทรงประกาศลาสิกขา ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ แล้วมีพระราชดำรัสประกาศลาสิกขาต่อพระสงฆ์ เวลา ๑๐.๒๓ น. จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปลี่ยนกาสาหวัดพัด เมื่อทรงเสวยพัดแล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงแสดงพระองค์เป็นอุบาสก แล้วทรงสมทานเบญจศีล จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระตำหนักทรงพรต เสด็จเข้าที่สรง สรงน้ำพระพุทธรูปเป็นการภายใน

เมื่อสรงเสร็จและทรงเสวยพัดแล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ พระสงฆ์รับพระราชทานฉัน

จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระตำหนักใหญ่ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะทูลลาพระอัฐิสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ และพระอัฐิสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส แล้วเสด็จเข้าสู่ห้องที่ประดิษฐานพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบถวายบังคมลา เสร็จแล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระตำหนักเพชร

ขณะนั้นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี และประธานสภาผู้แทนราษฎรเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

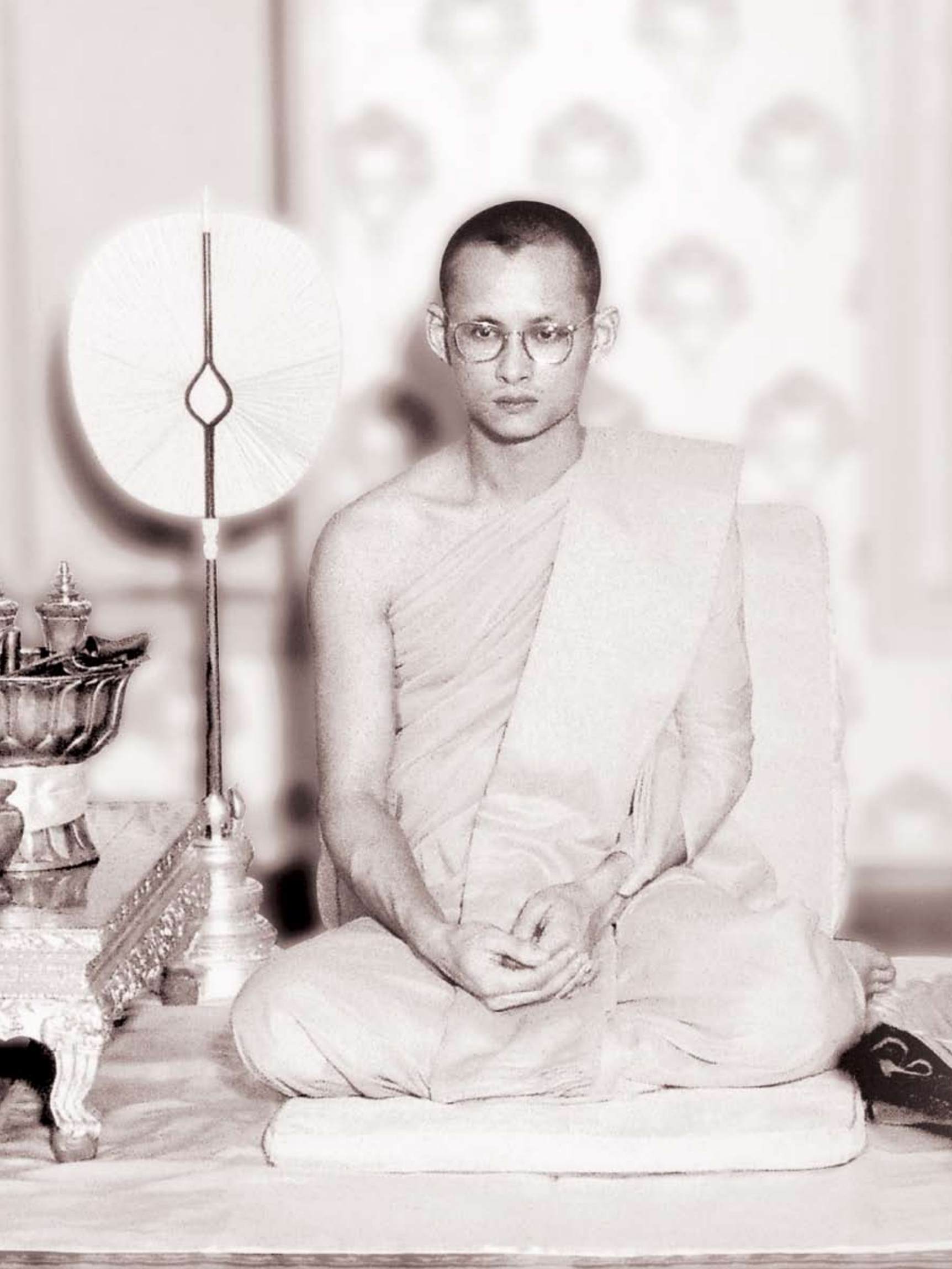
อยู่พร้อมหน้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกพระราชทานกระแสพระราชดำรัสประกาศลาสิกขา แล้วจึงเสด็จขึ้นพระตำหนักปั้นหย่า ทรงถวายจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก เสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ พระตำหนักทรงพรต

เวลา ๑๔.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระตำหนักบัญชาเบญจมา ทูลลาสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก พระราชอุปัชยาจารย์ ทรงพระเคนเครื่องราชสักการะ จากนั้นสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ถวายสรองน้ำพระพุทธมนต์ ถวายพระพร เสร็จแล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ พระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส และพระบรมราชสรีรางคาร พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ บูชาพระพุทธชินสีห์ พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา จบแล้ว เสด็จพระราชดำเนินออกจากพระอุโบสถ ขณะนั้นมีประชาชนคอยเฝ้าฯ ชมพระบารมีอยู่สองข้างทางที่เสด็จพระราชดำเนินผ่านอย่างคับคั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จประทับรถยนต์พระที่นั่งที่หน้าประตูพระอุโบสถ เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต.

“พระราชกรณียกิจในวันที่ ๒ - ๑๕ แห่งการทรงพระผนวช” คณะอนุกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึก และสื่อสารคดีเนื่องในโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ได้ปรับปรุงจากหนังสือ “พระราชพิธีและพระราชกิจในการทรงผนวช ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๔๙” ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์เพื่อพระราชทานเป็นสาธารณกุศลในวันวิสาขบูชาพุทธศักราช ๒๕๐๐, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๐.

วันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๙
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช โปรดเกล้าฯ ให้ฉายพระบรมฉายาลักษณ์
พร้อมเครื่องอัฐบริขาร ณ พระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร

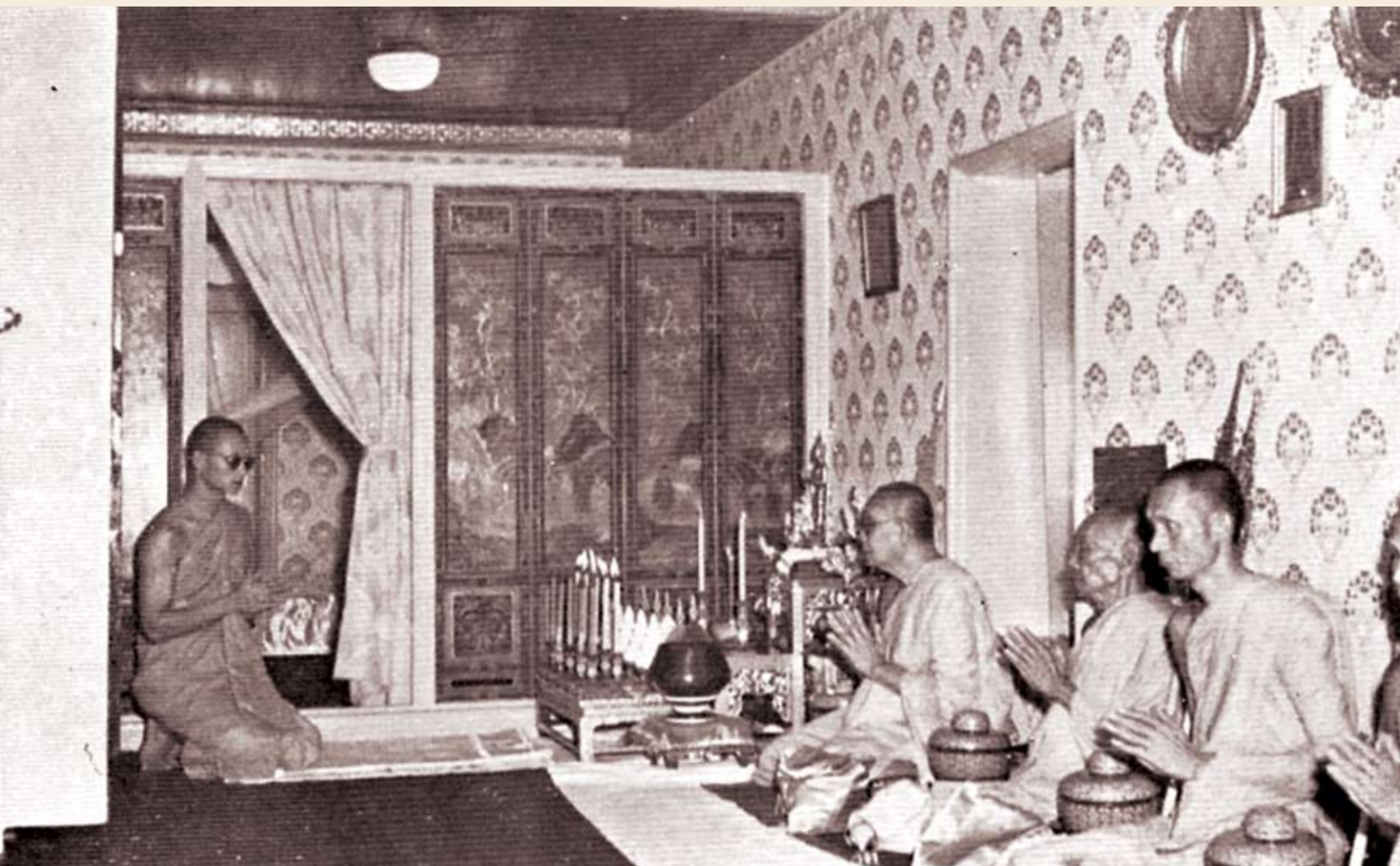

วันจันทร์ที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙ หลังจากทรงทำวัตรเช้าแล้ว
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช ทรงปลูกต้นสัก ๑ ต้น
บริเวณข้างพระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร

ทรงปลูกต้นสนฉัตร ๒ ต้น บริเวณหน้าพระตำหนักทรงพรต วัดบวรนิเวศวิหาร

ในวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙
เวลา ๑๐.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ซึ่งทรงพระผนวช ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ
ในพระราชพิธีลาผนวช ณ พระตำหนักปั้นหย่า
วัดบวรนิเวศวิหาร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงแสดงพระองค์เป็นอุบาสก ทรงสมาทานศีล
หลังจากทรงลาสิกขาแล้ว

ทรงถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์
พระสงฆ์รับพระราชทานฉัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนถวายสักการะ
พระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
ณ พระตำหนักใหญ่ วัดบวรนิเวศวิหาร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะถวายบังคมพระบรมอัฐิ
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ พระตำหนักใหญ่ วัดบวรนิเวศวิหาร

วันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานกระแสพระราชดำริต้งการลาสิกขาต่อ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี
และประธานสภาผู้แทนราษฎร ณ พระตำหนักเพชร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ไปยังตำหนักบุญจบเบญจมา
ทรงประเคนเครื่องราชสักการะแด่สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

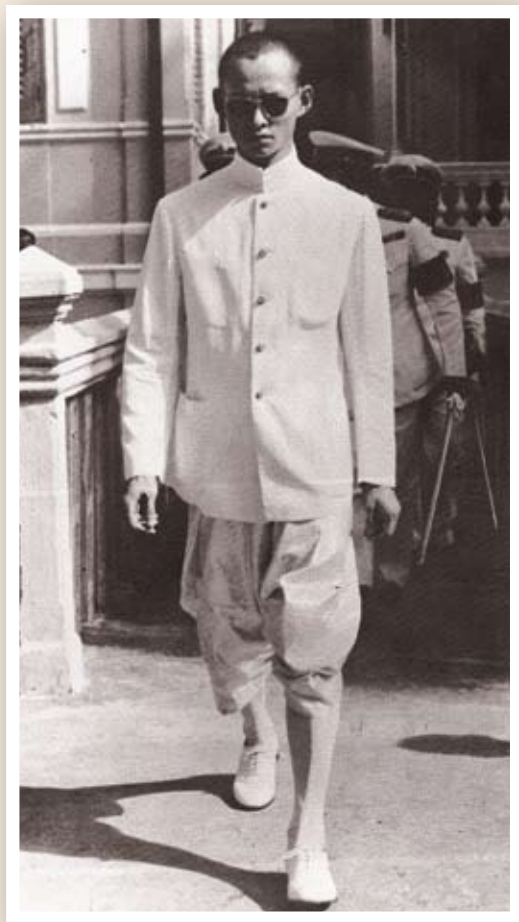
สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก ถวายสร่งน้ำพระพุทธมนต์
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาส
ทรงลาสิกขา ณ ตำหนักปัญจเบญจมา

สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์
สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก ถวายพระพร
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระดำเนินลงจากพระตำหนักปั้นหย่า
เสด็จฯ ออกจากวัดบวรนิเวศวิหารไปยัง
พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นายพระบรมฉายาลักษณ์
พร้อมด้วยสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา

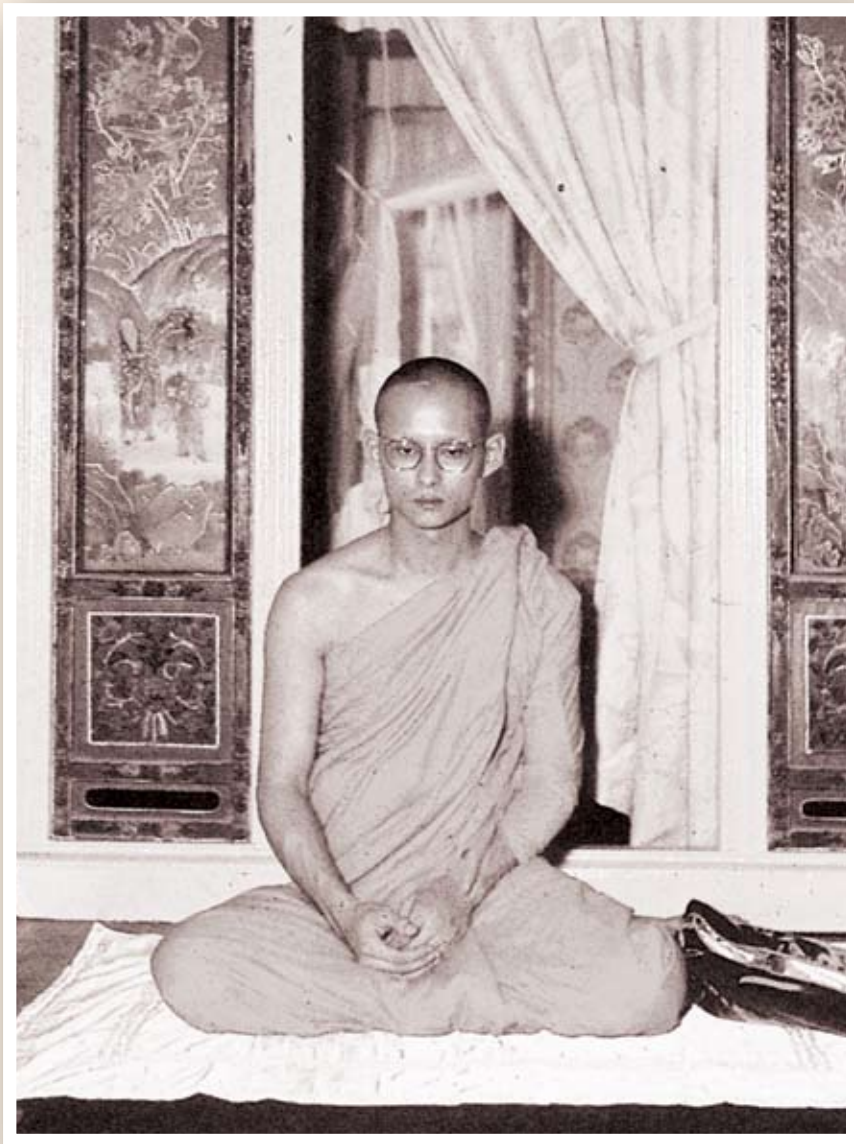

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
และสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณฯ
ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
ไปทรงเป็นประธานในพิธีเปิดงานกาชาด ประจำปี ๒๔๙๙ ณ สถานที่เสวยภา สภาภาษาไทย

พระราชดำรัส
ของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
และ
พระโอรส ดำถวายพระพร
ของ
สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูต

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ

ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง

เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

“ข้าพเจ้ามีความยินดีที่พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี ตลอดจนคณะทูตานุทูตต่างประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และบรรดาข้าราชการทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน ได้มาร่วมชุมนุมกันในมหาสมาคมนี้ จึงขอแถลงคำที่จะบรรพชาอุปสมบทในพระศาสนาให้ทราบ

โดยที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติของเรา ทั้งตามความศรัทธาเชื่อมั่นของข้าพเจ้าเอง ก็เห็นเป็นศาสนาที่ดีศาสนาหนึ่ง เนื่องในบรรดาสัจธรรมคำสั่งสอนอันรอบคอบด้วยเหตุผล จึงเคยคิดอยู่ว่าถ้าโอกาสอำนวย ข้าพเจ้าควรจักได้บวชสักเวลาหนึ่งตามราชประเพณี ซึ่งจักเป็นทางสนองพระเดชพระคุณพระราชบูรพการีตามคตินิยมด้วย และนับตั้งแต่ข้าพเจ้าได้ครองราชย์สืบสันตติวงศ์ต่อจากสมเด็จพระเชษฐาธิราช ก็ล่วงมากว่าสิบปีแล้วเห็นว่ น่าจะถึงเวลาที่ควรจะทำตามความตั้งใจไว้นั้นแล้วประการหนึ่ง การที่องค์สมเด็จพระสังฆราชหายประชวรมาได้ ในคราวประชวรครั้งหลังนี้ ก่อให้เกิดความวิตยินดีแก่ข้าพเจ้ายิ่งนัก ได้มาคำนึงว่า ถ้าในการอุปสมบทของข้าพเจ้า ได้มีองค์สมเด็จพระสังฆราชเป็นพระอุปัชฌาย์แล้ว ก็จักเป็นการแสดงออกซึ่งความศรัทธาเคารพในพระองค์ท่านของข้าพเจ้า ได้อย่างเหมาะสมอีกประการหนึ่ง จึงได้ตกลงใจที่จะบรรพชาอุปสมบทในวันที่ ๒๒ เดือนนี้

ในส่วนกิจการของบ้านเมืองนั้น ด้วยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้าก็ได้แต่งตั้งสมเด็จพระบรมราชาธิเบศเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในระยะเวลาที่ข้าพเจ้าบวชอยู่นั้นไว้แล้ว ขอให้ทุกๆ ฝ่ายจงสมัครสมานกัน ช่วยกันรักษาราชการให้ดำเนินไปด้วยดีเถิด

ข้าพเจ้าขอขอบใจรัฐบาล ที่ได้รับการจัดเตรียมการบรรพชาอุปสมบทของข้าพเจ้าด้วยความตั้งใจดี ขอบใจทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การนี้ได้เป็นไปสมตามประสงค์ ทั้งขอขอบใจทุกๆ ท่านที่แสดงความปรารถนาดีมาร่วมประชุมกันในที่นี้ ขอจงได้รับส่วนกุศลอันจักพึงมีจากการที่ข้าพเจ้าบรรพชาอุปสมบทครั้งนี้โดยทั่วกัน

ขอคุณพระศรีรัตนตรัย จงคุ้มครองท่านทั้งปวง ให้มีความสุขความเจริญรุ่งเรืองด้วยเทอญ”

พระราชดำรัส
พระราชทานแก่ประชาชน เมื่อเสด็จออกสีหบัญชร
ณ พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

“ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ท่านทั้งปวงได้มาร่วมประชุมกัน ณ ที่นี้ ขอ
ถือโอกาสแจ้งคำที่ขอมอบหมายอุปสมบทให้บรรดาอาณาประชาราษฎร์ทราบ
ทั่วกัน

อันพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติของเรานี้ ตามความ
อบรมที่ได้รับมาก็ดี ตามความศรัทธาเชื่อถือส่วนตัวข้าพเจ้าก็ดี เห็นเป็นศาสนา
ที่ดีศาสนาหนึ่ง มีคำสั่งสอนให้คนประพฤติตนเป็นคนดี ทั้งเพียบพร้อมด้วย
บรรดาสัจธรรมอันชอบด้วยเหตุผลน่าเลื่อมใสยิ่งนัก ข้าพเจ้าจึงเคยคิดอยู่ว่า
ถ้าโอกาสอำนวยก็น่าจะได้อุปสมบทในพระศาสนาตามพระราชประเพณีสัก
เวลาหนึ่ง ซึ่งจักเป็นทางสนองพระเดชพระคุณพระราชบูรพการีตามคตินิยม
อีกโสดหนึ่งด้วยและนับตั้งแต่ข้าพเจ้าได้ขึ้นครองราชย์สืบสถิตวงศ์มาก็เป็น
เวลาช้านานพอสมควรแล้ว น่าจะเป็นโอกาสที่จะทำตามความตั้งใจไว้กันได้
แล้วประการหนึ่ง อนึ่ง การที่สมเด็จพระสังฆราช ซึ่งทรงมีพระคุณูปการใน
ส่วนตัวข้าพเจ้าได้หายประชวรในครั้งหลังนี้ ก่อให้เกิดความปิติยินดีแก่ข้าพเจ้า
เป็นอันมาก มาคำนึงดูเห็นว่า ถ้าในการที่ข้าพเจ้าจะอุปสมบทนี้ ได้พระองค์
ท่านเป็นพระอุปัชฌาย์ด้วยแล้ว ก็จะเป็นการแสดงออกซึ่งความศรัทธาเคารพ
ของข้าพเจ้าที่มีอยู่ในพระองค์ท่านได้อย่างเหมาะสมด้วยอีกประการหนึ่ง อาศัย
เหตุเหล่านี้จึงได้ตกลงใจที่จะอุปสมบทในวันที่ ๒๒ เดือนนี้

ส่วนกิจการบ้านเมืองนั้น ก็หวังว่าในระยะเวลาที่ข้าพเจ้าจะบวชนี้
คงไม่มีสิ่งหนึ่งใดขัดข้อง โดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้า
ก็ได้แต่งตั้งสมเด็จพระบรมราชาธิบดีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้แล้ว
ขอท่านทั้งหลายจงช่วยกันรักษาความสงบสุขให้กิจการบ้านเมืองของเรา
ดำเนินไปด้วยดีเถิด

ขอคุณพระศรีรัตนตรัย ได้อภิบาลคุ้มครองท่านทั้งปวงให้มีความสุข
สวัสดิ์ ขอบุญทุก ๆ ท่านจงมีส่วนได้รับกุศลความดีงามอันจักพึงมีจากการที่
ข้าพเจ้าเข้าอุปสมบทในพระศาสนาครั้งนี้โดยทั่วกันด้วยเทอญ”

พระโอวาทของสมเด็จพระสังฆราช

ถวายแด่พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในวันทรงถวายเครื่องสักการะทำบุญถวายภัตตาหาร ณ ตำหนักบุญเบญจมา

วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

การทรงผนวชนั้น เป็นประโยชน์มากสำหรับคนผู้นับถือพระพุทธศาสนา เพราะเขายินดีกันมาก แต่ว่าที่จะได้เป็นประโยชน์สำหรับพระองค์เองนั้น ต้องทรงประพฤติปฏิบัติธรรมวินัย คือบวชด้วยกายอย่างหนึ่ง บวชด้วยใจอีกอย่างหนึ่ง, ถ้าทั้งสองอย่างผสมกันเข้าแล้ว จะเป็นกุศลยิ่ง. การบวชด้วยกายนั้น ต้องทำพิธีในที่ประชุมสงฆ์, แต่การบวชด้วยใจ ต้องตั้งพระราชหฤทัยเรียนพระพุทธศาสนา ในทางพระวินัย ทรงอ่านคัมภีร์ในข้อบังคับที่จะไม่ประพฤติล่วง, ในกรรม ทรงศึกษาเพื่อประพฤติตาม, หัดพระราชหฤทัยให้สงบระงับ. อีกอย่างหนึ่ง เมื่อทรงผนวชแล้ว พระออกไปสอนอนุสาสน์, อนุสาสน์แปลว่าคำสอนในลำดับ คือ เมื่อบวชแล้วก็ต้องสอน, พระพุทธบัญญัติ เริ่มก็สอนอย่างนั้น คือ ได้สอนอนุสาสน์ด้วยภาษามคธ, แต่ครั้งพุทธกาล เมื่อพูดภาษามคธ เขาก็รู้กัน, แต่มาสมัยนี้ พระพุทธศาสนาแพร่หลายมาถึงประเทศเราซึ่งไม่ใช่ภาษามคธ ผู้ไม่ได้เรียนภาษามคธก็ฟังไม่รู้, เพราะฉะนั้น จึงควรทรงศึกษาให้เข้าพระราชหฤทัย.

ข้อต้นท่านสอนว่า ผู้บวชต้องอาศัยวินัยขนาดเขาเพียงชีวิต, แต่ว่าไม่บังคับ ถ้าจะมีข้อใดเรกติกาอื่น ๆ ที่เขาถวายก็ใช้ได้.

ข้อที่ ๒ ท่านสอนให้ใช้ผ้าบังสุกุล คือผ้าที่เขาทิ้งเบื่อนฝุ่น แล้วเก็บมาซักมาซักมาเย็บ คือทำเป็นกะทง ๆ อย่างที่ใช้นั้น, แต่ว่าไม่บังคับ ถ้าจะมีข้อใดเรกติกาอื่น ๆ ได้มาโดยชอบธรรม ก็ใช้ได้.

ข้อที่ ๓ ท่านสอนให้อาศัยโคนไม้เป็นที่อยู่, แต่ไม่ห้ามเด็ดขาด ถ้ามีข้อใดเรกติกาอื่น ๆ ที่อยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ใช้ได้.

ข้อที่ ๔ ท่านสอนให้อาศัยยาของด้วยน้ำมูตรเน่า เพราะคนเราต้องเจ็บ เจ็บแล้ว
ต้องกินยา ยาของน้ำมูตรเน่าเป็นยาถ่ายด้วย และเป็นยาแก้ไข้ด้วย, แต่ไม่บังคับโดย
เด็ดขาด, ถ้ามีอุจจาระตกค้าง คือยาอื่นแก้ไข้ได้ แต่ถ้าไม่มี ก็ให้ใช้ยาของด้วยน้ำมูตรเน่า.

พระแต่ก่อนนั้นผิดเคืองมาก แต่จำต้องใช้ อาศัยปัจจัยทั้ง ๔, และกำหนดข้อห้าม
ที่อย่างสำคัญอย่างดั่งเข้า ถัดลง ทำให้ขาดจากความเป็นภิกษุ เรียกว่าต้องปาราชิก.
หนังสือที่ถวายไป^๕ เป็นหนังสือนวกโองาท, ถ้ามีเวลาควรทรงอ่านในวินัยก่อน และอ่าน
ให้เข้าพระราชหฤทัย เพื่อจะได้ทรงประพฤติตาม, ถ้าไม่เข้าพระราชหฤทัย ก็รับสั่งถาม
พระพี่เลี้ยง, ส่วนธรรม อธิบายไว้ในโองาทแล้ว. เพราะฉะนั้น ถ้ามีเวลาควรทรงอ่าน
เพื่อฝึกหัดพระราชหฤทัยให้สมบูรณ์ ให้เป็นการบวชด้วยพระราชหฤทัยด้วย บวชพระกาย
ด้วย. วินัย ถวายท่าน, เพราะทรงเห็นตเห็นชอบมากแล้ว.

คำถวายพระพร
สมเด็จพระวันรัต สัจจนายก
อ่านถวายในนามพระเถรานุเถระแห่งคณะสงฆ์ไทย
และบรรพชิต จีน ญวน
ณ พระตำหนักเพชร
วันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๕

ขอพระราชทานพระบรมราชาโองาส์ ถวายพระพร

พระเถรานุเถระแห่งคณะสงฆ์ไทยกับมีพระสงฆ์สมณศักดิ์อานันนิกายและจันนิกาย
มาร่วมสมทบด้วย ซึ่งพร้อมอยู่ ณ ที่เฉพาะพระพักตร์ ณ บัดนี้ ต่างมีมติชนัดชาบซึ่ง
ในพระราชศรัทธาประธาธาริคุณแห่งสมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า ที่ได้ทรงดา
พระราชกรณียกิจชั่วคราว ทรงบรรพชาอุปสมบทบำเพ็ญพระเนกขัมมบารมีในพระบวร-
พุทธศาสนา ด้วยทรงยืนยันความเชื่อมั่นในลัทธิธรรม ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงประกาศ
แล้ว สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า ไม่เป็นเพียงพระราชทานพระบรมราชาอุปถัมภ์
ในภายนอกเท่านั้น ยังได้ทรงพระราชศรัทธาทรงบรรพชาอุปสมบท เพื่อได้ทรงปฏิบัติใน
พระธรรมวินัยอย่างใกล้ชิด เพื่อได้ทรงประจักษ์ด้วยพระปัญญา

อาตมภาพพระสงฆ์ทั้งปวง มีกตยานจิตเป็นสมาณฉันท์ขอถวายอนุโมทนาสาธุการ
ในพระราชกุศลอันเป็นอย่างยิ่ง ขอพระเดชานุภาพคุณพระศรีรัตนตรัย พร้อมทั้งพระราชากุศล
นี้ จงดลบันดาลอภิบาลรักษาสมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า ให้ได้ดำรงสถิตดำรง
เป็นองค์เอกอัครพุทธศาสนูปถัมภก ยืนยงตลอดกาลนาน เพื่อได้ทรงอภิบาลอุปถัมภ์บำรุง
พระบวรพุทธศาสนาอันเป็นมิ่งขวัญของประเทศชาติให้วัฒนมั่งคั่งพร อำนาจสุขประโยชน์
อันไพศาล ในที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อ ฯ

ขอถวายพระพร

พระราชดำรัสตอบคณะสงฆ์

พระคุณเจ้าทั้งหลาย

ดิฉันขอขอบพระคุณเป็นอันมาก ในการที่ได้เสด็จมาตรัสครั้ง

แม้ดิฉันจะได้อยู่ในสมณเพศ มาเป็นเวลาอันน้อยก็ตาม รู้สึกว่าได้รับการต้อนรับจากสงฆ์ทั้งหลายเป็นอย่างดี ทั้งได้รับความรู้ในพระธรรมวินัย และทางปฏิบัติเท่าที่เวลาจะอำนวย ทั้งนี้ ทำให้เกิดความรู้สึกว่า พระพุทธศาสนาเป็นทางแห่งความเจริญแก่ผู้ที่ตั้งใจปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

ขออำนาจแห่งความสามัคคี ที่พระคุณทั้งหลายได้เสด็จอยู่ ณ บัดนี้ จงเป็นนิมิตรอนงค์ให้เพิ่มพูนความรุ่งเรืองมั่นคงแห่งพระศาสนาสืบไป.

พระโอวาทของสมเด็จพระสังฆราช

ถวายแด่พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในวันทรงทูลลาเพื่อทรงลาผนวช ณ ตำหนักมัญจบเบญจมา

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

บุญกุศลอันใดที่อาตมภาพได้ประพฤติดุชด้วยกายวาจาใจ ขอถวายส่งบุญ
ส่วนกุศลเหล่านั้น แด่สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า, ขอสมเด็จพระบรมพิตรพระราช
สมภารเจ้า จงทรงอนุโมทนาส่วนกุศลที่ได้ถวายนั้นให้เหมือนกับทรงทำด้วยพระองค์เอง
แล้ว ทรงสถิตอยู่เป็นสุข ปราศจากทุกข์ ทุกทิพวาทวิภวาท ทรงเห็นแต่การดีเจริญ
ทุกเมื่อ ย้ำว่าทรงเห็นการดีเชื่อมทราวมั่นแน่นยิ่งหนึ่งเลย พร้อมทั้งความเจริญด้วย
พระชนมายุ วรรณะ สุขะ พละ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ตลอดจนไปสิ้นภพนิรันดร์

ในการทรงผนวชคราวนี้ อาตมภาพไม่ชอบใจตัวเองอยู่ เพราะได้ทำอะไรถวาย
ไม่ได้เต็มที่ เพราะคืองเจ็บเดียว จนบัดนี้ยังไม่หาย. แต่ส่วนสมเด็จพระบรมพิตร พระ
ราชสมภารเจ้า ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจได้ดีเต็มที่, ที่แสดงให้เห็นได้ก็คือคนทันทบถ
พระพุทธศาสนาทั้งในประเทศ ทั้งนอกประเทศ อนุโมทนาตลอดทั่วถึงกัน และหวังความ
เจริญ ความสุขแด่สมเด็จพระบรมพิตร พระราชสมภารเจ้า ให้ทรงเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป
เพื่อเป็นขวัญใจของบ้านเมือง และของผู้นับถือพระพุทธศาสนา.

ว่าถึงบารมี น่าจะทรงทราบ, ศัพท์ว่าบารมี หมายความว่า เก็บความดี หรือ
ทำความคุ้นเคยกับความดีให้เกิดขึ้น, ตรงกันข้ามกับอาสวะ คือเก็บความชั่วหรือทำ
ความชั่วให้เกิดพอกพูนขึ้น, บารมีไม่ใช่บุญกุศลโดยตรง: บุญกุศลที่บุคคลได้ทำแล้ว ก็
ให้ผลเป็นสุขตามคราวตามสมัย, แต่ความคุ้นเคยหรือความเก็บความดีไว้นั้นเป็นบารมี,
ตรงกันข้ามกับการทำชั่วทำร้ายเสียหายที่แบบาป นั่นก็ให้ผลชั่วร้ายแก่ผู้ทำตามคราว
ตามสมัย, แต่ว่า ผู้ทำยังคุ้นเคยอยู่กับความชั่วหรือแบบาปนั้น นี่เป็นส่วนอาสวะ. บารมี
เกิดขึ้นได้เพราะรู้ดีรู้ชอบ, อาสวะเกิดขึ้นได้เพราะไม่รู้ไม่รู้ผิด, เพราะฉะนั้น ในที่สุดบารมี
จึงชนะอาสวะ.

ขอพระบารมีจงถวายจงเจริญยิ่งแด่สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า.

สรุปเรื่องพระวินัยปิฎก

อ่านถวายครั้งสุดท้ายวันทรงลาผนวช^{๔๐}

เช้าวินาที ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

พวกภิกษุเราเป็นหมู่ที่ตั้งโดยหลักฐาน มีกฎหมายและขนบธรรมเนียมเป็นเครื่องปกครอง เหมือนหมู่อื่นตั้งเป็นหลักฐานอื่น ๆ กฎหมายและขนบธรรมเนียมของพวกภิกษุเรา นี้ เรียกว่าพระวินัย เป็นคู่กับพระธรรมอันเป็นปฏิบัติทางใจ รวมทั้ง ๒ อย่างนี้เป็นพระศาสนาเรียกโดยชื่อว่า พระธรรมวินัย พระวินัยนั้น มีตำนานว่า ท่านพระอุบาลีเข้าใจมาก ได้ศึกษามาแต่สำนักพระศาสนา พระองค์ทรงยกย่องว่าเป็นเอกทัศกะ คือเป็นยอดแห่งภิกษุผู้ทรงพระวินัย ไม่มีภิกษุอื่นเทียมถึง เมื่อพระศาสดาปรินิพพานแล้ว ในพรหมานั่นเอง พระเถระทั้งหลายมีท่านพระมหากัสสปะเป็นประธาน ประชุมกันทำสังคายนา วางแบบแผนแห่งพระพุทธศาสนาไว้เป็นหลัก ณ กรุงราชคฤห์ พระนครหลวงแห่งแคว้นมคธ ในการสังคายนานั้น ท่านสังคายนาพระวินัยด้วยส่วนหนึ่ง ได้ตามขอให้ท่านพระอุบาลีวิสัชนา แล้ววางเป็นแบบ ทรงจำเล่าเรียนสั่งสอนกันมาโดยปากหลายชั่วอายุ หรือล่วงหลายร้อยปีแต่พุทธปรินิพพาน กว่าจะได้จารึกลงเป็นอักษร ในระหว่างนั้น เกิดความเข้าใจผิดกันขึ้นเป็นคราว ๆ พระเถระทั้งหลายในสมัยนั้น ได้ประชุมกันวินิจฉัยลงเป็นแบบนำสืบกันมา แบบอันพระธรรมสังคายนาทรงได้วางไว้นั้น เรียกว่า บาติ นับถือกันว่าเป็นแบบดั้งเดิม จำมาไม่เคยคลื่อนคลาด ทั้งท่านผู้จำในครั้งแรกก็เป็นพระมหาสาวก ในยุคพระศาสดา เป็นผู้ปริชาแตกฉานในพระศาสนา เป็นพระอรหันต์ผู้มีวิสุทธิปณณที่พระอาจารย์ทั้งหลายในภายหลังรจนาแก้บรรดแห่งบาตินั้น เรียกบรรดถกถา นับถือคล้ายลงมาจากบาติ เพราะเป็นปณณชั้นที่ ๒ แต่ท่านผู้รจนาเป็นผู้รู้พระพุทธรวจนะ จึงยังเป็นที่เชื่อฟัง ปณณอันพระอาจารย์ทั้งหลาย

แต่งแก้ หรืออธิบายเพิ่มเติมบรรณกถา เรียกฎีกาที่เพิ่มเติมฎีกา เรียกอนุฎีกา นับถือน้อยลงมากกว่าบรรณกถา ถือเป็นเพียงมติของอาจารย์ผู้รักษา ปกรณ์ที่แต่งขึ้นตามความปรารถนาของพระอาจารย์ทั้งหลาย ไม่อยู่ในสายนี้ ถือเป็นเพียงอาจารย์วาทยอย่างหนึ่ง ๆ โดยทางพิจารณาสอดคล้องให้ความเข้าใจว่า ในสังคายนาครั้งแรก คงเป็นเพียงพระสงฆ์ประชุมกันได้ตามสอบสวนกันถึงคำสอนของพระศาสดา ทั้งในส่วนพระธรรม ทั้งในส่วนพระวินัย ข้อใดได้รับความรับรองทั่วไปหรือโดยมาก ก็ถือเอาข้อนั้นเป็นที่เชื่อฟังได้นำกันสืบมา ในคราวหลัง ๆ เมื่อเกิดความเข้าใจแตกต่างกันขึ้นว่าอย่างไรถูก หรือต้องการอธิบาย ข้อความอันยังไม่แจ่ม พระเถระผู้เป็นประธานในครั้งนั้น ก็ประชุมกันทำสังคายนาวินิจฉัย

แล้ววางเป็นแบบสืบลงมาอีกเป็นคราว ๆ กว่าจะได้จารึกลงเป็นอักษร จึงเป็นทางที่รักษาและอธิบายได้กว้างขวาง กิริยาที่นำพระศาสนาสืบลงมาด้วยไม่ได้จารึกลงเป็นอักษรนั้น มีตัวอย่างที่แสดงให้เห็นอยู่ใกล้ ๆ ขนบธรรมเนียมของพวก (ธรรมยุติกนิกาย) เรายังคง ตั้งแต่ครั้งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวยังทรงผนวช (จนบัดนี้ ๑๐๐ ปีเศษล่วงไปแล้ว) นำสืบกันมาด้วยประเพณีตามกัน ไม่ได้จารึกลงเป็นอักษรเลย ยกไว้แต่หนังสือพระวินัย ๆ

พระวินัยนั้น ภิกษุรักษาดีโดยถูกทางแล้ว ย่อมได้อานิสงส์ คือความไม่ต้องเดือดร้อนใจ ซึ่งเรียกว่าวิปัสสนา ภิกษุผู้ประพฤติย่อหย่อนทางพระวินัยย่อมได้วิปัสสนา เพราะอนาจารผิดกฎหมายบ้านเมือง ถูกจับกุมและถูกลงโทษบ้าง ถูกคุมขังบ้าง ไม่มีคนนับถือ จะเข้าหมู่ภิกษุผู้มีศีลก็หวั่นหวาดกลัวจะถูกโทษทัณฑ์ แม้ไม่มีใครว่าอะไรก็ตระจิตตระขวัญใจไปเอง ที่สุดนี้ก็ขึ้นมาถึงตน ก็ติเตียนตนเองได้ไม่ได้ปฏิบัติปราโมทย์ ฝ่ายภิกษุผู้นิยมในพระวินัย แต่ขาดความเข้าใจเข้าใจผิด พยายามจะให้ตรงตามตำหรับให้เหมือนครั้งพุทธกาล แต่ตนเกิดในกาลอื่น ในประเทศอื่น ย่อมได้พบความขัดข้อง ประพฤติไม่

สะดวกใจเป็นธรรมดา และความประพฤตินั้น มักมีวไปหนักอยู่ในข้อที่เป็น
ธรรมเนียมที่ภิกษุเคยถือกันมา แต่ไม่เป็นสำคัญจริง ๆ นี้เรียกว่าประพฤติ
พระวินัยไม่ได้ อาณิสสสังฆมุงหมาย กลับได้รับความลำบากเสียอีก และผู้
ประพฤติพระวินัยโดยไม่มีสติเช่นนั้น มักมีมานะถือตัวว่าตนประพฤติ
เคร่งครัดดีกว่าผู้อื่นและดูหมิ่นภิกษุอื่นว่าเลวทราม นี่เป็นกริยาที่น่าเกลียดน่า
ติอยู่แล้ว ครั้นจะต้องอยู่ร่วมและสมาคมกับภิกษุอื่นที่ตนเห็นว่าประพฤติ
บกพร่องในพระวินัย ย่อมรังเกียจและจำทำ กับได้รับความเดือดร้อนซ้ำอีก ฝ่าย
ภิกษุผู้ประพฤติถูกทาง ย่อมได้รับความชื่นชมขึ้นเพราะรู้สึกว่าการประพฤติงาม
ไม่ต้องถูกจับกุมและลงโทษหรือติเตียน มีแต่จะได้รับความสรรเสริญ จะเข้าหมู่
ภิกษุผู้มีศีล ก็คงอาจไม่ต้องสะทกสะท้าน

อันจะปฏิบัติพระวินัยให้สำเร็จประโยชน์ ควรพิจารณาให้เข้าใจผลที่
มุ่งหมายแห่งพระวินัยนั้น พระพุทธบัญญัติบางข้อ และอธิสมจารบางหมวด
พระศาสดาทรงตั้งไว้เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นคนเหี้ยมโหด จนถึงต้องโทษ
อาชญาแผ่นดินอย่างอุคคฤชฎีก็มี เช่นห้ามทำโจรกรรมและฆ่ามนุษย์ เพื่อ
ป้องกันความลงโลกเลี้ยวชัฟก็มี เช่นห้ามไม่ให้อวดอุตตริมนุสสธรรม เพื่อ
ป้องกันความศรัยก็มี เช่นห้ามไม่ให้ด่ากันตีกัน เป็นต้น เพื่อป้องกันความ
ประพฤติเสียหายก็มี เช่น ห้ามพูดปด ห้ามพูดส่อเสียด ห้ามเสพสุรา เป็นต้น
เพื่อป้องกันความประพฤติเสียหายก็มี เช่นห้ามแอบฟังความของเขา เพื่อ
ป้องกันความเล่นชุกชกก็มีเช่น ห้ามไม่ให้เล่นจู้กัน ไม่ให้เล่นน้ำ ไม่ให้ชอน
บริหารของกัน ทรงบัญญัติตามความนิยมของคนในครั้งนั้นก็มี เช่นห้ามไม่
ให้ขุดดิน ไม่ให้ฟันต้นไม้ที่เขาถือว่ามีชีวิต ทรงบัญญัติโดยเป็นธรรมเนียม
ของภิกษุตามความสะดวกบ้าง ตามนิยมของบรรพชิตบ้าง เช่นห้ามไม่ให้ฉัน
อาหารในเวลาวิกาล จะฉันของอื่นนอกจากน้ำ ต้องรับประเคนก่อนนี้เป็น
ตัวอย่างแห่งผลที่มุ่งหมายของสิกขาบทนั้น ๆ อนึ่ง พึงใคร่ครวญถึงพระ
บัญญัติที่ทรงตั้งขึ้นแล้ว แต่ยังไม่เหมาะด้วยประการใดประการหนึ่ง จึงได้
ทรงเพิ่มอนุบัญญัติดัดแปลงในภายหลัง ว่ายังให้สำเร็จผลที่มุ่งหมายเดิม หรือ

กลายเป็นอื่นไปแล้ว แต่ยังคงต้องถือไปตามธรรมเนียมของภิกษุ อนึ่ง พึงใส่ใจถึงพระบัญญัติ ประการเฉพาะกาลประเทศอันเป็นไปในสมัยนั้น ครั้นกาลล่วงมานานและนำมาใช้ในประเทศอื่นเป็นไปไม่สะดวก ไม่มีใครจะแก้ไขได้ ภิกษุทั้งหลายในประเทศนั้น ในกาลนั้น จึงหันหาทางหลีกเลี่ยงประเพณีบ้าง เล็กเสียดังเคยบ้าง เมื่อใคร่ครวญเห็นเช่นนี้แล้ว พึงนำความประพฤติกว้างให้สำเร็จผลที่มุ่งหมายของพระวินัย และให้สำเร็จอานิสงส์ คือได้ความขึ้นบานว่าได้ประพฤติดังงาม ไม่ต้องได้ความเดือดร้อนเพราะเหตุประพฤติดุสเสวรา หรือประพฤติกว้างและไม่เกิดมานะความถือตัวและดูหมิ่นผู้อื่น ควรมีเมตตาอารีแนะนำเพื่อนสหธรรมิก ที่ยังประพฤติกว้างให้ประพฤติกว้าง

อีกประการหนึ่ง พึงนึกว่าการบวชนั้น มีความสำคัญเป็นที่สุดเพราะทำในท่ามกลางสงฆ์ในโรงอุโบสถ และต่อหน้าพระพุทธรูปปฏิมา เมื่อบวชแล้วปฏิบัติ ย่อมได้อานิสงส์ กล่าวโดยสรุปเป็น ๓ ประเภท คือแก่ตนเอง แก่ผู้อื่น และแก่พระพุทธศาสนา อานิสงส์แก่ตนเอง หมายความว่า ได้ฝึกหัด กาย วาจา ใจ ให้อยู่ในเหตุผลที่ชอบ อานิสงส์แก่ผู้อื่นหมายความว่า ได้นำความปลานปลื้มได้ให้เขาชื่นชม ได้ให้เขาขมบุญบารมี คือเขาได้อุโมทนา นับตั้งแต่บิณฑบาต ญาติพี่น้องและบรรดาผู้เกี่ยวข้องทั้งมวล ตลอดจนถึงเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่บุพพการี อานิสงส์แก่พระพุทธศาสนา หมายความว่า ได้ช่วยสืบต่ออายุพระศาสนาส่งเสริมผู้ครองผ้ากาสาวพัสตร์ ขึ้นเป็นธงชัยของพระอรหันต์ให้โบกสะบัดสยายไป สมกับพระบาลีที่ว่า อปี รุชเสน ตัม วรํ การบวชประเสริฐกว่าการเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ

สรุปพระวินัยบัญญัติ จบ

๔๐

พระราชดำรัสในการทรงลาผนวช

ในคราว

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี

คณะรัฐมนตรี และประธานสภาผู้แทนราษฎร

เจ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ณ พระตำหนักเพชร

วันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ตามที่ข้าพเจ้าได้แจ้งด้วยวาจา เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ค.ศ. ๒๕๕๕ ว่าจะบรรพชาอุปสมบท
ในพระพุทธศาสนา นั้น บัดนี้ ข้าพเจ้าได้บรรพชาอุปสมบท และได้ถวายเป็นสังฆทานแล้ว ใน
วันนี้

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้ได้รับความร่วมมือช่วยเหลือในคราวนี้ โดยพร้อมเพรียง
เป็นพระพรหมบริวาร

ข้าพเจ้าขอขอบพระทัย สมเด็จพระบรมราชินี และขอใจสำนึก คณาจารย์ผู้มี
หน้าที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่ได้ช่วยกันบริหารการแผ่นดินให้เป็นไปด้วยดี

ขอท่านทั้งปวง จงมีส่วนได้รับกุศล อันจะพึงเกิดขึ้นแต่การบรรพชาอุปสมบท
ของข้าพเจ้านี้ โดยทั่วกัน

รายนามพระสงฆ์

ผู้เข้าร่วมสังฆสมาคมในพระราชพิธีทรงผนวช

ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

วันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

(เสร็จสังฆพิธีอุปสมบทกรรมเวลา ๑๖.๒๓ นาฬิกา)

๑. สมเด็จพระสังฆราช	วัดบวรนิเวศวิหาร	พระอุปัชฌายะ
๒. สมเด็จพระวันรัต	วัดเบญจมบพิตร	พระอนุสาสน์อาจารย์
๓. พระศาสนโศภน	วัดมกุฏกษัตริยาราม	พระกรรมวาจาจารย์
๔. สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์	วัดสระเกศ	
๕. พระอุบาล์คุณูปมาจารย์	วัดสุทัศน์เทพวราราม	
๖. พระพิมลธรรม	วัดมหาธาตุ	
๗. พระพรหมมุนี	วัดบวรนิเวศวิหาร	
๘. พระธรรมโกศาจารย์	วัดราชาธิวาสวิหาร	
๙. พระธรรมดิลก	วัดพระเชตุพนฯ	
๑๐. พระธรรมปาโมกข์	วัดราชบพิธ	
๑๑. พระธรรมไตรโลกาจารย์	วัดอรุณราชวราราม	
๑๒. พระธรรมธีรราชมหามุนี	วัดจักรวรรดิราชาวาส	
๑๓. พระธรรมปิฎก	วัดพระศรีมหาธาตุ	
๑๔. พระมงคลเทพมุนี	วัดหนองคาราม	
๑๕. พระมงคลทิพยมุนี	วัดทองธรรมชาติ	
๑๖. พระรัชชมงคลมุนี	วัดส้มพันธุวงศ์	
๑๗. พระเทพเวที	วัดสามพระยา	
๑๘. พระเทพเมธี	วัดราชบูรณะบุรี	จังหวัดชลบุรี

๓๘. พระเทพมุนี	วัดสังเวชวิศยาราม
๓๙. พระเทพโมลี	วัดราชาธิวาสวิหาร
๔๐. พระอมรวิมล	วัดบวรนิเวศวิหาร
๔๑. พระอมรโมลี	วัดโสมนัสวิหาร
๔๒. พระโศภนคณาภรณ์	วัดบวรนิเวศวิหาร
๔๓. พระกิตติวงศ์เวที	วัดเบญจมบพิตร
๔๔. พระมหานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร
๔๕. พระจุฬานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร
๔๖. พระไตรสรณรัช	วัดปรมัยยิกาวาส
๔๗. พระปัญญานิเทศน์	วัดบวรนิเวศวิหาร
๔๘. พระสารีบุตรสังวร	วัดบวรนิเวศวิหาร
๔๙. พระอุดมญาณมุนี	วัดชินวราราม จมหวัดปทุมธานี

รายนามพระผู้เจริญพระพุทฺธมณฑลและฉน
ในพิธีเสด็จขึ้นพระตำหนักชั้นหย้า
สมเด็จพระสังฆราช จัตุวาท

๒๒-๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๕

๑. พระพรหมมุนี
๒. พระรัตนธัชมุนี
๓. พระโศภนคณาภรณ์
๔. พระมหานายก
๕. พระจุตนาถ
๖. พระธำมศัลยวัชร
๗. พระปัญญาภิรมณ์มุนี

อนึ่ง พระราชาคณะทั้ง ๗ รูปนี้ ได้เป็นผู้เจริญพระพุทฺธมณฑลและรับพระราชทานฉน
หลังจากทรงประกาศถาตักขามท ในพระราชพิธีทรงตามนวย ณ พระตำหนักชั้นหย้า วันที่
๔-๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

คณะกรรมการอำนวยการจัดงาน
พระราชพิธีทรงพระผนวช
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
พุทธศักราช ๒๕๕๙

สภาผู้แทนราษฎรได้แสดงมติเห็นชอบด้วยโดยพระราชบริหาร ส่วนภาระในการทรงพระผนวชนั้น นายกรัฐมนตรี (จอมพล ป. พิบูลสงคราม) ได้มอบให้กระทรวงวัฒนธรรมเป็นเจ้าของงาน แต่ขอพระราชทานให้ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการประกอบด้วย

๑. พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร	ประธานกรรมการ
ประธานองคมนตรี	
๒. เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ (จิตร ณ สงขลา)	กรรมการ
องคมนตรี	
๓. จอมพลเรือ หลวงยุทธศาสตร์โกศล (ประยูร ศาสตรระจุ)	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม	
๔. พันเอก หลวงสวัสดิสรยุทธ (ดล บุนนาค)	กรรมการ
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวัฒนธรรม	
๕. นายพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์	กรรมการ
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และอธิบดีกรมตำรวจ	
๖. หม่อมเจ้าติลกฤทธิ กฤดากร	กรรมการ
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	
๗. พระยารามราชภักดี (ใหญ่ ศรีลัมภ์)	กรรมการ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย	
๘. หลวงวิเชียรแพทยาคม (เถียร วิเชียรแพทยาคม)	กรรมการ
ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	

๙. หลวงชำนาญอักษร (ศิริ เพ็ชรบุล)	กรรมการ
เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร	
๑๐. หม่อมทวีวงศ์ถวัลย์ศักดิ์ (หม่อมราชวงศ์เฉลิมลาภ ทวีวงศ์)	กรรมการ
เลขาธิการพระราชวัง	
๑๑. พลโท หม่อมหลวงخاب กุญชร	กรรมการ
อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	
๑๒. นายฟุ้ง ศรีวิจารณ์	กรรมการ
อธิบดีกรมการศาสนา	
๑๓. หลวงสัมฤทธิ์วิจิตรกรรม	กรรมการ
อธิบดีกรมโยธาเทศบาล	
๑๔. หม่อมราชวงศ์เทวาธิราช ป. มาลากุล	กรรมการ
สมุหพระราชพิธี	
๑๕. พันเอก หลวงบุรกรรมโกวิท (ล้อม บุรกรรมโกวิท)	กรรมการ
ผู้จัดการทั่วไปการไฟฟ้ากรุงเทพ	
๑๖. นายสุชีพ ปุญญานุภาพ	กรรมการ
เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม	และเลขานุการ

ให้มีหน้าที่เตรียมการทุกอย่าง กรรมการได้ประชุมและประสานงานระหว่างหน้าที่ต่างๆ

รวม ๓ ครั้ง

พระราชพิธีสถาปนาพระอิสริยยศและเลื่อนสมณศักดิ์

เนื่องในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกทรงผนวชครั้งนี้ ได้ทรงพระอนุสรณ์คำนึงถึงพระคุณูปการอันอนันต์ของสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ พระสังฆราช ผู้ได้ทรงปฏิบัติหน้าที่พระราชอุปัธยาจารย์ ทั้งๆ ที่มีพระอาการประชวรทุพพลภาพ ได้เอาพระทัยใส่ในอันที่จะถวายความรู้ทางพุทธศาสนา และถวายโอกาสให้ได้ทรงปฏิบัติสมณกิจให้ได้ผลเต็มตามภิกษุภาวะเป็นนานับประการ จึงได้มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีสถาปนาพระอิสริยยศ ขึ้นเป็นสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ขึ้น ณ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ ความแจ้งอยู่ในประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาซึ่งได้ลงในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๗๔ ตอนที่ ๖ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ แล้วนั้น

อนึ่ง ในโอกาสเดียวกันนี้ ยังมีพระเถรานุเถระที่ได้ปฏิบัติการณ์ของพระเดชพระคุณเป็นพิเศษ บางรูปอยู่ในฐานะสูงเต็มซีกชั้นแล้วบางรูปทรงคุณวุฒิถึงคราวที่จะได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์อยู่แล้ว บางรูปได้โปรดให้ยกย่องขึ้นเป็นพิเศษ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา อาทิ คือ

สมเด็จพระวันรัต สังฆนายก เจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตร พระอนุศาสนาจารย์ ดำรงสมณศักดิ์สูงสุดอยู่แล้ว

พระศาสนโศภณ^{๒๑} เจ้าอาวาสวัดมกุฏกษัตริยาราม พระกรรมวาจาจารย์ โปรดให้เป็น สมเด็จพระมหาธีรวงศ์

พระพรหมมุนี วัดบวรนิเวศวิหาร ทำหน้าที่รับเสด็จดูแลแทนเจ้าอาวาสเป็นครั้งคราวที่เจ้าอาวาสประชวร แต่ดำรงสมณศักดิ์สูงอยู่แล้ว

พระโสภณคณาภรณ์ วัดบวรนิเวศวิหาร พระพี่เลี้ยงฉลของพระเดชพระคุณใกล้ชิดตลอดเวลา เป็นพระธรรมวราภรณ์ พระราชาคณะชั้นธรรม

ส่วนพระราชาคณะในวัดบวรนิเวศวิหารรูปอื่น ๆ ก็ได้มีหน้าที่ถวายการสั่งสอนหรือสนองพระเดชพระคุณใกล้ชิดอย่างอื่น ๆ อีกทุกรูปที่มีทางเลื่อนสมณศักดิ์ได้ก็โปรดพระราชทานเลื่อนขึ้นเป็นพิเศษในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๔๙๙ แล้วเหมือนกัน

บทที่ ๓ จดหมายเหต
การอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณริมพระเกียรติฯ

การเตรียมงานอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณิมพระเกียรติฯ

พุทธศักราช ๒๕๕๔ เป็นปีมหามงคลยิ่งของพสกนิกรชาวไทย ที่ได้ร่วมในการเฉลิมฉลองอันยิ่งใหญ่ เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา ในการนี้รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการอำนวยการ และมีประธานศาลฎีกา องคมนตรี รัฐมนตรี ผู้บัญชาการเหล่าทัพทั้ง ๔ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ร่วมเป็นกรรมการ

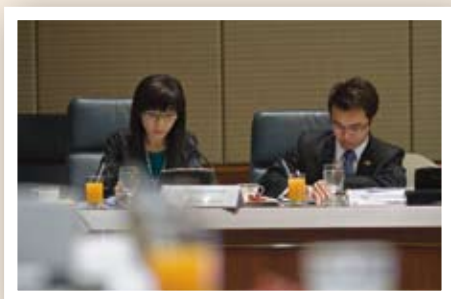
คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ ได้พิจารณานำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจัดงานและกิจกรรมเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้กำหนดระยะเวลาการจัดงาน หรือจัดงานและกิจกรรมเฉลิมฉลอง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ เป็นต้นไป จนถึงสิ้นสุดในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ ขึ้นเพื่อรับผิดชอบงานด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม รวมถึงแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี ตามแนวทางที่เคยปฏิบัติเนื่องในโอกาสมหามงคลที่ผ่านมา โดยมีภริยานายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีคู่สมรสคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ ได้รับมอบภารกิจสำคัญในการพิจารณาจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คณะคู่สมรสคณะรัฐมนตรีได้จัดประชุมเพื่อพิจารณากำหนดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม และวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ มีมติเห็นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าทั่วประเทศได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของคู่สมรสคณะรัฐมนตรี

เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสพิเศษปีมหามงคลนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งความดีและการแสดงความจงรักภักดีด้วยการทำความดีของประชาชนทั่วประเทศ ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ได้นำเสนอคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ ขออนุมัติดำเนิน “โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี” หรือ “โครงการ ๙๙๙ อุปสมบทเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา” โดยเชิญชวนประชาชนทุกหมู่เหล่าทั่วประเทศ ที่มีศรัทธาสมัครเข้ารับการอุปสมบท เพื่อถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งนี้ จะมีการคัดเลือกจากผู้สมัครทั่วประเทศจำนวน ๙๙๙ คน เข้าร่วมโครงการ เพื่อศึกษาพระธรรมวินัย ปฏิบัติธรรม ปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระพรถวายพระราชกุศล ระหว่างวันที่ ๙ - ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้ นับเป็นหนึ่งในกิจกรรมปฐมฤกษ์ในเขตการเฉลิมฉลอง

การดำเนินการรับสมัครและการคัดเลือก

คณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี ได้กำหนด สัดส่วนผู้อุปสมบทให้กระจายไปทั่วประเทศอย่างเป็นระบบ โดยวิธีแบ่งกลุ่มเจ้าภาพรับผิดชอบ ในการประกาศรับสมัครระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ คัดเลือก แล้วเสร็จในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ และรวบรวมรายนาม ประวัติส่งให้ คณะกรรมการฝ่ายพิธีสงฆ์พิจารณาตั้งฉายาพระสงฆ์แต่ละรูป

คณะกรรมการฯ ได้จัดสรรสัดส่วนผู้อุปสมบท โดยคำนึงถึงการกระจายโอกาสให้แก่ ประชาชนได้กระทำความดีถวายพระราชกุศลอย่างทั่วถึง ทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัด ต่างๆ ทั่วประเทศ ตลอดจนบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนี้

- ๑) สัดส่วนของจังหวัดต่างๆ จังหวัดละ ๑๑ คน รวม ๘๒๕ คน
- ๒) สัดส่วนของกรุงเทพมหานคร ๕๐ เขต เขตละ ๑ คน รวม ๕๐ คน
- ๓) สัดส่วนของกระทรวง ๒๐ กระทรวง กระทรวงละ ๒ คน รวม ๔๐ คน
- ๔) สัดส่วนของเหล่าทัพ
 - กองบัญชาการกองทัพไทย ๒ คน
 - กองทัพบก ๒ คน
 - กองทัพเรือ ๒ คน
 - กองทัพอากาศ ๒ คน
 - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒ คน
 - กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ๒ คน
- ๕) หน่วยงานดำเนินการจัดกิจกรรม หน่วยงานละ ๑ คน รวม ๗ คน
 - สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
 - สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 - สำนักพระราชวัง
 - สำนักราชเลขาธิการ
 - สำนักงบประมาณ

- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- กรมการศาสนา

๖) ภาคเอกชน รวม ๖๕ คน

- นักกีฬาที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ
- ศิลปินที่เป็นแบบอย่างที่ดี
- นักศึกษาที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ
- พนักงานบริษัท ห้างร้าน และพุทธศาสนิกชนที่สนใจทั่วไป

การรับสมัคร

ดำเนินการรับสมัครระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ ณ หน่วยงานดังต่อไปนี้

- ต่างจังหวัด ณ ศาลากลางจังหวัดทุกจังหวัด
- กรุงเทพมหานคร ณ สำนักงานเขต ทั้ง ๕๐ เขต
- กระทรวง/เหล่าทัพ/หน่วยงานดำเนินการ ณ หน่วยงานต้นสังกัด
- เอกชน ณ หน่วยงานต้นสังกัด หรือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

จังหวัดต่างๆ นั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ ร่วมกับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละจังหวัด

คุณสมบัติผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ

๑. มีสัญชาติไทย
๒. อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี บริบูรณ์
๓. มีความประพฤติดี ไม่เคยต้องโทษ
๔. ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ
๕. มีผู้รับรอง

* หมายเหตุ - ผู้มีอำนาจให้การรับรองผู้สมัคร มีดังนี้

- ๑) ผู้สมัครในสัดส่วนของจังหวัด
 - ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นายกเทศมนตรี นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด
- ๒) ผู้สมัครในสัดส่วนของกรุงเทพมหานคร
 - ผู้อำนวยการเขต ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- ๓) ผู้สมัครในสัดส่วนกระทรวง/เหล่าทัพ/หน่วยงานดำเนินการ
 - ผู้บังคับบัญชาในระดับต้นขึ้นไป
- ๔) ผู้สมัครในสัดส่วนภาคเอกชน
 - ผู้จัดการระดับแผนก หรือเทียบเท่า ขึ้นไป
 - หากผู้สมัครเป็นนักกีฬา นักศึกษา หรือศิลปิน ให้ผู้จัดการทีมนักกีฬา หรือผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีอำนาจให้การรับรอง

ผู้เข้าร่วมโครงการในสัดส่วนของกรุงเทพมหานคร/กระทรวง/เหล่าทัพ/หน่วยงานดำเนินการ และภาคเอกชน รวม ๑๗๔ คน บรรพชาอุปสมบท ศึกษาและปฏิบัติธรรม ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก และจาริกไปปฏิบัติธรรม ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม ตำบลโป่งตาลอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ส่วนผู้เข้าร่วมโครงการในสัดส่วนของจังหวัด จะบรรพชาอุปสมบท ศึกษาและปฏิบัติธรรม ณ วัดในจังหวัด ซึ่งมหาเถรสมาคมและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

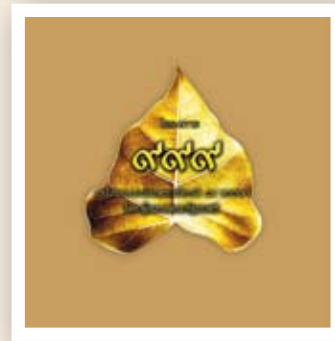
ระหว่างการอุปสมบท คณะกรรมการฯ กำหนดให้มีการเจริญพระพุทธมนต์ร่วมกันของพระสงฆ์ที่ร่วมโครงการ ๙๙๙ รูป เพื่อถวายพระราชกุศล ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในวันศุกร์ที่ ๒๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ เวลา ๑๔.๕๙ น.

การประชาสัมพันธ์โครงการ

ได้จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ ขนาด ๑.๕ x ๔ เมตร จำนวน ๑๐๐ ชุด จัดส่งไปทุกจังหวัดทั่วประเทศ ทุกกระทรวง โดยขอความร่วมมือจากผู้ว่าราชการจังหวัด และทุกกระทรวงให้แขวนป้ายประชาสัมพันธ์ดังกล่าว ณ ศาลากลางจังหวัด และกระทรวงจนถึงสิ้นเดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

การแถลงข่าวโครงการโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี ณ ห้องรับรองสีฟ้า ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๓๐ น. ซึ่งเป็นโครงการแรกของคู่สมรสคณะรัฐมนตรี และได้ประชาสัมพันธ์โครงการในสื่อต่างๆ

การจัดตั้งโครงการสาธารณกุศล

ได้เปิดบัญชีไว้ ๓ ธนาการ ชื่อบัญชีสำหรับการรับบริจาคว่า โครงการอุปสมบทเฉลิมพระเกียรติฯ ได้รับการประกาศจากกระทรวงการคลังให้เป็นองค์การสาธารณกุศลตาม ม. ๔๗(๓)(ข) แห่งประมวลรัษฎากร ลำดับที่ ๗๒๖ (สามารถนำไปเสร็จรับเงินไปหักลดหย่อนภาษีได้)

- บัญชีออมทรัพย์ ธนาการกรุงไทย สาขากระทรวงการคลัง
เลขที่ ๐๖๘-๐-๐๙๖๘๔-๑
- บัญชีออมทรัพย์ ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขานางเลิ้ง
เลขที่ ๐๐๐-๒-๘๙๙๙๙-๔
- บัญชีออมทรัพย์ ธนาการออมสิน สาขาพลโยธิน เลขที่ ๐-๒-๗๗๗๗๗๗๗๗๗-๕

จดหมายเหตุการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติฯ

การอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ระหว่างวันที่ ๖ ถึงวันที่ ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ในครั้งนี้ได้รวบรวมรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม ประมวลภาพ เรียงลำดับตามวัน เวลา และเหตุการณ์ เรียบเรียงเป็นจดหมายเหตุการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญทางประวัติศาสตร์ ให้พุทธศาสนิกชนเกิดความภาคภูมิใจและเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทในการสืบทอดพระพุทธศาสนาต่อไป

กำหนดการโครงการ
๙๙๙
อุปสมบทเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา
โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี
ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
และวัดศูนย์กลางของทุกจังหวัด
ระหว่างวันที่ ๖ - ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

วันพฤหัสบดีที่ ๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
และวัดศูนย์กลางของทุกจังหวัด

- ๑๕.๑๕ น. - ผู้ที่จะบรรพชา ๙๙๙ คน พร้อมกันบริเวณที่จัดไว้ ณ วัดพระราม ๙
กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร และวัดศูนย์กลางของทุกจังหวัดเพื่อ
เตรียมตัวอธิษฐาน
- ๑๕.๓๐ น. - ญาติของผู้ที่จะบรรพชาอธิษฐาน
- ๑๘.๐๐ น. - รับประทานอาหารเย็น

วันศุกร์ที่ ๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ ทำเนียบรัฐบาล และศาลากลางจังหวัด

- ๐๗.๐๐ น. - พระอุปัชฌาย์/พระพี่เลี้ยง/นาค ๙๙๙ คน เดินทางออกจากวัดพระราม ๙
กาญจนาภิเษก และวัดศูนย์กลางของทุกจังหวัด ไปยังสถานที่ทำพิธีรับมอบ
ผ้าไตร
- ❖ ที่กรุงเทพมหานครทำพิธี ณ ทำเนียบรัฐบาล โดยนายกรัฐมนตรีและ
ภริยา ประธานกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรส
คณะรัฐมนตรี เป็นประธาน
 - ❖ ที่ต่างจังหวัด ทำพิธี ณ ศาลากลางจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดและ
ภริยา เป็นประธาน

- ๐๗.๓๐ น. - พระอุปัชฌาย์/พระพี่เลี้ยง/นาค ๙๙๙ คน เดินทางถึงสถานที่ทำพิธีรับผ้าไตร
- พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง ฉันทกัฏฐาหารเช้า ณ ห้องสีฟ้า ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาลและศาลากลางจังหวัด
- นาค ๙๙๙ คน รับประทานอาหารเช้า ณ สถานที่ที่แต่ละจังหวัดจัดไว้
- ๐๘.๓๐ น. - คณะรัฐมนตรีและคู่สมรส เดินทางถึงตึกสันติไมตรีหลังนอก
- ๐๘.๕๐ น. - นายกรัฐมนตรีและภริยา เดินทางถึงตึกสันติไมตรีหลังนอก
- ผู้ว่าราชการจังหวัดและภริยา เดินทางถึงศาลากลางจังหวัด
- ๐๙.๐๐ น. - เริ่มพิธีรับผ้าไตร
- ❖ ในกรุงเทพมหานคร นาครับผ้าไตรจากนายกรัฐมนตรี ภริยา คณะรัฐมนตรี และคู่สมรส
- ❖ ในต่างจังหวัด นาครับผ้าไตรจากผู้ว่าราชการจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และหัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่จังหวัด (สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง ๑๑ ทำการถ่ายทอดสดพิธีใน กรุงเทพมหานคร และพิธี ณ จังหวัดตัวแทน ๔ ภาค)
- พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
- เสร็จพิธี พระอุปัชฌาย์/พระพี่เลี้ยง/นาค ๙๙๙ คน เดินทางกลับวัด
- ๑๐.๐๐ น. - เดินทางถึงวัด
- ๑๑.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารเพล แต่พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง
- ผู้จะบรรพชาอุปสมบททั้ง ๙๙๙ คน รับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๘.๐๐ น. - รับประทานอาหารเย็น
- ๑๙.๐๐ น. - ซ้อมขนานาค

**วันเสาร์ที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
และวัดศูนย์กลางของทุกจังหวัด**

- ๐๗.๑๕ น. - นาคผู้จะบรรพชาอุปสมบทรับประทานอาหารเช้า
- ๑๑.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสามเณร
- นาคผู้จะบรรพชาอุปสมบทรับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๒.๓๐ น. - นาคผู้จะบรรพชา พร้อมกันภายในพระอุโบสถ
- ❖ ในกรุงเทพมหานคร รองนายกรัฐมนตรี เดินทางถึงวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
- ❖ ในต่างจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือผู้แทนเดินทางถึงวัดศูนย์กลางของจังหวัด
- ๑๓.๐๐ น. - ประธานฝ่ายฆราวาสจัดรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยและถวายสักการะแด่พระสงฆ์
ผู้เป็นประธาน
- ประธานฝ่ายฆราวาสกล่าวรายงาน
- พระอุปัชฌาย์ ประกอบพิธีบรรพชา จำนวน ๙๙๙ รูป พร้อมกัน
- ๑๘.๐๐ น. - สามเณรซ้อมขนานนาค

**วันอาทิตย์ที่ ๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
และวัดศูนย์กลางของทุกจังหวัด**

- ๐๗.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารเช้าแด่พระภิกษุสามเณร
- ๐๘.๐๐ น. - สามเณรทั้ง ๙๙๙ รูป พร้อมกันบริเวณสถานที่ที่จะอุปสมบท
- ๐๘.๑๕ น. - รองนายกรัฐมนตรี (นายไทรรงค์ สุวรรณคีรี) และภริยา เดินทางถึงวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก เพื่อเป็นประธานในพิธีอุปสมบท จำนวน ๑๗๔ รูป
- ๐๘.๒๕ น. - ประธานฝ่ายฆราวาสจัดรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และถวายเครื่องสักการะ
แด่พระอุปัชฌาย์

- ❖ ในกรุงเทพมหานคร รองนายกรัฐมนตรี (นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี)
- ❖ ในต่างจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือผู้แทน

- ๐๘.๓๐ น. - ประธานฝ่ายสงฆ์ประกอบพิธีอุปสมบท จำนวน ๙๙๙ รูป เพื่อเฉลิมพระเกียรติถวายพระราชกุศลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔
- ๑๑.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารเพล
- ๑๘.๐๐ น. - ถวายน้ำปานะ

วันจันทร์ที่ ๑๐ - วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก และวัดศูนย์กลางของทุกจังหวัด

- ๐๖.๐๐ น. - ออกบิณฑบาต
- ๐๗.๑๕ น. - ฉน์ภัตตาหารเช้า
- ๐๘.๓๐ น. - ทำวัตรเช้า/ปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๐๙.๓๐ น. - ถวายความรู้โดยคณาจารย์ที่ได้รับอาราธนา
- ๑๑.๐๐ น. - ฉน์ภัตตาหารเพล
- ๑๓.๐๐ น. - ศึกษา/ปฏิบัติธรรม
- ๑๕.๓๐ น. - ทำกิจวัตรสงฆ์ ทำความสะอาดลานวัด
- ๑๖.๐๐ น. - ฉน์น้ำปานะ สรงน้ำ
- ๑๗.๐๐ น. - ทำวัตรเย็น/ปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๑๙.๐๐ น. - ฟังปาฐกถาธรรม/เจริญจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วันเสาร์ที่ ๑๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ (เฉพาะผู้อุปสมบทในเขต กรุงเทพมหานคร)

- ๑๓.๓๐ น. - พระนวกะ ๑๗๔ รูป เดินทางออกจากวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก ไปยัง วัดมกุฏกษัตริยาราม อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อปฏิบัติธรรม
- ๑๖.๐๐ น. - เดินทางถึงวัดมกุฏกษัตริยาราม
- ฉันทน์น้ำปานะ สรงน้ำ
- ๑๗.๐๐ น. - ทำวัตรเย็น/ปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๑๙.๐๐ น. - ฟังปาฐกถาธรรม/เจริญจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วันอาทิตย์ที่ ๑๖ - ๑๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม จังหวัด นครราชสีมา

- ๐๗.๐๐ น. - ออกบิณฑบาต
- ๐๙.๐๐ น. - ฉันทน์ภัตตาหารเช้า
- ๑๓.๐๐ น. - ชมวิดิทัศน์พุทธปณิธาน/ศึกษา/ปฏิบัติธรรม
- ๑๕.๓๐ น. - ทำกิจวัตรสงฆ์ ทำความสะอาดลานวัด
- ๑๖.๐๐ น. - ฉันทน์น้ำปานะ สรงน้ำ
- ๑๗.๐๐ น. - ทำวัตรเย็น/ปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๑๙.๐๐ น. - ฟังปาฐกถาธรรม/เจริญจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก

- ๑๓.๐๐ น. - พระนวกะ ๑๗๔ รูป เดินทางออกจากวัดมกุฏกษัตริยาราม มายังวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก

- ๑๕.๓๐ น. - ถึงวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
- ฉันทน์น้ำปานะ สรงน้ำ
- ๑๗.๐๐ น. - ทำวัตรเย็น/ปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๑๙.๐๐ น. - ฟังปาฐกถาธรรม/เจริญจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วันศุกร์ที่ ๒๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก

- ๐๙.๐๐ น. - ฉันทน์ภัตตาหารเช้า
- ๑๔.๐๐ น. - พระอุปัชฌาย์/พระพี่เลี้ยง/พระนวกะ ๑๑ รูป ที่อุปสมบท ณ วัดศูนย์กลางของทุกจังหวัด และพระอุปัชฌาย์/พระพี่เลี้ยง/พระนวกะ ๑๗๔ รูป ที่อุปสมบทในเขตกรุงเทพมหานคร เดินทางถึงวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พักรอ ณ พระระเบียง
- ๑๔.๓๐ น. - พระนวกะ ๙๙๙ รูป ขึ้นสู่อาสนสงฆ์ ในพระอุโบสถและพระระเบียง
- ๑๔.๔๕ น. - นายกรัฐมนตรีและภริยา พร้อมคณะรัฐมนตรีและคู่สมรส เดินทางถึงวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
- ๑๕.๐๐ น. - พระนวกะ ๙๙๙ รูป เจริญพระพุทธมนต์ ถวายพระพรชัยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๑๖.๐๐ น. - เดินทางกลับวัด
 - ❖ พระนวกะที่อุปสมบทในกรุงเทพมหานคร กลับวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
 - ❖ พระนวกะที่อุปสมบทในจังหวัดใกล้เคียงกลับวัดที่อุปสมบท
 - ❖ พระนวกะที่อุปสมบท ณ จังหวัดห่างไกล เดินทางไปจำวัด ณ วัดที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและกรมการศาสนาจัดไว้และเดินทางกลับในวันที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

**วันเสาร์ที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
และวัดในจังหวัดใกล้เคียง**

- ๐๗.๐๐ น. - ออกบิณฑบาต/ฉันภัตตาหารเช้า
- ๐๙.๐๐ น. - ศึกษา/ปฏิบัติธรรม
- ๑๓.๐๐ น. - ศึกษา/ปฏิบัติธรรม
- ๑๕.๓๐ น. - ทำกิจวัตรสงฆ์ ทำความสะอาดลานวัด
- ๑๖.๐๐ น. - ฉันทน์น้ำปานะ สรงน้ำ
- ๑๗.๐๐ น. - ทำวัตรเย็น/ปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๑๙.๐๐ น. - ฟังปาฐกถาธรรม/เจริญจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

**วันอาทิตย์ที่ ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
และวัดศูนย์กลางของทุกจังหวัด**

- ๐๗.๐๐ น. - ฉันทน์ภัตตาหารเช้า
- ๑๕.๐๐ น. - พระนวกะ ๙๙๙ รูป พร้อมกัน ณ สถานที่ที่จัดพิธีถวายวุดมิบัติร
- ๑๕.๓๐ น. - ประธานฝ่ายฆราวาสเดินทางถึงวัดเพื่อถวายวุดมิบัติร
 - ❖ ในเขตกรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน
 - ❖ ในต่างจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้แทนเป็นประธาน
- พิธีถวายวุดมิบัติรให้กับพระนวกะทั้ง ๙๙๙ รูป
- พิธีขอขมา และลาสิกขา

วันพฤหัสบดีที่ ๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ พิธีชริบผมนาค

พิธีชริบผมนาคในส่วนกลาง ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร

เวลา ๑๒ นาฬิกา ผู้จะบรรพชาอุปสมบทในส่วน
ของกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๗๔ คน รายงานตัว ณ
วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก ข้าราชการผู้มาร่วมพิธีเข้านั่ง
ภายในปะรำพิธี ๒ หลัง ซึ่งตั้งอยู่บริเวณติดกับสระน้ำ
ด้านทิศตะวันออก ๑ หลัง และตั้งอยู่บริเวณติดกับพระอุโบสถ
ด้านทิศตะวันออก ๑ หลัง

เวลา ๑๔ นาฬิกา ผู้จะบรรพชาอุปสมบท เข้านั่งเป็นแถวตอนเรียง ๓ ภายในระเบียบ
ด้านทิศตะวันตกของพระอุโบสถ หันหน้าไปทางพระอุปัชฌาย์ซึ่งนั่งทางทิศเหนือ ส่วนบิดา
มารดา และญาติ นั่งเก้าอี้ที่จัดเตรียมไว้ทางทิศตะวันตกตลอดแนวระเบียบ

เวลา ๑๔ นาฬิกา ๔๐ นาที
 พระธรรมบัณฑิต (อภิพล) เจ้าอาวาสวัด
 พระราม ๙ กาญจนภิเษก พระอุปัชฌาย์
 เข้าสู่มณฑลพิธีนั่งยังเก้าอี้ที่จัดเตรียมไว้
 จากนั้นนายบุญปลอด มะม่วงแก้ว ผู้แทน
 ผู้จะบรรพชาอุปสมบท ถวายเครื่องสักการะ
 ประกอบด้วยพานดอกไม้ธูปเทียนแพ แต่
 พระธรรมบัณฑิต พระอุปัชฌาย์ ผู้จะบรรพชา
 อุปสมบททั้งหมดกราบพระอุปัชฌาย์ ๓ ครั้ง

เสร็จแล้วหันหน้าไปทางด้านทิศตะวันออก ทำพิธีกราบขอขมาบิดา มารดา และกล่าวขอขมา

จากนั้นผู้จะบรรพชาอุปสมบท ทயอยให้
พระธรรมบัณฑิต พระอุปชฌาย์ ขริบผม

เวลา ๑๔ นาฬิกา ๔๙ นาที ผู้จะบรรพชาอุปสมบท กราบขอขมาบิดา มารดา และญาติ
 เสรีแล้วบิดา มารดา และญาติขริบผม แล้วเดินไปนั่งรอบสระน้ำ พระพี่เลี้ยงโกนผมจนาค เป็นอัน
 เสร็จพิธี

ประมวลภาพพิธีขริบผมในสวนภูมิภาค

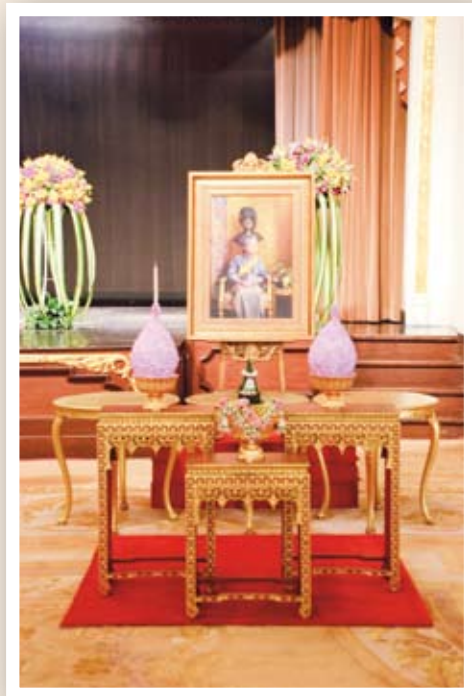

วันศุกร์ที่ ๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔
พิธีรับผ้าไตรพระราชทาน
สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี
และพิธีมอบผ้าไตรแก่นาคในโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป

พิธีรับผ้าไตรพระราชทานสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา
สิริโสภาพัณณวดี และพิธีมอบผ้าไตรแก่นาคในโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป
ในส่วนกลาง ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

นาคผู้ผ่านพิธีรับผม เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ เข้าพิธี
รับมอบผ้าไตร ประกอบด้วยผ้า ๓ ผืนของภิกษุ ได้แก่ อันตราวาสก (สบง) อุตตราสงค์ (จีวร) และ
สังฆาฏิ (ผ้าทาบ) ในการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณริณพระเกียรติถวายพระราชกุศลแด่พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธี
มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕
ธันวาคม ๒๕๕๔ ในวาระนี้สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ
เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี
ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานผ้าไตร จำนวน
๙๙ ไตร เพื่อถวายพระอุปัชฌาย์ โดยนายก
รัฐมนตรีทำพิธีรับผ้าไตรพระราชทาน แล้วเป็น
ประธานฝ่ายฆราวาส ในพิธีมอบผ้าไตร สมเด็จพระ
พระวันรัต (พรหมคุณโต) เป็นประธานฝ่ายสงฆ์
เมื่อวันศุกร์ที่ ๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔
ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

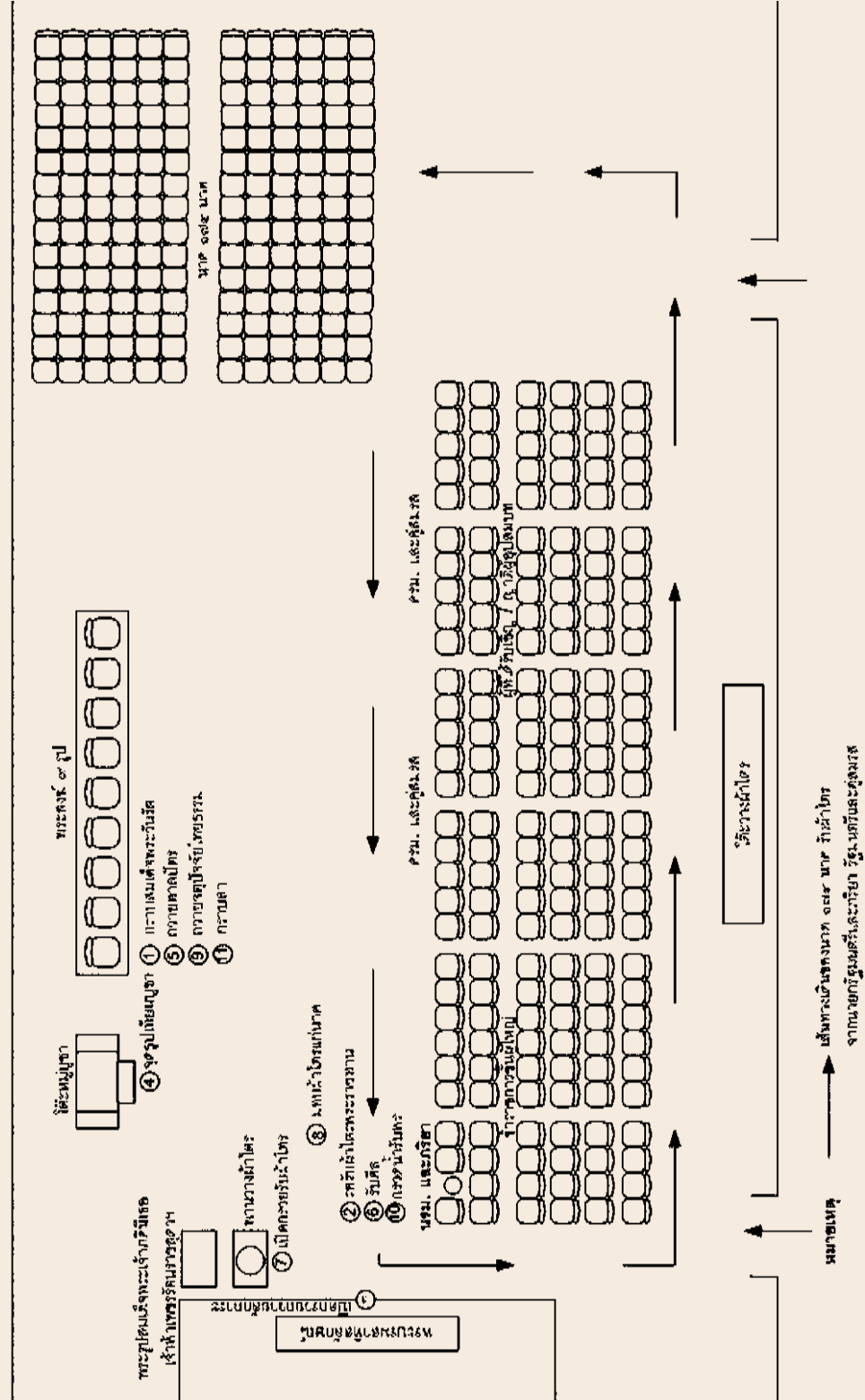
การจัดเตรียมสถานที่

ภายในตึกสันติไมตรี หลังนอก บนเวทีประดิษฐานพระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมพุ่มดอกไม้สดและพานกรวยกระทงดอกไม้ธูปเทียนแพ เบื้องล่างเวทีทางทิศตะวันออกประดิษฐานพระรูปสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี พร้อมพุ่มดอกไม้สด และพานกรวยกระทงดอกไม้ธูปเทียนแพ

ถัดมาตั้งโต๊ะหมู่บูชา และอาสนสงฆ์สำหรับพระสงฆ์ ๙ รูป ทำอาสนสงฆ์วางเก้าอี้สำหรับพระพี่เลี้ยงและนาค เบื้องหลังอาสนสงฆ์ตั้งโต๊ะสำหรับวางเครื่องจตุปัจจัยไทยธรรม และพัตรอง ด้านทิศตะวันตกวางเก้าอี้สำหรับนายกรัฐมนตรีนั่งและภริยา คณะรัฐมนตรีและคู่สมรส และแขกผู้มีเกียรติ ผู้ร่วมพิธี ปลายสุดห้องทิศใต้ตั้งโต๊ะสำหรับวางผ้าไตรซึ่งจัดเตรียมไว้บนตะลุ่มมุก

แผนผังพิธีมอบผ้าไตรการบรพราหมณ์อุปสมบท
ถวายพระราชาศฤงคารสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔
วันศุกร์ที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๔ เวลา ๐๘.๓๐ น.
ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

เวลา ๖ นาฬิกา ๕๐ นาที พระพี่เลี้ยง และ
 นาคจากวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก เดินทางถึง
 ตึกสันติไมตรี พระพี่เลี้ยงรับถวายภัตตาหารเช้า
 ณ ห้องสีฟ้า นาคจำนวน ๑๗๔ นาค และญาติที่มา
 ร่วมพิธีรับประทานอาหารเช้า ณ ตึกสันติไมตรี หลังใน
 เสร็จแล้วเข้านั่งประจำที่ ณ ตึกสันติไมตรี หลังนอก

เวลา ๘ นาฬิกา ๓๐ นาที คณะรัฐมนตรี
 และคู่สมรส หัวหน้าส่วนราชการ และแขกผู้มีเกียรติ
 เข้านั่งประจำที่ ณ ตึกสันติไมตรี หลังนอก

เวลา ๘ นาฬิกา ๕๐ นาที นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และนางพิมพ์เพ็ญ เวชชาชีวะ ภริยา เดินทางถึงดึกสันต์ไมตรี หลังนอก

พระสงฆ์ ๙ รูป ที่จะเจริญพระพุทธมนต์ คือ สมเด็จพระวันรัต วัดบวรนิเวศวิหาร พระพรหมเวที วัดไตรมิตรวิทยาราม พระพรหมสุธี วัดสระเกษ พระพรหมมุนี วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม พระธรรมบัณฑิต วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก พระเทพดิลก วัดปทุมวนาราม พระราชวิสุทธิโกศล วัดพิชยญาติการาม พระอรรณภกิจโกศล วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก พระญาณดิลก วัดมกุฏกษัตริยาราม เข้านั่งยังอาสนสงฆ์ นายกรัฐมนตรีและภริยา กราบนมัสการ

เจ้าพนักงานจากวังรื่นฤดีเชิญผ้าไตรพระราชทานมาวางหน้าพระรูปสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

นายกรัฐมนตรีเปิดกรวยกระทง
ดอกไม้ ถวายสักการะพระบรมสาทิสลักษณ์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากนั้นจุด
ธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

นายกรัฐมนตรีและภริยาถวาย
พัตรองที่ระลึกแด่พระสงฆ์ทั้ง ๙ รูป

เจ้าหน้าที่กรมการศาสนาอาราธนาศีล สมเด็จพระวันรัต ประธานสงฆ์ให้ศีล จบแล้ว
พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

นายกรัฐมนตรีเปิดกรวยกระทง
ดอกไม้ หน้าพระรูปสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ
เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี
แล้วทำพิธีรับผ้าไตรพระราชทานจำนวน
๙๙ ไตร สำหรับพระอุปชาย

นายกรัฐมนตรีและภริยา คณะรัฐมนตรีพร้อมคู่สมรส และแขกผู้มีเกียรติ มอบผ้าไตรแก่นาค จำนวน ๑๗๔ นาค ระหว่างนั้นพระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา

เวลา ๙ นาฬิกา ๓๐ นาที นายกรัฐมนตรีและภริยา ถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแด่
พระสงฆ์ ๙ รูป พระสงฆ์อนุโมทนา เป็นอันเสร็จพิธี

ประมวลภาพพิธีมอบผ้าไตรแก่นาค
 ในโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป ในถ้ำนฤมิภาค
 ซึ่งจัดขึ้นพร้อมกับพิธีฯ ที่ทำเนียบรัฐบาล

วันเสาร์ที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ พิธีบรรพชาสามเณร

พิธีบรรพชาสามเณรในส่วนกลาง ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
การจัดเตรียมสถานที่

ปะรำพิธีตั้งอยู่ด้านหน้าพระอุโบสถ
ทางทิศเหนือ กองออกแบบและก่อสร้าง
ปะรำพิธี กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวง
มหาดไทย ออกแบบและติดตั้ง ประดับด้วย
ผ้าระบายสีเหลืองและสีขาว เสาประดับด้วย
ผ้าระบายสีครีม ฉากบังลมด้านหลังเป็นผ้า
ระบายสีครีม ด้านหน้าประดับด้วยไม้ดอกไม้
ประดับ ภายในจัดเตรียมโต๊ะเก้าอี้สำหรับ

ประธานฝ่ายสงฆ์ ประธานฝ่ายฆราวาส นาคผู้จะบรรพชาอุปสมบท และฆราวาส พัฒน
ปรับอากาศ และโทรทัศน์วงจรปิดสำหรับถ่ายทอดสดพิธีบรรพชาสามเณร

ปะรำฆราวาสจัดเตรียม
ไว้ ๓ ปะรำ ข้างสระน้ำทางทิศ
ตะวันออก ๒ ปะรำ และข้าง
พระอุโบสถทางทิศตะวันออก
๑ ปะรำ ประดับตกแต่งด้วยผ้า
ระบายสีเหลืองและสีขาว ภายใน
จัดวางเก้าอี้สำหรับฆราวาส พัฒน
ปรับอากาศ และโทรทัศน์วงจรปิด
สำหรับถ่ายทอดสดพิธีบรรพชา
สามเณร

บริเวณพระอุโบสถ
วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
จัดเตรียมสถานที่เป็น ๒ ส่วน
คือ ภายในพระอุโบสถจัดเตรียม
เครื่องสักการบูชาพระพุทธกาญจน
ธรรมสถิตพระประธาน ประกอบด้วย
พานพุ่มดอกไม้ รูปเทียน
แจกันดอกไม้ จัดโต๊ะหมู่บูชา ๒ ชุด
ด้านบนตั้งเครื่องบูชาประกอบด้วย
กระถางธูป เชิงเทียน อาสนสงฆ์
และติดตั้งเครื่องขยายเสียง

ภายนอกพระอุโบสถด้านหน้า
ตั้งโต๊ะหมู่ประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระรูป
สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตน
ราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ประดับ
พานพุ่มดอกไม้ และพานกรวยกระทง
ดอกไม้รูปเทียนแพ บริเวณระเบียงด้านทิศ
ตะวันตก ภายในจัดเตรียมอาสนสงฆ์
และพานกรวยกระทงดอกไม้รูปเทียนแพ
ด้านหน้านอกระเบียงทางทิศเหนือจัดโต๊ะ
วางพานผ้าไตรหน้าพระบรมฉายาลักษณ์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
พระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

เวลา ๑๒ นาฬิกา ๓๐ นาที อุบาสก อุบาสิกา นาคผู้จะบรรพชาอุปสมบท และฆราวาส
เข้านั่งประจำที่ในปะรำพิธีที่จัดเตรียมไว้

เวลา ๑๒ นาฬิกา ๔๒ นาที นางฉวีวรรณ ขจรประศาสน์ ผู้แทนพลตรี สนั่น
ขจรประศาสน์ รองนายกรัฐมนตรี ประธานฝ่ายฆราวาส เดินทางถึงมณฑลพิธี พระธรรมบัณฑิต
เจ้าอาวาสวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก ประธานฝ่ายสงฆ์ เข้านั่งในปะรำพิธี นางฉวีวรรณ
ขจรประศาสน์ กราบนมัสการ

เวลา ๑๒ นาฬิกา ๔๔ นาที
นางฉวีวรรณ ขจรประศาสน์ ประธานฝ่าย
ฆราวาส เดินขึ้นไปยังที่ประดิษฐาน
พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว และพระรูปสมเด็จพระเจ้า
ภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพ
ัฒณวดี ถวายความเคารพ แล้วเปิดกรวย
กระถางดอกไม้ถวายสักการะ เสร็จแล้ว
เข้าไปภายในพระอุโบสถ จุดธูปเทียนบูชา
พระรัตนตรัย จากนั้นลงจากพระอุโบสถ
เข้าสู่ปะรำพิธี ถวายพานกรวยกระถาง
ดอกไม้ธูปเทียนแพแด่พระธรรมบัณฑิต
ประธานฝ่ายสงฆ์ กราบ แล้วกล่าวรายงาน

คำกล่าวรายงาน

กราบนมัสการ พระเดชพระคุณพระธรรมบัณฑิต

ดิฉัน นางฉวีวรรณ ขจรประศาสน์ ในนามรัฐบาล รู้สึกลี้มปีติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ พระเดชพระคุณได้โปรดเมตตามาเป็นประธานในพิธีบรรพชาสามเณรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ โอกาสนี้ ดิฉันขอถวายรายงาน ความเป็นมาของโครงการฯ โดยสังเขป ดังนี้

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ คณะกรรมการฝ่ายกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคุณสมรสคณะรัฐมนตรี ได้กำหนดอุปสมบท ๙๙๙ รูป ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการ อุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔” การอุปสมบท ครั้งนี้ เฉพาะในกรุงเทพมหานคร มีจำนวน ๑๗๔ รูป จัด ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก สำหรับในส่วนภูมิภาค มีการอุปสมบทจังหวัดละ ๑๑ รูป รวม ๘๒๕ รูป โดยมีกำหนด การบรรพชาอุปสมบท ดังนี้

วันที่ ๖ มกราคม พิธีรับผมนาค จำนวน ๙๙๙ คน ทั่วประเทศ

วันที่ ๗ มกราคม พิธีมอบผ้าไตร ในกรุงเทพมหานคร ทำพิธี ณ ทำเนียบรัฐบาล โดยนายกรัฐมนตรีและภริยา เป็นประธาน ในส่วนภูมิภาคผู้ว่าราชการจังหวัดและภริยา เป็น ประธาน

วันที่ ๘ มกราคม พิธีบรรพชาสามเณร จำนวน ๙๙๙ รูป

วันที่ ๙ มกราคม พิธีอุปสมบท จำนวน ๙๙๙ รูป

วันที่ ๑๐ - ๑๑ มกราคม พระสงฆ์ทำการศึกษาและฝึกปฏิบัติธรรม

วันที่ ๒๑ มกราคม พระสงฆ์ ๙๙๙ รูป เจริญพระพุทธมนต์ถวายพระราชกุศลแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

วันที่ ๒๓ มกราคม พิธีมอบวุฒิบัตร และลาสิกขา

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ดิฉันขอกราบอาราธนาพระเดชพระคุณได้โปรด เมตตาบรรพชานาค จำนวน ๑๗๔ นาค เพื่อเฉลิมพระเกียรติ และถวายพระราชกุศลแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสืบไป

ขอกราบนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

พระธรรมบัณฑิต ประธานฝ่ายสงฆ์ เดินเข้าไปใน
พระอุโบสถนั่งยังอาสนสงฆ์ นางฉวีวรรณ ขจรประศาสน์
ประธานฝ่ายฆราวาส มอบผ้าไตรให้กับนาคผู้จะบรรพชา
อุปสมบทบริเวณหน้าพระบรมฉายาลักษณ์พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสร็จแล้วเดินทางกลับ

เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา นาคผู้จะ
บรรพชาอุปสมบท ชุดแรก จำนวน ๘๗ นาค
รับผ้าไตรแล้วอัมประณมมือเดินแถวเข้าไปนั่ง
ภายในพระอุโบสถ ส่วนนาคผู้จะบรรพชา
อุปสมบทที่เหลือ เมื่อรับผ้าไตรแล้วอัมประณมมือ
เข้าไปนั่งภายในปะรำพิธีที่เดิม นาคผู้จบบรรพชา
อุปสมบทชุดแรก กราบ พระธรรมบัณฑิต
พระอุปัชฌาย์ แล้วกล่าวคำขอบรรพชา

เสร็จแล้ว พระธรรมบัณฑิต พระอุปัชฌาย์ กล่าวอบรมแก่นาคผู้จะบรรพชาอุปสมบท แล้วดึงผ้าอังสะที่นาคถืออยู่ออกจากผ้าไตรสวมให้ นาคผู้จะบรรพชาอุปสมบทโน้มตัวเข้าหา แล้วยืนแขนขวาออกรับอังสะและผ้าไตรแล้วถอยหลังประมาณ ๑ ก้าว แล้วออกจากพระอุโบสถไปครองผ้าไตรบริเวณโดยรอบพระอุโบสถ เสร็จแล้วนาคผู้จะบรรพชาอุปสมบท ชุดสอง จำนวน ๘๗ นาค อุ้มผ้าไตรประณมมือเป็นแถวเข้านั่งภายในพระอุโบสถ แล้วประกอบพิธีเช่นเดียวกับนาคชุดแรก

นาคผู้จะบรรพชาอุปสมบทชุดแรกที่ครองผ้าไตรแล้วทยอยเข้านั่งภายในระเบียบ
ด้านตะวันตก ถวายพานกรวยกระทงดอกไม้ธูปเทียนแพแด่พระอุปัชฌาย์ กราบ แล้วกล่าว
คำขอสรณคมน์และศีล นาครับศีล ๑๐ ตามพระอุปัชฌาย์ทีละข้อ เสร็จแล้วสามเณรกราบ
พระอุปัชฌาย์ ๓ ครั้ง สามเณรถวายใบสมัครขออุปสมบทแด่พระอุปัชฌาย์ เสร็จแล้วเดินออก
จากระเบียง

เวลา ๑๕ นาฬิกา ๑๐ นาที
 สามเณรชุดแรกจำนวน ๘๗ รูป
 ที่บรรพชาแล้ว เข้านั่งในพระอุโบสถ
 กรวดน้ำอุทิศถวายพระราชกุศลแด่
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสร็จ
 แล้วกราบพระธรรมบ้นฑิต พระอุปัชฌาย์
 แล้วออกจากพระอุโบสถทางด้านหลัง
 สามเณรชุดต่อไปประกอบพิธีเช่นเดียว
 กับสามเณรชุดแรก เป็นอันเสร็จพิธี

ประมวลภาพพิธีบรรพชาสามเณรในส่วนภูมิภาค

วันอาทิตย์ที่ ๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ พิธีอุปสมบท

พิธีอุปสมบทในส่วนกลาง ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
การจัดเตรียมสถานที่

บริเวณหน้าพระอุโบสถ สถานที่ประกอบพิธีอุปสมบทภิกษุ ๑๗๔ รูป ในกรุงเทพมหานคร
ตั้งปะรำพิธีเมื่อวันที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ตั้งเก้าอี้สำหรับสามเณรผู้ขออุปสมบท
ประธานในพิธี ตลอดจนผู้มีเกียรติและญาติ ด้านหน้าทางทิศตะวันตก ตั้งโต๊ะสำหรับวางบาตร
ที่จะถวายสามเณรก่อนขึ้นสู่พระอุโบสถ

บนระเบียงพระอุโบสถหน้าประตูทางด้านทิศตะวันตก ประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระรูปสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี พร้อมพานกรวยกระถางดอกไม้รูปเทียนแพ

ภายในพระอุโบสถ เบื้องหน้าพระพุทธรูปกาญจนาธรรมสถิตพระประธาน ตั้งโต๊ะหมู่บูชาสำหรับประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และโต๊ะวางธูปเทียนเพื่อใช้ในพิธี ถัดมาด้านหน้าปูพรมและวางอาสนสงฆ์สำหรับพระอุปัชฌาย์พร้อมกันนี้เจ้าหน้าที่ได้เตรียมพานดอกไม้ธูปเทียนไว้สำหรับสามเณรถวายพระอุปัชฌาย์จำนวน ๓ พาน

เวลา ๗ นาฬิกา สามเณร ๑๗๔ รูป ซึ่งได้บรรพชาเมื่อวันที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก รับถวายภัตตาหารเช้า เสร็จแล้วพร้อมกันยังปะรำพิธี บริเวณหน้าพระอุโบสถ

เวลา ๘ นาฬิกา ๓๐ นาที นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี รองนายกรัฐมนตรี และนางนุช สุวรรณคีรี ภริยา เดินทางถึงวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก เพื่อเป็นประธานในพิธีอุปสมบท

นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี รองนายกรัฐมนตรี ถวายความเคารพ และเปิดกรวยกระทง ดอกไม้ธูปเทียนแพ ถวายสักการะพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระรูปสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

เสร็จแล้ว เข้าไปภายในพระอุโบสถ จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยและถวายเครื่องสักการะแด่พระธรรมบัณฑิต เจ้าอาวาสวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก พระอุปัชฌาย์

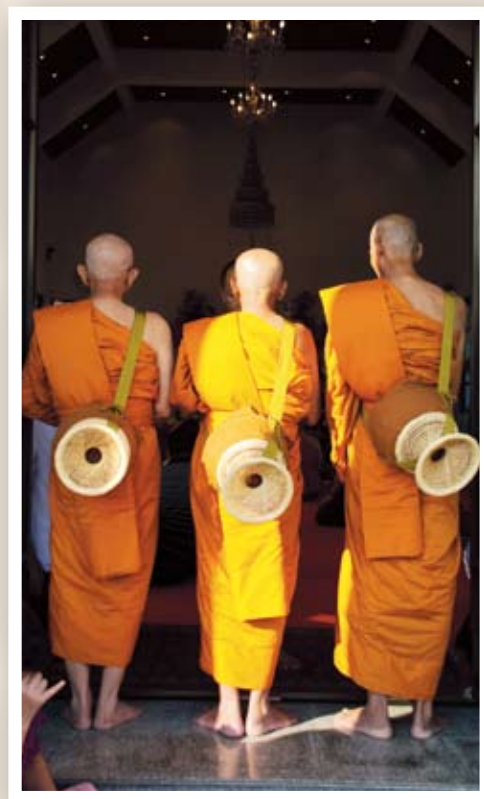
จากนั้นกลับเข้าปะรำพิธีถวายบาตรแก่สามเณร
ร่วมกับบิดา มารดา และญาติ จำนวน ๑๗๔ รูป และ
เข้าสู่พระอุโบสถอีกครั้งเพื่อร่วมในพิธีอุปสมบท

เวลา ๘ นาฬิกา ๔๐ นาที พระธรรมบัณฑิต เจ้าอาวาสวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก พระอุปัชฌาย์ ประกอบพิธีอุปสมบท สามเณรเดินเข้าเข้าไปถวายบาตรแด่พระอุปัชฌาย์ แล้วกราบ ๓ ครั้ง ถวายดอกไม้ธูปเทียน ขอนิสัย คือ ขออยู่ในสำนักและยินดีปฏิบัติตามหน้าที่ระหว่างกันและกัน เมื่อได้ยืนยันความตั้งใจที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำ อบรม ตักเตือน สั่งสอน ชอบด้วยธรรม ชอบด้วยวินัย แล้วพระอุปัชฌาย์แนะนำบริหารเครื่องใช้ให้ทราบเบื้องต้น คือ บาตรและผ้าไตร

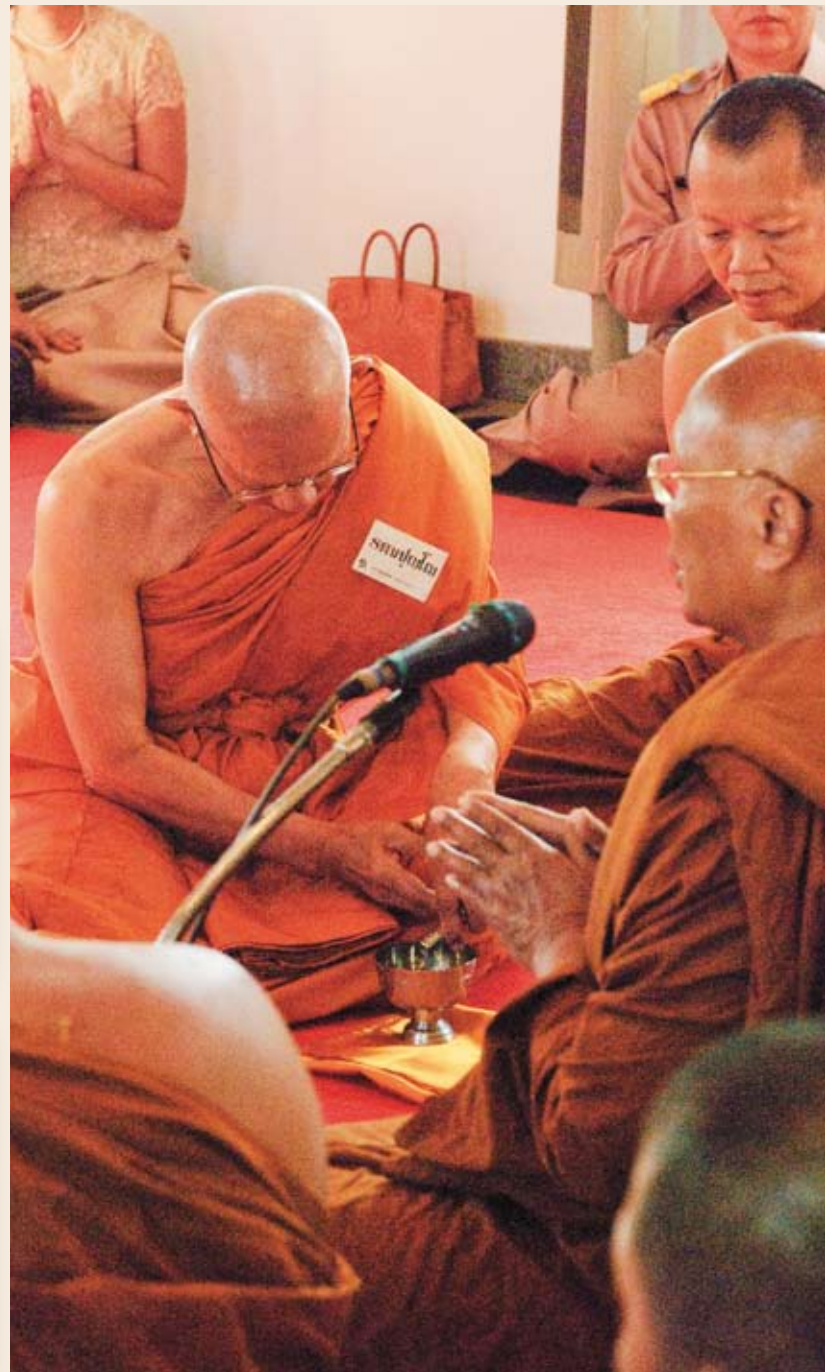

พระกรรมวาจาจารย์และอนุสาวนาจารย์คล้องบาตรให้ สามเณรประณมมือเดินเข้า
ถอยหลังออกไปยืนที่หน้าประตูพระอุโบสถ พระกรรมวาจาจารย์สวดถามตอบอันตรายิภกรรม
หรือเหตุขัดขวางการอุปสมบท

จากนั้น สามเณรกลับเข้ามาสู่ท่ามกลาง
สงฆ์ ประณมมือเดินเข้ามานั่งคุกเข่า กราบ ๓
ครั้ง เปล่งวาจาขออุปสมบท พระกรรมวาจาจารย์
และพระอนุสาวนาจารย์สวดสมมติตนเพื่อเป็น
ตัวแทนสงฆ์ถามอันตรายกธรรม แล้วสวดญัตติ
จตุตถกรรมวาจาเพื่อยกสามเณรขึ้นเป็นพระ
ภิกษุในพระพุทธศาสนา พระนวกะกรวดน้ำอุทิศ
ถวายพระราชาศุลแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เป็นอันเสร็จพิธี

พระนวกะเดินลงจากพระอุโบสถ
เพื่อทำพินทุกับผ้าซึ่งเป็นธรรมเนียมของ
พระภิกษุว่า จะต้องทำเครื่องนุ่งห่มและ
ของใช้บางอย่างให้ถูกต้องตามพระวินัย
เสียก่อน จึงจะนำไปใช้ได้ พระพี่เลี้ยง
แนะนำการทำพินทุกับผ้าให้ โดยใช้ปากกา
ทำจุดสามจุดให้เป็นมุมสามเหลี่ยม ที่มุม
ใดมุมหนึ่งของเครื่องใช้และเครื่องนุ่งห่ม
พร้อมกับเปล่งคำว่า อิมิ พินทุกับปิ กโรมิ
แล้วทำการอธิษฐานบริขารนั้น ได้แก่
สังฆาฏิ จีวร สบง บาตร ผ้าปูนั่ง
ผ้าปูที่นอน ผ้าอาบน้ำฝน

การประกอบพิธีอุปสมบทในครั้งนี้ กระทำคราวละ ๓ รูป โดยมีพระอุปัชฌาย์ ๗ รูป คือ สมเด็จพระวันรัต (พรหมคุตโต) พระธรรมบัณฑิต (อภิพล) พระธรรมวราภรณ์ (คณิสสร) พระธรรมธัชมนี (ญาณทโย) พระเทพดิลก (นนทโย) พระเทพโมลี (สุนทราภ) และพระอรรถกิจโกศล พิธีอุปสมบทแล้วเสร็จครบ ๑๗๔ รูป ในเวลา ๑๑ นาฬิกาเศษ ของวันจันทร์ที่ ๑๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

พระนวกะจะต้องอยู่ปฏิบัติพระอุปัชฌาย์อาจารย์ และเล่าเรียนพระธรรมวินัยอย่างจริงจัง เพื่อจะได้ปฏิบัติตามกิจของสงฆ์ตามพระธรรมวินัยได้อย่างถูกต้อง ให้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ตามคติของพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

ประมวลภาพพิธีอุปสมบทในส่วนภูมิภาค

วันจันทร์ที่ ๑๐ ถึงวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔
การปฏิบัติและศึกษาพระธรรม ณ วัดที่อุปสมบท

ผู้เข้าร่วมโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณิมพระเกียรติถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี เมื่ออุปสมบทเป็นพระนวกะแล้ว จำเป็นต้องศึกษาพระธรรมวินัยหลักธรรมตามคำสอนในพระพุทธศาสนา ฝึกปฏิบัติจิตภาวนา และปฏิบัติกิจวัตรสงฆ์อย่างสม่ำเสมอ

ตารางการฝึกอบรมและวัตรปฏิบัติ ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร

๐๖.๐๐ น.	- ออกบิณฑบาต
๐๗.๑๕ น.	- ฉน์ภัตตาหารเช้า
๐๘.๓๐ น.	- ทำวัตรเช้า/ปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๐๙.๓๐ น.	- ฟังปาฐกถาธรรม
๑๑.๐๐ น.	- ฉน์ภัตตาหารเพล
๑๓.๐๐ น.	- ศึกษา/ปฏิบัติธรรม
๑๕.๓๐ น.	- ทำกิจวัตรสงฆ์ ทำความสะอาดลานวัด
๑๖.๐๐ น.	- ฉน์น้ำปานะ สรงน้ำ
๑๗.๐๐ น.	- ทำวัตรเย็น/ปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๙.๐๐ น.	- ฟังปาฐกถาธรรม/เจริญจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เวลา ๕ นาฬิกา พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ ปฏิบัติกิจวัตรสงฆ์ เสร็จแล้ว พร้อมกันบริเวณถนนริมสระน้ำด้านทิศตะวันออก ตั้งแถวออกบิณฑบาตเป็น ๖ สาย ประกอบด้วย สายริมคลองลาดพร้าว สายริมฝั่งพระราม ๙ สายสถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง สายหมู่บ้านพลับพลา สายเลียบถนนพระราม ๙ (ปาปายั่ว) และสายโรงเรียนสมาคมไทย - ญี่ปุ่น เสร็จแล้วกลับมาตั้งแถวบริเวณหน้าศาลาการเปรียญ รับบิณฑบาตจากอุบาสกและอุบาสิกาที่มาทำบุญใส่บาตรที่วัด

เวลา ๗ นาฬิกา ๑๕ นาที พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ พร้อมกันบริเวณ
ลานโพธิ์ อุบาสกและอุบาสิกาประเคนภัตตาหารถวายพระสงฆ์ จากนั้นร่วมกรวดน้ำอุทิศ
ส่วนกุศล พระสงฆ์อนุโมทนา

เวลา ๘ นาฬิกา ๓๐ นาที พระอุปฌาย์ พระพีเลียง และพระนวกะ พร้อมกัน
ณ พระอุโบสถ อุบาสกและอุบาสิกาทั้งบริเวณทิศเหนือด้านหน้าพระอุโบสถ ประธานสงฆ์จุดธูป
เทียนบูชาพระรัตนตรัย จากนั้นร่วมกันสวดมนต์ทำวัตรเช้าปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชากุศล
แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เวลา ๙ นาฬิกา ๓๐ นาที พระอุปัชฌาย์ พระพีเลี้ยง และพระนวกะ พร้อมกันที่ ห้องประชุมชั้น ๒ โรงเรียนพระราม ๙ กาญจนภิเษก คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิถวายคำบรรยายให้ความรู้ในช่วงเช้า วันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระอรรถกิจโกศล** ถวายการบรรยาย เรื่องจริยวัตรและข้อปฏิบัติการเรียนรู้ วันที่ ๑๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระมหาฉัตรชัย สุธตตชโย** ถวายการบรรยายเรื่องสารนารูจากพระไตรปิฎก วันที่ ๑๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระศรีวิสุทธิกวี** ถวายการบรรยายเรื่องข้อปฏิบัติเกี่ยวกับพระสงฆ์ วันที่ ๑๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระ ดร. อนิลมาน ธम्मสากิโย** ถวายการบรรยายเรื่องต้นกำเนิดศากยวงศ์ของพระพุทธเจ้าและพระพุทธศาสนาในประเทศไทย และวันที่ ๑๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระมหาศีลปะ ธम्मสิปปโก** ถวายการบรรยายเรื่องพระพุทธศาสนากับการพัฒนาสังคม

เวลา ๑๑ นาฬิกา พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ พร้อมกันบริเวณ
ลานโพธิ์ อุบาสกและอุบาสิกาประเคนภัตตาหารถวาย จากนั้นร่วมกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล
พระสงฆ์อนุโมทนา

เวลา ๑๓ นาฬิกา พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ พร้อมกันที่ห้องประชุม
ชั้น ๒ โรงเรียนพระราม ๙ กาญจนานิเชก คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิถวายคำบรรยายให้ความรู้
ในช่วงบ่าย วันที่ ๑๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระธรรมบัณฑิต** ถวายการบรรยายเรื่อง
หลักธรรมหลักใจของการเป็นพระนวกะ วันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระราชญาณ
กวี** วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก ถวายการบรรยายเรื่องคุณลักษณะพิเศษของพระพุทธศาสนา
วันที่ ๑๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระมหานายก** วัดบวรนิเวศวิหาร ถวายการบรรยาย
เรื่องประเพณีใด ๆ ให้ใจมีศีล วันที่ ๑๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระราชญาณกวี**
ถวายการบรรยายเรื่อง Formatจิต Deleteกรรม วันที่ ๑๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔
พระราชวิสุทธิญาณ วัดบวรนิเวศวิหาร ถวายการบรรยายเรื่องความอดทนเป็นตบะอย่างยิ่ง
และวันที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระธรรมบัณฑิต** ถวายการบรรยายเรื่อง
ธรรมเตือนจิต ความไม่ประมาทในตน

เวลา ๑๕ นาฬิกา ๓๐ นาที พระอุปัชฌาย์ พระพีเลียง และพระนวกะ ทำกิจวัตรสงฆ์เสร็จแล้วทำความสะอาดภายในบริเวณวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก และจัดเตรียมสถานที่ทำวัตรเย็น จากนั้นฉันน้ำปานะ สรงน้ำ และเตรียมตัวทำวัตรเย็น

เวลา ๑๗ นาฬิกา พระอุปัชฌาย์ พระพีเลียง และพระนวกะ พร้อมกัน ณ พระอุโบสถอุบาสกและอุบาสิกาในบริเวณทิศเหนือด้านหน้าพระอุโบสถ ประธานสงฆ์จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย จากนั้นร่วมกันสวดมนต์ทำวัตรเย็นปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เวลา ๑๙ นาฬิกา พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ พร้อมกัน ณ ลานหน้า พระอุโบสถ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก ฟังปาฐกถาธรรมจากคณาจารย์ วันที่ ๑๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระธรรมเมธาภรณ์** วัดบวรนิเวศวิหาร ปาฐกถาธรรมเรื่องบวชดีอย่างไร ทำไมต้องบวช วันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **ดร. สุมะธ ตันติเวชกุล** เลขาธิการมูลนิธิ ชัยพัฒนา ปาฐกถาธรรมเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามวิถีพุทธ วันที่ ๑๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พลเอก ฉัตร บุษยทัต** ปาฐกถาธรรมเรื่องพระราชกรณียกิจ วันที่ ๑๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระเทพโมลี** วัดราชผาติการาม ปาฐกถาธรรมเรื่องทำอย่างไร ให้ใจกลัวบาป วันที่ ๑๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระสาสนโสภณ** วัดโสมนัสวิหาร ปาฐกถาธรรมเรื่องมหาสติปัฏฐาน ๔ และวันที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **นายสด แดงเอียด** อธิบดีกรมการศาสนา ปาฐกถาธรรมเรื่องหน้าที่ชาวพุทธ

วันที่ ๑๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔
 นายกรัฐมนตรีใส่บาตรและถวายภัตตาหารเช้าแด่พระภิกษุ
 พระนวกะ และสามเณร วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
 ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ประมวลภาพการปฏิบัติและศึกษาพระธรรม
ณ วัดที่อยู่ป่าในสัณภูมิภาค

วันเสาร์ที่ ๑๕ ถึงวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔
การปฏิบัติและศึกษาพระธรรม ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม จังหวัดนครราชสีมา

พระนวกะที่อุปสมบท ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๗๔ รูป เดินทางไปปฏิบัติและศึกษาพระธรรม ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างวันที่ ๑๕ ถึง ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ โดยปฏิบัติกิจวัตรสงฆ์ ดังนี้

เวลา ๕ นาฬิกา พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ ปฏิบัติกิจวัตรสงฆ์เสร็จแล้ว พร้อมกัน ณ พระอุโบสถ ร่วมกันสวดมนต์ทำวัตรเช้าปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เวลา ๗ นาฬิกา พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ พร้อมกัน ณ บริเวณศาลาอเนกประสงค์ อุบาสกและอุบาสิกาประเคนภัตตาหารถวายพระสงฆ์ จากนั้นร่วมกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล พระสงฆ์อนุโมทนา

เวลา ๘ นาฬิกา พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ พร้อมกัน ณ พระอุโบสถ ประธานสงฆ์จัดรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย จากนั้นร่วมกันสวดมนต์ปฏิบัติจิตภาวนา ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เวลา ๙ นาฬิกา พระอุปัชฌาย์ พระพีเลียง และ
พระนวกะ พร้อมกัน ณ บริเวณศาลาอเนกประสงค์
ตั้งแถวออกบิณฑบาตภายในบริเวณที่วัดจัดเตรียมไว้

เวลา ๑๐ นาฬิกา พระอุปัชฌาย์ พระพีเลี้ยง และพระนวกะ พร้อมกันบริเวณศาลา
อเนกประสงค์ อุบาสกและอุบาสิกาประเคนภัตตาหารถวายพระสงฆ์ จากนั้นร่วมกรวดน้ำอุทิศ
ส่วนกุศล พระสงฆ์อนุโมทนา

เวลา ๑๓ นาฬิกา พระอุปชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ พร้อมกัน ณ พระอุโบสถ
ฟังปาฐกถาธรรม และเจริญจิตภาวนา วันที่ ๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระเทพดิลก**
ปาฐกถาธรรมเรื่องธรรมรักษาจิต

เวลา ๑๕ นาฬิกา ๓๐ นาที พระอุปชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ ทำความสะอาด
ภายในบริเวณวัดมกุฏกษัตริยาราม เสร็จแล้วฉันน้ำปานะ สรงน้ำ และเตรียมตัวทำวัตรเย็น

เวลา ๑๗ นาฬิกา พระอุปชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ พร้อมกัน ณ พระอุโบสถ
ประธานสงฆ์จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย จากนั้นร่วมกันสวดมนต์ทำวัตรเย็น เติมน้ำจมน
ปฏิบัติจิตภาวนาถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และฟังปาฐกถาธรรมจาก
คณาจารย์ วันที่ ๑๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระญาณดิลก** ปาฐกถาธรรมเรื่องดูภูเขา
ให้ดูเรา ดูถ้าเขา ให้ดูถ้าเรา วันที่ ๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ **พระอาจารย์อุทัย สิรินโร**
อบรมกรรมฐานเบื้องต้น

วันที่ ๑๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ นางฉวีวรรณ ขจรประศาสน์ ภริยานายสนั่น ขจรประศาสน์ รองนายกรัฐมนตรี และนางทัศนีย์ ชาญวีร์กุล ภริยานายชวรัตน์ ชาญวีร์กุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ใส่บาตรถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ วัดมกุฏกษัตริยารามราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ในวันนี้ พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และพระนวกะ เดินทางขึ้นเขาใหญ่เพื่อปฏิบัติธรรม และศึกษาธรรมชาติของป่าไฟ

วันศุกร์ที่ ๒๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔
พิธีเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระราชกุศล
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

พระนวกะที่อุปสมบทในโครงการฯ ในส่วนภูมิภาค เดินทางถึงพุทธมณฑล อำเภอ
พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

เวลา ๙ นาฬิกา พระนวกะร่วมถ่ายรูปหมู่ที่บริเวณลานพระประธานพุทธมณฑล
จากนั้นเข้าชมพระคัมภีร์พุทธศาสนาโบราณ ซึ่งอัญเชิญจากสถาบันอนุรักษ์สเคอเยน
ราชอาณาจักรนอร์เวย์ มาประดิษฐาน ณ อาคารพิพิธภัณฑสถานพระพุทธศาสนา อำเภอ
พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่ ๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๕
กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๔ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องใน
โอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

เวลา ๑๑ นาฬิกา พระนวกะฉันภัตตาหารเพล ณ บริเวณโรงอาหารท่าเทียบเรือ
เสร็จแล้วเดินทางไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

เวลา ๑๔ นาฬิกา พระนวกะเดินทางถึงพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง เจ้าหน้าที่นิมนต์ขึ้นสู่พระอุโบสถ พระระเบียง และศาลารายรอบพระอุโบสถ ทั้งนี้มีพุทธศาสนิกชนที่มีจิตศรัทธาร่วมสวดมนต์ด้วย ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ปูเสื่อให้นั่งในบริเวณรอบพระอุโบสถ โดยพุทธศาสนิกชนจะได้รับแจกบทเจริญพระพุทธรูปถวายพระพรชัยมงคล และถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งจัดพิมพ์โดย มหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เวลา ๑๔ นาฬิกา ๓๐ นาที นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และนางพิมพ์เพ็ญ เวชชาชีวะ ภริยา พร้อมคณะรัฐมนตรีและคู่สมรส เดินทางถึงวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

เวลา ๑๕ นาฬิกา พระพรหมเวที กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดไตรมิตรวิทยาราม ประธานสงฆ์ จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

เจ้าหน้าที่กรมการศาสนาอาราธนาศีล ประธานสงฆ์ให้ศีล เจ้าหน้าที่อาราธนาพระปริตร พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ และเจริญจิตภาวนาถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

เวลา ๑๕ นาฬิกา ๕๐ นาที เสร็จพิธี พระสงฆ์เดินทางกลับยังวัดที่อุปสมบท

วันอาทิตย์ที่ ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔
พิธีขอขมา มอบวุฒิบัตร และลาสิกขา

พิธีขอขมา มอบวุฒิบัตร และลาสิกขาในส่วนกลาง ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
กรุงเทพมหานคร

พิธีขอขมา

เวลา ๙ นาฬิกา ๕๕ นาที พระนวกะ จำนวน ๑๗๓ รูป^๑ พร้อมกันที่ศาลาการเปรียญ
วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก จากนั้นพระธรรมบัณฑิต พระอุปัชฌาย์ เจ้าอาวาสวัดพระราม ๙
กาญจนาภิเษก และพระพี่เลี้ยงมาถึงศาลาการเปรียญ พระนวกะกราบพระธรรมบัณฑิต
พระอุปัชฌาย์ และพระพี่เลี้ยง แล้วกล่าวคำขอขมา ความว่า

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ^๒

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ

อุปัชฌายะ^๓ ปมาเคนะ ตัะวารัตตะเย นะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน^๔

ภันเตฯ

พระบุญปลอด มะม่วงแก้ว (รตนบุญโญ) ตัวแทนพระนวกะ ถวายพานกรวยกระทง ดอกไม้ธูปเทียนแพแด่พระธรรมบัณฑิต พระอุปัชฌาย์ จากนั้นพระนวกะกราบ พระธรรมบัณฑิต พระอุปัชฌาย์ กล่าวตอบว่า “**อะหัง ขะมามิ ตุมมะเหหิปี เม ขะมิตัปปัง**” พระนวกะผู้ขอมา รับว่า “**ขะมามะ ภัันเต**” จากนั้นพระธรรมบัณฑิต พระอุปัชฌาย์ แสดงธรรมเทศนาให้โอวาท แก่พระนวกะ

เสร็จแล้วพระนวกะตั้งแถวตอนเรียง ๑ เดินเข้าไปรับของที่ระลึกจากพระธรรมบัณฑิต พระอุปัชฌาย์ ประกอบด้วย หนังสือ กฐินพระราชทาน ๒๕๕๓ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และพระพิมพ์ พระไพรีพินาศ วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นอันเสร็จพิธี

พิธีมอบวุฒิบัตร

เวลา ๑๔ นาฬิกา ๕๐ นาที พระนวกะ จำนวน ๑๗๑ รูป^๖ อุบาสก อุบาสิกา พร้อมกันที่ห้องประชุมชั้น ๒ โรงเรียนพระราม ๙ กาญจนาภิเษก พระธรรมบัณฑิต ประธานฝ่ายสงฆ์ และพระพี่เลี้ยง เข้านั่งยังที่ที่จัดเตรียมไว้ นายสาโรจน์ กาลศิริศิลป์ นักวิชาการศาสนาชำนาญการ^๗ ชักซ้อมความเข้าใจพิธีมอบวุฒิบัตรกับพระนวกะ

เวลา ๑๕ นาฬิกา ๒๐ นาที นายนิพิฐ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ประธานฝ่ายฆราวาส เดินทางถึงห้องประชุมชั้น ๒ โรงเรียนพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กราบพระธรรมบัตินิต แล้วนั่งยังเก้าอี้ จากนั้นพระสงฆ์ ๙ รูป ขึ้นนั่งยังอาสนสงฆ์บนเวที

พระธรรมบัณฑิตจุดรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย เสร็จแล้ว นายนิพนธ์ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ถวายพานกรวยกระทงดอกไม้ธูปเทียนแพแด่พระธรรมบัณฑิต พระธรรมบัณฑิตมอบอุทิศบัตรแก่พระนวกะ พระสงฆ์ ๙ รูป เจริญชัยมงคล นายนิพนธ์ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมถวายของที่ระลึกแก่พระนวกะ ประกอบด้วย

๑. พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับพระสาทิสังลักษณ์สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
๒. หนังสือศึกษาพระพุทธศาสนาจากพระสูตร : ธรรมบรรยายสอนพระใหม่ พุทธศักราช ๒๕๓๑ - ๒๕๓๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้พิมพ์พระราชทานในการบำเพ็ญพระราชกุศลฉลองพระชันษา ๙๖ ปี สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร วันเสาร์ที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
๓. หนังสือคู่มือบทธวดมนต์ : อุบาสก อุบาสิกา หนังสือธรรมบุญชีวิต : พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม A CONSTITUTION FOR LIVING : Buddhist Principles for a fruitful and harmonious life
๔. หนังสือคู่มือประชาชน : เรื่องการปฏิบัติกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับครัวเรือน
๕. แผ่นซีดีพระธรรมกถาในการฝึกหัดอบรมจิต
๖. แผ่นดีวีดีภาพถ่ายโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี
๗. พระพิมพ์วัดบวรนิเวศวิหาร

เวลา ๑๕ นาฬิกา ๔๗ นาที พระธรรมบัณฑิตแสดงธรรมให้โอวาทแก่พระนวกะเรื่อง
“การใช้ชีวิตอย่างมีสติด้วยความไม่ประมาท” เสร็จแล้วพระสงฆ์ทั้งนั้นถวายอนุโมทนาถวาย
พระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นายนิพนธ์ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
วัฒนธรรม กราบลาพระธรรมบัณฑิต แล้วเดินทางกลับ เป็นอันเสร็จพิธี

พิธีลาสิกขา

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๑๕ นาที พระนวกะ จำนวน ๑๗๑ รูป พร้อมกัน ณ ศาลาการเปรียญ
จากนั้นพระนวกะปลงอาบัติเสร็จแล้วพระอรรคกิจโกศล ประธานสงฆ์ และพระพี่เลี้ยงเข้านั่ง
ยังอาสนสงฆ์

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๕๔ นาที พระนวกะผู้ลาสิกขา กราบพระประธาน สวดมนต์
บูชาพระรัตนตรัย จากนั้น พระนวกะแต่ละรูปตามลำดับ เปล่งวาจาลาสิกขา ต่อหน้า
พระอรรณโกศล ประธานสงฆ์ ความว่า

สิกขังปัจจักขามิ ข้าพเจ้าลาสิกขา

คิหิติมังหาเรถะ ขอท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นคฤหัสถ์
เสร็จแล้วกราบ

เวลา ๑๗ นาฬิกา ๓๖ นาที
 ผู้ลาสิกขาที่เปลี่ยนเครื่องนุ่งห่มเป็นชุด
 ขาววาสเรียบร้อยแล้ว กลับเข้าไปนั่งยัง
 ศาลาการเปรียญ กราบ ๓ ครั้ง สมาทานศีล
 แล้วกล่าวคำแสดงตนเป็น พุทธมามกะ
 เสร็จแล้วพระอรรณกิจโกศลแสดงธรรม
 ให้โอวาทเรื่อง “การรักษาศีล” พระสงฆ์
 ทั้งนั้นอนุโมทนาศีล ผู้ลาสิกขากรวดน้ำ
 และรับพร พระอรรณกิจโกศลประพรมน้ำ
 พระพุทธรูปแก่ผู้ลาสิกขา ผู้ลาสิกขา
 กราบ เป็นอันเสร็จพิธี

ประมวลภาพพิธีขอขมา มอญอุทฺตมบิตร และลาสิกขา
ในสวนภูมิภาค

ภาพหมู่พระนวกะ โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติฯ

กรุงเทพมหานคร (ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก)

กรุงเทพมหานคร (ณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก)

อุบลราชธานี อุตรธานี หนองบัวลำภู แพร่ ยะลา เลย มุกดาหาร เชียงราย

ประจวบคีรีขันธ์ สระแก้ว สุรินทร์ ลำพูน ยโสธร กำแพงเพชร พังงา แม่ฮ่องสอน ตราด ระนอง

ชุมพร สุราษฎร์ธานี พะเยา กระบี่ พัทลุง นครพนม สิงห์บุรี ปทุมธานี หนองคาย

สตูล นนทบุรี ขอนแก่น บุรีรัมย์ ตรัง สงขลา ศรีสะเกษ เพชรบุรี ภูเก็ต สระบุรี สุโขทัย ชัยนาท

ระยอง พระนครศรีอยุธยา ปัตตานี นราธิวาส ตาก เชียงใหม่ สกลนคร

นครนนายก สมนุทรวสารล่ำปาง ชัยภุมิ เพชรบูรณ สมนุทรวปารการ พิจิตร

พิษณุโลก กาญจนบุรี นครสวรรค์ ฉะเชิงเทรา สมุทรสงคราม น่าน กาฬสินธุ์ สุพรรณบุรี

มหาสารคาม ราชบุรี อุทัยธานี นครราชสีมา

ร้อยเอ็ด

รายชื่อวัดและพระอุปัชฌาย์โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติฯ

จังหวัด	วัด	พระอุปัชฌาย์
๑. กระบี่	วัดแก้วโกรวาราม	พระปัญญาธุรรณคณิ
๒. กรุงเทพมหานคร	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	สมเด็จพระวันรัต พระธรรมบัณฑิต พระธรรมวราภรณ์ พระธรรมธัชมนี พระเทพดิลก พระเทพโมลี และพระอรรถกิจโกศล
๓. กาญจนบุรี	วัดไชยชุมพลชนะสงคราม	พระราชวิสุทธิเมธี
๔. กาฬสินธุ์	วัดกลาง	พระครูอนุสรณ์ธรรมคุณ
๕. กำแพงเพชร	วัดพระบรมธาตุ	พระราชวชิรเมธี รองเจ้าคณะจังหวัด
๖. ขอนแก่น	วัดธาตุ	พระเทพกิตติรังษี เจ้าคณะจังหวัด
๗. จันทบุรี	วัดใหม่	พระเทพจันทมนี เจ้าคณะจังหวัด
๘. ฉะเชิงเทรา	วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์	พระเทพปัญญาเมธี เจ้าคณะจังหวัด
๙. ชลบุรี	วัดใหญ่อินทาราม	พระราชสิทธิวิมล รองเจ้าคณะจังหวัด
๑๐. ชัยนาท	วัดปากคลองมะขามเฒ่า	พระราชสุทธิโสภณ
๑๑. ชัยภูมิ	วัดไพร่พินาศ	พระวีระชัยสุนทร
๑๒. ชุมพร	วัดชุมพรรังสรรค์	พระครูศรีธรรมนิเทศ
๑๓. เชียงราย	วัดพระสิงห์	พระเทพสิทธินายก
๑๔. เชียงใหม่	วัดศรีโสดา	พระเทพโกศล เจ้าคณะจังหวัด
๑๕. ตรัง	วัดไร่พุ	พระครูศรีปัญญาภรณ์ รองเจ้าคณะจังหวัด
๑๖. ตราด	วัดโยธานิมิต วัดบางปรือ วัดแหลมมะขาม วัดบ่อไร่ วัดท่ากระท้อน และวัดห้วยโสม	พระเทพสุเมธมนี พระครูสิริธรรมรักขิต พระครูมนินท์จริยานุรักษ์ พระครูศรีปริยัตยานุโยค และพระครูกัลยาณานุรักษ์
๑๗. ตาก	วัดมณีบรรพตวรวิหาร	พระครูเมธีวรคุณ เจ้าคณะตำบลระแหง
๑๘. นครนายก	วัดอุดมธานี	พระราชวรนายก เจ้าคณะจังหวัด
๑๙. นครปฐม	วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร	พระศรีสุธรรมเวที
๒๐. นครพนม	วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร	พระเทพวรมณี เจ้าคณะจังหวัด
๒๑. นครราชสีมา	วัดสะแก	พระโสภณปริยัติวิธาน
๒๒. นครศรีธรรมราช	วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	พระเทพวินยาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัด
๒๓. นครสวรรค์	วัดนครสวรรค์	พระเทพปริยัติเมธี เจ้าคณะจังหวัด

จังหวัด	วัด	พระอุปัชฌาย์
๒๔. นนทบุรี	วัดบางอ้อยช้าง	พระธรรมกิตติมุนี เจ้าคณะจังหวัด
๒๕. นราธิวาส	วัดชลธาราสিংเห	พระเทพศีลวิสุทธิ เจ้าคณะจังหวัด
๒๖. น่าน	วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร	พระธรรมนันทโสภณ
๒๗. บุรีรัมย์	วัดกลาง	พระราชปรียัติกวี เจ้าคณะจังหวัด
๒๘. ปทุมธานี	วัดเขียนเขต	พระเทพรัตนสุธี และพระศรีปทุมเมธี
๒๙. ประจวบคีรีขันธ์	วัดคลองวาฬ	พระเทพสิทธิวิมล เจ้าคณะจังหวัด
๓๐. ปราจีนบุรี	วัดป่ามะไฟ	พระราชภัทรธาดา เจ้าคณะจังหวัด
๓๑. ปัตตานี	วัดมุจลินทวาปีวิหาร	พระสุทธิสัมพันธ์
๓๒. พระนครศรีอยุธยา	วัดกษัตราธิราชวรวิหาร	พระญาณไตรโลก
๓๓. พะเยา	วัดศรีโคมคำ	พระสุนทรภักดีคุณ
๓๔. พังงา	วัดประชุมโยธี	พระราชปัญญาสุธี และพระครูสุวดีธรรมรัต
๓๕. พัทลุง	วัดคูหาสวรรค์	พระราชปรียัติมุนี รองเจ้าคณะจังหวัด
๓๖. พิษณุโลก	วัดมงคลทับคล้อ	พระราชพุทธิเมธี
๓๗. พิษณุโลก	วัดศรีรัตนาราม	พระราชธรรมคณี เจ้าคณะจังหวัด
๓๘. เพชรบุรี	วัดมหาธาตุวรวิหาร	พระราชสุวรรณมุนี เจ้าคณะจังหวัด
๓๙. เพชรบูรณ์	วัดมหาธาตุ	พระเทพรัตนกวี เจ้าคณะจังหวัด และพระเพชรบูรณ์คุณาวสัย
๔๐. เพชร	วัดพระธาตุซ่อแฮ	พระราชวิสุทธิ เจ้าคณะจังหวัด
๔๑. ภูเก็ต	วัดท่าเรือ	พระวิสุทธิธรรมคณี
๔๒. มหาสารคาม	วัดมหาชัย	พระราชปรียัตยาทร รองเจ้าคณะจังหวัด
๔๓. มุกดาหาร	วัดบรรพตมโนรมย์	พระราชมุกดาหารคณี เจ้าคณะจังหวัด
๔๔. แม่ฮ่องสอน	วัดพระธาตุดอยกองมู	พระญาณวีรากร
๔๕. ยโสธร	วัดมหาธาตุ	พระราชรัตนกวี
๔๖. ยะลา	วัดเวฬุวัน	พระศรีสุธรรมเมธี เจ้าคณะจังหวัด
๔๗. ร้อยเอ็ด	วัดบึงพระลานชัย	พระธรรมฐิติญาณ เจ้าคณะภาค ๑๐
๔๘. ระนอง	วัดสุวรรณคีรีวิหาร	พระครูระนองคณาภิรักษ์
๔๙. ระยอง	วัดเนินพระ	พระราชสิทธินายก
๕๐. ราชบุรี	วัดเขาวัง	พระเทพวิสุทธิธารณ์
๕๑. ลพบุรี	วัดเสาธงทอง	พระธรรมมหาวิธานวัตร
๕๒. ลำปาง	วัดพระเจดีย์ขาวหลัง	พระราชจินดานายก เจ้าคณะจังหวัด
๕๓. ลำพูน	วัดพระธาตุหริภุญชัย	พระเทพมหาเจติยาจารย์ ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัด

จังหวัด	วัด	พระอุปัชฌาย์
๕๔. เลย	วัดศรีสุทธารวาส	พระราชสุเมธี ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัด
๕๕. ศรีสะเกษ	วัดเจียงอีศรีมงคลวราราม	พระราชกิตติรังสี เจ้าคณะจังหวัด
๕๖. สกลนคร	วัดแจ้งแสงอรุณ	พระเทพสิทธิโสภณ เจ้าคณะจังหวัด
๕๗. สงขลา	วัดแจ้ง	พระพิศาลสิกขกิจ
๕๘. สตูล	วัดชนาธิปเฉลิม	พระปัญญาคุณวิมล รองเจ้าคณะจังหวัด
๕๙. สมุทรปราการ	วัดชัยมงคล	พระราชสมุทรมณี เจ้าคณะจังหวัด
๖๐. สมุทรสงคราม	วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส	พระครูประภักตร์วรพินิจ รองเจ้าคณะอำเภออัมพวา
๖๑. สมุทรสาคร	วัดเจษฎาราม	พระราชสิทธิเวที เจ้าคณะจังหวัด
๖๒. สระแก้ว	วัดสระแก้ว	พระราชธรรมภาณี เจ้าคณะจังหวัด
๖๓. สระบุรี	วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร	พระศรีปริยัติเวที
๖๔. สิงห์บุรี	วัดพรหมบุรี	พระราชศาสนโมลี รองเจ้าคณะจังหวัด
๖๕. สุโขทัย	วัดราษฎร์ศรัทธาราม	พระราชวิมลเมธี เจ้าคณะจังหวัด และพระครูวิชัยคุณธาร รองเจ้าคณะอำเภอศรีสำโรง
๖๖. สุพรรณบุรี	วัดบรรหารแจ่มใส	พระครูธรรมสารรักษา
๖๗. สุราษฎร์ธานี	วัดท่าไทร	พระเทพพิพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัด
๖๘. สุรินทร์	วัดศาลาลอย	พระธรรมโมลี เจ้าคณะจังหวัด
๖๙. หนองคาย	วัดโพธิ์ชัย	พระเทพมงคลรังสี ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัด
๗๐. หนองบัวลำภู	วัดโพธิ์ชัยสมสะอาด	พระสุนทรพุทธิธาดา
๗๑. อ่างทอง	วัดอ่างทองวรวิหาร	พระราชสุวรรณเวที
๗๒. อำนาจเจริญ	วัดบ้านเก่าบ่อ	พระครูภาวนากิจจาทร
๗๓. อุตรธานี	วัดมณีมาวาส	พระเทพรัตนมุนี
๗๔. อุตรดิตถ์	วัดคลองโพธิ์	พระครูเกษมธรรมมาลังการ เจ้าคณะอำเภอเมืองอุตรดิตถ์
๗๕. อุทัยธานี	วัดมณีสถิตปิฎกราม	พระราชอุทัยกวี เจ้าคณะจังหวัด
๗๖. อุบลราชธานี	วัดมณีวนาราม	พระราชธีรจารย เจ้าคณะจังหวัด

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๑. นายภูมิ ภูประเสริฐ วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๒. นายกนกนคชา ชีวันนร วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๓. นายกมล กัลปอนันต์ชาญ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๔. นายกมล แพนงบุตตี วัดเขียนเขต จ.ปทุมธานี
๕. นายกมลภพ ชาตีพุก วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๖. นายกรวิทย์ เจริญวิศาล วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๗. นายกรัณย์ เกียรติสินนาท วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘. นายกฤษ เกตุภู วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๙. นายกฤษ ยาดา วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๑๐. นายกฤษณ์ บุญโสม วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร จ.นครพนม
๑๑. นายกฤษณ์ สุริยรินทร์ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๒. นายกฤษณะ แก้วราช วัดแจ้ง จ.สงขลา
๑๓. นายกฤษณะ จรรย์รักษ์ วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๑๔. นายกฤษณะ จันทร์ลอย วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร
๑๕. นายกฤษดา พงษ์ตา วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๑๖. นายกฤษดา ศรีสิงห์ วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๑๗. นายกฤษดา อิมสมโภชน์ วัดท่าเรือ จ.ภูเก็ต
๑๘. นายก่อเกียรติ จิตต์รุ่งเรือง วัดปากคลองมะขามเฒ่า จ.ชัยนาท
๑๙. นายก่อศักดิ์ พุทธชาติ วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๒๐. ร้อยเอก ก่อสกุล มณีนาค วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๒๑. นายกังวาน สิงหาศิลป์ วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๒๒. นายกัณญ์ชินิต เกษมสันต์ ณ อยู่ธยา วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๓. นายกันหา พันนุมา วัดบรรพตมโนรมย์ จ.มุกดาหาร
๒๔. นายกัมพู ผนวงศ์ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๕. นายกำพล นิมนโธธรรม วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๒๖. นายกิจฉพันธ์ คงเชิญ วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๒๗. นายกิจวิวัฒน์ ทองอุ่น วัดเขียนเขต จ.ปทุมธานี
๒๘. นายกิตติ ไชยสีเทา วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม
๒๙. นายกิตติ อ่วมใจอารีย์ วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส จ.สมุทรสงคราม
๓๐. นายกิตติพงษ์ คงคาสัย วัดใหม่ จ.จันทบุรี
๓๑. นายกิตติพงษ์ น้อยเรือง วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๓๒. นายกิตติพงษ์ บุญคง วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๓๓. นายกิตติพล จันทร์แดง วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๓๔. นายกิตติพัฒน์ จารุตุล วัดเนินพระ จ.ระยอง
๓๕. นายกิตติภัทร โพธิ์เกษม วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๓๖. นายกิตติศักดิ์ บุญภิญโญ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๓๗. นายกิตติศักดิ์ ศรีทอง วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๓๘. ดาบตำรวจ กิติ มนูญชัย วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๓๙. พลตรี กิตติพงษ์ เดชวงศ์สุทัศน์ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๔๐. นายเกชา จันทร์สมาน วัดไพรพินาศ จ.ชัยภูมิ
๔๑. นายเกรียงไกร บุญอินทร์สง วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๔๒. ดาบตำรวจ เกรียงศักดิ์ เดชขมมงคล วัดมณีบรรพตวรวิหาร จ.ตาก
๔๓. นายเกรียงศักดิ์ นามโพธิ์ชัย วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
๔๔. นายเกรียงศักดิ์ มีประโคน วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร จ.สระบุรี
๔๕. นายเกรียงศักดิ์ อิงค์ศิริไพศาล วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
๔๖. นายเกรียงศักดิ์ เอี่ยมศรี วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๔๗. นายเกษม สุขปรีชาธรรม วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๔๘. นายเกษม สุรินทร์ วัดพระธาตุซ่อแะ จ.แพร่
๔๙. นายเกียรติศักดิ์ มณีรัตน์ วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๕๐. นายเกียรติศักดิ์ มากักดี วัดปากคลองมะขามเฒ่า จ.ชัยนาท
๕๑. นายแก้ว สงสาร วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๕๒. นายแก้ว สุวรรณ วัดพระสิงห์ จ.เชียงราย
๕๓. นายโกมล คำพราว วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๔. นายโกเมศ จันทินิตย์ วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร
๕๕. นายโกศล โพธิ์สอน วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๕๖. นายไกรสร เนื่องจากหนู วัดอุดมธานี จ.นครนายก
๕๗. นายไกรสร บุญสนอง วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๕๘. นายจรศักดิ์ คงวิชาไพสิฐ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๕๙. นายขรรค์ชัย บุญถนอม วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
๖๐. พันเอก คงชีพ ตันตระวาณิชย์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๑. นายคชาชาญ พุทธเสน วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๖๒. นายคเชนทร์ สีโนทก วัดเขาวัง จ.ราชบุรี
๖๓. นายคณพศ สุทธิ วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร จ.นครพนม
๖๔. นายคณาเดช สุวรรณพิช วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
๖๕. นายคมกฤต วามนตรี วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๖๖. สิบโท คมเพชร วงศ์อำมาตย์ วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๖๗. นายคมสัน วานิชเจริญธรรม วัดใหม่ จ.จันทบุรี
๖๘. นายคมสันต์ บุญฤทธิ์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๙. นายครรชิต อินอ้อม วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๗๐. นายคำตา แก้วเจริญ วัดมัญฉิมาวาส จ.อุดรธานี
๗๑. นายคำมูล โคตรมหา วัดศรีสุทธาวาส จ.เลย
๗๒. นายคำณ พุ่มเทียน วัดคลองโพธิ์ จ.อุดรดิตถ์
๗๓. นายจตุพงศ์ เขาวินดี วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๗๔. นายจตุรงค์ นามารุง วัดใหม่ จ.จันทบุรี
๗๕. นายจบ จำวิสุต วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล
๗๖. นายจรรโลง ธนภัญญา วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๗๗. นายจรัญ เพ็งพุ่ม วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๗๘. นายจรัญ สังเกตกิจ วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๗๙. พันเอก จรัญ ไปลี้ก วัดแจ้ง จ.สงขลา
๘๐. นายจรัส ประกอบการ วัดประชุมโยธี จ.พังงา
๘๑. จำสับโท จรัส พูลบางยุ้ง วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๘๒. นายจรัส มงคลรัตน์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๘๓. นายจรรณ เพ็ชรประดับ วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร
๘๔. นายจรรณ ยอดขอ วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๘๕. นายจวน คุ่มเสน วัดชุมพรรังสรรค์ จ.ชุมพร
๘๖. นายจอม หัตถิ วัดใหม่ จ.จันทบุรี
๘๗. นายจะเต็ด ขาตะรัตน์ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์ จ.ฉะเชิงเทรา
๘๘. นายจักรกฤษ กางถัน วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๘๙. นายจักรทิพย์ จงไพศาล วัดบางปรือ จ.ตราด
๙๐. นายจักรพงษ์ เรืองเดช วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๙๑. นายจักรพัฒน์ พัดทอง วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๙๒. นายจักรพันธ์ วงษ์เสถียร วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๙๓. นายจักรพันธ์ ธรรมสุทธิ วัดใหม่ จ.จันทบุรี
๙๔. นายจักรรัตน์ นิราศบุตร วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๙๕. นายจักริน คงเสมอ วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๙๖. นายจันดี ตรูวรรณ วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๙๗. นายจาดรงค์ สายแก้ว วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๙๘. นายจ่านงค์ นาคประดับ วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
๙๙. นายจำปา สุพรรณคำ วัดเขาวัง จ.ราชบุรี
๑๐๐. นายจิต แก้วทิพย์ วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง
๑๐๑. นายจิตตพงษ์ ฉั่วตระกูล วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๑๐๒. นายจิตติภักดิ์ อังคประเสริฐกุล วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร จ.นครพนม
๑๐๓. นายจิตวัฒน์ ตั้งเซ่ง วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล
๑๐๔. นายจิรศักดิ์ ช่างสี วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๑๐๕. พลตำรวจตรี จิรโรจน์ กิติรี วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๑๐๖. นายจิระเดช เจริญวัย วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว
๑๐๗. นายจิรายุทธ พิภพไพบูลย์ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์ จ.ฉะเชิงเทรา
๑๐๘. นายจุมพล เอี่ยมอุ่น วัดเสาธงทอง จ.ลพบุรี
๑๐๙. นายจรัสรัตนธการ มีสมบัติ วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
๑๑๐. นายเจนณรงค์ อนานู วัดแก้วโกรวาราม จ.กระบี่
๑๑๑. นายเจริญ ละวันจันทร์ วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๑๑๒. นายเจริญยุทธ จันทรแจ่ม วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๑๑๓. นายเจษฎา ภูมินา วัดคลองโพธิ์ จ.อุดรดิตถ์
๑๑๔. นายเจษฎา วิริโย วัดแจ้ง จ.สงขลา
๑๑๕. นายเจษฎา แสงจันทร์ วัดธาตุ จ.ขอนแก่น
๑๑๖. จำสับเอก เจริญการ ศรีสงสาร วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๑๑๗. จำสับเอก เจือ ปานห่วย วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๑๑๘. นายฉนวน ประโมศรี วัดใหม่ จ.จันทบุรี

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณรพระเกียรติฯ

๑๑๙. นายฉลอง เรืองเดช วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
๑๒๐. นายฉลอง วงศ์คณาญาติ วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๑๒๑. นายฉอ้อน ทับไทย วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย
๑๒๒. นายฉัตรชัย เพ็ญสมบุรณ์ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๒๓. นายฉัตรชัย มีแก้ว วัดชุมพรรังสรรค์ จ.ชุมพร
๑๒๔. นายฉัตรชัย สันติภาพ วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๑๒๕. นายฉัตรชัย สาขามุละ วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร จ.นครพนม
๑๒๖. นายฉัตรชัย พิมพ์ทรัพย์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี
๑๒๗. นายเฉลิม ชุมพาที วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง
๑๒๘. นายเฉลิมเกียรติ สมบัติใหม่ วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๑๒๙. นายเฉลิมพงษ์ ผิดคำ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๓๐. นายเฉลิมพล แก้วหมื่น วัดชลธาราสึงเห จ.นราธิวาส
๑๓๑. นายเฉลิมพล ขุนทอง วัดชลธาราสึงเห จ.นราธิวาส
๑๓๒. นายเฉลิมพล พันธุ์ทวี วัดพระธาตุช่อแฮ จ.แพร่
๑๓๓. นายเฉลิมศักดิ์ ปาณศรี วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
๑๓๔. นายชนก วิภัทรเมธิกุล วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๑๓๕. นายชนะชัย ไนริวงศ์ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ จ.ฉะเชิงเทรา
๑๓๖. นายชนินทร์ โล่ห์วัชรินทร์ วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๑๓๗. นายชนินทร์ อาษาภิก วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง
๑๓๘. นายชม ภูดอนทอง วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๑๓๙. นายชรัต วันดี วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
๑๔๐. นายชลชัยพัฒน์ นิกไสสา วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๑๔๑. นายชลอ เมฆคล้าย วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๑๔๒. สิบตำรวจตรี ชลาทร เสือพิทักษ์ วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส จ.สมุทรสงคราม
๑๔๓. นายชลิต ลั่นสันเทียะ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๑๔๔. นายชวกิจ เกรียงสันติกุล วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๔๕. นายชวพล สุวรรณพงษ์ วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๑๔๖. นายช่วย คำเพียร วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๑๔๗. นายชอบ ไวยบพ วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา
๑๔๘. นายชัยกฤษฎ์ กาฬเทพ วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
๑๔๙. นายชัยवाल แร่เพชร วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๕๐. นายชัยกฤต บุญพร้อม วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๑๕๑. นายชัยกานต์ ชมแก้ว วัดท่ากระท้อน จ.ตราด
๑๕๒. นายชัยจินดา ประกาศแก่นทราย วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี
๑๕๓. ดาบตำรวจ ชัยชน เรื่องเพชร วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๕๔. สิบตำรวจตรี ชัยชุมพล พันธุ์ภักดี วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๕๕. นายชัยทัศน์ ทิพย์เมธี วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๑๕๖. นายชัยทัศน์ ยิ่งยุทธ วัดชุมพรรังสรรค์ จ.ชุมพร
๑๕๗. นายชัยธวัช เพิ่มพลาติศัย วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๕๘. นายชัยนำ โชติมนโนธรรม วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๕๙. ร้อยโท ชัยพร วรรณพัฒน์ วัดปากคลองมะขามเฒ่า จ.ชัยนาท
๑๖๐. นายชัยพร ยิ่งถาวร วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๖๑. นายชัยภัทร หาญเจริญ วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๑๖๒. สิบโท ชัยมงคล สรรคร วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๑๖๓. นายชัยยศ จริ่งจิต วัดพระธาตุคุดอยกองมู จ.แม่ฮ่องสอน
๑๖๔. นายชัยรัตน์ ธรรมวัฒนากุล วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส จ.สมุทรสงคราม
๑๖๕. นายชัยรัตน์ แยมวงษ์ วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๑๖๖. นายชัยรัตน์ สว่างจิตร วัดมณีสถิตกปิฏาราม จ.อุทัยธานี
๑๖๗. จำสับเอก ชัยรัตน์ สามัคคีพิมพ์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี
๑๖๘. นายชัยวัฒน์ คงวงลา วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๑๖๙. นายชัยวัฒน์ เฉลิมสมัย วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา
๑๗๐. นายชัยสิทธิ์ อนันต์วิภาเสถียร วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๗๑. นายชาญกิจ เกตุแจ่ม วัดท่าเรือ จ.ภูเก็ต
๑๗๒. นายชาญชัย กลมเกลียว วัดเสาธงทอง จ.ลพบุรี

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรตินิ

๑๗๓. นายชาญณรงค์ เสาวภา วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๗๔. นายชาติกร พานแก้ว วัดเสาชิงช้า จ.ลพบุรี
๑๗๕. นายชาติกร อินทร์บุญช่วย วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๗๖. นายชาติชาย ติวสันต์ วัดแหลมมะขาม จ.ตราด
๑๗๗. ว่าที่ร้อยตรี ชาติชาย คำนิงเพชร วัดพระธาตุพนม รวมหาวิหาร จ.นครพนม
๑๗๘. นายชานนท์ สิทธิไพศาล วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง
๑๗๙. นายชำนาญ จันทน์พริ้ม วัดชลธาราสึงเห จ.นราธิวาส
๑๘๐. นายชิตพล อธิธรรม วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
๑๘๑. นายชิตพล นาคพันธ์ วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร
๑๘๒. นายชุมสาย กิจอุดม วัดอุดมธานี จ.นครนายก
๑๘๓. นายชูเกียรติ ทิพย์ชะ วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง
๑๘๔. นายเชิดชาย ดวงศรี วัดศรีสุทธาวาส จ.เลย
๑๘๕. นายเชียน แสงเดือน วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๑๘๖. นายเชียวชาญ เสนะโกร วัดใหม่ จ.จันทบุรี
๑๘๗. ว่าที่ร้อยตรี ไชยกาญจน์ กรจิณณ์เพชร วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๘๘. นายญาณ อินลี วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๑๘๙. นายญาณพล นวลปาน วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๙๐. นายฐานันท์ สังข์ทอง วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๙๑. นายฐิติวัชร วรรณมโนมัย วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๙๒. นายฐิตวัจน์ อรรถนันท์ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๑๙๓. นายฑิฆัมพร อินทรพรหม วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๑๙๔. นายณชลเกษม จินสลุต วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๑๙๕. นายณภัทร ทัศนะ วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
๑๙๖. นายณรงค์ แก้วเสถียร วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร จ.สระบุรี
๑๙๗. นายณรงค์ ชันธดวง วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๑๙๘. นายณรงค์ จันทสิทธิ์ วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
๑๙๙. นายณรงค์ หล้าบางช้าง วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
๒๐๐. นายณรงค์เดช พลอยสีข้า วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๒๐๑. นายณรงค์รุ่ง เวชสมบุญ วัดเสาชิงช้า จ.ลพบุรี
๒๐๒. นายณรงค์ฤทธิ์ พลรัมย์ วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
๒๐๓. นายณริตร หนูแดง วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๒๐๔. นายณัฐ ธีรกุล วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๒๐๕. นายณัฐ วัด ธนารีย์ชมพูนิกร วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๒๐๖. นายณัฐวณิช อนุสนธิวงศ์ วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๒๐๗. นายณัฐดนัย แสนทวี วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๐๘. นายณัฐพงศ์ นาดี วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๐๙. นายณัฐพงศ์ ผ่องแผ้ว วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๒๑๐. พันตำรวจโท ณัฐพงศ์ สิริพลกานนท์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๑๑. นายณัฐพงษ์ เกตุมี วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๒๑๒. นายณัฐพล เก่งกลการ วัดปากคลองมะขามเฒ่า จ.ชัยนาท
๒๑๓. นายณัฐพล บัวภิบาล วัดเขียนเขต จ.ปทุมธานี
๒๑๔. นายณัฐพล เสี่ยงล้ำ วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร
๒๑๕. นายณัฐพล หาญโสภี วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร จ.สระบุรี
๒๑๖. นายณัฐพันธุ์ รักชื่อ วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๒๑๗. นายณัฐภัทร สิริวัฒนนันท์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๑๘. นายณัฐวุฒิ ทับพิลา วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๒๑๙. นายณัฐวุฒิ บุญยพรหม วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๒๒๐. นายณัฐวุธ คงเจียง วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล
๒๒๑. นายณัฏพงค์ ศรีสุวิทย์วงศ์ วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๒๒๒. นายดาว ปานทอง วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๒๒๓. นายดำรงค์ ชาเสน วัดเจียงอีศรีมงคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๒๒๔. นายดิเรก หวymiฤทธิ์ วัดสะแก จ.นครราชสีมา
๒๒๕. นายดิเรก ทนงรบ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๒๖. นายดิเรก หมอยามี่ วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
๒๒๗. นายติลล รอดบำรุง วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๒๘. ดาบตำรวจ เดี่ยว กลิ่นหอม วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๒๒๙. นายตรีเนตร วิเศษมาก วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๒๓๐. สิบตรี ต้อม บุตรชาดา วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๒๓๑. นายตะวัน จริ่งจิตร วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
๒๓๒. นายตัน คำสะอาด วัดคลองโพธิ์ จ.อุตรดิตถ์
๒๓๓. นายคู่ย บรรเทา วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๓๔. นายเต็ง ยิ้มรินทร์ วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย
๒๓๕. นายโตมร นามสาย วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๓๖. นายไทรรัตน์ ลักษณะแย้ม วัดพระธาตุช่อแฮ จ.แพร่
๒๓๗. พันจ่าเอก ถวัลย์ บุญรินทร์ วัดเจียงอีศรีมิ่งคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๒๓๘. นายถวัลย์ ยางเดิม วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๓๙. นายถาวร คุณประโยชน์ วัดคลองโพธิ์ จ.อุตรดิตถ์
๒๔๐. นายถาวร ไชยสงค์ วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร
๒๔๑. นายทองคำเดช สุวรรณศรี วัดชลธาราสิงเห จ.นราธิวาส
๒๔๒. นายทองคำศักดิ์ พรหมแก้ว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
๒๔๓. นายทบ ประทุมมาศ วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๒๔๔. นายทรงกฤษณ์ แย้มดี วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๔๕. นายทรงชัย สวนดอกไม้ วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๒๔๖. นายทรงธรรม ประเสริฐพงศ์ธร วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จ.นครปฐม
๒๔๗. นายทรงภพ ฉ่ำศรี วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๔๘. นายทรงศักดิ์ ลีโนนเขวา วัดใหม่ จ.จันทบุรี
๒๔๙. นายท่อม กิ่งแก้ว วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๒๕๐. นายทวีชัย ประมวลสุข วัดเนินพระ จ.ระยอง
๒๕๑. นายทวีภัทร อัครพลประชิด วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว
๒๕๒. นายทวี ทวีชนม์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๕๓. นายทวี ภูสมศรี วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๒๕๔. นายทวี มากกลิ่น วัดปากคลองมะขามเฒ่า จ.ชัยนาท
๒๕๕. นายทวี วงศ์เชิดศักดิ์ วัดพระธาตุตอดยกองมู จ.แม่ฮ่องสอน
๒๕๖. จำสับเอก ทวี อูยานะ วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
๒๕๗. นายทวีศักดิ์ ประกอบดี วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง
๒๕๘. นายทวีศักดิ์ ยิ้มตระกูล วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
๒๕๙. นายทวีศักดิ์ อ้นพรหม วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จ.นครปฐม
๒๖๐. นายทศพร อึ้งนุกุล วัดเนินพระ จ.ระยอง
๒๖๑. นายทศพล จือเตาะ วัดพระสิงห์ จ.เชียงใหม่
๒๖๒. นายทศพล พรหมนันทน์ วัดมณีบรรพตวรวิหาร จ.ตาก
๒๖๓. นายทองดี แสนหล้า วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๒๖๔. นายทองเตรียม สุดแสง วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๒๖๕. ดาบตำรวจ ทองหล่อ ศิลาทะเล วัดเจียงอีศรีมิ่งคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๒๖๖. นายทัศนัย อธิรเสนา วัดแจ้ง จ.สงขลา
๒๖๗. นายท้าย เครือวงศ์ วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
๒๖๘. นายเทพณรงค์ ศิริวิชัย วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
๒๖๙. นายเทพพร แก้วรักษา วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๒๗๐. นายเทพรัฐ สวนแก้ว วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จ.นครปฐม
๒๗๑. นายเทียนชัย แผ่นทองแผ่ วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส จ.สมุทรสงคราม
๒๗๒. นายเทียนสิริ สีบุญสกุลวัฒน์ วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๒๗๓. นายเทียนฮก แซ่ฮ่วย วัดไร่พรุ จ.ตรัง
๒๗๔. นายไทย แก้วกันยา วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๒๗๕. นายธงชัย อุปรานุเคราะห์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๗๖. นายธงชัย จินะเจริญ วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
๒๗๗. นายธงชัย ฉายสุวรรณ วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๒๗๘. นายธงชัย รักบำรุง วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
๒๗๙. ดาบตำรวจ ธงชัย เรืองศรี วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๒๘๐. นายธงชัย ลำดับศรี วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๒๘๑. นายธนกร คุบะสานัน วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๒๘๒. นายธนโชค สุตานันท์ วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย
๒๘๓. นายธนณัฐ ดอนรัมย์ วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
๒๘๔. นายธนเดช ฉุนสุริยา วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๘๕. นายธนบดี ขวายุธา วัดไพรพินาศ จ.ชัยภูมิ

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๒๘๖. นายธนพล กาชัย วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง
๒๘๗. นายธนพล อาร์จอสนีย์ วัดเจียงอีศรีมิ่งคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๒๘๘. นายธนภัทร ดันแซมรัตน์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๘๙. นายธนภัทร พัฒนพงศ์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๙๐. นายธนวัฒน์ ด้านมีบุญ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
๒๙๑. นายธนวัฒน์ อาลี วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย
๒๙๒. นายธนวุฒิ ศรีมาวิน วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๙๓. นายธนัท อนุดิษฐ์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๒๙๔. นายธนัส คงเกียรติจิรา วัดเจียงอีศรีมิ่งคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๒๙๕. นายธนา เจริญนิตินนท์ วัดสะแก จ.นครราชสีมา
๒๙๖. นายธนากร จำรัสสุวรรณ วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม
๒๙๗. นายธนิต คำอนุกุล วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง
๒๙๘. นายธนิต เทียบบรรจง วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร จ.สระบุรี
๒๙๙. นายธนิต เพ็ชรล้อมทอง วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร
๓๐๐. นายธนู นาวา วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
๓๐๑. นายธนูเดช แบนเนียน วัดเจียงอีศรีมิ่งคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๓๐๒. นายธรรมเชษฐ โปธิสอน วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์ จ.ฉะเชิงเทรา
๓๐๓. นายธรรมรัตน์ เย็นตา วัดพระธาตุดอยกองมู จ.แม่ฮ่องสอน
๓๐๔. นายธราดล ยิศาคุณ วัดเสาธงทอง จ.ลพบุรี
๓๐๕. นายธวัช เนื่องจากจันทร์ วัดอุดมธานี จ.นครนายก
๓๐๖. นายธวัช ภาระมาตร วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๓๐๗. นายธวัชชัย พงศ์ศิริวรรณ วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๓๐๘. นายธวัชชัย มรกฏ วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๓๐๙. นายธัตถิต หวังพานิช วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา
๓๑๐. นายธานี ดีสว่าง วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๓๑๑. นายธิตีวัฒน์ ทวีพรเดชนันต์ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์ จ.ฉะเชิงเทรา
๓๑๒. นายธิบัติ เพชรสม วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๓๑๓. นายธีรณัย ศิริรางกุล วัดพระสิงห์ จ.เชียงราย
๓๑๔. นายธีรพันธ์ ทิพย์เพ็ชร วัดคลองโพธิ์ จ.อุตรดิตถ์
๓๑๕. นายธีรยุทธ ชูศรีโณม วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๓๑๖. สิบโท ธีรวัฒน์ ธูรกิจ วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๓๑๗. นายธีรวัฒน์ เอื้อพอล วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๓๑๘. นายธีระ เฉลยโกชน วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๓๑๙. นายธีระ โรจนประดิษฐ์ วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๓๒๐. นายธีระโชติ สิทธิรักษ์ วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๓๒๑. นายธีระพล พลายุ้ง วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล
๓๒๒. นายธีระยุทธ สติ วัดพระธาตุช่อแฮ จ.แพร่
๓๒๓. นายธีระวัฒน์ ผลโภาค วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา
๓๒๔. นายธีระวัฒน์ ศรีมุงคุณ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๓๒๕. นายนครินทร์ ภูแสง วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
๓๒๖. นายนนทรี งามสอาด วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๓๒๗. นายนพดล คงเพชรศักดิ์ วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๓๒๘. นายนพดล ละยานนท์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๓๒๙. นายนพดล สังข์ศรีรินทร์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๓๓๐. นายนพรัตน์ ยิ้มเจริญ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๓๓๑. นายนรินทร์ ดวงบุปผา วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
๓๓๒. พันเอก นรินทร์ เปาเส็ง วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๓๓๓. นายนริศ ปาปะเค วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๓๓๔. นายนริศ โกชนจันทร์ วัดคลองโพธิ์ จ.อุตรดิตถ์
๓๓๕. นายนฤชา ชาตะวราหะ วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
๓๓๖. นายนฤพล ตติย์ธานุกุล วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
๓๓๗. นายนฤสรณ์ โอวราภักดิ์ วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๓๓๘. นายนวม เทียมเมฆ วัดเสาธงทอง จ.ลพบุรี
๓๓๙. นายณัชรณ บุญเจริญ วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๓๔๐. นายรัฐพล พาสุข วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
 ๓๔๑. นายนันท เดชะศิริประภากุล วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓๔๒. นายนันทชัย เกิดอินทร์ วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม จ.อุทัยธานี
 ๓๔๓. นายนันทชัย นาคณัตริย์ วัดชุมพรรังสรรค์ จ.ชุมพร
 ๓๔๔. นายนาวี ศิริวัฒนพงศ์ วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม จ.อุทัยธานี
 ๓๔๕. นายนำโชค บุตรหล้า วัดพระธาตุซ่อแฮ จ.แพร่
 ๓๔๖. นายนำศักดิ์ ฮกขุน วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
 ๓๔๗. นายนิคม เข้มปัญญา วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร จ.นครพนม
 ๓๔๘. นายนิคมศักดิ์ โคตะพัฒน์ วัดพระพุทธรบาทราชวรมหาวิหาร จ.สระบุรี
 ๓๔๙. นายนิติธร เพิ่มพูนผล วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓๕๐. นายนิติศักดิ์ อินทรนวล วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว
 ๓๕๑. นายนิธิ เรืองโรจน์ วัดชลธาราสิงเห จ.นราธิวาส
 ๓๕๒. นายนิพนธ์สุข อมราภรณ์กุล วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓๕๓. นายนิกร คงเจริญรัตน์ วัดไร่พุด จ.ตรัง
 ๓๕๔. นายนิมิต สังข์สุวรรณ วัดแจ้ง จ.สงขลา
 ๓๕๕. นายนิยม ศรีกระภา วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี
 ๓๕๖. นายนิวัฒน์ แก้วทองมูล วัดพระสิงห์ จ.เชียงใหม่
 ๓๕๗. นายนิวัฒนา พานิชย์ วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม
 ๓๕๘. สิบเอก เนติ เนติบัญญัติ วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
 ๓๕๙. นายบัณฑิต ทิพยมณฑล วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
 ๓๖๐. นายบรมรัตน์พงษ์ พลเยี่ยม วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓๖๑. จำสับเอก บรรจบ พิมสุตะ วัดบรรพตมโนรมย์ จ.มุกดาหาร
 ๓๖๒. นายบรรเจิด ปฏิสังข์ วัดแหลมมะขาม จ.ตราด
 ๓๖๓. นายบรรเจิด ประจวบลาภ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓๖๔. นายบรรเทิง มะลิซ้อน วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
 ๓๖๕. นายบรรเทือง นรบุตร วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร
 ๓๖๖. นายบริรักษ์ ประทีปเมือง วัดศรีควรเมือง จ.หนองบัวลำภู
๓๖๗. นายบ๊อบบี้ ฤทธิรัตน์ วัดสะแก จ.นครราชสีมา
 ๓๖๘. นายบัญชา บุญเพ็ญ วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม จ.อุทัยธานี
 ๓๖๙. นายบัญชา บุชบก วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓๗๐. นายบัณฑิต สุระธรรม วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
 ๓๗๑. นายบัว ประทุมทิพย์ วัดธาตุ จ.ขอนแก่น
 ๓๗๒. นายบัวลา บุญหาราช วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
 ๓๗๓. นายบุญฉิน นพพวง วัดอุดมธานี จ.นครนายก
 ๓๗๔. นายบุญช่วย มหิวรรณ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
 ๓๗๕. นายบุญชัย ถาวรพงศ์พันธ์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓๗๖. นายบุญธรรม แก้วจำรัส วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง
 ๓๗๗. นายบุญประเสริฐ ศรีตะปัญญา วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว
 ๓๗๘. พลเรือเอก บุญปลอด มะม่วงแก้ว วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓๗๙. นายบุญมา อาศุณย์ วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม
 ๓๘๐. นายบุญมี พุ่มกลิ่น วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม จ.อุทัยธานี
 ๓๘๑. นายบุญมี อุปรีห์ วัดศรีสุทธาราวาส จ.เลย
 ๓๘๒. นายบุญยอด กล้าเสือ วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
 ๓๘๓. นายบุญเยี่ยม โพธิ์เงิน วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
 ๓๘๔. พันจ่าเอก บุญรอด ทองโต วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
 ๓๘๕. นายบุญรอด ปานบุญลือ วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
 ๓๘๖. นายบุญฤทธิ์ ชูศรี วัดคลองวาฬ จ.ประจวบคีรีขันธ์
 ๓๘๗. นายบุญเลี้ยง คุณเมือง วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
 ๓๘๘. นายบุญศรี ยินดีนุช วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓๘๙. ดาบตำรวจ บุญสม สร้อยขี้ม วัดแจ้ง จ.สงขลา
 ๓๙๐. นายบุญหลาย แวงวรรณ วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
 ๓๙๑. นายบุญยั้ง พงษ์แจ่ม วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
 ๓๙๒. พันตำรวจเอก บุรินทร์ จันทวานิช วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
 ๓๙๓. นายปรกรวิสุทธิ์ ฤทธิคุปต์ วัดคลองโพธิ์ จ.อุดรธานี
 ๓๙๔. นายปฐวิทย์ ทรงประดิษฐ์ วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จ.นครปฐม
 ๓๙๕. นายปฐมภรณ์ สารพันธ์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓๙๖. นายปณิสย์ เอียดนุ่น วัดชลธาราสิงเห จ.นราธิวาส

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๓๙๗. นายพนวันจน์ ดอกบัว วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๓๙๘. นายประกอบ นาคหล่อ วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๓๙๙. นายประกาศิต บุทธิจักร วัดบรรพตมโนรมย์ จ.มุกดาหาร
๔๐๐. พันตรี ประกิต ฌ นครพนม วัดพระธาตุพนม ร่มหาวิหาร จ.นครพนม
๔๐๑. นายประจัน โสภา วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล
๔๐๒. นายประชามิตร เลิศปรัชญาสุขุม วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๔๐๓. นายประณต เบาไต้ วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๔๐๔. นายประณม ชำโนนจัว วัดพระสิงห์ จ.เชียงราย
๔๐๕. นายประดิษฐ์ เพชรมาก วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล
๔๐๖. นายประทีป เสนขวัญแก้ว วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๔๐๗. นายประพร กิ่งแก้ว วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๔๐๘. นายประพันธ์ ใจดี วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๔๐๙. นายประพันธ์ ปัญโยแจ่ม วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง
๔๑๐. พันตำรวจตรี ประไพ เมฆสุข วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
๔๑๑. นายประโมทย์ รูปคม วัดบรรพตมโนรมย์ จ.มุกดาหาร
๔๑๒. จำสับเอก ประยงค์ ขอนา วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๔๑๓. นายประยงค์ หอมจันทร์ วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๔๑๔. นายประยุทธ์ คำแสน วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๔๑๕. นายประยุทธ์ โนนไธสง วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม
๔๑๖. นายประยูร ชารีแสน วัดบรรพตมโนรมย์ จ.มุกดาหาร
๔๑๗. นายประยูร สายศรีโกศล วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง
๔๑๘. นายประวิทย์ ปลูกพรมมา วัดพระสิงห์ จ.เชียงราย
๔๑๙. นายประวิศ อนุสนธิ์ วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๔๒๐. นายประเวทย์ พงษ์ฉัตร วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา
๔๒๑. นายประสงค์ บุญจันทร์ วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง
๔๒๒. สิบเอก ประสบ ศิริมณี วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม
๔๒๓. นายประสพ สุขประเสริฐ วัดพระธาตุซ่อแอ จ.แพร่
๔๒๔. นายประสม พุกกะณะสุต วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ
๔๒๕. นายประสาน เอมโษษฐ์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี
๔๒๖. นายประสาร ถิตย์ประดิษฐ์ วัดสะแก จ.นครราชสีมา
๔๒๗. นายประสิทธิ์ เกิดจิตร วัดคลองวาฬ จ.ประจวบคีรีขันธ์
๔๒๘. นายประสิทธิ์ ไกยราช วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๔๒๙. นายประสิทธิ์ คำคุ้ม วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๔๓๐. นายประสิทธิ์ ปกติ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๔๓๑. นายประสิทธิ์ อักษรวรรณ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๔๓๒. นายประสิทธิ์ชัย ไตรยราช วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร
๔๓๓. นายประเสริฐ งามจบ วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๔๓๔. นายประเสริฐ ถนอมศักดิ์ วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๔๓๕. นายประเสริฐ เทศพันธ์ วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส จ.สมุทรสงคราม
๔๓๖. นายประเสริฐ ภัคดี วัดประชุมโยธี จ.พังงา
๔๓๗. นายประเสริฐ แต้มบุญเลิศชัย วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๔๓๘. ร้อยตรี ประหยัด ชันอินทร์ วัดเขียนเขต จ.ปทุมธานี
๔๓๙. นายปรัชญา สิงห์ทอง วัดอุดมธานี จ.นครนายก
๔๔๐. นายปราโมช นิทะรัมย์ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๔๔๑. นายปราโมทย์ อำไพ วัดห้วยโสม จ.ตราด
๔๔๒. พลตรี ปราบก สระวาสี วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๔๔๓. นายปริญญา นวลฉวี วัดพระสิงห์ จ.เชียงราย
๔๔๔. นายปริญญา โปร่งสุวรรณ วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
๔๔๕. นายปรีชา เทียงทัฬ วัดคลองโพธิ์ จ.อุดรธานี
๔๔๖. นายปัญญา ชันการชาย วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม จ.อุทัยธานี
๔๔๗. นายปัญญา นุ่มเกตุ วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร
๔๔๘. นายปัญญา หอทับทิม วัดเสาธงทอง จ.ลพบุรี
๔๔๙. นายปณณวรรธ พานพา วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๔๕๐. นายปิตินันท์ ทองมังกร วัดท่าเรือ จ.ภูเก็ต
๔๕๑. นายปิยะพงษ์ บุญส่ง วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๔๕๒. นายบุญญโชติ วงศ์ขัติยะ วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
๔๕๓. จำสับตรี เปรม เจริญตัว วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร
๔๕๔. นายเปลว ช้างเนียม วัดมณีบรรพตวรวิหาร จ.ตาก
๔๕๕. นายผดุงศักดิ์ ฤทธิรัตน์ วัดท่าเรือ จ.ภูเก็ต

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๔๕๖. นายพงศกร อินทะใจ วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
๔๕๗. นายพงศ์พาสน์ โมรานนท์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิกเขก กรุงเทพมหานคร
๔๕๘. นายพงษ์ คำคุ่ม วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๔๕๙. นายพงษ์พันธ์ ปิยะชาติธิตกุล วัดพระธาตุตอयोगมู จ.แม่ฮ่องสอน
๔๖๐. นายพงษ์พันธ์ มากสัมพันธ์ วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส จ.สมุทรสงคราม
๔๖๑. นายพงษ์ศักดิ์ มูลสาร วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๔๖๒. สิบเอก พงษ์ศักดิ์ ลอยนอก วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร จ.นครพนม
๔๖๓. นายพงษ์ศักดิ์ สนธิตระกูล วัดพระราม ๙ กาญจนานิกเขก กรุงเทพมหานคร
๔๖๔. นายพงษ์สา ม่วงมา วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
๔๖๕. พันตำรวจโท พจน์ รัชตสันติ วัดสะแก จ.นครราชสีมา
๔๖๖. นายพจน์ อุธนา วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๔๖๗. นายเพชร จันทรสุตต วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ
๔๖๘. นายเพชร สมศรีสมาน วัดเสาธงทอง จ.ลพบุรี
๔๖๙. นายเพชรพล เตชะนาวิ วัดมณีบรรพตวรวิหาร จ.ตาก
๔๗๐. นายพนัชนธ์ สุนทราภิมุข วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
๔๗๑. นายพรชัย สิริจันโท วัดคลองวาฬ จ.ประจวบคีรีขันธ์
๔๗๒. นายพรทวี จงใจ วัดประชุมโยธี จ.พังงา
๔๗๓. นายพรเทพ คุ่มภัย วัดแจ้ง จ.สงขลา
๔๗๔. นายพรนรินทร์ กฤษณะโสม วัดชุมพรรังสรรค์ จ.ชุมพร
๔๗๕. นายพรเมเดช ผลศรีแก้ว วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๔๗๖. นายพฤติธีร์ ชาลรุ่งเรืองสุวรรณ วัดสะแก จ.นครราชสีมา
๔๗๗. นายพล นิ่งแดง วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี
๔๗๘. นายพล พรหมณี วัดแจ้ง จ.สงขลา
๔๗๙. นายพวง แก้วแหว วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๔๘๐. นายพัชรพงษ์ เล็งไธสง วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร จ.สระบุรี
๔๘๑. ดาบตำรวจ พชรวิทย์ สอนสุภาพ วัดศรีสุทธาวาส จ.เลย
๔๘๒. นายพัฒนาศาสตร์ รัตนะวีระจิต วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๔๘๓. นายพันธ์ศักดิ์ กลิ่นทุม วัดอุดมธานี จ.นครนายก
๔๘๔. นายพิกุล โพธิ์ทอง วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๔๘๕. นายพิริยะกิตติ์ วัฒนแพทย์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิกเขก กรุงเทพมหานคร
๔๘๖. สิบตำรวจโท พิชัย พรหมมา วัดพระราม ๙ กาญจนานิกเขก กรุงเทพมหานคร
๔๘๗. นายพิชาติ กิจวิศาละ วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จ.นครปฐม
๔๘๘. นายพิเชฐ ดอนภิรมณ์ วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
๔๘๙. นายพิเชษฐ ไตรติลลันท์ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์ จ.ฉะเชิงเทรา
๔๙๐. นายพิทยา ผดุงกิจ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๔๙๑. สิบเอก พัทธ์ชัยธรรม ก้องกังวาลย์ วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๔๙๒. นายพินิจ อ่อนละมูล วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ
๔๙๓. นายพิพัฒน์ บุญยืน วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๔๙๔. ว่าที่ร้อยตรี พิพัฒน์ วรรณธนะวัฒน์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิกเขก กรุงเทพมหานคร
๔๙๕. นายพิริยะ เชื้อนสอง วัดพระธาตุซ้อแฮ จ.แพร่
๔๙๖. นายพิรุณ เลื่อนลอย วัดโยธานิมิต จ.ตราด
๔๙๗. นายพิรุฬห์ ชูรัตน์ วัดบรรพตมโนรมย์ จ.มุกดาหาร
๔๙๘. นาวาเอก (พิเศษ) พิสิย์ สุขวัน วัดโยธานิมิต จ.ตราด
๔๙๙. นายหมู่ตรี พิสิฐ ทิพนาค วัดเนินพระ จ.ระยอง
๕๐๐. นายพิสิฐพงศ์ อ่อนเนียม วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ
๕๐๑. นายพิสุทธิ วรรณฉัตรสิริ วัดพระราม ๙ กาญจนานิกเขก กรุงเทพมหานคร
๕๐๒. นายพิรพงษ์ ม้วนพรม วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๕๐๓. นายพิรพัฒน์ ม่วงงาม วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๕๐๔. นายพิรพัทธ์ แสงพันธ์ วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย
๕๐๕. นายพิรวัส สุขสงวนไทย วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๕๐๖. นายพิระพงษ์ กล้าสมุทร วัดพระราม ๙ กาญจนานิกเขก กรุงเทพมหานคร
๕๐๗. นายเพชรรัตน์ รื่นนาย วัดพระราม ๙ กาญจนานิกเขก กรุงเทพมหานคร
๕๐๘. นายเพ็ญศักดิ์ ทับทิม วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย
๕๐๙. นายไพฑูรย์ ร่องเมือง วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
๕๑๐. นายไพบูลย์ ดาราคำ วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๕๑๑. นายไพรวลัย รัตนสุข วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๕๑๒. นายไพรัช จินตานิล วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๕๑๓. นายไพรัช มรกตเขียว วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๕๑๔. นายไพรัช วังนวล วัดศรีสุทธาวาส จ.เลย
๕๑๕. นายไพโรจน์ แก้วเรือง วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร
๕๑๖. นายไพโรจน์ พันธุ์บุบผา วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๕๑๗. นายไพโรจน์ ราชมนเทียร วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๑๘. พันอากาศเอก ไพโรจน์ พุกเจริญ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๑๙. นายไพวรรณ จันทิ วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๕๒๐. นายไพสิฐ ดั่งแสง วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๒๑. นายโพณ คำคุ้ม วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๕๒๒. สิบโท ภณ วิเชียรฉันท วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๕๒๓. นายภวิเชษฐ์ ศิลปชูศรี วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๕๒๔. นายภรภัทร กลั่นทกพันธ์ วัดมณีบรรพตวรวิหาร จ.ตาก
๕๒๕. นายภักธียาวุฒิ บุญจอม วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๒๖. นายภัทรพงศ์ โย้จัว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
๕๒๗. นายภัทรพงษ์ บุติมาลย์ วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๕๒๘. นายภานุมาศ ปิยะภานุกุล วัดเขียนเขต จ.ปทุมธานี
๕๒๙. นายภานุวัฒน์ ชัยจำ วัดใหม่ จ.จันทบุรี
๕๓๐. นายภาสกุศล ปรีชาจารย์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๓๑. นายภิญโญ สุวรรณชนะ วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล
๕๓๒. นายภุติศกุล สุนทรรัตนพงศ์ วัดธาตุ จ.ขอนแก่น
๕๓๓. นายภูเบศ โกสัจจะ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์ จ.ฉะเชิงเทรา
๕๓๔. นายภูมิชัย ศรีสุขมั่งมี วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๓๕. ดาบตำรวจ ภูมิภัทร บุญแสนแก้ว วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๕๓๖. นายภูวดล นพคุณ วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๕๓๗. นายภูพล ธนาสุพัฒน์ วัดชลธาราสিংเห จ.นราธิวาส
๕๓๘. นายภูษิต เพ็งสว่าง วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๓๙. นายมงคล เกียรติดำรงกุล วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๕๔๐. สิบโท มงคล นามศิริ วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๕๔๑. นายมงคล บุตรอำคา วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
๕๔๒. นายมงคล วีระนุวานิชย์ วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร จ.นครพนม
๕๔๓. นายมงคลชัย คงไพรสันต์ วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว
๕๔๔. นายมณเฑียร กล่อมสุวรรณ วัดชุมพรรังสรรค์ จ.ชุมพร
๕๔๕. นายมนิรัตน์ แสนปรางค์ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๕๔๖. นายมนตรี แพรกทอง วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๕๔๗. นายมนัส ทองเจริญ วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง
๕๔๘. นายมนัส มั่นน้อย วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๔๙. นายมนัส สุมาลย์ วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร
๕๕๐. นายมนัสพร เตชะวงศ์ วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง
๕๕๑. นายมบุญ เวชสิทธิ์ วัดโยธานิมิต จ.ตราด
๕๕๒. นายม้วน ชันทับทิม วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา
๕๕๓. นายมังกร ยอดมงคล วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๕๕๔. นายมาณัติ น่วนกลิ่น วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๕๕. นายมานะ คำทุม วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๕๕๖. นายมานพพร ศิลาหิรัญ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๕๗. นายมานะ กิจเจริญยิ่งยง วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๕๕๘. นายมานิตย์ วรรณเอก วัดชลธาราสিংเห จ.นราธิวาส
๕๕๙. นายมานิช ระรวยรส วัดเขียนเขต จ.ปทุมธานี
๕๖๐. นายมานิชย์ จาจิ วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๕๖๑. นายมานิชย์ ชายครอง วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
๕๖๒. จำสีกเอก มาลัย จันทอยู่ วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๕๖๓. นายมีนา พุทธอุทัย วัดใหม่ จ.จันทบุรี
๕๖๔. นายเมธาพร ประณีต วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๖๕. นายเมธี แสงสุวรรณ วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๕๖๖. นายไมตรี ทรัพย์พรรณราย วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๕๖๗. นายยศ กวนแก้ว วัดบางอ้อยช้าง จ.นนทบุรี
๕๖๘. นายยศศักดิ์ ถามาศย์ วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร
๕๖๙. นายยศทะพงษ์ แก้วเจียม วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๕๗๐. นายยอดชาย พิมพ์ไม้ วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๕๗๑. นายยุทธ บุญปาน วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร
๕๗๒. นายยุทธกิต หอมกระโทก วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณรนิมพระเกียรติฯ

๕๗๓. นายยุทธนา กาญจนูหา วัดบ่อไร่ จ.ตราด
๕๗๔. นายยุทธนา เกิดท้วม วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๕๗๕. นายยุทธนา ทาโคตร์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๕๗๖. นายยุทธศักดิ์ สุขชัย วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
๕๗๗. นายรณิสงส์ ภัทรวิธานไพศาล วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๕๗๘. นายรวมพล ชื่นเรณู วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
๕๗๙. นายวีโรจน์ พวงพันธ์ วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๕๘๐. นายวีโรจน์ ส่องศรี วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร จ.สระบุรี
๕๘๑. นายรหัส อินทรวินธุ์ วัดพระธาตุซ่อแฮ จ.แพร่
๕๘๒. นายรักศักดิ์ ปรีหา วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๕๘๓. นายรังสั่น บานมณฑ์ วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๕๘๔. นายรัชพล ทองไหล วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๕๘๕. นายรัชพล บ่อบัวทอง วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี
๕๘๖. นายรัฐ ชินศิริ วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
๕๘๗. นายรัฐพงศ์ ตันติเวสส วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๕๘๘. นายรัฐพล ศรีบัวเผื่อน วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๕๘๙. นายราชรงค์รินทร์ วงศ์ชัย วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๕๙๐. นายราชัย พิมพ์เพระ วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
๕๙๑. พันโท ราวี พรหมสวรรค์ วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
๕๙๒. ดาบตำรวจ รื่น สุตระกูล วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
๕๙๓. นายรุ่งทรัพย์ บำรุงศิลป์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๕๙๔. นายรุ่งทิวา บุญพินิจ วัดบ่อไร่ จ.ตราด
๕๙๕. นายรุ่งอนันต์ ศิรินิยมชัย วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๕๙๖. จำโท รุ่งอรุณ เอ็บอาบ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๕๙๗. นายเรวัต คงริน วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
๕๙๘. นายเรวัต ทองด้วงษ์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๕๙๙. นายเรงค์ดี อินทรบ้าน วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๐๐. นายฤทธิกร ศิริประเสริฐโชค วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
๖๐๑. นายฤทธิชัย เวชสกุล วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
๖๐๒. นายลำพอง ทรดี วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม จ.อุทัยธานี
๖๐๓. นายลิขิต บำรุงศักดิ์ วัดเขียนเขต จ.ปทุมธานี
๖๐๔. นายเล็ก ภูรินทร์ วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๖๐๕. นายเลอพงษ์ ซาติงาม วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๐๖. นายเลียบ หมายเจริญ วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๖๐๗. นายวงศ์พัทธ์ ภูเงินงาม วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๐๘. นายวรพจน์ นิลน้อย วัดชลธาราสิงเห จ.นราธิวาส
๖๐๙. นายวรพล มะคะที่ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๑๐. นายวรพันธุ์ สาลีเจริญ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๑๑. นายวรวรรณ ใจกล้า วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๑๒. นายวรชัย แซ่จัน วัดท่าเรือ จ.ภูเก็ต
๖๑๓. นายวรากิจ สิลาวิจิตร วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
๖๑๔. นายวันต์ ทิพย์โสธ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๑๕. นายวันต์ สัจพจน์โสภณ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๑๖. นายวันต์ สุขเกษม วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว
๖๑๗. นายวัชรพงษ์ ภูเด่นผา วัดมณีบรรพตวรวิหาร จ.ตาก
๖๑๘. นายวัชรพล ลินลานนท์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๑๙. นายวัชร วัฒนคุณากร วัดพระธาตุคอกงมู จ.แม่ฮ่องสอน
๖๒๐. นายวัชรินทร์ โพธิ์แสง วัดชุมพรรังสรรค์ จ.ชุมพร
๖๒๑. นายวัฒนชัย ทูลแรง วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๖๒๒. นายวัฒนชัย จินดานุรักษ์ วัดพระราม ๙ กาญจนานิเชก กรุงเทพมหานคร
๖๒๓. นายวัฒนา ชนะกุล วัดแก้วโกรวาราม จ.กระบี่
๖๒๔. นายวัฒนา บุญชาติ วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๖๒๕. นายหมู่ตรี วัฒนา พกษาชาติ วัดเนินพระ จ.ระยอง
๖๒๖. นายวัฒนา หมั่นเดช วัดท่าเรือ จ.ภูเก็ต
๖๒๗. นายวัน เณรแก้ว วัดคลองโพธิ์ จ.อุดรดิตถ์
๖๒๘. นายวันชัย เจริญมนคง วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๖๒๙. นายวันชัย บัณฑิตมารชัย วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๖๓๐. นายวันชาติ มิ่งคำมี วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ
๖๓๑. ดาบตำรวจ วันดี ไชยบุตติ วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๖๓๒. นายวันนา วงศ์ขารี วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๖๓๓. นายวัลลภ วารี วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม จ.อุทัยธานี
๖๓๔. นายวารี สุวรรณโชติ วัดเนินพระ จ.ระยอง
๖๓๕. นายวาสิต สิริชัย วัดไทรพรุ จ.ตรัง
๖๓๖. นายวิชัย กองแสง วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๖๓๗. นายวิชัย กิ่งแก้ว วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๖๓๘. นายวิชัย นิลคง วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
๖๓๙. นายวิชัย มูลดาเพชร วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๖๔๐. นายวิชัย วราศิริกุล วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๖๔๑. นายวิชัย สุทธิบุตร วัดมูจลินทวาปีวิหาร จ.ปัตตานี
๖๔๒. นายวิชัย แสงทองสถิตย์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๖๔๓. นายวิชา จำรัสชา วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
๖๔๔. นายวิชาญ บัวเทศ วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จ.นครปฐม
๖๔๕. นายวิชิต ยืนหาญ วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๖๔๖. นายวิชิต สิงห์สวัสดิ์ วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๖๔๗. นายวิเชษฐ์ สุนทมาลา วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
๖๔๘. นายวิเชียร จาไผ่ วัดพระสิงห์ จ.เชียงใหม่
๖๔๙. นายวิเชียร มนตรี วัดศรีสุทธาวาส จ.เลย
๖๕๐. นายวิเชียร ย่อนใจทัน วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๖๕๑. นายวิฑูรย์ ธรรมมานวงศ์ วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๖๕๒. นายวิทยา แต้มพงศ์ วัดเนินพระ จ.ระยอง
๖๕๓. นายวิหวัช มูลสาร วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๖๕๔. นายวิฑูรย์ คุณมี วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๖๕๕. นายวินัย ระลึกมูล วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว
๖๕๖. นายวินิช สุริโย วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง
๖๕๗. นายวินตร สืบสกุลสุนทร วัดเขียนเขต จ.ปทุมธานี
๖๕๘. นายวิบูลย์ ว่องวัฒนกิจ วัดปากคลองมะขามเฒ่า จ.ชัยนาท
๖๕๙. นายวิภพ ช้อยประเสริฐ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๖๖๐. นายวิภู วิมลเศรษฐ วัดป่ามะไฟ จ.ปราจีนบุรี
๖๖๑. นายวิรัตน์ บรรจง วัดบรรพตมโนรมย์ จ.มุกดาหาร
๖๖๒. นายวิรุศ คงเมือง วัดอุดมธานี จ.นครนายก
๖๖๓. นายวิโรจน์ นวลจ้อย วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๖๖๔. นายวิวัฒน์ คำสีไหม วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๖๖๕. นายวิศรุต ภัยระงับ วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๖๖๖. นายวิเศษ กิจเกษตรกุล วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
๖๖๗. นายวิษณุ บุสดี วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๖๖๘. นายวิษณุรักษ์ วันดี วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๖๖๙. นายวิสันติ คำสีหา วัดไพร่พินาศ จ.ชัยภูมิ
๖๗๐. นายวิสูตร ปรีชาธรรมรัช วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๖๗๑. นายวิรัช อินทรมุกต์ วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๖๗๒. นายวิรัชพงษ์ แข่งขัน วัดประชุมโยธี จ.พังงา
๖๗๓. นายวิรัตน์ ประทุมมา วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๖๗๔. นายวิวัฒน์ หวังสุดใจ วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา
๖๗๕. นายวิรุฒม์ แก้วประดับ วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
๖๗๖. นายวีระ ดาวศรี วัดเจียงอีศรีมงคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๖๗๗. นายวีระชัย ศรีลย์ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์ จ.ฉะเชิงเทรา
๖๗๘. นายวีระชัย วงหาจันทร์ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๖๗๙. นายวีระชาติ น้อยหา วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๖๘๐. นายวีระยุทธ พรหมจันทร์ วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๖๘๑. นายวีระศักดิ์ เทศดนตรี วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ
๖๘๒. นายวีระศักดิ์ แสงขาว วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง
๖๘๓. นายวุฒิเกียรติ มงคลพรจุใจ วัดสะแก จ.นครราชสีมา
๖๘๔. นายวุฒิไกร ใจภักดี วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๖๘๕. สิบตรี วุฒิพงษ์ ใจสุข วัดพระสิงห์ จ.เชียงใหม่
๖๘๖. นายวุฒิพงษ์ สุขสงวน วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๖๘๗. นายเวียงชัย น้อยวิล วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๖๘๘. นายศกโชค ปานบ้านเกร็ด วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร	๗๑๓. นายศุภรัตน์ เพ็ชรวงษ์ วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส จ.สมุทรสงคราม
๖๘๙. นายศรเพชร ผายราช วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี	๗๑๔. นายศุภฤกษ์ รุ่งมี วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
๖๙๐. นายศรัณย์ เกิดศิริ วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี	๗๑๕. นายศุภวุฒิ เียนยามสุข วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๖๙๑. นายศรัณย์ จันทร์ขวัญ วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร	๗๑๖. นายสงกรานต์ คล้ายกล้า วัดชุมพวงรังสรรค์ จ.ชุมพร
๖๙๒. นายศรัณย์วุฒิ สารวิงษ์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี	๗๑๗. นายสงวน จันคำ วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
๖๙๓. นายศรัณย์ ศรีพิญา วัดไทรฟู จ.ตรัง	๗๑๘. นายสงวน เนียมพลอย วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๖๙๔. นายศรลภย์ พัดเกร็ด วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร	๗๑๙. นายสง่า ไชยนา วัดศรีศรเมือง จ.หนองบัวลำภู
๖๙๕. นายศรีคำ มีโส วัดคลองโพธิ์ จ.อุตรดิตถ์	๗๒๐. นายสจณันต์ เพ็ญแสงว วัดประชุมโยธี จ.พังงา
๖๙๖. นายศรีพงษ์ พรหมแผ้ว วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร	๗๒๑. นายสดาญ เนตรสุวรรณ วัดชุมพวงรังสรรค์ จ.ชุมพร
๖๙๗. นายศักดิ์ ไขแสง วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร	๗๒๒. นายสดึง คำมุงคุณ วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร จ.นครพนม
๖๙๘. พันจ่าเอก ศักดา คนหาญ วัดบรรพตมโนรมย์ จ.มุกดาหาร	๗๒๓. นายสถาพร ทองจีน วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๖๙๙. นายศักดิ์ บุญเสริม วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์	๗๒๔. นายสถาพร อุตตาลกาญจนา วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ
๗๐๐. นายศักดิ์ชัย จันทรตาเหล็ก วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง	๗๒๕. นายสถิตย์ อินทวงศ์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๗๐๑. นายศักดิ์ดา กุคำ วัดเนินพระ จ.ระยอง	๗๒๖. นายสทาวีร์ บุญอินทร์ วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๗๐๒. นายศานัญ ปณิธานธรรม วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร	๗๒๗. นายสนอง คุ้มเดือน วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๗๐๓. นายศิริชัย โพธิ์ย้อย วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา	๗๒๘. นายสนทยา โกศินานนท์ วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๗๐๔. นายศิริชัย ศรีสวย วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร	๗๒๙. นายสนั่น ค่ายศ วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๗๐๕. นายศิริชัย สุขวัฒน์ วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย	๗๓๐. นายสมเกียรติ กลิ่นสมเชื้อ วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๗๐๖. นายศิริเดช ภัตติเวียง วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว	๗๓๑. นายสมเกียรติ โอฟารฤกษ์ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์ จ.ฉะเชิงเทรา
๗๐๗. นายศิริพงษ์ ทองน่วม วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร	๗๓๒. ร้อยตรี สมจิตต์ โกลา วัดสะแก จ.นครราชสีมา
๗๐๘. นายศิริวัฒน์ บำรุงศิลป์ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์ จ.ฉะเชิงเทรา	๗๓๓. นายสมใจ อาภาทิพย์ วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
๗๐๙. นายศุภฤกษ์ พัฒนศิริ วัดบรรหารแจ่มใส จ.สุพรรณบุรี	๗๓๔. นายสมชาติ เจศิริชัย วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๗๑๐. นายศุภชัย กุสลาศรัย วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร จ.นครพนม	๗๓๕. นายสมชาย รุ่งเรือง วัดอุดมธานี จ.นครนายก
๗๑๑. นายศุภชัย ชุตินาติ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร	๗๓๖. นายหมู่โท สมชาย สีเขียว วัดเนินพระ จ.ระยอง
๗๑๒. นายศุภรัช สิริธวัช วัดเนินพระ จ.ระยอง	๗๓๗. นายสมเดช รุ่งธรรมมานนท์ วัดอุดมธานี จ.นครนายก
	๗๓๘. นายสมเดช แสงเขียว วัดคลองวาฬ จ.ประจวบคีรีขันธ์
	๗๓๙. นายสมนึก หนูคำ วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร จ.สระบุรี
	๗๔๐. นายสมบัติ ชูมา วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
	๗๔๑. นายสมบัติ ชิมเจริญ วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ
	๗๔๒. นายสมบัติ นนทชัย วัดท่าเรือ จ.ภูเก็ต

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๗๔๓. นายสมบัติ ปรังจัน วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
 ๗๔๔. นายสมบัติ พงศ์รักษ์ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
 ๗๔๕. นายสมบูรณ์ พงษ์โสภา วัดกษัตราธิราชวรวิหาร
 จ.พระนครศรีอยุธยา
 ๗๔๖. นายสมบูรณ์ เรือศรีจันทร์ วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม
 จ.อุทัยธานี
 ๗๔๗. นายสมปอง พงษ์ภมร วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
 ๗๔๘. นายสมพงศ์ อินทร์สุวรรณ วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
 ๗๔๙. นายสมพร कुमार วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
 ๗๕๐. นายสมพร จินดาพล วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
 ๗๕๑. นายสมพร วงเวียน วัดกลาง จ.บุรีรัมย์
 ๗๕๒. นายสมมาศ ทองอ่อน วัดท่าเรือ จ.ภูเก็ต
 ๗๕๓. นายสมยศ แดงอ่อน วัดกษัตราธิราชวรวิหาร
 จ.พระนครศรีอยุธยา
 ๗๕๔. นายสมยศ อินทรพิน วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส
 จ.สมุทรสงคราม
 ๗๕๕. นายสมวงศ์ พูลเมือง วัดห้วยโสม จ.ตราด
 ๗๕๖. นายสมศรี เนตรครุฑ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
 ๗๕๗. นายสมศรี สีเขียวหา วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
 ๗๕๘. นายสมศักดิ์ คุ้มภัย วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
 ๗๕๙. นายสมศักดิ์ นวลจันทร์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก
 กรุงเทพมหานคร
 ๗๖๐. นายสมศักดิ์ ใบบัว วัดไชยชุมพลชนะสงคราม
 จ.กาญจนบุรี
 ๗๖๑. นายสมศักดิ์ มงคล วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก
 กรุงเทพมหานคร
 ๗๖๒. นายสมศักดิ์ ศักดิ์ณรงค์ วัดใหม่ จ.จันทบุรี
 ๗๖๓. นายสมศักดิ์ สมะโน วัดมณีบรรพตวรวิหาร จ.ตาก
 ๗๖๔. พันตรี สมศักดิ์ พ่วงแพ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก
 กรุงเทพมหานคร
 ๗๖๕. นายสมหมาย วงศ์ชาชม วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว
 ๗๖๖. นายสัมพันธ์ พลจันทร วัดสะแก จ.นครราชสีมา
 ๗๖๗. นายสมัย บวชกระโทก วัดสะแก จ.นครราชสีมา
 ๗๖๘. นายสมาน คำผางสม วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม
 ๗๖๙. นายสมาน พรหมรัตน์ วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
 ๗๗๐. นายสมิทธิ์ สุขเจริญ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก
 กรุงเทพมหานคร
๗๗๑. นายสรกฤษ จารุพดิน วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก
 กรุงเทพมหานคร
 ๗๗๒. นายสรนันท์ ชูติกาญจนพิบูลย์ วัดพระราม ๙
 กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๗๗๓. นายสรศักดิ์ วรรณเกษม วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
 ๗๗๔. นายสรศักดิ์ ตูลาบดี วัดบรรพตมโนรมย์ จ.มุกดาหาร
 ๗๗๕. นายสรเพชร ศรีแก้ว วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
 ๗๗๖. นายสรวิชัย บุญแก้ว วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก
 กรุงเทพมหานคร
 ๗๗๗. นายสรศักดิ์ สร้อยทองเจริญ วัดพระราม ๙
 กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๗๗๘. นายสุวรรณ วงษ์สมบูรณ์ วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร
 ๗๗๙. นายสวัน ทองดีมีศรี วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย
 ๗๘๐. นายสวัสดิ์ บุญสงค์ วัดพระธาตุดอยกองมู จ.แม่ฮ่องสอน
 ๗๘๑. นายสวัสดิ์ สมวรรณ วัดศรีสุทธาวาส จ.เลย
 ๗๘๒. นายสวิง ลอยสุวรรณ วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย
 ๗๘๓. นายสหัส ขนอม วัดชุมพรรังสรรค์ จ.ชุมพร
 ๗๘๔. นายสะอาด เจียมตน วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร
 จ.นครปฐม
 ๗๘๕. นายสัญญา อาภาวุฒิกาศ์ วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส
 จ.สมุทรสงคราม
 ๗๘๖. นายสันติ นาคสุข วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
 ๗๘๗. นายสันติ รัตนสัมฤทธิ์ วัดปากคลองมะขามเฒ่า
 จ.ชัยนาท
 ๗๘๘. นายสันติ ปัตติยะ วัดศรีควรเมือง จ.หนองบัวลำภู
 ๗๘๙. นายสันติกร ไพโรพสุทธิ์ วัดแจ้ง จ.สงขลา
 ๗๙๐. นายสัมพันธ์ พ่วงจาด วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
 ๗๙๑. นายสัมพันธ์ วงศ์คณาญาติ วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
 ๗๙๒. นายสัมพันธ์ ชัยสินฟ้า วัดอุดมธานี จ.นครนายก
 ๗๙๓. นายสัมพันธ์ ตั้งจรศักดิ์ วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
 ๗๙๔. นายสากล ลีอินทร์ วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
 ๗๙๕. จำสับตรี สาคร ยางธิสาร วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร
 ๗๙๖. นายสาธิตกิริติ แสงพุ่ม วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก
 กรุงเทพมหานคร
 ๗๙๗. นายสำน ปัดถา วัดศรีสุทธาวาส จ.เลย
 ๗๙๘. นายสายฝน เข็นเพชร วัดพระพุทธรูปราชวรมหาวิหาร
 จ.สระบุรี

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๗๙๙. นายสายัณห์ แก้วแก่น วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส จ.สมุทรสงคราม
๘๐๐. นายสายัน ทาไชย วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๘๐๑. นายสำเนียง แก้วพฤกษ์ วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๘๐๒. นายสำรอง ศรีชาติ วัดธาตุ จ.ขอนแก่น
๘๐๓. นายสำราญ โชติสวัสดิ์ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๘๐๔. นายสำราญ ถิ่นพิบูลย์ วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
๘๐๕. นายสำราญ รักษาเมือง วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๘๐๖. นายสำราญ สุขาทิพย์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
๘๐๗. นายสำเร็จ พิณโชติ วัดเนินพระ จ.ระยอง
๘๐๘. นายสำเร็จ วรรณเดช วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๘๐๙. นายสำเร็จ สีสังข์ วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา
๘๑๐. นายสิงห์ศักดิ์ หนูมาก วัดชานาธิปเฉลิม จ.สตูล
๘๑๑. นายสิชล อินทรศักดิ์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๑๒. นายสิทธิ อรุณเอี่ยม วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๑๓. นายสิทธิชัย กลุ่มไหม วัดปากคลองมะขามเฒ่า จ.ชัยนาท
๘๑๔. นายสิทธิโชค หอมกระจาย วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๑๕. นายสิทธิพงษ์ สุตันทวงศ์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๑๖. นายสิทธิพร ชัยโสม วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๑๗. นายสิริพจน์ สุขเขียว วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๑๘. นายสีแก้ว กันทะคะยอม วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๘๑๙. นายสุข สอนอินทร์ วัดชุมพรรังสรรค์ จ.ชุมพร
๘๒๐. ดาบตำรวจ สุขุม รัตนวันชัย วัดแจ้ง จ.สงขลา
๘๒๑. นายสุจินต์ พ่วงเงิน วัดศรีไศดา จ.เชียงใหม่
๘๒๒. นายสุชล ภูมิหิรัญ วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๘๒๓. นายสุชาติ จันตะพาน วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
๘๒๔. นายสุชาติ สง่าเพชร วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๒๕. นายสุทธพงษ์ ผาทอง วัดอุดมธานี จ.นครนายก
๘๒๖. นายสุทธิชัย ปัญญโรจน์ วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
๘๒๗. นายสุทธิชา ตะไกรต์ วัดพระธาตุซ่อแฮ จ.แพร่
๘๒๘. นายสุทธิเทพ แก่นสุวรรณ วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง
๘๒๙. นายสุทิน กาญจนะ วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๘๓๐. นายสุทิน จันทะเกตุ วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม
๘๓๑. นายสุเทพ บุญทด วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร
๘๓๒. นายสุเทพ มะลิต วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๘๓๓. นายสุธี นาแก้ว วัดศรีไศดา จ.เชียงใหม่
๘๓๔. นายสุนทร จำวิสุต วัดชานาธิปเฉลิม จ.สตูล
๘๓๕. นายสุนทร ดวงแก้ว วัดพระสิงห์ จ.เชียงราย
๘๓๖. จำเอก สุนทร สุวลักษณ์ วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๘๓๗. นายสุนันท์ ขอล้ำ วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๘๓๘. นายสุนันท์ รันนศิลป์ วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
๘๓๙. นายสุบรร เน้นอุดร วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี
๘๔๐. นายสุพจน์ ธรรมนิทา วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
๘๔๑. นายสุพจน์ พรหมที วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว
๘๔๒. นายสุพจน์ สุขอำไพ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๔๓. นายสุพรรณ สืบสิงห์ วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๘๔๔. นายสุพฤทธิ์ สุรสิทธิ์ วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๘๔๕. นายสุพล แก้วเพชร วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม จ.อุทัยธานี
๘๔๖. นายสุภวัฒน์ พินิจ วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
๘๔๗. นายสุภัทร มณีรัตน์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๔๘. นายสมนัต มณีเสน วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๘๔๙. นายสมล บุญขึ้น วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา
๘๕๐. นายสมิต ดงบัง วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๘๕๑. นายสุรัชย์ ดาทอง วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม
๘๕๒. นายสุรัชย์ พูนมัน วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๘๕๓. นายสุชาติ แสนทวีสุข วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๘๕๔. ดาบตำรวจ สุรเชษฐ ประดับศรี วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๘๕๕. จำสิบตรี สุรเดช เจริญบุรี วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๘๕๖. นายสุรเดช เรือนงาม วัดศรีไศดา จ.เชียงใหม่
๘๕๗. นายสุรเดช เหลาพันนา วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณรนิมพระเกียรติฯ

๘๕๘. นายสุรนนท์ เจริญศรี วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๘๕๙. นายสุรนาท แผ้วพาลชน วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๖๐. นายสุรนาท ศรีเกื้อกลิ่น วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๖๑. จำสับเอก สุรพงษ์ วรรณหงส์ วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
๘๖๒. นายสุรพร สุวรรณศิลป์ วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
๘๖๓. นายสุรพล ภูมิภาค วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๘๖๔. นายสุรพล ภูลายดอก วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
๘๖๕. นายสุรพันธุ์ จันทระประภา วัดสะแก จ.นครราชสีมา
๘๖๖. นายสุรยุทธ เอี่ยมสะอาด วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๘๖๗. นายสุรสิทธิ์ เวชชศาสตร์ วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม
๘๖๘. นายสุรินทร์ คงปลีก วัดปากคลองมะขามเฒ่า จ.ชัยนาท
๘๖๙. นายสุรินทร์ ทองเจริญ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๗๐. พันเอก สุรินทร์ นนทวงศ์ วัดเสาชิงช้า จ.ลพบุรี
๘๗๑. นายสุริยะ จันทร์สุข วัดพระธาตุข่อยแฮ จ.แพร่
๘๗๒. นายสุริยัน นุซมี วัดอ่างทองวรวิหาร จ.อ่างทอง
๘๗๓. นายสุริยา ทองบุญชู วัดประชุมโยธี จ.พังงา
๘๗๔. สิบตำรวจเอก สุริยา อุปันนาค วัดพระสิงห์ จ.เชียงใหม่
๘๗๕. นายสุริย์ สุขกรรม วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร จ.สระบุรี
๘๗๖. นายสุวรรณ วีระนนท์ วัดกษัตราธิราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา
๘๗๗. นายสุวัชชัย ร่วมสุข วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๘๗๘. นายสุวัฒน์ โพธิ์ทอง วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จ.กาญจนบุรี
๘๗๙. นายสุวิษ สุวรรณศรี วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๘๘๐. นายสุวิทย์ แก้วแจ่ม วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์
๘๘๑. นายสุวิทย์ โคสุวรรณ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๘๒. นายสุวิทย์ จันทะมณี วัดพระธาตุดอยงอกมู จ.แม่ฮ่องสอน
๘๘๓. นายสุวิทย์ หล้าน้อย วัดคลองโพธิ์ จ.อุตรดิตถ์
๘๘๔. สิบเอก สุเวช ศรีคลัง วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๘๘๕. นายเสกสรร นวลฉวี วัดมงคลทับคล้อ จ.พิจิตร
๘๘๖. นายเสกสรร วันประโดน วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๘๘๗. นายเสกสรร สุวรรคโค วัดศรีควรเมือง จ.หนองบัวลำภู
๘๘๘. นายเสกสรรค์ งามพิเชษฐ์ วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๘๙. นายเสกสิทธิ์ คงใบชา วัดศรีสุทธาวาส จ.เลย
๘๙๐. นายเสดียง คำเรืองศรี วัดศรีสุทธาวาส จ.เลย
๘๙๑. นายเสถียร บุชบก วัดศรีสุทธาวาส จ.เลย
๘๙๒. นายเสน่ห์ บุตรนาย วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๘๙๓. นายเสนอ ผันแปรจิตร์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
๘๙๔. จำสับเอก เสรีฐ แก้วโมทย์ วัดเจียงอีศรีมงคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๘๙๕. นายเสรี เลิศสุชาตวนิช วัดเขาวัง จ.ราชบุรี
๘๙๖. นายแสง ศรี วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จ.ลำปาง
๘๙๗. นายไสว สีสุราช วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๘๙๘. นายหมั่น ดงกระโทก วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๘๙๙. นายหยด พลบุญ วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย
๙๐๐. นายฤกษ์ สาคู วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๐๑. นายหัสนัย แยมโซติ วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร จ.สระบุรี
๙๐๒. นายเหลื่อ พุนสุวรรณ วัดสระแก้ว จ.สระแก้ว
๙๐๓. ดาบตำรวจ เหวียน กลับทับลังคัง วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
๙๐๔. นายแหวน ไสทอง วัดธาตุ จ.ขอนแก่น
๙๐๕. นายอดิษฐ์ ธรรมาภิรมย์ วัดท่าเรือ จ.ภูเก็ต
๙๐๖. นายอดิสร ขุนทอง วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
๙๐๗. นายอดิศักดิ์ เขียนนา วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
๙๐๘. นายอดิศักดิ์ ราชวัตร วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ
๙๐๙. นายอธิการณ เหล็กกล้า วัดบรรพตมโนรมย์ จ.มุกดาหาร
๙๑๐. นายอินันต์ ดำประสงค วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล
๙๑๑. นายอธิวัฒน์ ธัมมรัตน์นันท วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๑๒. นายอธิวัฒน์ เรืองนาม วัดมณีสถิตปิฎการาม จ.อุทัยธานี
๙๑๓. นายอนรรฆ ศรีนภาสวัสดิ์ วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
๙๑๔. นายอนันต์ นครชัยศรี วัดมูกลินทวาปีวิหาร จ.ปัตตานี

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เณรนิมิตพระเกียรตินิ

๙๑๕. นายอนันต์ บุตรวงศ์ วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๙๑๖. สิบโท อนาวิน จันทร์ทอง วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๙๑๗. นายอนิรุทธิ์ สิงห์ศิริ วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๙๑๘. นายอนุชา โนรินทร์ วัดพระธาตุซ่อแฮ จ.แพร่
๙๑๙. ดาบทารว จ.อนุชาญ แก้วจินดา วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี
๙๒๐. นายอนุชิต ธนะจันทร์ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๒๑. นายอนุพงษ์ อัมพวา วัดพระสิงห์ จ.เชียงใหม่
๙๒๒. นายอนุรักษ์ โกมลศรี วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๒๓. นายอนุรักษ์ จักรน้อย วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร จ.น่าน
๙๒๔. นายอภิชัย คล้ายปลอด วัดเทพประสิทธิ์คณาวาส จ.สมุทรสงคราม
๙๒๕. นายอภิชัย ทองเกลี้ยง วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล
๙๒๖. นายอภิชัย อนุพงษ์ วัดชนาธิปเฉลิม จ.สตูล
๙๒๗. นายอภิชาติ ศรีภาค วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๙๒๘. นายอภิชาติ ภาณุมาตร์ วัดบ้านเก่าบ่อ จ.อำนาจเจริญ
๙๒๙. จำสับเอก อภิเทพ แก้วพิลา วัดมหาธาตุ จ.ยโสธร
๙๓๐. นายอภิรัช สุภากร วัดมณีวนาราม จ.อุบลราชธานี
๙๓๑. พันจ่าตรี อภิวัฒน์ พวงยอด วัดเจียงอีศรีมิ่งคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๙๓๒. นายอรชุน โษะธีศ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๓๓. นายอรรถนพ เทพศิริ วัดชลธาราสึงเห จ.นราธิวาส
๙๓๔. สิบตำรวจโท อรรถนพ หลอดเนตร วัดแจ้งแสงอรุณ จ.สกลนคร
๙๓๕. นายอรรถพงษ์ เกิดเกียรติพงศ์ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๓๖. นายอรรถพร ว่องวิทยานุกุล วัดนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
๙๓๗. นายอรรถพล เปนะนาม วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี
๙๓๘. นายอรรถวุฒิ มีทรัพย์มาก วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๓๙. นายอรัญ วงษา วัดมณีมาวาส จ.อุดรธานี
๙๔๐. นายอริยชัยวิทย์ พุ่มปัญญา วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่
๙๔๑. นายอรุณ ครอบแห่ง วัดมณีสถิตกปิฎการาม จ.อุทัยธานี
๙๔๒. นายอรุณ เพชรน้อย วัดสุวรรณคีรีวิหาร จ.ระนอง
๙๔๓. นายอรุณ ศรีคำ วัดเจษฎาราม จ.สมุทรสาคร
๙๔๔. นายอรุณ สิ้นดำ วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง
๙๔๕. จำสับเอก อรุณ หอมจันทร์ วัดเจียงอีศรีมิ่งคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๙๔๖. นายอรุณพงษ์ แม่ตระกูลอนันต์ วัดเนินพระ จ.ระยอง
๙๔๗. นายอรุณวิชัย ภูงคงคำ วัดกลาง จ.กาฬสินธุ์
๙๔๘. นายอรุณ ธนดิษฐ์ วัดราษฎร์ศรัทธาราม จ.สุโขทัย
๙๔๙. นายอดด วงษ์บุตตี วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร
๙๕๐. นายออมสิน อุบลลักษณ์ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๕๑. จำสับตรี อัครพล มาสูงเนิน วัดศาลาลอย จ.สุรินทร์
๙๕๒. นายอัครภูมิ ทัพชัย วัดโพธิ์ชัย จ.หนองคาย
๙๕๓. นายอัครวุฒิ ย่อมดอน วัดชลธาราสึงเห จ.นราธิวาส
๙๕๔. จำสับเอก อัษฎาวุธ ยอดดี วัดเจียงอีศรีมิ่งคลวราราม จ.ศรีสะเกษ
๙๕๕. นายอาคม จุลสม วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๙๕๖. นายอาชัยณัฐ วิชัยสืบ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ จ.ฉะเชิงเทรา
๙๕๗. นายอาชีพ หัวเพ็ชร วัดมณีสถิตกปิฎการาม จ.อุทัยธานี
๙๕๘. นายอาณัติ กลินสุคนธ์ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๕๙. นายอาทิตย์ ตั้งจิตต์ศีล วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๖๐. นายอาทิตย์ พันธุ์ดี วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จ.นครปฐม
๙๖๑. นายอาทิตย์ รอดเยี่ยม วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี
๙๖๒. นายอาทิตย์ วังโน วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด
๙๖๓. นายอาทิตย์ สุไพบูลย์วัฒน์ วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๖๔. นายอาทิตย์ โสภณศรี วัดพระราม ๙ กาญจนนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
๙๖๕. นายอานนท์ ไกรแก้ว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
๙๖๖. นายอานนท์ ทับแผลง วัดศรีรัตนาราม จ.พิษณุโลก
๙๖๗. นายอานนท์ ปัญญาโรจน์ วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา
๙๖๘. นายอานนท์ ส่งแสงรัตน์ วัดเวฬุวัน จ.ยะลา
๙๖๙. นายอานุกาพ เหมะรักษ์ วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง
๙๗๐. นายอารีย์ โกรัมย์ วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ จ.ฉะเชิงเทรา

รายชื่อผู้อุปสมบท โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เหนือพระเกียรติฯ

๙๗๑. นายอ่ำ ทองนอก วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
จ.นครศรีธรรมราช	๙๙๗. นายเอนก มุสิกรัตน์ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
กรุงเทพมหานคร
๙๗๒. นายอำนวย ประทา วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์	๙๙๘. นายโอสุชา ปริพุฒิ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
จ.นครศรีธรรมราช
๙๗๓. นายอำนวย มุลตรีบุตร วัดมหาชัย จ.มหาสารคาม	๙๙๙. นายฮั่ว เข้มจตุลัด วัดเสาธงทอง จ.ลพบุรี
๙๗๔. นายอำนวย มุลศิริ วัดปากคลองมะขามเฒ่า จ.ชัยนาท	
๙๗๕. จำเริญ อำนาง ขุนรักญาติ วัดชัยมงคล จ.สมุทรปราการ	
๙๗๖. นายอำนาง ทองอยู่ วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี	
๙๗๗. นายอำนาง บรรณา วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร	
๙๗๘. นายอำพร กองธรีราช วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์	
๙๗๙. นายอำพล กาญจน์โนภาส วัดคูหาสวรรค์ จ.พัทลุง	
๙๘๐. นายอำพันธ์ กองธรีราช วัดมหาธาตุ จ.เพชรบูรณ์	
๙๘๑. นายอิทธิพล ธรรมเตโชดม วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
กรุงเทพมหานคร	
๙๘๒. นายอินตา หมิ่นตา วัดพระธาตุดอยก่องมู จ.แม่ฮ่องสอน	
๙๘๓. นายอินสม ชัยมงคล วัดพระธาตุดอยก่องมู จ.แม่ฮ่องสอน	
๙๘๔. นายอุกฤษฏ์ จงรักศักดิ์ วัดปากคลองมะขามเฒ่า
จ.ชัยนาท	
๙๘๕. นายอุชกร สุกกานันท์ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
กรุงเทพมหานคร	
๙๘๖. พันเอก อุดม พูลทวี วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร
จ.นครปฐม	
๙๘๗. นายอุดม วงศ์หงส์ วัดบึงพระลานชัย จ.ร้อยเอ็ด	
๙๘๘. นายอุดม สุริยาเดช วัดศรีโสดา จ.เชียงใหม่	
๙๘๙. นายอุทัย ชาวสวน วัดพระธาตุดอยก่องมู จ.แม่ฮ่องสอน	
๙๙๐. นายอุทัย ดวงใจเอก วัดพระธาตุดอยก่องมู จ.แม่ฮ่องสอน	
๙๙๑. นายอุ้ย บรรณา วัดพระบรมธาตุ จ.กำแพงเพชร	
๙๙๒. นายอุรุพงษ์ ยิ่งภู วัดเขาวัง จ.ราชบุรี	
๙๙๓. นายเอกจิตร แก้วดงคง วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร
จ.นครปฐม	
๙๙๔. นายเอกชัย สัมฤทธิ์ วัดท่าไทร จ.สุราษฎร์ธานี	
๙๙๕. นายเอกพงศ์ แซ่เบ๊ วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
กรุงเทพมหานคร	
๙๙๖. นายเอกพันธ์ พูลสมบัติ วัดกษัตราธิราชวรมหาวิหาร
จ.พระนครศรีอยุธยา	

พัดรองที่ระลึก

แบบร่างพัดรองที่ระลึกโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคุุ้สมรสคณะรัฐมนตรี
ออกแบบโดย นางสาวเพ็ชร์สุภา รัตนเพชร
นายช่างศิลปกรรมชำนาญงาน สำนักช่างสิบหมู่
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

พัดรองที่ระลึกโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคุุ้สมรสคณะรัฐมนตรี

ย่ามที่ระลึก

ย่ามที่ระลึกโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคุุสมรสคณະรัฐมนตรี
ออกแบบโดย นางวราภรณ์ เชิดชู
นายช่างศิลปกรรมชำนาญงาน สำนักช่างสิบหมู่
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

ย่ามถวายพระนวกะ
ตราสัญลักษณ์ออกแบบโดย นายจาตุรนต์ เกษจรัส
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ข้าราชการ
สำนักงานต่างประเทศ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

เชิงอรรถบทที่ ๑ พระราชประวัติ

ลำดับ	หน้า	คำหรือข้อความเดิม	คำอธิบาย
๑	๒	สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สถาปนาสมเด็จพระราชบิดา เจ้าฟ้ามหิดลอดุลเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ ขึ้นเป็น สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๓
๒	๒	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	พระนามเดิมสังวาลย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีประกาศถวายพระนามว่า “พระราชชนนีศรีสังวาลย์” พุทธศักราช ๒๔๘๑ ได้รับสถาปนาพระอิสริยยศเป็น “สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์” และพุทธศักราช ๒๕๑๓ ได้รับสถาปนาพระอิสริยยศเป็น “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี”
๓	๒	โรงพยาบาลเคมบริดจ์	ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น โรงพยาบาลเมาท์ ออร์เบิร์น (Mount Auburn)
๔	๒	สมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์	ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๖๖ ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร สิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ ๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๑
๕	๒	พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร	เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๖๘ ณ เมืองไฮเดลแบร์ก สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙
๖	๙	วันที่ ๑๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๙ เสด็จพระราชดำเนิน จากประเทศไทยกลับไปยัง ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เพื่อ ทรงศึกษาต่อ และในเดือน ตุลาคมปีนั้นเองได้ทรงเลือก ศึกษาวิชาใหม่ คือ นิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ (Licenciè et Doctorat es Sciences Sociales) ณ มหาวิทยาลัย แห่งเมืองโลซาน	กองทัพเรือ. จอมทัพไทยกับราชนาวิ. (กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, ๒๕๓๙) หน้า ๒๐

ลำดับ	หน้า	คำหรือข้อความเดิม	คำอธิบาย
๗	๑๑	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนียังได้ทรงสั่งสอน อบรมพระราชธิดาและ พระราชโอรสด้วยพระองค์เอง เพื่อให้ทุกพระองค์ตั้งมั่นอยู่ใน คุณธรรมทั้งด้านจิตใจและการ ปฏิบัติ และให้ทรงมีพัฒนา การด้านความคิดด้วย โดยทรง ถือหลัก ๙ ประการ	สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระย่าของแผ่นดิน. (กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๓๙) หน้า ๑๘๐
๘	๑๒	หม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิตติยากร	ได้รับสถาปนาเป็นพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้านักขัตรมงคล เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๓ และสถาปนาเป็นพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นจันทบุรีสุรนาถ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๕
๙	๑๒	หม่อมหลวงบัว กิตติยากร	เดิมอยู่ในราชสกุลสนธิวงศ์

เชิงอรรถบทที่ ๒ จดหมายเหตุการพระราชพิธีทรงพระผนวช

ลำดับ	หน้า	คำหรือข้อความเดิม	คำอธิบาย
*	๓๑, ๓๓, ๓๖, ๓๗, ๔๔, ๗๘, ๗๙, ๘๐, ๘๑, ๘๒, ๘๓, ๘๘	หลังชื่อเดือนที่ไม่มีพุทธศักราช	หมายถึงพุทธศักราช ๒๔๙๙
๑.	๒๙	พระราชฉายาบัฏ	“พระราชฉายาบัฏพร้อมคำแปล” คัดจากหนังสือ พระราชพิธีและพระราชกิจในการทรงผนวช ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๔๙๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์เพื่อพระราชทานเป็นสาธารณกุศลในวันวิสาขบูชา ณ วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๐.
๒.	๓๐	บานแผนก	“บานแผนก” คัดจากหนังสือ พระราชพิธีและพระราชกิจในการทรงผนวช ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๔๙๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์เพื่อพระราชทานเป็นสาธารณกุศลในวันวิสาขบูชา ณ วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๐.
๓.	๓๐, ๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๖, ๓๗, ๔๔, ๘๗, ๘๙, ๑๙๖, ๒๐๖	ผนวช, ทรงผนวช	ทรงพระผนวช เป็นคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์
๔.	๓๐	สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์	สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงได้รับสถาปนาขึ้นเป็นสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙
๕.	๓๐	ฉลองพระพุทธรูป	วันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๐๐ (ครบกำหนด ๒๕๐๐ ปี แห่งพระพุทธรูป)
๖.	๓๑	คำนำ	“คำนำหนังสือจดหมายเหตุการเสด็จออกผนวชของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสบำเพ็ญพระกุศลในพระบรมราชูปถัมภ์ฉลองพระชนมายุ ๘๔ พรรษา บริบูรณ์สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ พระสังฆราช, กรุงเทพฯ: ๒๔๙๙. (หน้า ก - ค)
๗.	๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๗, ๔๔, ๔๘, ๕๓, ๕๖, ๘๐, ๘๒	เจ้าพระคุณฯ, เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช, สมเด็จพระสังฆราช	สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์
๘.	๘๗, ๙๑, ๒๐๖	พระราชพิธีทรงผนวช	เขียนตามหมายกำหนดการของสำนักพระราชวัง “พระราชพิธีทรงผนวช ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙”

ลำดับ	หน้า	คำหรือข้อความเดิม	คำอธิบาย
๙.	๓๓, ๔๘, ๙๐	สมเด็จพระราชชนนี	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
๑๐.	๓๖, ๓๗, ๗๘, ๘๐, ๘๑	วัด	วัดบวรนิเวศวิหาร
๑๑.	๓๖	สมเด็จพระศรีสุริเยนทรา	สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี ในรัชกาลที่ ๒
๑๒.	๓๖, ๓๗	กรมตำรวจ	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๑๓.	๓๗	เทศบาล	กรุงเทพมหานคร
๑๔.	๓๗	กรมโยธาเทศบาล	กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
๑๕.	๓๗	การไฟฟ้ากรุงเทพฯ	การไฟฟ้านครหลวง
๑๖.	๓๗	การประปากรุงเทพฯ	การประปานครหลวง
๑๗.	๓๙	วัดพระเชตุพน	วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๑๘.	๓๙, ๒๐๕	สมเด็จพระราชินี, สมเด็จพระบรมราชินี	สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
๑๙.	๔๔, ๔๘, ๕๓, ๕๖, ๗๘, ๗๙, ๘๐, ๘๑, ๘๒, ๘๓, ๙๑	พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงพระผนวช
๒๐.	๔๘	สามนิกาย	ต้นฉบับเดิมพิสูจน์อักษรผิด มีเพียงสองนิกาย คือ ธรรมยุติกนิกายและมหานิกาย
๒๑.	๔๘, ๘๐, ๒๑๑	พระศาสนโศภน	สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (จวน อุฏฐายี) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก องค์ที่ ๑๖ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
๒๒.	๔๘, ๘๐	สมเด็จพระวันรัต	สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปลด กิตฺติโสภโณ) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก องค์ที่ ๑๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
๒๓.	๕๖	สักการะ	ถวายสักการะ
๒๔.	๕๖	ทรงทำวินัยกรรมผ้า	ทรงทำพินทุ์กัปปธัมมฐานและวิกัปจีวร
๒๕.	๕๖	ตำหนักกุฎิ บัญชาเบญจมา	พระตำหนักบัญชาเบญจมา
๒๖.	๕๖	พระปั้นหย่า	พระตำหนักปั้นหย่า
๒๗.	๗๘	ไวยาวัจจกร	ขณะนั้น คือ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช
๒๘.	๗๙	พระสหจร	พระภิกษุซึ่งผนวชและบวชในพระบรมราชินูปถัมภ์ ๕ รูป

ลำดับ	หน้า	คำหรือข้อความเดิม	คำอธิบาย
๒๙.	๘๐	สมเด็จพระพี่นาง	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
๓๐.	๘๐	เสด็จฯ พระอุโบสถ	เสด็จลงพระอุโบสถ
๓๑.	๘๐	วัดราชบพิธ	วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๓๒.	๘๑	อนุสรณ์ “รังษีวัฒนา”	อนุสรณ์ “รังษีวัฒนา” สุสานหลวงในวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๓๓.	๘๑	รัชกาลที่ ๕	พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
๓๔.	๘๑	ทรงจูดรูปเทียนสักการะ พระร่วงโรจนฤทธิ์	ทรงจูดรูปเทียนถวายสักการะบูชาพระร่วงโรจนฤทธิ์
๓๕.	๘๒	สายสัญญาณ	สายสูตร
๓๖.	๘๒	ธัมมัสสวนะ	ธรรมสวนะ
๓๗.	๘๒	หม่อมเจ้าหญิง ประสงค์สม บริพัตร	หม่อมเจ้าประสงค์สม บริพัตร ชายาในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต
๓๘.	๘๓, ๒๑๑	พระโศภนคณาภรณ์	สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๙ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
๓๙.	๘๓	พระอนุจร	พระภิกษุที่ผนวชและบวชในพระบรมราชินูปถัมภ์ ๕ รูป
๔๐.	๘๒, ๘๔, ๒๐๐, ๒๐๑, ๒๐๕	ลามนวน, ทรงลามนวน	ทรงลาสิกขา
๔๑.	๘๔	พระตำหนักใหญ่	พระตำหนักจันทร์
๔๒.	๘๔	ทรงจูดรูปเทียน เครื่องราชสักการะ พระรูปสมเด็จพระ พระมหาสมณเจ้า กรมพระยา ปวเรศวริยาลงกรณ์	ทรงจูดรูปเทียนถวายสักการะพระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์
๔๓.	๘๗	พระที่นั่งไพศาล	พระที่นั่งไพศาลทักษิณ
๔๔.	๘๗	พระที่นั่งอมรินทร์	พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
๔๕.	๘๗, ๘๙	เจริญพระเกศา	เปลื้องเส้นพระเจ้า
๔๖.	๘๗	วัดพระศรีรัตน	วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง
๔๗.	๘๗	วัดบวรนิเวศ	วัดบวรนิเวศวิหาร
๔๘.	๘๓	พระราชพิธีลามนวน	ใช้ตามหมายกำหนดการของสำนักพระราชวัง พุทธศักราช ๒๔๙๙
๔๙.	๑๙๙	พระศาสนา	พระศาสนา

เชิงอรรถบทที่ ๓ จดหมายเหตุ การอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติฯ

ลำดับ	หน้า	คำหรือข้อความเดิม	คำอธิบาย
๑.	๓๑๕	จำนวน ๑๗๓ รูป	พระพงศ์พาสน์ โมรานนท์ (ชลิตวิโส) ขอลาสิกขาก่อนเนื่องจากติดภารกิจ
๒.	๓๑๕	สัมบุตธัสสะ	เป็นบทสวดแบบธรรมยุติกนิกาย
๓.	๓๑๕	อุปัชฌายะ	เป็นคำที่ใช้กับพระเถระผู้เป็นประธาน การอุปสมบท ส่วน “อาจารย์” ใช้กับพระเถระที่อุปสมบท ๑๐ พรรษา ขึ้นไป และ “อายัสสะมันเต” ใช้กับพระทั่วไป
๔.	๓๑๕	โน	ถ้ารูปเดียวเปลี่ยน โน เป็น เม
๕.	๓๑๖	ชะมามะ	ถ้ารูปเดียวเปลี่ยน ชะมามะ เป็น ชะมามี
๖.	๓๑๖	จำนวน ๑๗๑ รูป	พระพงศ์พาสน์ โมรานนท์ (ชลิตวิโส) พระกฤษณ์ สุริยรินทร์ (ปภากร) และพระพงษ์ศักดิ์ สนธิตระกูล (เนติวิโส) ไม่ได้เข้าร่วมในพิธีมอบอุปัชฌาจารย์เนื่องจากติดภารกิจจำเป็นต้องลาสิกขาก่อน
๗.	๓๑๖	นายสาโรจน์ กาลศิริศิลป์ นักวิชาการศาสนา ชำนาญการ	สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๘.	๓๒๑	พระนวกะปลงอาบัติ	เป็นการบอกอาบัติหรือโทษที่เกิดจากการล่วงละเมิดสิกขาบทหรือข้อห้ามแห่งภิกษุของตนกับพระพี่เลี้ยง และพระนวกะด้วยกัน เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ เมื่อลาสิกขาไปแล้วจะไม่ต้องทำพร้อย

บรรณานุกรม

- พระราชวัง, สำนัก. หมายกำหนดการพระราชพิธีทรงผนวช ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙ สำนักพระราชวัง (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๔๙)
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. จดหมายเหตุการเสด็จออกผนวชของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสบำเพ็ญพระกุศลในพระบรมราชูปถัมภ์ฉลองพระชนมายุ ๘๔ พรรษาบริบูรณ์ สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ พระสังฆราช (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๙)
- พระราชวัง, สำนัก. พระราชพิธี และ พระราชกิจ ในการทรงผนวช ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์เพื่อพระราชทานเป็นสาธารณกุศลในวันวิสาขบูชา ๒๕๕๐ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๕๐)
- พระราชวัง, สำนัก. ทรงพระผนวช พุทธศักราช ๒๕๔๙ จัดพิมพ์เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๓๓ (กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๓)
- สมาพันธ์องค์การเพื่อการพัฒนาหนังสือและการอ่าน, โครงการสืบสานมรดกวัฒนธรรมไทย. ทรงพระผนวช (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สดาร์ปรีน จำกัด, ๒๕๔๒)
- บวรนิเวศวิหาร, วัด โครงการบูรณปฏิสังขรณ์วัดบวรนิเวศวิหาร ในพระบรมราชูปถัมภ์. พระราชพิธีและ พระราชกรณียกิจในการทรงพระผนวช ๒๒ ตุลาคม - ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ จัดพิมพ์เนื่องใน มหามงคลทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด, ๒๕๔๙)
- บวรนิเวศวิหาร, วัด โครงการบูรณปฏิสังขรณ์วัดบวรนิเวศวิหาร ในพระบรมราชูปถัมภ์. ๕๐ ปี ทรงพระผนวช ๒๕๔๙ - ๒๕๕๙ จัดพิมพ์เนื่องในมหามงคลทรงพระผนวชครบ ๕๐ ปี (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด, ๒๕๔๙)
- ศิลปากร, กรม คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. จดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ (กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน))

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๒๐๔/๒๕๕๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ

๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ นับเป็นมหามงคลพิเศษยิ่ง สมควรที่รัฐบาลจะได้จัดงานเฉลิมฉลองให้สมพระเกียรติและถูกต้องตามราชประเพณี และสมควรที่จะได้ดำเนินโครงการพัฒนาต่างๆ ที่เป็นการสร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ รวมทั้งเพื่อให้ประชาชนได้แสดงความกตัญญูตเวที น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ และแสดงความจงรักภักดี ถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงสร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างอเนกอนันต์

ดังนั้น เพื่อให้การจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

คณะที่ปรึกษา

๑.๑	ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ	ที่ปรึกษาและกรรมการ
๑.๒	ประธานรัฐสภา	ที่ปรึกษาและกรรมการ
๑.๓	ประธานศาลฎีกา	ที่ปรึกษาและกรรมการ
๑.๔	ประธานวุฒิสภา	ที่ปรึกษาและกรรมการ
๑.๕	หม่อมเจ้าภิศเดช รัชนี	ที่ปรึกษาและกรรมการ
	ประธานมูลนิธิโครงการหลวง	
๑.๖	องคมนตรี
(นายอำพล เสนาณรงค์)	ที่ปรึกษาและกรรมการ
๑.๗	องคมนตรี	ที่ปรึกษาและกรรมการ

คณะกรรมการ

๑.๘	นายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๑.๙	รองนายกรัฐมนตรีทุกท่าน	รองประธานกรรมการ
๑.๑๐	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีทุกท่าน	กรรมการ
๑.๑๑	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑.๑๒	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ

๑.๑๓	เลขาธิการพระราชวัง	กรรมการ
๑.๑๔	ราชเลขาธิการ	กรรมการ
๑.๑๕	เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑.๑๖	เลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
๑.๑๗	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑.๑๘	เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรรมการ
๑.๑๙	ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๑.๒๐	ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๑.๒๑	ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๑.๒๒	ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กรรมการ
๑.๒๓	ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๑.๒๔	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๑.๒๕	ปลัดกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
๑.๒๖	ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑.๒๗	ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๑.๒๘	ปลัดกระทรวงพลังงาน	กรรมการ
๑.๒๙	ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๑.๓๐	ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑.๓๑	ปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
๑.๓๒	ปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการ
๑.๓๓	ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
๑.๓๔	ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กรรมการ
๑.๓๕	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑.๓๖	ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑.๓๗	ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
๑.๓๘	ปลัดกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๑.๓๙	รองเลขาธิการพระราชวัง (นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา)	กรรมการ
๑.๔๐	รองราชเลขาธิการ (ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ)	กรรมการ
๑.๔๑	ที่ปรึกษาสำนักพระราชวัง (นายสรชัย เทียมทวีสิน)	กรรมการ
๑.๔๒	ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมพิเศษ สำนักพระราชวัง (นายรัตนาวุธ วัชรโรทัย)	กรรมการ
๑.๔๓	เลขาธิการคณะองคมนตรี	กรรมการ
๑.๔๔	สมุหราชองครักษ์	กรรมการ
๑.๔๕	ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	กรรมการ
๑.๔๖	ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
๑.๔๗	ผู้บัญชาการทหารเรือ	กรรมการ
๑.๔๘	ผู้บัญชาการทหารอากาศ	กรรมการ

๑.๔๙	ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๕๐	โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑.๕๑	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๕๒	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการ
๑.๕๓	อธิบดีกรมการศาสนา	กรรมการ
๑.๕๔	อธิบดีกรมศิลปากร	กรรมการ
๑.๕๕	ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ และเลขานุการ
๑.๕๖	ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (นางปราณี สิริวัฒน)	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๕๗	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑.๕๘	ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๕๙	ผู้อำนวยการกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๖๐	ผู้อำนวยการสำนักพิธีการและเลขานุการ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ กำหนดนโยบายและแนวทางการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ให้สมพระเกียรติและ
ถูกต้องตามราชประเพณี

๒.๒ พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ และกิจกรรมการจัดงานเฉลิมพระ
เกียรติฯ

๒.๓ แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน
ตามที่เห็นสมควร

๒.๔ ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)
นายกรัฐมนตรี

คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔
ที่ ๑๑/๒๕๕๓
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี

ตามคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี นั้น

โดยที่ได้มีประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีและแต่งตั้งรัฐมนตรี

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ จึงให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ ที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นายวิชาญ อิศรเสนา ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาและกรรมการ
๑.๒ นายเผ่าทอง ทองเจือ	ที่ปรึกษาและกรรมการ
๑.๓ นางพิมพ์เพ็ญ เวชชาชีวะ	ประธานกรรมการ
๑.๔ นางศรีสกุล พร้อมพันธุ์	รองประธานกรรมการ
๑.๕ นางนุช สุวรรณศิริ	รองประธานกรรมการ
๑.๖ นางฉวีวรรณ ขจรประศาสน์	รองประธานกรรมการ
๑.๗ นางสุพร วงศ์หนองเตย	กรรมการ
๑.๘ นางอโณทัย คล้ามไพบูลย์	กรรมการ
๑.๙ นางวรรกร จาติกวณิช	กรรมการ
๑.๑๐ นางจินตนา ภิมมัย	กรรมการ
๑.๑๑ นางดวงมาลย์ ศิลปอาชา	กรรมการ
๑.๑๒ นางนวลนภา สมชัย	กรรมการ
๑.๑๓ นางอารัญญาภรณ์ ชารัมย์	กรรมการ
๑.๑๔ นางลาวัณย์ คุณกิตติ	กรรมการ
๑.๑๕ นางสาวจิตต์ ไกรฤกษ์	กรรมการ
๑.๑๖ นางเต็มศิริ ขาญนุกุล	กรรมการ
๑.๑๗ นายอนุชา นาคาศัย	กรรมการ
๑.๑๘ นางทัศนีย์ ขาญวิรุณ	กรรมการ
๑.๑๙ นางสาวนงค์ สาสีรัฐวิภาค	กรรมการ
๑.๒๐ นางฉันทวีร์ ศรีอ่อน	กรรมการ

๑.๒๑	นางลักษมี อินทรสมบัติ	กรรมการ
๑.๒๒	นางจิรารัตน์ บุญเกียรติ	กรรมการ
๑.๒๓	นางอรอนงค์ ลักษณะวิศิษฐ์	กรรมการ
๑.๒๔	นางบังอร เป็ญจาทิกุล	กรรมการ
๑.๒๕	นางอาภามาศ ภัทรประสิทธิ์	กรรมการ
๑.๒๖	นางนงลักษณ์ โชคชัยวัฒนากร	กรรมการ
๑.๒๗	นางนลินี ด้านชัยจิตร	กรรมการ
๑.๒๘	นางคมคาย พลบุตร	กรรมการ
๑.๒๙	นางกาญจนา วงศ์ไตรรัตน์	กรรมการ
๑.๓๐	พลตรี หญิง จันทิมา เสนเนียม	กรรมการ
๑.๓๑	นางวรวรรณ บรรณวัฒน์	กรรมการ
๑.๓๒	นายถาวร กุลนาถศิริ	กรรมการ
๑.๓๓	ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
๑.๓๔	ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	กรรมการ
๑.๓๕	โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	กรรมการ
๑.๓๖	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑.๓๗	ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑.๓๘	ผู้อำนวยการสำนักโฆษก	กรรมการ
	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	
๑.๓๙	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง	กรรมการ
	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	
๑.๔๐	นางพัชราภรณ์ อินทริยงค์	กรรมการและเลขานุการ
๑.๔๑	นางสมถวิล รินทะระ	กรรมการ
		และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๔๒	นางสาวนิธินาถ คงมีธรรม	กรรมการ
		และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๔๓	ว่าที่ร้อยโท ภณัฐ ก้วยเจริญพานิชก์	กรรมการ
		และผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ พิจารณาจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและเผยแพร่พระเกียรติคุณ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ

๒.๒ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

๒.๓ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฯ เพื่อทราบ

๒.๔ ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔
ที่ ๑๕/๒๕๕๓
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายสงฆ์และฝ่ายฆราวาส
ในโครงการอุปสมบทพระสงฆ์ ๙๙๙ รูป
เฉลิมพระเกียรติถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี

ตามคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่ ๑๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี นั้น

ในการนี้ คณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรีได้กำหนดจัดการอุปสมบทพระสงฆ์ ๙๙๙ รูป เพื่อเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการอุปสมบทพระสงฆ์ ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี”

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายสงฆ์ และฝ่ายฆราวาสในโครงการอุปสมบทพระสงฆ์ ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

คณะกรรมการฝ่ายสงฆ์

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	มหาเถรสมาคม	ที่ปรึกษา
๑.๒	สมเด็จพระวันรัต	ประธานกรรมการ
๑.๓	พระพรหมเมธี	กรรมการ
๑.๔	พระศาสนโสภณ	กรรมการ
๑.๕	พระธรรมกิตติเมธี	กรรมการ
๑.๖	พระธรรมวรเมธี	กรรมการ
๑.๗	พระธรรมวราภรณ์	กรรมการ
๑.๘	พระธรรมธัชมนี	กรรมการ

๑.๙	พระธรรมบัณฑิต	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๑๐	เจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัด		กรรมการ
๑.๑๑	พระเทพโมลี	วัดราชผาติการาม	กรรมการ
๑.๑๒	พระเทพญาณวิศิษฐ์	วัดปทุมวนาราม	กรรมการ
๑.๑๓	พระราชดิลก	วัดปทุมวนาราม	กรรมการ
๑.๑๔	พระราชวิสุทธิญาณ	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๑.๑๕	พระมหานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๑.๑๖	พระศรีญาณโสภณ	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๑๗	พระศรีวิสุทธิกวี	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๑.๑๘	พระโสภณคณาภรณ์	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๑.๑๙	พระสุทธิสารเมธี	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๑.๒๐	พระอรรถกิจโกศล	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๒๑	พระญาณดิลก	วัดมกุฏกษัตริยาราม	กรรมการ
๑.๒๒	พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ	วัดปทุมวนาราม	กรรมการ
๑.๒๓	พระครูวิลาศวรรวิธาน	วัดราชผาติการาม	กรรมการ
๑.๒๔	พระครูโสภณศาสนกิจ	วัดราชผาติการาม	กรรมการ
๑.๒๕	พระครูสิริธรรมสาร	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๒๖	พระครูวิสุทธิธรรมภาณ	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๑.๒๗	พระครูพิศาลวินยวาท	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๑.๒๘	พระครูปลัด อาคม บุญมากโม	วัดปทุมวนาราม	กรรมการ
๑.๒๙	พระครูปลัด บุญยยืน บุญญพล	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๓๐	พระมหาโสฬส วีระญาณ	วัดปทุมวนาราม	กรรมการ
๑.๓๑	พระครูสังฆรักษ์ เขาวน อภิชาโน	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๓๒	พระครูสังฆรักษ์ พุทธิพงศ์ อภิชาโต	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๓๓	พระครูสมุห์ ประทีป ปทีโป	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๓๔	พระไพรินทร์ อุทัยญาณ	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๓๕	พระเชวง ชินจาโร	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๓๖	พระอุดมศักดิ์ อุตตมสกุโก	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ
๑.๓๗	พระพรพล ปสนโน	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรรมการ

คณะกรรมการฝ่ายฆราวาส

๒. องค์ประกอบ

๒.๑	นายวิระ โรจน์พจนรัตน์	ที่ปรึกษา
๒.๒	ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	ที่ปรึกษา
๒.๓	รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร (นายภราดา เณรบำรุง)	ประธานกรรมการ

๒.๔	ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด	กรรมการ
๒.๕	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	กรรมการ
๒.๖	อธิบดีกรมการศาสนา	กรรมการ
๒.๗	อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง	กรรมการ
๒.๘	ผู้อำนวยการกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง	กรรมการ
๒.๙	ผู้อำนวยการพระคลังข้างที่ สำนักพระราชวัง	กรรมการ
๒.๑๐	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๒.๑๑	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทุกจังหวัด	กรรมการ
๒.๑๒	นายยงยุทธ สุทธิชื่น	กรรมการและ เลขานุการ
๒.๑๓	นางสาวภททิยา พุ่มพา	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๔	นางกมลณัฐ มีมาก	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๕	นายจาตุรนต์ เกษจรัส	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๖	นายฉนทรฐพงศ์ สิริสระคู	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๗	นางธนพร ศรีสังข์	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

๓. อำนาจหน้าที่

- ๓.๑ พิจารณาจัดการบรรพชาอุปสมบท และจัดการอบรมตามพระธรรมวินัยให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- ๓.๒ พิจารณาจัดศาสนพิธีที่เกี่ยวข้อง
- ๓.๓ พิจารณาความเหมาะสมในการจัดสถานที่และพาหนะ สำหรับใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจ
- ๓.๔ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- ๓.๕ ดำเนินงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

คำสั่งคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี

ที่ ๑/๒๕๕๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และการรับบริจาค

ตามคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่ ๑๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี โดยให้คณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ อาศัยอำนาจตามข้อ ๒.๒ ของคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่ ๑๑/๒๕๕๓ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และการรับบริจาค โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	นางฉวีวรรณ ขจรประศาสน์	ที่ปรึกษา
๑.๒	นางทัศนีย์ ชาญวิรุณ	ที่ปรึกษา
๑.๓	นายวรศิษฐ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา	ที่ปรึกษา
๑.๔	นางนุช สุวรรณศิริ	ประธานอนุกรรมการ
๑.๕	นางอโณทัย คล้ามไพบูลย์	อนุกรรมการ
๑.๖	นางวรรกร จาติกวณิช	อนุกรรมการ
๑.๗	นางดวงมาลย์ ศิลปอาชา	อนุกรรมการ
๑.๘	นางวรรณรณ บรรณวัฒน์	อนุกรรมการ
๑.๙	นางนลินี ด้านชัยวิจิตร	อนุกรรมการ
๑.๑๐	นางอาภามาส ภัทรประสิทธิ์	อนุกรรมการ
๑.๑๑	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	
	ในฐานะกรรมการและเลขานุการ	
	คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ฯ	อนุกรรมการ
๑.๑๒	ผู้แทนหอจดหมายเหตุแห่งชาติ	
	กรมศิลปากร	อนุกรรมการ
๑.๑๓	ผู้แทนสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ	
	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	อนุกรรมการ
๑.๑๔	นายจาตุรนต์ เกษจรัส	อนุกรรมการ
๑.๑๕	นายพีรพัฒน์ วิมลรังครัตน์	อนุกรรมการ

๑.๑๖	นางนันทิกัญจน์ สวัสดิ์ภักดี ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผน ประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	อนุกรรมการ และเลขานุการ
๑.๑๗	นางสาวลัดดา หลั่งน้ำสังข์	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๘	นายณนทรฐพงศ์ สิริสระคู	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๙	นางสุพธิณี เทียนเงิน	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๐	นายประชากรณ์ วัฒนวิจารณ์	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

- ๒.๑ พิจารณาและดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- ๒.๒ พิจารณาจัดตั้งกองทุนการกุศล เพื่อรับผิดชอบการเชิญชวนประชาชนทุกภาคส่วนที่มี
กุศลจิตร่วมสมทบทุนการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
- ๒.๓ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรส
คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และพิจารณา
- ๒.๔ ให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน
- ๒.๕ ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

จิตรลดา ๑๕๐๙๖:

(นางพิมพ์เพ็ญ เวชชาชีวะ)
ประธานกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี

คำสั่งคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี

ที่ ๒/๒๕๕๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึกและสื่อสารคดี

เนื่องในโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติฯ

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบให้ดำเนิน “โครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติ ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี” และเห็นชอบให้จัดทำหนังสือที่ระลึกและสื่อสารคดี ในโอกาสดังกล่าว นั้น

เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหนังสือที่ระลึกและสื่อสารคดีเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ อาศัยอำนาจตามข้อ ๒.๒ แห่งคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่ ๑๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึกและสื่อสารคดี เนื่องในโครงการ อุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติฯ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นางสาวไหม จบกาศิก	ที่ปรึกษาและอนุกรรมการ
๑.๒ นายประสพโชค อ่อนกอ	ที่ปรึกษาและอนุกรรมการ
๑.๓ นายเผ่าทอง ทองเจือ	ประธานอนุกรรมการ
๑.๔ นางพัชรภรณ์ อินทริยงค์	รองประธานอนุกรรมการ
ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ	
ด้านประสานกิจการต่างประเทศ	
กรรมการและเลขานุการฝ่ายจัดกิจกรรม	
เฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี	
๑.๕ นายวรศิษฐ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา	รองประธานอนุกรรมการ
ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	
ที่ปรึกษาและกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรม	
เฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี	
๑.๖ นางสาวสมลักษณ์ วงศ์งามขำ	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๗ ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้าง	อนุกรรมการ
เอกลักษณ์ของชาติ	
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	
๑.๘ ผู้อำนวยการสำนักจดหมายเหตุแห่งชาติ	อนุกรรมการ
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม	

๑.๙	ผู้อำนวยการหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม	อนุกรรมการ
๑.๑๐	นางสาวเพลินพิศ คำราญ	อนุกรรมการ
๑.๑๑	นางลินดา อิศรางกูร ณ อยุธยา	อนุกรรมการ
๑.๑๒	นางสุณี กระจำวุฒิชัย	อนุกรรมการ
๑.๑๓	นางสาตินี ชุ่มวรรณ	อนุกรรมการ
๑.๑๔	ว่าที่ร้อยโท ภณัฐ ก้วยเจริญพานิชก์	อนุกรรมการ
๑.๑๕	นางสาวดวงสุดา ศรียงค์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๑๖	นายบุญฤทธิ์ แคนทอง	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๗	นางสาววรินทร์ดา ปฏิภาณเทวา	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๘	นางสาวพรอุษา ฤกษ์สำราญ	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๙	นายพีรพัฒน์ วิมลรังครัตน์	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ จัดทำและผลิตหนังสือพร้อมภาพประกอบเกี่ยวกับ “โครงการอุปสมบท ๙๙ รูป
เฉลิมพระเกียรติถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล
เฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔”

๒.๒ จัดทำและผลิตสื่อสารคดีเกี่ยวกับพระราชพิธีทรงพระผนวช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ประสานขอความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร หลักฐาน ภาพถ่าย และภาพยนตร์ เพื่อเรียบเรียง จัดทำ และผลิตหนังสือ และ
สื่อสารคดีดังกล่าวให้แล้วเสร็จ โดยให้คณะอนุกรรมการฯ สามารถออกปฏิบัติงานภาคสนามได้เท่าที่จำเป็น

๒.๔ ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและผลิตหนังสือและสื่อสารคดีดังกล่าว

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

พิกุลเพ็ญ เวชชาชีวะ

(นางพิมพ์เพ็ญ เวชชาชีวะ)

ประธานกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ

โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี

คำสั่งคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และการรับบริจาค

ที่ ๑/๒๕๕๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

ตามคำสั่งคณะกรรมการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี ที่ ๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และการรับบริจาค โดยให้ คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และการรับบริจาค มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือ การปฏิบัติงาน นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และการรับบริจาค เป็นไป ด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ อาศัยอำนาจตามข้อ ๒.๔ ของคำสั่งคณะกรรมการจัดกิจกรรม เฉลิมพระเกียรติโดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี ที่ ๑/๒๕๕๓ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	นางอโณทัย คล้ามไพบูลย์	ประธานคณะกรรมการ
๑.๒	นางสาวสมลักษณ์ ส่งสัมพันธ์
รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร	คณะกรรมการ
๑.๓	นางทิพย์พรณี โดยชื่นงาม	คณะกรรมการ
๑.๔	ผู้อำนวยการสถานีวิทย์แห่งประเทศไทย
หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๕	ผู้อำนวยการสถานีวิทย์โทรทัศน์แห่งประเทศไทย
ช่อง ๑๑ หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๖	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์
หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๗	เลขานุการโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ
แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๘	ผู้อำนวยการสถานีวิทย์โทรทัศน์กองทัพบก
หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๙	กรรมการผู้อำนวยการใหญ่
บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๑๐	ประธานกรรมการบริหาร
บริษัท บีอีซีวีลด์ จำกัด (มหาชน) หรือผู้แทน	คณะกรรมการ

๑.๑๑	กรรมการผู้จัดการ บริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑.๑๒	ผู้อำนวยการองค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑.๑๓	นายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑.๑๔	นายกสมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑.๑๕	นางเตือนใจ เจริญพงษ์	คณะทำงาน
๑.๑๖	นางสาวดวงสุดา ศรียงค์	คณะทำงาน และเลขานุการ
๑.๑๗	นางสาววรินทร์ดา ปฏิภาณทewa	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๘	นางสาววิไลนดา เอี่ยมสอาด	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

- ๒.๑ ดำเนินการจัดทำ และเผยแพร่ข้อมูล โครงการอุปสมบทพระสงฆ์ ๙๙๙ รูป เถลิงพระเกียรติ โดยคุุสมรสคณะรัฐมนตรี ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และทั่วถึง
- ๒.๒ พิจารณาจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย
- ๒.๓ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์และการรับบริจาคทราบ และพิจารณา
- ๒.๔ ดำเนินงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

(นางนุช สุวรรณศรี)

ประธานอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และการรับบริจาค

ผู้อุปการคุณ	นายแก้วขวัญ วัชโรทัย นายขวัญแก้ว วัชโรทัย ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
หน่วยงานที่สนับสนุน	สำนักพระราชวัง สำนักกราชเลขาธิการ สำนักการต่างประเทศ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรมการศาสนา กรมศิลปากร สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
แหล่งข้อมูลและภาพ	สำนักพระราชวัง หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สำนักหอสมุดแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สมาพันธ์องค์การเพื่อการพัฒนาหนังสือและการอ่าน วัดบวรนิเวศวิหาร นายขวัญแก้ว วัชโรทัย รองเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ นายดิสร วัชโรทัย รองเลขาธิการพระราชวัง นายอาณัติ บุญนา นายสรเสริญ สมะลาภา
บันทึกข้อมูล	นายบุญฤทธิ์ แคนทอง นางธีรลักษณ์ แสงนวกิจ นายทินกร น้อยคำแย นางสาวนิศารัตน์ พัดทอง นายพีรพัฒน์ วิมลรงค์รัตน์
บันทึกภาพกิตติมศักดิ์	
บันทึกภาพ	นายบันลือ กุณรักษ์ นางสาวสมภัสสร คนแรงดี นายันทชัย สุขใส นายธวัชชัย คุ่มคลองโยง
ออกแบบปก	นายบันลือ กุณรักษ์
ออกแบบจัดรูปเล่ม	นางสาวเชนิสา เพ็ญวงศ์
เรียงพิมพ์	นางอนุสรฯ สังข์ทอง
พิสูจน์อักษร	นางอิงอร ไทยดี
จำนวนพิมพ์	๖,๕๐๐ เล่ม
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-616-235-031-3	

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึกและสื่อสารคดี เนื่องในโครงการอุปสมบท ๙๙๙ รูป เฉลิมพระเกียรติฯ

จดหมายเหตุตามรอยทรงพระผนวช.-- กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๔.

๔๐๐ หน้า.

๑. ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา, ๒๔๗๐- . ๒. พิธีทางศาสนาและพิธีกรรม. I. ชื่อเรื่อง.

๙๒๓.๑๕๕๓

ISBN 978-616-235-031-3

พิมพ์ที่	บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
สงวนลิขสิทธิ์	

จัดทำโดย

คณะกรรมการฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ

โดยคู่สมรสคณะรัฐมนตรี